

మూర్తి

**శంఖ
మార్కు**

**లుంగీలు
చేతిగుడ్డలు**

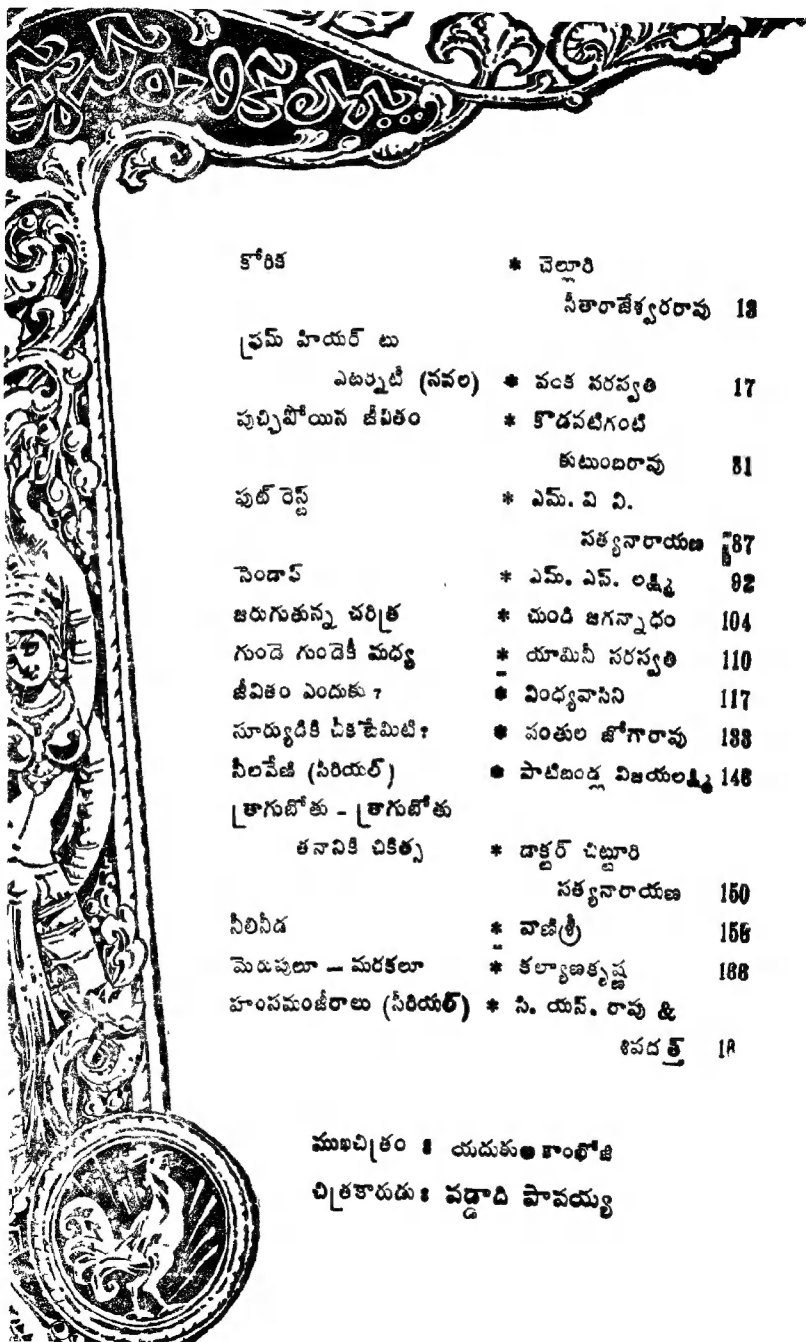
మొహమదు అబూబకర్ శంఖం

238, శంఖచెట్టి వీధి, మద్రాసు - 600 001.

తొలిసారి ప్రచురించిన మొదటి స్వీట్స్ బ్రాండు

మొహమదు అబూబకర్ శంఖం మార్కు ఉపయోగం

Handwritten signature or logo

కోరిక	* చెల్లారి	
	సీతారాజేశ్వరరావు	13
ప్రస్ హియర్ బు		
ఎటర్నిటీ (నవల)	* వంక నరస్వతి	17
పుచ్చిపోయిన జీవితం	* కొడవటిగంటి	
	కుటుంబరావు	81
పుట్ రెస్ట్	* ఎమ్. వి. వి.	
	సత్యనారాయణ	87
సెంచర్	* ఎమ్. ఎస్. లక్ష్మి	92
జరుగుతున్న చరిత్ర	* చుండి జగన్నాథం	104
గుండె గుండెకి మధ్య	* యామినీ సరస్వతి	110
జీవితం ఎందుకు ?	* వింధ్యవాసినీ	117
సూర్యుడికి ఓకేమిటి :	* పంతురు జోగారావు	133
నీలవేణి (నీరియల్)	* పాటిబండ్ల విజయలక్ష్మి	148
త్రాగుబోతు - త్రాగుబోతు		
తనానికి చికిత్స	* డాక్టర్ చిట్టూరి	
	సత్యనారాయణ	150
నీలినీడ	* వాణిశ్రీ	156
మెడపురూ - మరకలూ	* కల్యాణకృష్ణ	168
హంసమండారాలు (నీరియల్)	* సి. యస్. రావు &	
	కపదత్	18

ముఖచిత్రం : యదుకుళాంబోజి

చిత్రకారుడు : పద్మాది పావయ్య

యువ

దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక

ఎప్పటివలె ఈ రౌండ్రి నామ దీపావళికి వెలువడే ప్రత్యేక సంచికలో ప్రచురణార్థం రచయితలు, రచయిత్రులు, కార్టూనిస్టులు తమ తమ రచనలను, కార్టూన్లను మా కార్యాలయానికి సెప్టెంబర్ 6న తేదీలోగా వంపగోర్రాము క్రింది అంకాలను గమనించ ప్రార్థన

1. రచన ఫుల్ స్కేప్ నైజాలో 10 పేజీలకు మించరాదు
2. కాగితానికి ఒక ప్రక్కనే వ్రాయాలి
3. కవరుమీద "దీపావళి సంచిక కోసం" అని వ్రాయాలి
4. ప్రచురణకు అంగీకరించబడని వాటిని తిప్పి వంపగోరేవారు తగు పోస్టేజీ గల స్వంత చిరునామా పున్న కవరును జతపర్చి వంపాలి రచనకోపాటు స్థాంపులు జతపరచవి యెడల రచనలను తిప్పి పంపటం సాధ్యం కాదు
5. రచన తమ స్వంతమేననీ, దేనికి అనుకరణ అనువాదం కాదనీ హామీ పత్రం వ్రాయాలి
6. దీపావళి సంచికకోసం పంపినా, స్థలాభావం వల్ల అందులో ప్రచురించబడకపోతే, తరువాత సంచికలలో ప్రచురించే హక్కు మాకుంది

- సుపాదకుడు

యువ

దాసరి నారాయణరావు

కృష్ణంరాజు సమర్పించు

జయకృష్ణా మూవీస్

సీతా రామముల

జయకృష్ణ

లక్ష్మీ ఫిలింస్

Yuva (Telugu Monthly)

September, 1980

జననం
5-8-1908

సంస్మరణ

మరణం
24-9-1975

సంస్థాపకులు : చక్ర పాణి

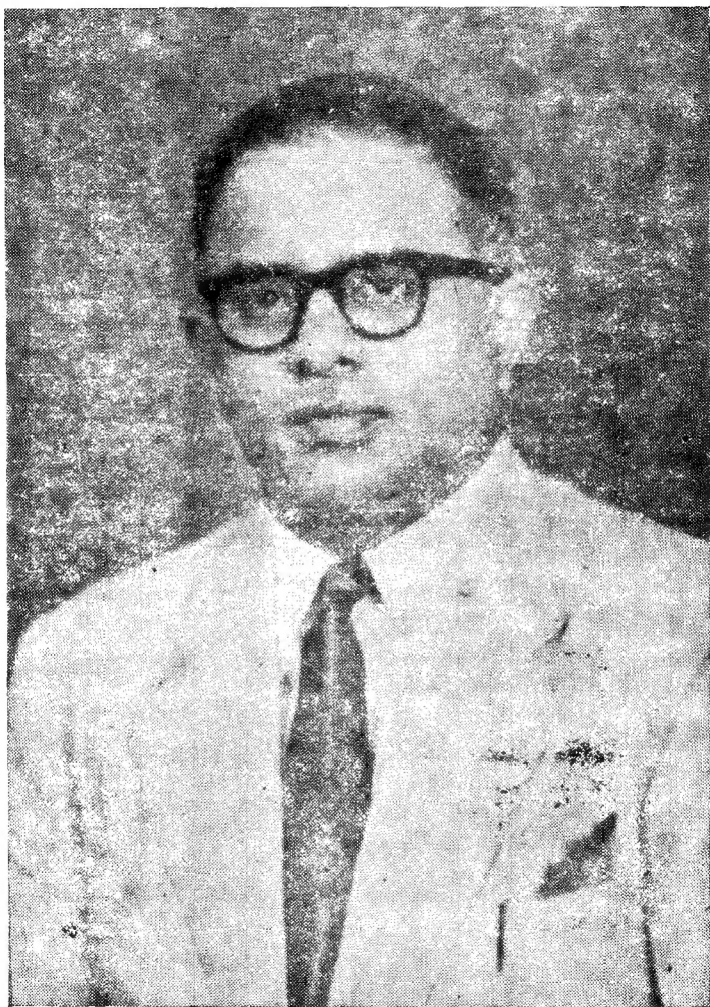
సంపుటి 42

సెప్టెంబరు 1980

వంచిక 3

శ్రద్ధాంజలి

శ్రీ పర్వతనేని బ్రహ్మయ్య

జననం 2, అక్టోబరు 1908

మరణం 20, జూలై 1980

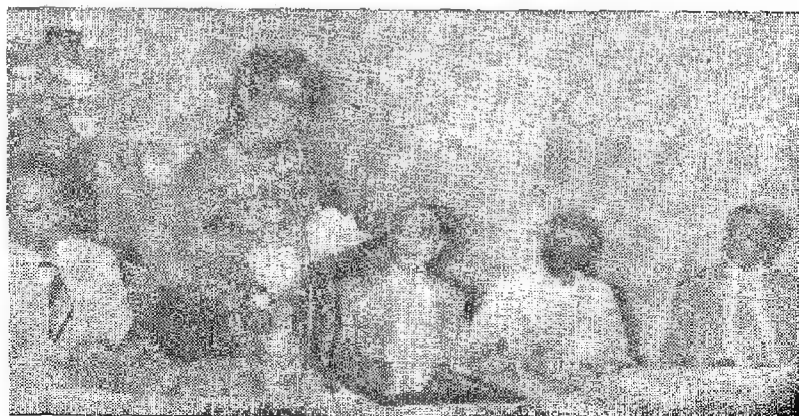
రాష్ట్రపతి శ్రీ సీలం సంతివరెడ్డి జూలై 14వ తారీఖున విమానాశ్రయంలో
దిగినప్పుడు వారికి స్వాగతం యిచ్చిన దృశ్యము.

"ఆంధ్రప్రదేశ్ పౌర సంబంధాల సమావేశానికి పురపాలక, సమాచార పౌర
సంబంధాల మంత్రి శ్రీమతి సరోజిని పుల్లారెడ్డి ఆ సందర్భంగా వెలువరించిన ఒక
ప్రచురణను ఆవిష్కరించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానపరిషత్ తాత్కాలిక
అధ్యక్షులు శ్రీ కె. కేశవరావు ఆ సందర్భంగా ఉపన్యసించారు

జూలై 18వ తేదీనాడు ఎక్స్‌కర్పేజింగ్ ఎండ్ విజుయల్ పబ్లిసిటీ వారు నిర్వహించిన "మన మంచరము ఒకటి" ప్రదర్శనకు కళాభవన్‌లో గవర్నర్ శ్రీ కె సి అబ్రహం జ్యోతి వెలిగించి ప్రారంభించారు.

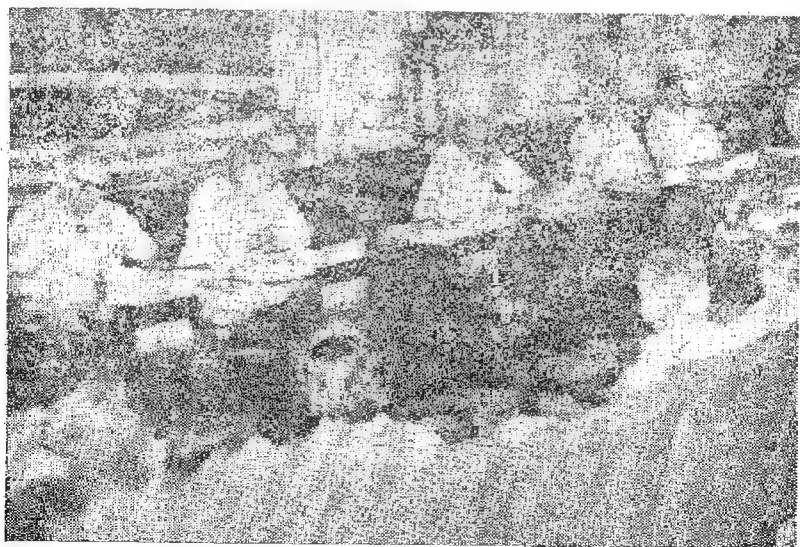

భారత ఉపాన్ మైత్రి సంస్థ జూలై 18వ తేదీనాడు సమావేశ సందర్భంలో పౌర సంబంధ లాభమంత్రి శ్రీమతి సరోజిని పుట్టాశెట్టి ఆ సంఘ సభ్యులను ఉద్దేశించి ప్రసంగించారు. ఉపాన్ తొన్నిల్ జనరల్‌ను మాతా ఈ చిత్రంలో చూడొచ్చు.

జూలై 20 తేదీనాడు పత్రికా విలేజరుల భవనంలో సురదాసం | పరావరెడ్డి
హను ఆర్థి-మంత్రి శ్రీ రాజారాంగారు ప్రారంభం చేశారు

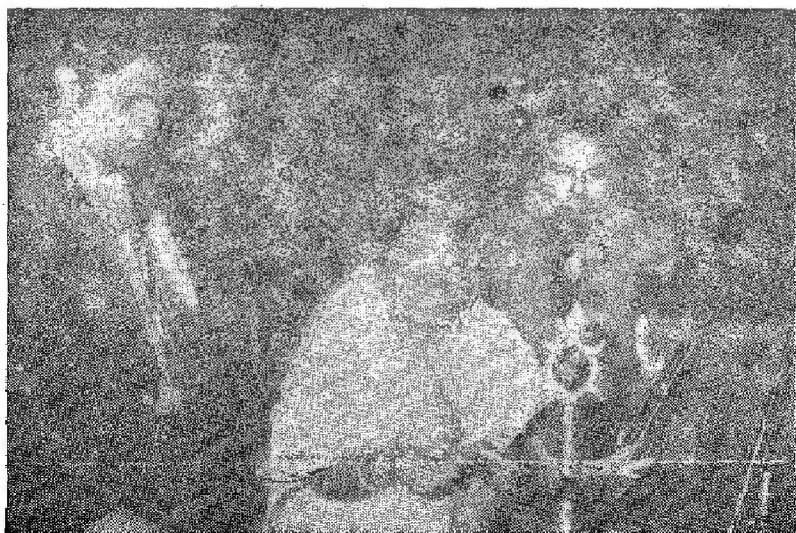

జూలై 21వ తేదీన జూబిలీ హాలులో వెనకబడిన తరగతుల కార్పొరేషన్ వారి
సమావేశంలో మంత్రి శ్రీ రామయ్య నాయుడు ప్రసంగించిన దృశ్యము

హైదరాబాద్ లో జూలై 28వ తేదీన ఆదిత్య భాషా కమిషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ వందే
మాతరం రామచంద్రరావు భాషా ప్రవీణులతో చర్చలు జరిపారు. ఆ సంద
ర్భంలో లాండ్ రెవెన్యూ కమిషనర్ బి. సుందరేష్ వన్, ఆస్థానకవి డా. రాజరథి
లొరసంజంధ శాఖ డైరెక్టర్ వి.వి. మాణిక్యంరావు కమిషన్ సెక్రటరీ జి. రామ
శ్రీష్టారావు సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

హైదరాబాదులో చిత్ర పరిశ్రమ, ఇతర సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు వృద్ధి
చేయుటకై హైదరాబాదు ఫిల్మ్ అండ్ కల్చరల్ సర్కిళ్ళును ఏర్పాటు చేసారు ఈ
సంస్థను జూలై 14వ తేదీన సమాచార శాఖామంత్రిజి శ్రీమతి రామ్ దుర్రావీ స్వా
ప్రారంభోత్సవం చేశారు ఈ సంస్థ అధ్యక్షుడు 'శ్రీ జి. సుబ్బరామిరెడ్డి

రంగారావు టిఫిన్ పూర్తి చేశాడు. కోమలి యింకా కాఫీ తీసుకురాలేదు. టిఫాయ్మీడి పేవదు తిరగెయ్యసాగేడు.

“డాడీ! టాటా!” రాజు, నాగిని చెప్పి, స్కూల్కి వెళ్ళిపోయాడు.

“ఇదిగో కాఫీ!”

కోమలి కాఫీ యిచ్చి వెళ్ళిపోలేదు. అక్కడే విరిచిది వుంది. రంగారావు గమనించనట్లే కాఫీ త్రాగసాగేడు.

“రేపు నా పుట్టినరోజు” చెప్పింది.

సిన్యాల్లోలా ‘హాపీ బర్త్ డే టూ యూ’ అని రాగం తీయలేదు రంగారావు. కోమలికేసి పీ రి య వ్ గా చూశాడు.

పెళ్లయిన కోత్తలో యిదేమాట పనన తొనలా వుండేది పుష్కరం చాటింది కనుక ఆ మాట ఇప్పుడు పంచదార తక్కువైన పాయవంతా వుంది. రెండు రెళ్ళు నాలుగని ఎంత బక్కున తెలుస్తుందో, పుట్టినరోజునగానే క్లాత్ షీ రూంకి వరుగెత్తాలని రంగారావుకి తెల్సి పోయింది.

రంగారావు గుర్తుచున్నాడు గొణిగాడు గరించాడు.

“ఇంకా పంక్రాంతి వెళ్లి పదిరోజులు కాలేదు. అప్పుడుకొన్న పీర కట్టుకో!”

“పుట్టిన రోజు నాడు పాతదా!”

“నీ పుట్టినరోజంత మనమైనది కాదు. పుట్టి ఎవరిని వుద్ధరించావ్!”

“మిమ్మల్ని పెళ్లి చేసున్నాను కదా!”

“లేకపోతే నాకు పెళ్లికాదా?”

సంతాపణ సమరంలోకి దిగింది.

చివర్న కోమలి ‘చీర ఎలా కొనరో చూస్తాను!’ మెజారిటీ పున్న సీయంలా సవారే చేసింది.

రంగారావుది పుస్తకాల వ్యాపారం. లాభాలు పెరగడంతో బొడుపు ఎక్కువయిపోతోంది పెళ్లం ఏదిచెప్పినా దుబారాక్రింది కనిపిస్తోంది.

రంగారావు సిటీజన్ కోసం స్టాప్ లో నించున్నాడు. అక్కడో విచిత్రం జరిగింది. అవూట్లో బిస్సులు స్టాప్ లో అగవు నడుస్తుండగానే ఎక్కాలి. రంగారావు వరుగెత్తినా ఎక్కలేక పోయాడు. ఎర్రటి వర్షు అతడి కాళ్ల ముందు పడివుంది.

ఎవరిదో ననుకుంటూ పర్స పరీకించిాడు. కొత్త యాబై నోటుంది. అడ్రస్ స్లిప్ లేదు. పోగొట్టుకున్న దురదృష్ట వంతుడి పై సానుభూతి కలిగింది. ఎవరయిన వచ్చి అడుగుతారని అరగంట చూశాడు ఎవరూ రాలేదు. పుస్తకాల షాపుకి వెళ్లి పోయాడు.

రంగారావుకి కొన్ని పెంటిమెంటుస్ న్నాయి. అన్యాయం అచ్చిరాదని

నమ్ముతాడు. షాపుకి చేరుకోగానే కొత్త అలోచన వచ్చింది.

రంగారావు యాబై నోటు భగవద్గీతలో పెట్టాడు. ఇది కొన్ననాటికి ఈ లక్ష్మి వరిస్తుంది.”

రోజూలా కాకుండా రంగారావు పుస్తకాలు కొనడానికి వచ్చిన వారిని ద్రిల్లింగ్ గా చూస్తున్నాడు. నవల్లు, మ్యాగజైన్లు కొనేవారేకాని. భగద్గీత ఎవరూ అడగడంలేదు

మూడున్నరకి ఓ ముసలాయన గీత కావాలని వచ్చాడు రంగారావు యాబై నోటువున్న పుస్తకం చూపించాడు. ‘యాబై నీదే’ అనుకున్నాడు. కాని కృష్ణుడి బొమ్మ పరిగ్గలేదని, అపుస్తకం వద్దని మరోటి కొనుక్కున్నాడు. ‘బ్యాడంక్’ రంగారావునుకున్నాడు.

చీకటిపడిన తర్వాత పదేళ్ల కుర్రాడు భగవద్గీత కావాలని వచ్చాడు. రంగారావు రెండుమూడు రకాల పుస్తకాలు చూపించాడు అదృష్టం. కుర్రాడు యాబై నోటు వున్న గీత తీసుకున్నాడు.

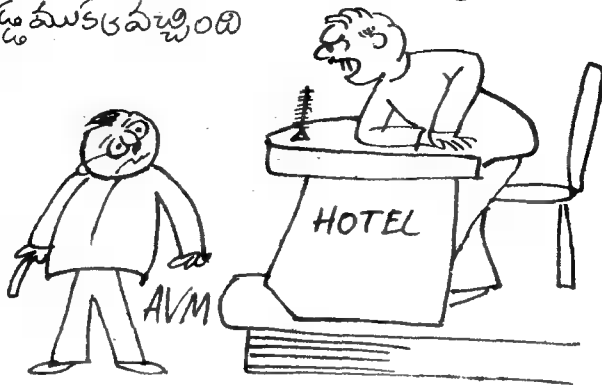
“లక్ష్మి పెలో” అనుకున్నాడు.

తొమ్మిదింటికి తోటనానికి కూర్చున్నాడు. కోమలి కొత్తచీర చూపిస్తూ “ఎలావుందంటి?” అంది.

“ఎక్కడిది?” అనుమానంగా అడిగాడు

అశ్శవయ్య! నువ్వీచ్చే అర్థ
రూపాయికి అన్న గుడ్డుముక్క
చూడండి దాడెలా కాక అన్న పట్టామంటావా!!
గుడ్డుముక్కవచ్చింది

“మధ్యాన్నం మన ప్రక్కయింటి
బాబాయిగారు గీతకాలాని వచ్చి దప్పి
చ్చారు. మీరు మధ్యాన్నం తోజనానికి
రాలేదాయే. సాయంత్రం బాబాయిగారు
మళ్ళీవచ్చారు. అప్పుడు కనకమ్మగారి
కమ్మచి కొడుకుకి దప్పిచ్చి మనకొట్టకు
పంపించాను వాడు తెచ్చిన పన్నకంలో
యాభై నోటుంది. వాడు పెట్టి మరచి
పోయాడని అరిగాను వాడిదికాదన్నాడు

మీరు వచ్చింది పుంటారని చీరకొనేను
కున్నాను. మీకు ప్రథమ కోపమేగాని
పుట్టినరోజుకి చీరకొనేకుండా పుంటారా!
కోమలి ఓరగా దోరగా నవ్వింది.

“అప్పపనంతుడ్ని చెరవలేరు
ఎవ్వరూ!” రంగారావు తర్కించు
కున్నాడు

కోమలి కోరికతీరింది

వచ్చే సంచికలో పూర్తి నవల

మంచు మంట

రచయిత్రి : కాకాని కమల

ప్రజామిత్రం
సంపత్ సమరద్రుతి
కళాకళా
అకాదమి
బుకాన్

ప్రజామిత్రం వారి ప్రత్యేక ప్రకటన

“ఫమ్ హియర్ టు ఎటర్నిటీ”

గోదవరి ఎక్స్ప్రెస్ ఏబూరులో ఐదు నిమిషాలు విశ్రాంతి తీసుకొని మళ్ళీ బయలుదేరింది. రైలు అవుటర్ సిగ్నల్ దాటి క్రమేపి సగావ్వులకుపోయింది. ఇళ్ళు, చెట్లు, ఎంక్విర్క్ స్థలాలు వెనక్కి పరిగెడుతుంటే రైలు ముందుకి పరిగెడుతుంది.

రజనీకాంత్ కిటికీలోంచి బయటకి చూస్తున్నాడు. మహామధ్యలో ఎదుటి పీడ్లో కూర్చున్న అమ్మాయి కేసి కూడా చూస్తున్నాడు.

ఆ అమ్మాయి కిటికీకి తలవంచి అకాశంకేసి చూస్తోంది. రాజమండ్రిలో ఎక్కినప్పటినుంచి ఈ ప్రపంచంకో తపకేమీ సంబంధం లేనట్లు యింపుమింపు అదే భంగిమలో కూర్చుని ఉందామె. గాలికి ఆమె నుదుటిమీద ముంగురులు చెల్లాచెదురుగా కదులాడుతున్నాయి. విశ్రాంతిపైన పెద్ద పెద్ద కళ్ళు, ఎత్తైన కనురెప్పలు, పొడవైన ముక్కు, సున్నితంగా పలుచగా ఉన్న పెదవులు ఆమె గుండ్రటి మొహానికి వింత శోభ నిస్తున్నాయి.

ఎంత అందంగా ఉంది? అనుకోకుండా ఉండలేకపోయాడు రజనీకాంత్.

“టికెట్ పీజ్?”

రజనీకాంత్ జేబులోంచి టికెట్ తీసి చూపించాడు. టి.సి టికెట్ అందుకుని వెనకా, ముందు ఒకమాటు త్రిప్పిచూసి సంతకంచేసి తిరిగి యిచ్చేశాడు.

“టికెట్ పీజ్?” ఆమె దగ్గర ఆగాడు టి. సి.

....

“ఏమండీ మిమ్మల్నే” విసుగ్గా అన్నాడు.

“అఁ.....” ఉలిక్కిపడింది.

“టికెట్టూ, టికెట్ కానలేదండీ బ్రెయిన్ కదులుంటే తొందరలో ఎక్కెళాను”

“మంచిపని చేశావు. (సంతోషన మీరులోంచి నువ్వులోకి మారిపోయింది.) ఫైనల్తో సహా కట్టాల్సి ఉంటుంది ఏ ఊళ్ళో ఎక్కావు?” కటువుగా అన్నాడు టి. సి.

“రాజమండ్రిలో ఎక్కాను. కానీ.... కానీ నాదగ్గర ప్రస్తుతం దబ్బేమీ లేదండీ,” విస్వహాసంగా ఉంది ఆమె గొంతు

“నైకి మాస్తే చిడుపుకున్న వాళ్ళల్లా నటిస్తారు. నీలాంటి వాళ్ళని చాలా మందినే చూశాను. నెక్స్ట్ షిఫ్ట్ లో దిగిపో.” ఖచ్చితంగా చెప్పి ముందుకి కదం బోయాడు.

“చూడండి ?” అది రజనీకాంత్ గొంతు.

“అ అమ్మాయి పైన్ తో కలిసి ఎంత కట్టాల్సి ఉంటుంది?”

“ఈ అమ్మాయి మీ తాలూకా ?” అనుమానంగా అన్నాడు టి.సి.

“కాదు మాకు తెలిసిన వాళ్ళమ్మాయి.”

“మరిండాకటినుంచీ ఏం చేస్తున్నారు సార్ ?” చిరాకు స్పష్టంగా వ్యక్తమైంది టి.సి. గొంతుతో.

“అమె దగ్గర టికెట్ ఉందనుకున్నాను. యంతకి ఎంతైందో చెప్తే ?”..... అంటూ వర్చు తీశాడు.

“హెద్రాబాద్ దాకా రాసివ్వండి.” అన్నాడు రఘు టి.సి. చేతిలో పెడుతూ. - అ అమ్మాయి ఏ ఊరు వెళ్తోంది తనకి తెలియదు. చెప్పే ప్రయత్నంలో లేదు. తను వెళ్ళేదిరాగూ హెద్రాబాద్. అంతగా కావాలంటే మధ్యలో ఎక్కడైనా దిగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో అమెక్కుడా హెద్రాబాద్ దాకా యివ్వమన్నాడు.

రజనీకాంత్ యిచ్చిన యాటై రూపాయల నోటు తీసుకుని, రసీదు రెండు పాపలా చిల్లర అతవిచేతిలో పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు టి.సి.

అంతవరకూ అవమాన భారంతో తలవంచుకుని నిలబడిఉన్న అమె చిటుక్కున రెండుచేతులతో నవస్కరిస్తూ “చాలా థ్యాక్స్ డీ.” అంది కృతజ్ఞతా భావంతో రజనీకాంత్ కేసి చూస్తూ.

“దటూర్ రైల్వే. దానికేముంది. కూర్చోండి. యందాకట్టుంచీ నిలబడే ఉన్నారు.” అంటూ తనుకూడా కూర్చున్నాడు.

రెండు నిమిషాల అనంతరం మెల్లంగా అంది “మీ ఋణం ఎలా తీర్చుకో వాలో తెలియటంలేదు.

“మీలా విషయం గురించి యిక మర్చిపోండి. బై ది బై నాపేరు రజనీకాంత్. వృత్తి దాక్టర్. మరి మీ పేరేమిటో తెలుసుకోవచ్చా ?”

“శిశుల సూక్రల్ ప్రెజల్ పాపయ్యాను.” అమె సమాధానం మృదువుగా ఉంది

“నీలాగే నేను చాలా చాలా బావుంది అనుకున్నాడు రజనీకాంత్.

ఇద్దరి మదా, ఎని నిమిషాలు నిశ్చలం....

ఉన్నట్టుండి అన్నాడు రజనీకాంత్. "మీరు ఏ ఊర్లో దిగుతారు ? మైద్రాబాద్ నాదేనా ?"

"ఊరి...." అందామె

"అక్కడ మీ బంధువు తెవరైనా ఉన్నాడా ?"

"నాకు 'నా' అన్నవాళ్ళే లేరు. యిక్కడ బంధువు తెవరుంటాడు ?" విరక్తిగా అంది.

"ఓ ! సారీ. అయితే మరి ఒంటరిగా వెళ్ళి ఏం చేద్దామనుకుంటున్నారు ?"

ఏదైనా ఉద్యోగం చియ్యాలనుకుంటున్నాను.

ఆమె అమాయకత్వానికి అతనికి నవ్వువచ్చింది. ఈ రోజుల్లో ఉద్యోగం దొరకటం అంత తేలికా ? పెద్ద పెద్ద డిగ్రీలున్న వాళ్ళకే ఉద్యోగాలు లేవు. స్కూలు ట్రైనర్ పాసయిన ఈ జమ్మాయికి ఏం ఉద్యోగం వస్తుంది ?

"చూడండి మీరు మైద్రాబాద్ రావటం యిదే మొదటి సారినుకుంటాను. మీరనుకున్నట్లుగా ఉద్యోగం దొరకటానికి చాలా ట్రైం పడుతుంది. తెలియని ఊళ్ళో తెలిసిన వారెవరూ లేకుండా ఒంటరిగా బ్రతకటం చాలా ప్రమాదం. మీకు అక్కడి వాతావరణం అంబాటయ్యే వరకు మాయింట్లో ఉండిపచ్చు. మీకు నహాయంగా మా అమ్మగారు, చెల్లెలు ఉంటారు."

ఏమంటారు ? అన్నట్లు చూశాడు శశిరేఖకేసి

"ఈ రోజుల్లో మీలాంటి మంచి మనుషులుండటం చాలా అరుదు" అంటూ ఆమె నమస్కరించిపోయింది.

"అగందాగండి .... మీకు రోజూ గుడికి వెళ్ళే అంబాటుందా ?"

"ఏం ?" అశ్చర్యంగా చూసింది శశిరేఖ.

"అహ్. అస్తమానూ నమస్కారాలు పెద్దుంకేమా ?"

"ఓ ! అదా." అతనితోపాటు ఆమె కూడా నవ్వింది

మరో పావుగంట కబుర్లు చెప్పకుని వాళ్ళకి కేటాయించిన బెర్తులమీద వడుకున్నారు.

గోదావరి ఎక్స్ప్రెస్ నాంపల్లి స్టేషన్ లో ఆగింది.

శశిరేఖ, రజనీకాంత్ మెల్లిగా జనాన్ని తప్పించుకుంటూ బయటకి నడిచారు. వాళ్ళ స్టేషన్ బయటకి వచ్చారో లేదో రిజెకాక్సు, టాక్సీలవాళ్ళ చుట్టు ముద్రేశారు.

అందరినీ తప్పించుకుంటూ కోంచెం ప్రక్కగా పార్క్ చేసిఉన్న 'యంపాల' కారు దగ్గరికి నడిచాడు రజనీకాంత్.

శశిరేఖ అతన్నునవరించింది.

ద్రైవర్ గోపాల్ కారు వెనక దోరు తెరచి వట్టుకున్నాడు. రజనీకాంత్, శశిరేఖ వెనక సీట్లో కూర్చున్నారు.

కార్ రివ్యూన బంజరాహిల్స్ వైపు దూసుకుపోయింది.

ఆర్థనగ్ను మందరీమణులతో నిండిఉన్న పెద్ద పెద్ద సినిమా వార్ పోస్టర్లని, ట్రాఫిక్ సి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ కూర్చుంది రేఖ.

మరో పదిహేను నిమిషాలలో ఒక పెద్ద బంగళా ముందు అగింది కారు.

"యిదేనా మీ యిల్లు ?" అంది శశిరేఖ.

"ఏం బావులేదా ?" కొంచెంగా అన్నాడు రజనీకాంత్.

"అహ : బావుండకేం : చాలా బావుంది. మీది యంత పెద్ద బంగళా అనుకోలేదు "

చిన్నగా నవ్వుతూ కారు దిగాడు రజనీకాంత్.

ఇలాను దబ్బున్నవాడు అయి ఉండవచ్చు వనుకుంది కానీ, యంత ధనవంతు గని అనుకోలేదు తాను ఒక్కక్షణం తన యిల్లు తళ్ళముందు మెడిలింది శశిరేఖకి ఊడూడిపోయే గొప్ప, రెండు యిరుకు గదులు. నడివటానికి రెండు కాళ్లు మాత్రమే వట్టే సందు ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ఇక్కడ పోర్టీగో అంత లేని తన యిల్లుకా కలిసి.

"నేం కతుక్కుపోయినట్లు యిక్కడే నుంచున్నాడు? లోపలికి రారా ఏమిటి?" అంటున్న రజనీకాంత్ ని చూసి ఉలిక్కిపడింది శశిరేఖ.

"రండి వెడదాం" అంటూ అమె చేతిలోని రేకుపెట్టె అందుకోబోయాడు.

ఊహః వద్దు వద్దు అని లాక్కుంది శశిరేఖ.

అతని వెనకాలే విక్కువిక్కు మంటూ డ్రాయింగ్ రూమ్ లో కడుగు పెట్టింది. గుండ్రంగా వేసిన కుషన్ పోషాలు, మధ్యలో వేసిన రెండు టీపాయ్లు, హాయికి ఒకప్రక్క అందంగా అమర్చిన ప్లవర్ వాక్. పైగదులకి వెళ్ళటానికి రెండు ప్రక్కలనుంచి మెట్లు. నేం కనపడకుండా అందమైన కార్పెట్ సినిమా వెట్టింగ్ లా ఉన్న డ్రాయింగ్ రూమ్ ని నోటమాట రానిదానిలా చూస్తూ నుంచుంది శశిరేఖ.

అప్పుడే డ్రాయింగ్ రూమ్ లోకి వాబోతున్న ఒక పద్నాలుగేళ్ళ అమ్మాయి

రజనీకాంత్ విచూసి "అమ్మా, అమ్మా అన్నయ్యోచ్చాదే" అంటూ మళ్ళీ వెనక్కి పరిగెట్టింది.

"శశిరేఖ, ఆ అమ్మాయే మా చెల్లెలు. కొద్ది సేపట్లో మా అమ్మగార్నికూడా చూపిస్తాను. ఆవిడ ఈ తైములో పూజ గదిలో ఉంటారు. మీరు అంతవరకు కూర్చోండి. నేనిప్పుడే బిడు నిముషాల్లో వస్తాను" అని లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు రజనీకాంత్.

శశిరేఖకి చాలా ఆలసటగా ఉంది. కూర్చోవా లనిపించింది. సోఫాకేసి, తన బట్టలకేసి చూసుకుంది. దుమ్ము కొట్టుకుపోయిన చీర, నల్లగా ముసిపోయిన తెల్ల జాకెట్టు

ఆమె చుట్టూ చూసింది. కానీ తన లాంటిది కూర్చోమనికి తగిన అసనిమేదీ ఆమెకి కనిపించలేదు. కనీసం చేతిలో పెట్టై కింద పెడదామన్నా, దాని తుప్ప కాల్చేటికి అంటుకుంటుంటే మోనానని భయపడింది. చేతిలో తువ్వాయిణో మొహం తుడుకుకుంటూ వచ్చిన రజనీకాంత్, తను వెళ్ళినపుడెలా మంచుందో, అలాగే నుంచున్న శశిరేఖని చూసి అశ్చర్యపోయాడు.

"బావోరే మీరు చాలా మొహమాటం నుల్లా ఉన్నారు. ధండి, మీ గది చూపిస్తాను." అంటూ చనువుగా ఆమె చేతిలో పెట్టి అందుకున్నాడు ఈసారి ఆమె వద్దవి వారంచలేదు. అన్నటికే పెట్టెను మోసినందుకు ఆమె చెయ్యి కందిపోయి ఉంది.

అతను మేడమీదకి నడిచి ఒక గదిముందర అగాడు. "ఇదే మీగది" అంటూ అతను తలుపుతీసి లోపలికి నడిచాడు. కిటికీ తెరవగానే చల్లటి గాలి, వెలుతురు గదంతా పరుచుకున్నాయి. గదిలో ఓ ప్రక్క తెల్లటి దుప్పటి వరిచిన మంచం, దాని ప్రక్కనే డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ ఉన్నాయి.

అతను బాల్కనీమ చూపించి, "మీరు మొహం కడుక్కోండి. నేను కాఫీ, టిఫిన్ వంపిస్తాను" అని వెళ్ళిపోయాడు.

శశిరేఖ స్నానం చేసి వచ్చేసరికి కాఫీ టిఫిన్ సిద్ధంగా ఉన్నాయి టిఫాయ్ మీద. చిన్నంత భోజనం లేదేమో ఆమె గబగబ పూర్తిచేసింది. పెంకునే ఆమెకి విడ్ర కూడా ముంచుకొచ్చింది ప్రయాణం బడలికవల్ల.

.... ..

ఒక్క తెలియకుండా విడ్రపోతున్న ఆమెని చేత్తో తట్టి లేపాడు రజనీకాంత్. "శశిరేఖా లేవండి మనం హైద్రాబాద్ వచ్చే శాం దిగిపోవాలి" అంటూ.

ఉలిక్కిపడి లేచిన శశిరేఖకి మొదట తానెక్కడుందో తెలియలేదు.

“అలా చూస్తున్నా రేమిటి : క్రిందికి దిగండి. యింకొక ఐదు నిమిషాల్లో హైద్రాబాద్ వచ్చేస్తుంది. ఈ ఒక్క పెట్రోల్ మీదే” అని అతనంటూంటే అప్పటికి గానీ తాము యింకా రైల్వేలోనే ఉన్నామని, అతని కారు, బంగారా అంతా కలేనని గానీ అర్థంకాలేదు.

అమె క్రిందికి దిగి టాయిలెట్లోకి వెళ్లి మొహం కడుక్కుని వచ్చింది. రజనీకాంత్ దిగటానికి రెడీగా తలుపు దగ్గర నిలబడి ఉన్నాడు. ఇంతలో రైలు ప్లాట్ ఫారం మీద ఆగింది. రైల్వే ఎస్టేన్స్ మెంట్, కూర్చోని హడావిడి, కాఫీ-టీంవాళ్ళ చురుపులు, దిగే జనంతో గంసరగోళంగా తయారైంది ప్లాట్ ఫారమ్.

అందరినీ తప్పించుకుని బయటపడ్డారు శశిరేఖ, రజనీకాంత్. రజనీకాంత్ ఒక రిజైనింగ్ సిలిబ్రి ఆఫీస్ వగరక వేరం అలాడు ఇద్దరూ ఎక్కి కూర్చున్నాక తరువాత ‘ఫలానా’ యిల్లు అని యింటిగుర్తు చెప్పి పోనీయేయన్నాడు.

అక్కడిక్కడ రోడ్డుమీద గతుకులాచ్చినప్పుడు శశిరేఖ వెచ్చవెచ్చగా తగుల్తుంటే అతనికి చాలా ద్రిల్లింగా ఉంది.

అమె మాత్రం అదేం పట్టనట్లు ఇకముందు సిటీ చూడటం కుదరదేమో అన్నట్లుగా పచ్చేపోయే వాహనాలని, పరిసరాలని ఆత్రంగా, వింతగా చూస్తోంది.

రిక్సా మెయిన్ రోడ్డు మీద నుంచి రెండు విశాలంగా ఉన్న నందులు కూడా తిరిగి ఒక దాని యింటి ముందు ఆగింది.

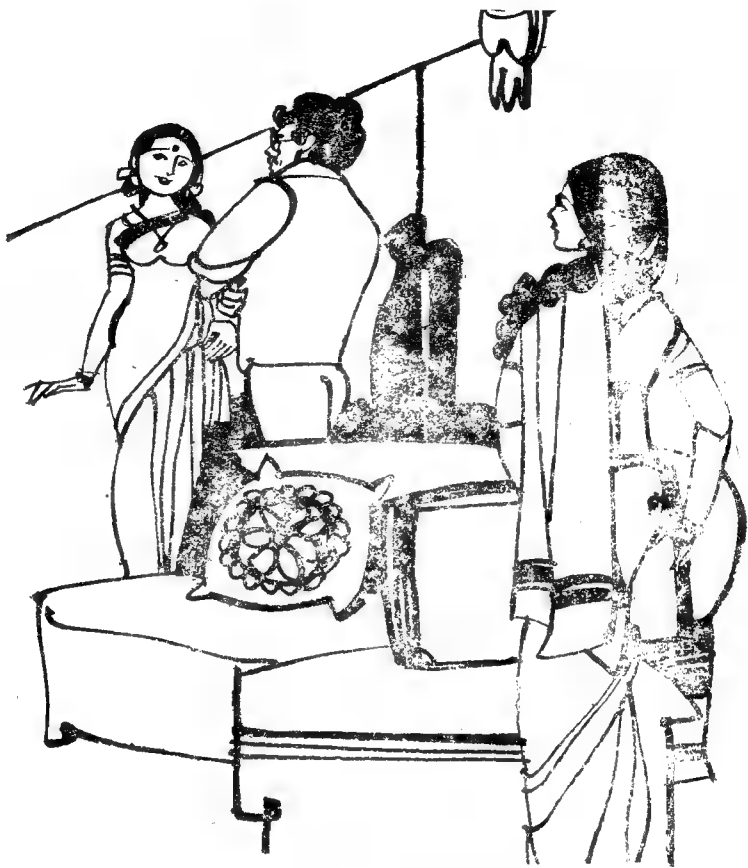
రిక్సా వాడు రెండు పెట్టెలు గేటు తీసి గుమ్మం ముందర పెట్టాడు. గేటు లోపల ఖాళీ స్థలం విశాలంగానే ఉంది. దాని కినుకైనట్టులా వరుసగా వామంతులు, బంతిపూలు, గులాబీలు, మరువం కుండీలు - ఎన్. సి. సి నిర్మాణాల్లా, రైనుగా పెర్చబడి ఉన్నాయి. గేటు కెడమచేతి వైపు గదిలాంటిదిదో ఉంది. దాని ముందర మల్లె పందిరి, వీధి గోడ నామకొని దంపరంగుల కాగితం పూలచెట్టు దాని ప్రక్కనే పార్క్ చేసిన స్కూటర్ ఉన్నాయి.

తన నిలలో బంగారాలా కాకపోయినా, ముత్తల మీద యిది కూడా బాగానే ఉంది అనుకుంది శశిరేఖ.

రజనీకాంత్ రిక్సావాడ్ని తప్పిలిచ్చి పంపేసి, గేటు వేసి లోపలికి వచ్చాడు.

“ఇదే మా యిల్లు ఎలా ఉంది?” అంటూ కాలింగ్ బెల్ నొక్కాడు.

“ఇల్లుకేం చాలా బావుంది. అదీ....” అంటూ విడిగా ఉన్న గదికెసి చూపిస్తూ ఏదో అడగటోయేంతలో తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. ఎదురుగా ఎర్రకళ్ళతో

పదహారేళ్ళ అమ్మాయి నిలుచుని ఉంది. రజనీకాంత్ కి చీరకడలే ఎళ్ళా ఉంటాడో ఆ అమ్మాయి అచ్చం అలాగే ఉంది. రజనీకాంత్ లాగే అక్కడే యిమైన విగ్రహం అనుకుంది శశిరేఖ.

ఈ కొత్తనువిషి ఎవరా అని ఆశ్చర్యపోతూ, వాళ్ళు లోపలికి వెళ్ళటానికి దారి యిస్తూ ప్రక్కకి తొంగి విరిచింది. ఆ అమ్మాయి.

“దీని పేరు రేవతి మా .....

“మీ చెల్లెలు.” పూర్తి చేసింది శశిరేఖ.

“కరెక్ట్” అన్నాడు నవ్వుతూ.

తను కూర్చుంటూ, శశిరేఖ వైపుకి, మరో కుర్చీ జరిపాడు కూర్చో మన్నట్లుగా.

“అమ్మేం చేస్తోంది?” అన్నాడు రేవతి నుద్దేశించి.

“కాఫీ పెడుతున్నట్లుగా ఉంది.” అంటూ వంటిల్లోకి వెళ్ళింది రేవతి. ఎవరో కొత్తమ్మాయి వచ్చిందన్న వార్త తల్లి చెప్పిన వెయ్యటానికి. కూతుడు చెప్పిన సంగతి విని, తడి చేతులు కొంగుకి తుడుచుకుంటూ “వచ్చావా రజనీ” అంటూ ముందు గదిలోకి వచ్చింది శాంతమ్మ.

“ఈవిడ నూ అమ్మగారు” పరిచయం చేశాడు శశిరేఖి.

“నమస్కారమండీ” వినయంగా అంది శశిరేఖి.

అవిడ నమస్కారం అందుకున్నట్లుగా తలవంకించి రజనీకాంత్ కేసి చూస్తూ మొన్నననగా వస్తానన్నావు. చెల్లాయి నీ కోసం కళ్ళు కాయలు కాచేలా ఎదురు చూస్తోంది. ప్రయాణం బాగా జరిగిందా? అత్తయ్య, మామయ్య కులాసాగా ఉన్నారా? అంటూ ఏవేవో ప్రశ్నలు వేస్తోంది. రజనీకాంత్ వాటికి సమాధానాలు చెప్తున్నాడు.

కాఫీ అవిడ దృష్టి కొడుకు చెప్పే జవాబుల మీద లేదు. అందంగా ఉన్న శశిరేఖి అందునా ఒంటిగా వెళ్ళి జంటగా వచ్చిన కొడుకుని చూస్తోంటే ఏదో భయం అనుకుంటుంది ఆమె మనస్సుని.

మరి కాఫీనటికి ‘ఇదిగోనమ్మా నీ కోడలు. నీకు చెప్పకుండా చేసుకున్నందుకు క్షమించు’ అంటాడేమోనని అవిడ గుండెలు పీచు పీచు మంటున్నాయి. - అవును. ఈ రోజుల్లో యిలా ఎందరు చేయట్లేదు? నవమాసాలు మోసి, కష్టపడి కలి, పెంచి పెద్దజేసిన తల్లి వాళ్ళకా క్షణంలో గుర్తురాదు. ‘ఏ దాన్నో తీసుకోచ్చి, యిదే నీ కోడలు ‘నీ కిష్టమైతే మాకో ఉండు లేకపోతేలేదు అంటూ రెక్కలు వచ్చిన పక్షుల్లాగా విడిలించికుని వెళ్ళిపోయే కొడుకుల్ని చాలా మందిని తను చూసింది. తన కొడుకు కూడా వాళ్ళ కతీతుడు కాదేమో?

“అమ్మా?”.... అది మాడోసారి రజనీకాంత్ పిలవటం.

“ఈ....” అంది శాంతమ్మ నీరసంగా.

“ఈ అమ్మాయి.... అంటూ ఓ మాటలు శశిరేఖి కేసి చూశాడు. శశిరేఖి అతని మొహం లోకి చూసి తల దించుకొంది.

అదిగో చెప్పేస్తున్నాడు. అంతా అయిపోయింది. అయితే తన అంచనా రైకేనన్నమా... కొడుకు చెప్పే విషయం తను భరించ లేనిదైనా వినాలి తప్పదు.

చెవులప్పుగించి రజనీకాంత్ కేసి అత్రంగా చూస్తోంది శాంతమ్మ.

“ఈ అమ్మాయి నా ప్నేహితుడి చెల్లెలు. ఈ ఊళ్ళో ఏదైనా ఉద్యోగం చెయ్యాలని వచ్చింది. కొన్నాళ్ళు మునింగ్లో ఉంటుంది.” అన్నాడు రజనీకాంత్.

ఆ మాటలకి శాంతమ్మగారి చెవిలో అమృతం పోసినట్లైంది.

“రామ్మా” అంటూ శశిరేఖని ఆస్వాదంగా లోపలికి తీసుకెళ్ళింది. ఆవిడ యిచ్చిన కాఫీ తాగి, స్నానం అడి పూర్తిచేసింది శశిరేఖ. పదకొండు అయ్యేసరి కల్లా ఆవిడ వేడి వేడి అన్నం కంచాల్లో వడ్డించింది. ఆవిడ కొసరి కొసరి తినిపిస్తుంటే, తన వాళ్ళు జ్ఞాపకంవచ్చి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి శశిరేఖకి.

అయినా తప్పదు. తను గుండె రాయి చేసుకోవాలి అనుకుంది.

* * *

శశిరేఖ హైదరాబాద్ వచ్చి యిరవైరోజులై పోయింది. ఆ కొద్ది కాలం లోనే రేవతి మంచి ప్నేహితురాలై పోయిందామెకి.

పొద్దున్నే లేచి స్నానం, పూజ పూర్తి చేసుకొని శాంతమ్మగారికి పనిలో సహాయం చెయ్యటం, మధ్యాహ్నం అంతా ఏవో నవల్సు చదవటం, సాయంత్రం అయ్యేసరికి రజనీకాంత్ తోటి, రేవతి తోటి కబుర్లు చెపుతూ కాలక్షేపంతో రోజులు గడిచిపోతున్నాయి ఆమెకి.

హైదరాబాద్ నీళ్ళు వడ్డయ్యా, లేక శాంతమ్మగారి ఆదరణ ఎక్కువయ్యా గానీ శశిరేఖ ఊరింత రంగు, వళ్ళు వచ్చి విగారింపుతో మిల మిల మెరిసి పోతోంది.

ఆ రోజు శనివారం.

మధ్యాహ్నం టోజనాలయ్యాక శాంతమ్మగారు ప్రత్తి డబ్బా దగ్గర పెట్టుకుని వంటంటి గడప దగ్గర కూర్చుని వత్తులు చేస్తోంది.

అంతవరకు ఆవిడ దగ్గరే కూర్చున్న శశిరేఖ విద్ర వస్తోంటే లోపలికి వెళ్ళి పడుకొంది.

శశిరేఖ వెళ్ళిన సావగంటకి పక్కంటి హనుమాయమ్మగారు వచ్చి కూర్చుంది. శాంతమ్మగారి చేతిలో ప్రత్తి తీసుకుని తమ కూడా వత్తులు చెయ్యటం మొదలుపెట్టింది

ఆవిడ చాలా కాలంగా శాంతమ్మగారికి ఏకైక ప్నేహితురాలు. ఒకే గూటి పక్షులన్నీ ఓ చోట చేరతాయన్నట్లు, భర్తలను కోల్పోయిన వారిద్దరూ మంచి ప్నేహితురైపోయారు వారిద్దరినీ ఎంత ప్నేహమంటే-ఒకర్నొకరు ‘నువ్వు’ అనే సంభోదించుకుంటారు. ఒక రకంగా హనుమాయమ్మగారంటే శాంతమ్మకి

చాలా సానుభూతి. అవిడకి ఏకైక కొడుకు రామం. అతను ఒక గుజరాతీ అమ్మాయిని ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆ అమ్మాయి హనుమాయమ్మ గార్ని తెల్ల చెయ్యదు సరిగదా, ఈవిడ అంబాల్లని, వద్దతుల్ని ఏహ్య భావంతో చూస్తుంది. పాపం హనుమాయమ్మగారికి, కోడలికి, మనవలకి తెలుగు రాకపోవడం వల్ల మాట్లాడుకోవడానికి కూడా ఎవరూ లేరు. వాళ్ళకి ఒకళ్ళ భాష ఒకళ్ళకి అర్థంకాదు. తెలుగుచ్చిన కొడుక్కి కల్లితో మాట్లాడే తీరి కుండదు. అయినా మరో గత్యంతరం లేక అవిడ కొడుకు దగ్గరే పడుంటోంది అందుకని అవిడ ప్రతిరోజూ శాంతమ్మగారి దగ్గర వచ్చి కూర్చుని కష్టసుఖాలు చెప్పుకుంటూ ఉంటుంది.

రోజులాగా ఆ రోజు కూడా కోడలి మీద చెప్పటం అయ్యాక మెల్లిగా అంది. "ఆ పిల్ల పడుకుందేమిటి?"

"ఏ పిల్ల?" అంది శాంతమ్మగారు చప్పన అర్థంకాక.

"అదే మీ బంధువుల అమ్మాయి ఎవరో అన్నావు కదా"

"బంధువులమ్మాయి కాదు. మా రజనీ స్నేహితుడి చెల్లెలు"

"ఏదోలే. ఎప్పుడు వెడుతుంది? ఉద్యోగం ఏదన్నా దొరికిందటనా?"

"ఇంకాలేదు."

"అన్నట్టు శాంతమ్మొందినా. ఆ పిల్ల ఎప్పుడూ బొట్టు పెట్టుకోదే?"

'లా' పాయింటులా అలా తిసింది హనుమాయమ్మ

"ప్యాషనేమో?" అంది శాంతమ్మ.

"ప్యాషనా? మొద్దులా? మొగుడుగానీ పోయాడేమో?"

"ఛ. అవేం నూటలొడినా? అభం కుభం ఎరగని పిల్ల. ఈ రోజుల్లో అద పిల్లలు ఎం చేసినా అది ప్యాషనే అవుతుంది.

తలబో వుప్పులకు బదులు అకులు, కొమ్మలు పెట్టుకున్నా, అవసరమైన చోట మాడేసి మిగతా చోట్ల బట్ట కట్టుకున్నా అదో ప్యాషన్ అనుకోవాలి. ఆ మాటకొస్తే మా రేవతి అనలు గాజులే పేసుకోదు. దీనికేమంటావు? అన్నట్టు చూసింది హనుమాయమ్మ వైపు

"అవునుకో? అయినా బొట్టు అడపిల్లకి ముఖ్యం కదా అవి అడిగాను." అంది నొచ్చుకుంటున్నట్టు.

ఇంకో బరిగంట కూర్చుని లోకాభి రామాయణం మాట్లాడి వెళ్ళిపోయిందావిడ.

సాయంత్రం ఐదంటికి లేచింది శశిరేఖ.

యాత్రాకంగా కాంతమ్మగారికి వసుల్లో సహాయం చేస్తోంది. ఆమె మనసు మధ్యాహ్నం హనుమాయమ్మ అన్న మాటల గురించే ఆలోచిస్తోంది. అవును అవిధ తనకి కర్తవ్యాన్ని గుర్తు చేసింది. వీళ్ళ ఆదరణలో పెడి తన. సంగతి తాను మర్చిపోయింది. ఎన్నాళ్ళని తనని ఊరికే పోషిస్తారు వీళ్ళు. ఏదో ఒక రోజున వీళ్ళకే చివరగొస్తుంది అన్నది పొమ్మని వాళ్ళచేత చెప్పించుకునే కంటే, ఈ లోగానే తన దారేదో తను చూసుకుని వెళ్ళిపోవటం ముందే.

ఈ రోజు ఏమైనావరే రజనీకాంత్ ని ఉద్యోగం గురించి అడగాలి అనుకుంది. ఆ రోజంతా ఆమె మూడీగానే ఉంది. రేచితో కూడా సరిగ్గా మాట్లాడలేక పోయింది.

—పైకి ఎంత నవ్వుతూ తిరిగినా, మనిషికి ఓ గతమంటూ ఉంటే, దాని తాలూకు స్వృతులు మనసులోంచి చెరిగిపోవు. లోలోపల మనిషిని బాధిస్తూనే ఉంటాయి.

రేవతి కాలేజీ కబుర్లు చెప్పి ఎంత నవ్వించినా, ఆమె యాత్రం మనసులోని బాధసంతా రాత్రి కన్నీటి రూపంలో తలగడకే చెప్పుకుంది. రజనీకాంత్ హాస్పిటల్ నుంచి లేచుగా రావటంవల్ల, ఉద్యోగం గురించి మాట్లాడటానికి ఆ రోజు వీలుపడలేదు.

రాత్రి చాలాసేపు ఏదీచిందేమో, మర్నాడు శశిరేఖ లేచేటప్పటికి చాలా పొద్దుపోయింది. ఆమె లేచేసరికి రజనీకాంత్ హాస్పిటల్ కి వెళ్ళిపోయాడు. ఇవ్వాళ సాయంత్రమైనా మాట్లాడాలి అనుకుంది.

అదినారం కదా చని రేవతి స్నేహితులలో కల్పి సినిమాకి, కాంతమ్మగారు పురాణం వినటానికి గుడికి వెళ్ళిపోయారు.

సాయంత్రం అరవైతుంటే మర్నాడు రేచితాంత్. అతనికి టి యిచ్చి తను కూడా తీసుకుంది శశిరేఖ. రజనీకాంత్ రెండు కుర్చీలు తీసుకెళ్ళి మల్లెపండ్లి క్రింద పేసే తను కూర్చున్నాడు.

శశిరేఖ ఖాళీ కవ్వల లోపల పెట్టి వచ్చి, అతని ఎదురుగా మరో కుర్చీలో కూర్చుంది

“శశిరేఖా మీరిక్కడ ఏ యిబ్బందిలేదు కదా. నాకు తిరిగలేక మిమ్మల్ని అడగటం మర్చిపోయాను.”

“యిబ్బందంటూ ఉంటే, నావల్ల మీకే ఉండాలి. అయినా యిలా ఎన్నాళ్ళు మీకు బయటగా ఉండమంటారు? నాకేదైనా ఉద్యోగం చూపిస్తే: ....”

అమె మాట పూర్తికాకుండానే “నేను ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నాను శశిరేఖ నాకు తెల్పిన యిద్దరు అసీపర్లని కలిశాను. ఏదైనా ప్రైవిట్ ఉద్యోగం దొరుకుతుందేమోనని, వాళ్ళు తప్పకుండా సహాయం చేస్తామన్నారు. కానీ కాండి డేట్ తప్పనిసరిగా గ్యూడ్లయేట్ అయి ఉండాలని అన్నారు అందుకే వాటి గురించి నీకు చెప్పలేదు.”

అతను వెంటనే ‘సాహీ’ అన్నాడు.

“పోనీరెండి. దొరక్కపోతే మీరేం చేస్తారు?” అంది శశిరేఖ.

“దానికోసం కాదు. పొరపాటుగా మిస్మర్సి ఏకవచనంతో సంభోధించాను.”

ఫరవాలేదు. అసలు నేనే మీకు చెప్పాలనుకుంటున్నాను. మీరు అంటూ పిలవద్దని పేరు పెట్టి పిలవండి చాలు. అయినా నేను మీకంటే చిన్నదాన్ని కూడా,” అంది.

ఆ మాటలు అతనికి చాలా అనందాన్ని కలుగజేశాయి. అమె తనకెంతో దగ్గరి దానిలా అనిపించసాగింది.

అతను చుట్టూనే లేచి ఒక గులాబీపువ్వు కోసుకొచ్చాడు. శశిరేఖ అతని తేసి అశ్చర్యంగా తక్కువ మరిత పెద్దవి చేసుకొని చూస్తోంది.

అతను పువ్వు అమె చేతిలో పెట్టాడు.

అమె పువ్వుచేసి రైతు విముషాలు అభిమానంగా చూసి వెంటనే తన గదిలోకి పరుగెట్టింది.

తండ్రి పెట్టుకొస్తుంది కాబోలు. రజనీకాంత్ నవ్వుకున్నాడు.

‘శశిరేఖ’... తక్కువ మూడుకుని తియ్యగా అనుకున్నాడు.

కాసేపట్లో అమె తిరిగి వచ్చి యదాస్థానంలో కూర్చుంది. అతను ఊహించినట్లుగా అమె తండ్రి పువ్వు పెట్టుకోలేదు

అది చూసి కొద్దిగా నిరుత్సాహంగా అడిగాడు. “పువ్వు ఏం చేశావు?”

“దేముడికి పెట్టాను” అంది.

అతని మొహం చిన్నబోయింది. అంతలోనే సీరియస్ గా అన్నాడు.

“రేఖ, రేపు మా హాస్పిటల్ చూద్దువుగాని యింజనీర్లు చెయ్యటం, కట్టు కట్టటం లాటివి నేర్చుకాను. తరువాత హాస్పిటల్ కి కోర్సుకి చదవచ్చు.”

అమె అలాగే అన్నట్లు గదిగది తల ఊపింది.

అతను లోపలికి వెళ్ళి మెడిసన్ కి సంబంధించిన పుస్తకం చదవటంలో మునిగిపోయాడు.

శశిరేఖ ఒంటరిగా మిగిలిపోయింది. అతని తెండుకో కోపం వచ్చిందని గ్రహించింది. తనని ఓదార్చే వాళ్ళుంటే బోదున ఏడవాలని కూడా అనిపిస్తోంది దామెకి.

మర్నాడు శశిరేఖని కూడా హాస్పిటల్ కి తీసుకు వెళ్ళాడు. హాస్పిటల్ ముందర కె. రజనీకాంత్. ఎమ్.డి. చిల్డ్రన్ స్పెషలిస్ట్, అన్న బోర్డు ప్రేలాడుతోంది. దాని ప్రక్కనే ఆర్. రఘునాథ్. పిజీషియన్ అన్న బోర్డు కూడా ఉంది.

“రెండు బోర్డు అన్నాయేమిటి?” అని అడిగిందతన్ని.

“మేమిద్దరం జాయింట్ గా హాస్పిటల్ పెట్టాం” అన్నాడు రజనీకాంత్.

అతను పేషంట్లతో ప్రవర్తిస్తున్న తీరుకి, దాక్టరుగా అతని హోదాకి ముచ్చట పడింది శశిరేఖ.

పేషంట్లందరినీ పంపించి, తిరిగి వచ్చేటప్పుడు హాటల్ ముందు స్కూట రిపాడు. మొదట అతని వెనకం స్కూటర్ మీద ఎక్కడానికి బిడీయ పడింది. కానీ యంత నహాయం చేస్తున్నప్పుడు ప్రతి దానికి అడ్డువెస్తే బాగుండదని ఊహించింది.

“కాంచెం లైట్ గా ఏదన్నా తీసుకుందాం.” అంటూ ఫ్యామిలీ యామ్ వైపు నడిచాడు.

శశిరేఖ అతన్ననుసరించింది. ఇద్దరూ ఓ మూల కూర్చున్నారు.

“ఏం తీసుకుందాం?” అన్నాడామెను చూస్తూ.

“నాకేమీ వద్దు. అకలి లేదు” అంది.

“ఐతే ఐస్ క్రీం తీసుకుందాం” చిటకేసి బేరర్ ని పిలిచి రెండు ఐస్ క్రీమ్ లకి ఆర్డర్ ఇచ్చాడు.

బేరర్ రెండు అకుపచ్చని గాజు కప్పుల్లో ఐస్ క్రీం తెచ్చి వారి ముందు పెట్టాడు. ఆ కప్పుల్ని చూసి పూర్వకాలంలో మధుసానం నేపించే రాజుగారి గ్లాసుల్లా ఉన్నాయనుకుంది శశిరేఖ.

జీవితంలో మొదటిసారి ఐస్ క్రీం తింటుండడం వల్ల కాబోయి, ఆమె దృష్టంతా దానిమీదే కేంద్రీకృతమై ఉంది.

రజనీకాంత్ మాత్రం అమెను గమనిస్తూ తింటున్నాడు.

అలా తింటున్న శశిరేఖ మొహం చాలా ముద్దుగా అనిపించిందతనికి. ఎలాగైనా శశిరేఖని వదులుకోకూడదనుకున్నాడు. తన నిర్ణయం అమెకి కొంద రలోనే తెలియజేయాలని కూడా అనుకున్నాడు.

తినటం పూర్తైన తరువాత బిల్లు చెల్లించి బయటికి నడిచారు.

మరో నాలుగైదు గడిచాయి. ఈలోగా చిన్న చిన్న మామూలు జరిగాయి.

శశిరేఖ, రజనీకాంత్ క్లినిక్ లోనే ఇతనికి అసిస్టెంట్ గా పనిచేస్తోంది. అతను జీతం క్రింద ప్రతినెలా అమెకి మూడు వందలు యిస్తున్నాడు. అమె వేరే యిల్లు చూసుకుంటానంటే అతను ఒప్పుకోలేదు. వాళ్ళింట్లోనే వీధి వైపున అవుట్ హౌస్ గా పిలవబడుతున్న గదిని అమెకిచ్చాడు. వంటకూడా అమె వేరే చేసుకుంటోంది.

ఆ రోజు గురువారం.

మధ్యాహ్నం భోజనానికి యింటికి వచ్చిన రజనీకాంత్ కి యింట్లో వాతావరణంలో మార్పు కనిపించింది.

శాంతమ్మగారు మాటిమాటికి కళ్ళు తుడుచుకుంటున్నారు.

“ఏమైంది?” కొంచెం కంగారుగా అడిగాడు.

పొద్దున్న తెరిగ్రాం వచ్చిందన్నయ్యో. అంటూ తెరిగ్రాం తెచ్చి అతని చేతిలో పెట్టింది రేవతి.

అది హనుమకొండ నుంచి వచ్చింది. శాంతమ్మగారి చెల్లెలికి చాలా సీరియస్ గా ఉందని.

“మీరు బట్టలు సర్దుకుని ఉండండి. నేను రాత్రికినీకి టికెట్లు బుక్ చేసు కొస్తాను.” వచ్చినంత వేగంగా తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. రజనీకాంత్ రాత్రి ఏడింటికి తిరిగివచ్చాడు.

రాగానే అడిగాను. “మీ యిద్దరూ రెడీయేనా?”

“ఎం? నువ్వురావా?” అంది కల్లి

“నేనివ్వొక్క రాలేను. హాస్పిటల్లో యిద్దరు పిల్లల కండీషన్ కొంచెం సీరియస్ గా ఉంది. వాళ్ళని డిశ్చార్జ్ చేస్తేనే గానీ, రావటానికి కుదర్తు. మూడు నాలుగు రోజుల్లో రావటానికి ప్రయత్నిస్తాను” అన్నాడు భోజనానికి కూర్చుంటూ.

గబగబ భోజనం అయిందనిపించి రిజైనేవటాపేకి వెళ్ళాడు. అతను రిజై తీసుకువచ్చేటప్పటి శాంతమ్మ ఖెబ్ హవుస్ దగ్గర నుంచాని శశిరేఖతో ఏదో మాట్లాడుతోంది.

కొడుకునిమాసి వచ్చి రిజైలోకూర్చుంది. సూట్ కేస్ తో రేవతికూడా వచ్చి కల్లి ప్రక్కన కూర్చుంది.

రజనీకాంత్ స్కూటర్ మీద వెనకాల బయలుదేరాడు.

వాళ్ళిద్దరినీ బస్ ఎక్కించి అతను తిరిగి వచ్చేటప్పటికి రాత్రి పదిగంటలు కావస్తోంది శశిరేఖ గదిలో లైటులేదు అంటే పదికుందన్నమాట అనుకుని లోపలికి వెళ్ళి తలుపేసుకున్నారు రజనీకా.త్.

* * *

తెల్లవారింది.

కిటికీదగ్గర ఏదో చప్పుడు అయినట్టై కళ్ళుతెరిచి చూశాడు రజనీకాత్ ఎదురుగా కాఫీకప్పుతో శశిరేఖ నిలబడిఉంది

“హయ్ గుడ్ మార్నింగ్.” అంటూ లేచి కిలుపుతీసాడు

“వెరిగుడ్ మార్నింగ్” నవ్వుతూ లోపలికొచ్చిందామె

అమె చేతిలో కాఫీ అందుకుంటూ “నాకేనా యిది” అన్నాడు.

“తీసేసుకున్నాక అదేంప్రశ్న?” నవ్వింది తెల్లని పలువరస తళుక్కు మనేలా.

అప్పుడే తలస్నానంచేసి వచ్చిందేమో కదిగిన ముత్యంలా ఉంది. అట్లు కోకుండా పదిలేసిన పొడవాటి జుట్టు వీపంకా పరుచుకుని మధ్య మధ్యలో గాలికి ఎగురుతుంటే రజనీకాంత్ మనసు తప్పినట్లైంది.

“రేఖా” అన్నాడు మృదువుగా.

“హీం”

“ఇవ్వాల నా పుట్టినరోజు. నువ్వు హాస్పిటల్ కి రానక్కరలేదు. యింట్లోనే ఉండి మనిద్దరికీ వంట చెయ్యి.”

అతను చెప్పాలని అనుకున్నది కాకుండా మరేదో చెప్పాడు.

‘అలాగే’ అన్నట్లు చిన్నగా నవ్వి తనగదిలోకి వెళ్ళటానికి వెనక్కి తిరిగింది నడుస్తుంటే వెనక నుంచి అమె సౌదర్యాన్ని తిరికించి ముగ్ధుడయ్యాడు రజనీకాంత్.

హిఁహూ.... తనిక ఈ అరిస్యాన్ని భరించలేడు. ఈ రోజు ఏమైనా సరే అమెకి తనమనసు విడమర్చి చెప్పాలి. అమెమీద ప్రేమతో, కోరికతో ఆతనినరాలు జివ్వుమన్నాయి.

అతను ఎంత తొందరగా వద్దామన్నా పేషంట్లు దట్టి వంపించి, అరైటు కేసులర్నీ చెక్ చేసుకుని తిరిగి వచ్చేసరికి టైము రెండు దాటిపోయింది.

అతను వచ్చేసరికి గుమ్మంలో నుంచొచ్చి ఎదురుచూస్తోంది శశిరేఖ. అది అతనికి చాలా హాయినిచ్చింది.

తను చేతిలో ప్యాకెట్ టీసాయిమీద పెట్టి, టవల్ టుజంమీద వేసుకుని బ్రాత్రూమ్ లోకి వెళ్ళాడు

అతను వచ్చేసరికి డైవింగ్ టేబుల్ మీద భోజనానికి గిన్నెలు, కంచాలు సిద్ధంగా పెట్టింది శశిరేఖ.

“నువ్వింకా భోజనం చేయలేమా?” రెండు కంచాలుచూసి ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

లేదన్నట్లు తలాదించింది.

నోట్లో ముద్ద పెట్టుకోబోతున్నరట్లా ఏదో జ్ఞాపకంవచ్చునట్లు లేచి చెయ్యి కడుక్కుంది వంటగదిలో అలైవరా దగ్గరకువెళ్ళి సీసాలోని పాలకోవ విళ్ళలు ప్లేటులోవేసి అతనిదగ్గర పెట్టింది.

“నీకెలా తెలుసు : నాకు పాలకోవా అంటే చాలా యిష్టమని :” అశ్వర్యంగా చూశాడు రజనీకాంత్.

“యిదివరకొకసారి మీ అమ్మగారు వెప్పారు. కేప్ట్ ఎలా ఉందో చెప్పండి.” అతని కళ్ళల్లోకి చూసి నవ్వింది.

శశిరేఖ పట్ల అతని మనస్సునా అనురాగంతో విడిపోయింది. ఆమెవంక అభిమానంగా చూస్తూ, అప్యాయంగా తిన్నాడు. యిద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ భోజనం ముగించారు.

తలుపు తడుతున్న శబ్దం విని నిద్రపోతున్న శశిరేఖ లేచి తలుపుతీసింది. ఎదురుగా కొత్త బట్టల్లో అందంగా, తీవిగా విరిచి ఉన్నాడు రజనీకాంత్. “హర్షోడి.” అంది కుర్చీచూపింది.

“సారీ దిష్టర్స్ చేసినట్లున్నాను.” అన్నాడు నొచ్చుకుంటూ,

“అబ్బే ఆదేంలేదు. ఎలాగూ లేద్దామని అనుకుంటున్నాను. ఈజోగా మీరు తలుపుకొట్టారు. ఉండండి యిప్పుడే వస్తాను.” అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది. కాసేపద్దో రెండు కాపీ కప్పులతో తిరిగివచ్చింది. అతనికొకటి ఉచ్చిత నోటి తీసుకుంది.

అతను ఖాళీకప్పు కిందపెట్టాడు. ఆమె రెండుకప్పులూ లోపలపెట్టి, యిహం తడుక్కుని వచ్చి కూర్చుంది.

తడి ఆరీ ఆరని బుగ్గలు మన్నగా మెరుస్తున్నాయి. తడిసిన ముంగురులు కంటికొన ప్రక్కగా చెంపమీద అంటుకొని చూడటానికి తమాషాగా ఉంది.

“రేఖా యివ్వాలి నీతో ఓ విషయం చెప్పాలనుకున్నాను. అది చెప్పే ముందర నాదో చిన్నకోరిక తీరుస్తావా?” అశగా అడిగాడు.

ఆమె ఆలోచనల్లో పడింది.

అతనేం చెప్పాలనుకున్నాడు తనకి : తన్నేం కోరబోతున్నాడు : అది తను తీర్చగలిగేదేనా : ఎన్నోసార్లు ఒంటరి సమయాలు దొరికినా అతనెప్పుడూ అనభ్యంతరంగా ప్రవర్తించటం గానీ, మాట్లాడటం గానీ చెయ్యలేదు. అందువల్ల అతన్ని నీచంగా అంచనా వెయ్యటానికి తన మనసొప్పల్లేదు.

“మాట్లాడవేం రేఖా?” నిరాశగా ఉంది అతని గొంతు

“అదగండి రజనీకాంత్ గారూ.” అంది వంకోచం వదిలిపెట్టి.

“నా ప్రతిఫుట్టిన రోజుకీ అమ్మకి, చెల్లాయికి బట్టలు కొనటం అలవాటు. నీ సారి వాళ్ళిద్దరూ లేరు. అందుకని నీకది.”.... అంటూ చేతిలో స్వాతెట్ ఆమె చేతిలో పెట్టాడు.

“మీ పుట్టిన రోజుకి బహుమతి నేనివ్వటం న్యాయం. కానీ దాన్ని మీరు రివర్స్ చేస్తున్నారు” చేతిలో ప్యాకెట్ కేసి మొహమాటంగా చూస్తూ అంది

“యిప్పుడే నా మించిపోయిందేముంది? నువ్వు యివ్వాలనుకున్నది ఇవ్వచ్చు” అని కళ్ళల్లోకి చూస్తూ వన్నాడు రజనీకాంత్.

అతని కళ్ళల్లో కనిపించిన కొంచెకనానికి కలవరపడి కళ్ళు దించుకుంది శశిరేఖ.

“ప్లీజ్ చీరకట్టుకో రేఖ” అని అతను తలుపులు దగ్గరగా లాగి బయటికి వెళ్ళి నుంచున్నాడు.

నవీని ముఖాల్లో తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

శత్రువులను తిరిగిన రజనీకాంత్ కళ్ళు విడల్పుయ్యాయి.

చూపుతున్న అపూర్వ నెమలికంఠం రంగు వట్టుచీర, అదేరంగు రెడీమేడ్ బ్లాజ్ లో ఆ సంగీతం వంకరెట్లు ద్వీగుచీకట్లమైంది. అతను తనకి నమీవంగా వచ్చి అంతదానానుసి సిగ్గుగా తలదించుకొంది. చూపుడు వ్రేలుతో ఆమె చుట్టూన్న పైకెత్తి “ఎంత బావున్నావు శశీ” అన్నాడు అనురాగంగా ఆమె మొహంలోకి చూస్తూ.

అనుకోని అతని చర్యకి, తనవట్లు అతని కళ్ళల్లో కనిపించిన అరాధనకీ, అప్రతిభూరైంది శశిరేఖ.

ఆమె మొహంలోకే నిశితంగా చూస్తున్న రజనీకాంత్ కి, యిన్నాళ్ళూ ఆమె మొహంలో కనిపించిన వెలితికి కారణమేదో చటుక్కున స్ఫురించినట్లైంది.

“యిప్పుడే వస్తానుండు” అంటూ రెండంగల్లో లోపలికి వెళ్ళి తిరిగివచ్చాడు.

అతను గుప్పెట తెరిచి భరిణలోని కుంకుమన్ది ఆమె నుదుట ఉంచబోయాడు.

అసలే అతని చర్యకి విత్తరబోయి నుంచున్న శశిరేఖ “వద్దు వద్దు” అంటూ తన రెండు చేతులతో కంఠాదుగా అతని కుడిచేతిని వట్టుకొంది.

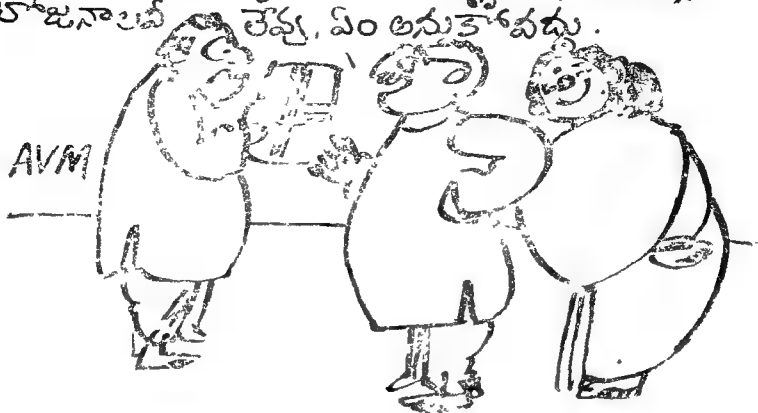
కానీ అప్పటికే అతని బొటనవ్రేలు ఆమె నుదిటిని తాకనే తాకింది. చేతులు అడ్డు పెట్టటం వల్ల కొంచెం వంకరగా నుదిటి నంకరించిన ఎట్టటి కుంకుమతో ఆమె ఫారిలాగు వింత కాంతి విరజిమ్ముతోంది. అతని ప్రవర్తనకి గడ గడ వణిచిన శశిరేఖ “నాకా అర్హత లేదు రజనీకాంత్ గారూ” అంటూ దోసిట్లో మొహం దాచుకొని నేలమీద కుప్పలా కూలిపోయింది.

“అంతే?” అతని కను బొమ్మలు ముడిపడ్డాయి.

“నేను... నేను భర్తని పోగొట్టుకున్న విర్యాగ్యురాలిని. లోకం దృష్టిలో

పాపంక్రమపడి పెళ్ళికొబ్బారు-అంతచాలు
 ననుపాదుపుడుద్యమ నాయకుల్లోకడా అందుకని
 జోజునాల్చి తెప్ప, ఏం అనుకోవడు.

సౌధాగ్యాన్ని కోల్పోయిన దాన్ని. నా గురించి విజం దాచి, .. తు తెలియ
 కుందానే మీలో ఆశలు పెసిన వంచకురార్ని. నా గురించి యింకా ఏం తెల్పు
 కుందామను కుంటున్నారు రజనీకాంత్ గారూ? కన్నీళ్ళ మిథ్య జవాబిచ్చింది.
 ఆమె జవాబు విన్న రజనీకాంత్ విశ్వేష్టదయ్యాడు.
 శశిరేఖ వివాహిత. పైగా నిర్మలీన. ఈ విజం అతని మనసుని కాల్చే
 ప్లోంది.

...నిర్మలీన, నిర్మలీన అని ఎవరో వెయ్యి కంఠాలతో అరుస్తున్నట్లు
 ఆతనికి యిల్లంతా గిర్రున తిరుగుతున్నట్లు, అవిపించి రెండు చేతుల్లో శం
 పట్టుకుని ప్రక్కనే ఉన్న కుర్చీలో కూలబడ్డాడు.

తిరిగి అతను మామూలు మనిషి కావటానికి పదిహేను నిమిషాలపైనే
 పట్టింది.

శశిరేఖ వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది.

ఆమె కంటే ముందుగా తేడుకున్న రజనీకాంత్ లేచి ఆమె ప్రక్కనే
 కూర్చుని ఓదార్పుగా తం మీద చెయ్యి వేశాడు

శశిరేఖ వెక్కిళ్ళు మరింత ఎక్కువయ్యాయి.

దుర్బరమైన మానసిక వేదానికి కన్నీరొకటే ఓదార్పు అందుకే ఆతనామె
 దుఃఖాన్ని మరికట్టే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు.

చాలా సేపటికి ఆమె కుదుట పడింది.

ఏడుపు వర్ష ఎట్టగా ఉబ్బిన కళ్ళు, మొహంలో ఒక విధమైన తేటతనాన్ని సూచిస్తున్నాయి.

అమె అదది కాబట్టి ఏదీ దుఃఖ భారాన్ని దింపుకుంది.

- మరి తను ?

అతను లేచి కూజాలో పేళ్ళ గ్లాసులో వంపి తెచ్చిచ్చారు. మంచి నీళ్ళు కాగి లేచి మొహం కడుక్కుని వచ్చి కూర్చుంది శశిరేఖ.

“నన్ను క్షమించండి. చిన్న పిల్లలా ప్రవర్తించి మిమ్మల్ని చాలా బాధ పెట్టాను” నొచ్చుకున్నట్లు అంది.

“అ మాట అనవలసింది నేను రేఖ. నీవరిస్థితి తెల్పుకోకుండా అనవసరంగా పిన్ను యిచ్చింది పెట్టాను.”

- అతనికి అవేళంగా ఏదో చెప్పాలని ఉంది కానీ ఏదీ చెప్పలేక పోతున్నాడు. ఆ కాస్త వ్యవధిలో ఏ నిర్ణయానికి రాలేకపోతున్నాడు.

“రజినీకాంత్ గారూ - మిమ్మల్ని చూస్తోంటే నా మీద ఎవో ఆశలు పెంచు కున్నారనిపిస్తోంది. అదే విజమైతే నాకు తెలియకుండానే. నేను బాధ్యురాలి నయ్యాను. ఓంటరిగా డిక్టేటర్‌లచని పరిస్థితిలో ఉన్న నన్ను మీరు చాలా అడుకున్నారు. అందుకు నా కృతజ్ఞత మాటల్లో చెబితే సరిపోదు. యింకా నా గురించి విజ్ఞాన దాచి మిమ్మల్ని బాధపెట్ట దల్చుకోలేదు.

“ఈ రోజు నా కథ.... ఓ మాటు అతనికిపి చూసింది. ....మీకు చెప్పా లనుకుంటున్నాను”

- అవును అందమైన శశిరేఖకి కూడా ఓ కథ వుంది. కానీ ఆ కథ అమెలా అందంగా లేదు. ఇరవై ఏళ్ళ శశిరేఖ అరవై ఏళ్ళకి సరిపడే అనుభ వాల్ని సంతరించుకుంది.

“అప్పుడు మేము విజయవాడలో ఉండేవాళ్ళం” అమె మొదలు పెట్టింది. అతను పంతున్నాడు

ఒక్కసారిగా జరిగిన సంఘటనలన్నీ అమె కళ్ళముందు సినిమా రీళ్ళలా తిరగ నారంభించాయి

....

భాస్కరావు, లక్ష్మిలకి శశిరేఖ ఒక్కతే కూతురు. ఒక రకంగా చెప్పా లంటే, ముచ్చటగా ఉండ గలిగితే వారిది ముచ్చటైన సంసారం. భాస్కరావు ఆంధ్రా బ్యాంక్‌లో క్లర్క్. అతనికొచ్చే జీతం, ఉన్న కొద్దిపాటి ఆస్తితో అతను హాయిగానే బ్రతకవచ్చు. అలా బ్రతుకుతాడనే లక్ష్మి శంక్రి

నారాయణ కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. కాబోయే అల్లుడు అందగాడే కాకుండా, వకల గుణాభిరాముడని కూడా ఆయన కర్ణాకర్ణిగా వివరణ చేశాడు. ఆయన చెప్పిన వలసినదిగా ఆయన తనివించలేదు.

ఏదో కుర్రకారు పెళ్ళి ఓ బంధం ఏర్పడితే అతనే మారతాడు లెమ్మని పరిపెట్టుకున్నాడు.

ఆయన అలా ఆలోచించటానికి కారణం తనకి లక్ష్మిగాక మరో నల్లరు ఆడపిల్లలు, నల్లరు మొగపిల్లలు, వీళ్ళు గాక రోగిష్టి భార్య, ఓ కల చెడిన చెల్లెలు, ఆమె పిల్లలిద్దరు ఉన్నారు. వీరుందరికీ నారాయణ సంపాదన ఒక్కటే ఆధారం.

యిలాంటి పరిస్థితిలో కాబోయే అల్లుడు కూతురికి తిండి, గుడ్డ పెట్టగలిగిన వారైతే చాలని ఆయన ఉద్దేశ్యం. ఆయనకున్న భార్యతనకి అదే చాలా గొప్ప సంబంధం.

అయితే యివ్వేమీ తెలియని లక్ష్మి భాస్కరావు అందానికి మురిసిపోయింది. తన కలలన్ని నిజం కాబోతున్నాయన్న అనందంతో కోటి కోర్కెలతో భర్త యింట్లో అడుగుపెట్టింది.

నారాయణ ఉపాసించినట్లు భాస్కరావు మొదట్లో కుదురుగానే ఉన్నాడు. బయట వ్యవహారాలన్నీ కట్టిపెట్టి యింటిపట్టునే ఉండసాగాడు.

కానీ అది ఎన్నాళ్ళు :

నల్ల నెలలు తిరిగేసరికి అతనికి లక్ష్మి మొహం మొత్తైంది, దాంతో అతనికి పాత స్నేహాలు, పాత అలవాట్లు, జ్ఞాపకం వచ్చాయి. సరిగ్గా అప్పటి నుంచే వారి సంసారంలో కాంతి మాయమయ్యింది.

కొంతమంది జీవితాల్లో భగవంతుడే కాంతిలేకుండా చేస్తూ ఉంటాడు. కానీ చాలా మంది వారి జీవితాలు వారే నాశనం చేసుకుంటారు.

కొన్ని సంసారాల్లో భర్త లోపంవల్ల, లేదా భార్య లోపంవల్ల, మరికొన్ని సంసారాల్లో యిద్దరి లోపంవల్ల ముఖం దూరమవుతూ ఉంటుంది. భార్య భర్త లిద్దరూ పరిపెట్టుకోగలేవారైతే ఆ సంసారం స్వర్గసీమే అవుతుంది కానీ అలాంటిది మదలో ఒకటి ఉండవచ్చేమో ? వీరి సంసారం దుఃఖమయం కావటానికి భాస్కరావు కారణ మయ్యాడు అతనికి లక్ష్మిమీద ఎప్పుడైతే మోజు తగ్గిందో, అప్పటినుంచి అమెమీద విసుక్కొవటం, ప్రతి చిన్న విషయాన్ని భూతద్దలలోంచి చూస్తూ లోపంగా ఎంచటం అలవాటు చేసుకున్నాడు. చీటికి

మాటికీ అవమానిస్తూ, అప్పుడప్పుడూ చెయ్యి చేసుకోవటం కూడా చేస్తున్నాడు భాస్కరావు.

భర్త తిరస్కారానికి అమె సున్నితమైన మనస్సు గాయపడింది. జీవితం మీద ఒకరకమైన విరక్తి కూడా ఏర్పడింది. అతన్ని మార్పుకోవాలని బెదిరించింది ప్రార్థించింది. చివరికి ఏమీ చేయలేక నిస్సహాయంగా ఊరుకుంది

జీవితానికి యిక ముగింపు పాడదామని లక్ష్మి నిర్ణయానికి వచ్చేంతలో నీవు తల్లివి కొబ్బోతున్నావని చెప్పింది లేడీ డాక్టరు.

సాపో, బాబో పుడ్రే, చెడు అలవాట్లకి బానిసైన భర్త మారవచ్చుననే ఆశ తనకుక్కుమంది అమెలో.

తొమ్మిది నెలలు నిండి ఓ శుభ ముహూర్తాన పండంటి అడపిల్లను కన్నది లక్ష్మి. ఆ సమయంలో భాస్కరావు ఓ బజారు ప్రి గాఢ పరిష్వంగంలో ఉన్నాడు

బొడ్డుగా, ముద్దుగా ఉన్న మనుమరాల్ని చూసి నారాయణ ఆనందించాడు. కనీసం బారసాల సమయంలో కూడా అల్లుడు పీటలమీద కనిపించకపోతే కూతురి దొర్పాగ్యానికి ఓంకించి ఝరీ వెళ్ళాడు.

లక్ష్మి ఆశించినట్లుగా పాప పుట్టిన తరవాత భర్తలో మార్పురాలేదు. సరికదా, కూతురు శశిరేఖపట్లకూడా అతనికి నిరసన ఎక్కువైంది. —మనిషికి తిండి, గుడ్డ ఉంటే సరిపోవు మరేదో కూడా ఉండాలి. ఈ రెండూ ఉండి, ఆ ఏదో కూడా లేకపోతే మనిషి బ్రతుకు దుర్భర మవుతుంది.

రోజురోజుకీ లక్ష్మి ఆరోగ్యం ఖీణించిపోతుంటే, శశిరేఖ ముద్దుగా, అందంగా తయారవుతోంది.

మనోవ్యాధికి మందేముంది? అమెకి యిప్పుడు ఏడుపు కూడా రావట్లేదు. ఏడ్చి ఏడ్చి నీళ్ళకూడా యింకిపోయాాయి.

అమెకున్న బెంగల్లా ఒక్కటే తనకేదన్న అవుతే శశిరేఖని ఎవరు చూస్తారు? తల్లి ప్రేమకూడా లేకపోతే ఎలా బ్రతుకుతుంది? లేనిపోని బెంగలతో అమె ఆరోగ్యం మరింత చెడగొట్టుకుంది.

ఆ రోజంతా అలోచించి, చివరికి శశిరేఖ గురించి ఒక నిర్ణయం తీసుకుని తీసుకుని తృప్తిగా నిద్రపోయిందా రాత్రి.

అలా పడుకున్న లక్ష్మి మరునాడు ఉదయం మరి లేవనేలేదు.

భాస్కరావు లోకం కోసం ఓ ఏడుపు ఏడిచి ఊరుకున్నాడు. నారాయణ వచ్చి మనుమరాల్ని తీసుకెళ్తానన్నాడు. భాస్కరావు నవేమిరా వీల్లేదన్నాడు. అప్పటికి శశిరేఖకి ఎనిమిదేళ్ళు.

తల్లిపోయిన దుఃఖానికి తట్టుకోలేని ఆ చిన్నారి మనసు, తండ్రంటే విపరీతమైన భయంతో అతని కంట పడకుండా తిరుగుకోంది.

అతని దూరపు బంధువైన ఓ ముసలమ్మ వచ్చి వారిద్దరికీ పండిపెట్తోంది.

లక్ష్మి పోయిన రెండు నెలలకి, అనాధశంకారాయంనుంచి ఓ పద్దెనిమిదేళ్ళ అమ్మాయిని తీసుకువచ్చి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు భాస్కరావు.

ఓ అనాధని పెళ్ళి చేసుకున్నందుకు, చాలా అవరూపంతమైన పనిచేశావని అతని మిత్రులంతా అభినందించారు.

పెన్నైన మర్నాడు శశిరేఖని పిలిచి “యిదిగో మీ అమ్మ. ‘అమ్మా’ అని పిలవకపోతే ఒక్క పీరేస్తాను.” మాపుడు వ్రేలుతో బెదిరించాడు.

అసలే తండ్రి అంటే హడలిపోతున్న శశిరేఖ ‘అలాగే’ అన్నట్లు గబగబ తల ఊపింది.

భాస్కరావు అదృష్టమో, శశిరేఖ అదృష్టమోగానీ, ఆ యింట్లో అతని రెండవ భార్యగా అనుగు పెట్టిన సీత చాలా యోగ్యురాలు.

సీత వచ్చిన కొత్తలో వారం రోజుల పాటు దూర దూరంగా ఉండి శశిరేఖ, రానురాను కొత్త అమ్మకి చేరువకాసాగింది.

సీతకి, అనాధశరణారాయంలో పెరగటంవల్ల చిన్న పిల్లలంటే ఎంతోని మక్కువ, జీవితంపట్ల సరైన అవగాహన ఉన్నాయి.

సీత తనకి ఎదురు తిరగకుండా ముందరనుంచీ ఆమెను దూరంగా అట్టి పెట్టాడు భాస్కరావు.

కానీ సీత సహజంగా తెలివైనదవటంవల్ల భాస్కరావు మనః ప్రశ్నాన్ని తొందరగానే ఎర్థంచేసుకుంది.

నేను చేసుకోకపోతే నీ మొహాన్న పెళ్ళే అవ్వదు అన్నట్లు ఉండేది అతని ప్రవర్తన.

తనకంటూ వేరే సంపాదన ఉండాలని ఆ క్షణంలోనే సీత నిర్ణయించుకుంది.

ఆమె చుట్టూప్రక్కం అడవిల్లలందరినీ పోగుచేసి కుట్లు, అల్లికలు మొదలైనవి

నేర్చుకోంది. అద్దె కుట్టుమిషన్ మీద అడవారి బట్టలన్నీ కూడా కుడుకోంది. ఆ రకంగా ఆమెకి రెండు వందలదాకా అదాయం వస్తుంది.

* * *

శశిరేఖ స్కూల్ పైసర్ పూర్తిచేసింది. సీతకు యిద్దరు మగ పిల్లలు భాస్కరాపురికి సీత సంపాదన విషయం తెలియదు. లేకపోతే అదికూడా తన అర్హునికి వాడుకునే వాడే.

కొంతమంది మనుషుల్లో చచ్చిపోయే రోజువరకూ మార్పురాదు. బహుశ యితను ఆ కోవకి చెందినవాడే అయి ఉంటాడు.

ఒక రోజున భాస్కరాపురి యింటికి వచ్చేసరికి సీతతో ఒక అబ్బాయి మాట్లాడుతున్నాడు.

ఆ అబ్బాయి పేరు శివరామ్. అనాధ శరణాలయం నుంచి వచ్చాడు. సీత అక్కడ ఉన్నప్పుడు సౌఖ్య తమ్ముడిలా మనలేవాడు. అతను అప్పుడప్పుడు సీతని చూడటానికి వస్తూ ఉంటాడు. అతనికి మధ్యనే బస్ కందక్తురుగా ఉద్యోగం వచ్చింది. అందువల్ల శశిరేఖని పెళ్ళిచేసుకుంటానని చెప్పటానికి వచ్చాడు. ఆ విషయమే నాకు వర్తించుకుంటున్నారు.

సంగ్గా ఆ సమయంలోనే భాస్కరాపురి వచ్చాడు. తను లేకుండా పరాయి పురుషుడితో మాట్లాడుతున్న సీతపైపు తక్కువ్రచేసి చూశాడు. సీత అదేమీ లెళ్ళి చెయ్యకుండా అతన్ని పరిచయం చేసింది. శివరామ్ చేసిన నమస్కారం అందుకోకుండానే భాస్కరాపురి లోపలికి నడిచాడు.

“వస్తానక్కా. శశిరేఖని కూడా అదిగి చూడు.”

అతను వెళ్ళిపోయాడు.

శివరామ్ వెళ్ళాడని విధ్ధారించుకోగానే భాస్కరాపురి యివతలికి వచ్చి వీధి తలుపు గదియపెట్టాడు.

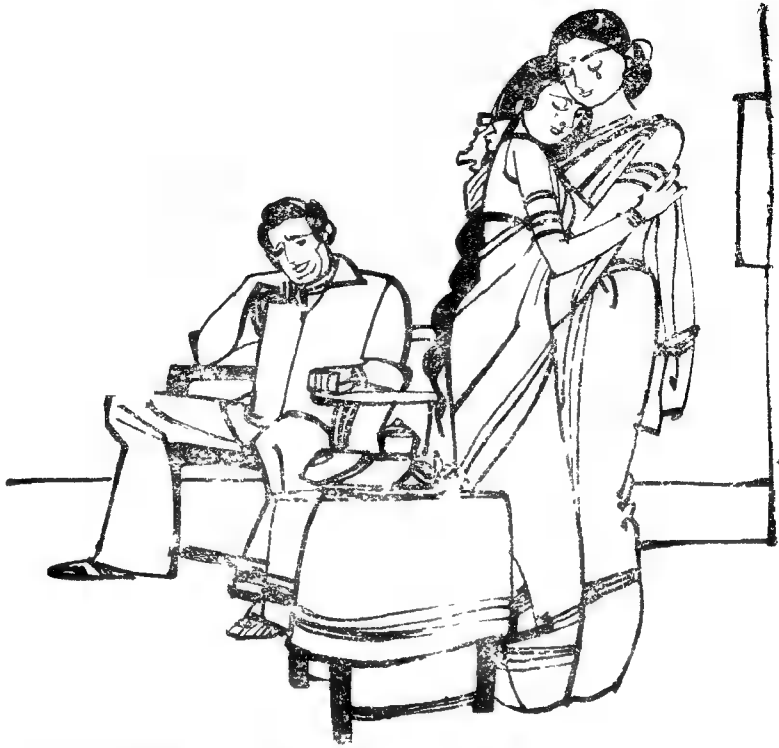
ఒక్క ఉదయన సీత దగ్గరకు వెళ్ళి ఎడంచేత్తో ఆమె జాట్లు పట్టుకొని కుర్చీలోంచి లేచినెల్లాడు. “ఏమే, నేను లేకుండాచూసి కురార్చి తెచ్చుకుని కులుకు తాదా? నైజా తాపీ కూడా యిస్తావా?” ఆమె చెంప చెక్కుమంది.

“ఏమీ సీత గొంగళి పురుగుని చూసినట్లు భాస్కరాపురికి అనవ్యంగా చూస్తుంది.”

వెంటనే ఆమెలో అత్కాలిమానం బుస్సున పొంగింది.

“పెళ్ళిదుకొల్పిన పిల్ల ఉన్న మీరు తిరిగితే లేని తప్పు నేను చేస్తే వచ్చిందా ?

మార్పు మీకేగానీ నాకు అవసరం లేదనుకున్నారా? ఇంకొకసారి నాపంటిమీద దెబ్బ పడితే, మీకు కూడా అదే కాస్త జరుగుతుంది. అప్పుడు పెళ్ళాంచేత దెబ్బలు తిన్న చవటగా చరిత్రలో చిరస్థాయిగా విలివిపోతారు." వినురుగా అతన్ని విదిలించుకుని లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

భార్య దైర్యానికి విస్తుపోయాడు భాస్కరావు అసలామెకి యిన్ని మాటలు వచ్చుననుకుంటేనే అతనికి ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

-అంతే : ఆ తరువాత అతనెప్పుడూ సీతమీద చెయ్యి చేసుకోలేదు.

శివరాం, శశిరేఖం పెళ్ళి గుళ్ళో విరాదంబరంగా జరిగిపోయింది. శశిరేఖని పంపించే రోజున సీత కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడ్చింది.

"మాడమ్మో రేఖా, శివరాం చాలా యోగ్యుడు. అతను విన్ను కోరి చేసు కున్నాడు. ప్రీతి తనని శ్రేయి:చే భర్త దొరకటం విజంగా వరం అతని మనస్సు నొప్పించక అనుగుణంగా మనలుకో. మీయిద్దరూ అనందంగా ఉండటం

కంటే నాక్కావలసిందేమీ లేదు. ఇంతకంటే ఏం చెప్పను? చిన్నప్పటినుంచీ కష్ట సుఖాన్నీ చూస్తున్నదానివి." ఆ మాటలంటున్నప్పుడు ఆమె గొంతు జీరబోయింది.

తల్లిని వదిలి వెళ్ళడానికి శశిరేఖకి బాధగానే ఉంది. అవటానికి వవతి తల్లే అయినా, కన్నతల్లిలా కంటికి రెప్పలా కాపాడి, తన్నో యింటిదాన్ని చేసిన ఆమె అంటే శశిరేఖకి ఎంతో మమకారము, గౌరవమూను.

-ఆమె లేకపోతే తనే మయ్యుండేది?

ఆ ఆలోచనే ఆమెకి భయంకరంగా కనిపించింది.

తల్లిని కొగరించుకుని వసిపిల్లలా ఏడిచింది.

వాళ్ళిద్దరినీ గమనించి "మీరిద్దరూ యిలా బాధపడ్తుంటే నాకేదో తప్ప చేస్తున్నట్లుంది." అన్నాడు శివరాం

సీత తక్కు తుడుచుకుని లోపలికి వెళ్ళింది. పాత రేకుపెట్టెలోంచి ఒక వాయిల్ చీర, జాకెట్ గుడ్డతీసి ఒక వళ్ళెంలో పెట్టింది. దాని ప్రక్కనే పసుపు, కుంకుమ వేసిన పొట్లాం, రెండురూపాయల నోటు కూడా ఉంచి, తిరిగి వాళ్ళ దగ్గరికి వచ్చింది.

రేఖకి బొట్టుపెట్టి, చీర, జాకెట్ చేతిలో ఉంచి, ఈ రెండు రూపాయలు పెట్టి గజాలు వేయించుకో." అంది.

"చూడు శివరాం శశిరేఖని నేనెంత అభిమానంగా పెంచానో నీకు తెలుసు. ఆమెకే చిన్న కష్టం కల్గినా నేను భరించలేను. నాకున్న ఒకేఒక్క ఆదపిల్లది. నేను దాని శిన్నకల్లిని కాకపోయినా, మా యిద్దరి మధ్యా ఉన్న బంధం అంత కన్నా ఎక్కువదే. శశిరేఖ తెలిసో తెలియకో ఎప్పుడైనా చిన్నచిన్న పొరపాట్లు చేస్తే నన్ను స్పష్టలో ఉంచుకుని దాన్ని త్షమించు. నీకవస్థి చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకో. కానీ తల్లిగా నా అరాటాన్ని అర్థంచేసుకో." తక్కు తుడుచుకుంది సీత.

"అక్కా నీవు రేఖగురించి ఏ దిగులూ పెట్టుకోకు. అయినా మనం పెరిగిన వాతావరణం మర్చిపోయావా? రేఖ నీ కూతురే కాదు. యికనుంచి నాభార్య కూడా. ఆమె కష్టపడితే నీకెంత బాధో, నాకూ అంతే బాధ. ఆమెను పువ్వుల్లో పెట్టి చూసుకుంటాను." సీత చేతిలో చెయ్యివేశాడు.

అతని మంచితనానికి ఆమె హృదయం అర్ధమైంది.

ఇదంతా వింటున్న కాస్కరావు మొహం తిప్పుకున్నాడు. యిలాంటి సెంటిమెంటులకు అతనికి చెడ్డ చిరాకు.

“వెళ్ళొస్తాను నన్నగారూ.” అది శశిరేఖ గొంతు.

“ఊ..” ముక్తనరిగా అన్నాడు.

అమె మనస్సు చివుక్కుమంది. అయినా అతని ధోరణి చిన్నప్పటినుంచీ అరివాచే కాబట్టి మనసు సరిపెట్టుకుంది.

రిజల్ట్ ఎక్కి కూర్చుంటూ “వెళ్ళొస్తానమ్మా” అంది.

రిజల్ట్ పాటు నాలుగడుగు లేసి “నన్ను మరచిపోక, వారం వారం వస్తూ ఉండండి.” అంది.

శివరాం రిజల్ట్ లోంచి వెనక్కి చూస్తూ వెళ్ళొస్తా నన్నట్లు గాలిలో చెయ్యి ఊపాడు.

తిరిగి ఆ చెయ్యి తన వళ్ళో పెట్టుకోకుండా, శశిరేఖ వదులుతుట్టా వేశాడు. భర్త స్వర్గకి అమె వళ్ళు యుల్లుమంది. అతని కళ్ళలోకి చూసి సమ్మోహనంగా వచ్చింది.

మరి కాసేపట్లో రిజల్ట్ ఒక చిన్న యింటి ముందాగింది. పైకి చూడటానికి పాతకాలం యిల్లులా ఉంది.

శివరాం కాళం తీసి శశిరేఖ సామాను లోపల పెట్టాడు.

అంత పెద్దది, చిన్నదీ కాని ఒక గది, దాన్ని అనుకుని చిన్న వంటిల్లు. దొడ్డివైపున బాట్రూమ్, రైటింగ్, వీళ్ళకుళాయి, వీధివైపున చిన్న కాంపౌండ్ ఉన్నాయి.

చిన్న యిల్లైన శశిరేఖకి బాగా వచ్చింది. ఆ యిల్లు తనదీ అనుకోగానే ఏదో గర్వం, తృప్తి కలిగి యి.

కళ్ళు విప్పారి చూస్తున్న శశిరేఖని చూసి “ఎలా ఉందోయ్ మన హోమ్” కళ్ళెగరేశాడు.

“స్వీట్ గా ఉంది.” అతన్ననుకరిస్తూ తనుకూడా కళ్ళెగరేసింది.

“అయితే స్వీట్ హోమ్ అన్నమాట.” అన్నాడు అమె బుగ్గమీద చిటికవేసి.

“యస్.” అంది వప్పుతూ.

వాళ్ళిద్దరూ కల్పి రెండు గంటలలో యిల్లులా అందంగా సర్దేశారు అతను కూర తిరిగిపెడితే, అమె గబగబ వంట పూర్తిచేసింది. ఇద్దరూ కల్పి ఒకే కంచంలో భోజనం చేశారు.

అప్పటికి రాత్రివిడుదలైంది. “నేనిప్పుడే వస్తాను. శాగ్రతగా తలుపేసుకో” అని బయటకి వెళ్ళాడు శివరాం.

తలుపు వేసుకొని ఒంటరిగా కూర్చుంది శశిరేఖ.

అమెకి చాలా ఉక్కగా ఉన్నట్లు అనిపించింది. దక్షిణంవేపున ఉన్న ఒక్క కిటికీని తెరిచింది.

చల్లని గాలి మలయమారుతంలా అమె ఒంటిని తాకింది.

కిటికీలోనుంచి బయటకి తొంగి చూసింది. అటువైపు యిళ్ళేమీ లేవు. కొంత నయమే అనుకుంది.

అమెకి స్నానం చెయ్యాలనిపించింది. టవల్, వట్టు తీసుకుని, వీధితలుపు మరోమాటు చూసి బాత్రూమ్ వైపు వెళ్ళింది.

శివరాం ఎక్కడ వచ్చేస్తాడో అని త్వరగా స్నానం పూర్తిచేసి టవల్ చుట్టుకుని వచ్చింది.

—ఇంకా రాలేదు అమ్మయ్య. అనుకుని ఏ చీర కట్టుకుంటే బాగుంటుంది? అని ఓ క్షణం ఆలోచనలో పడింది.

మరుక్షణం రేకుపెట్టె తెరిచి, నాచురంగు జరిఅంచున్న తెల్లపుల్ వాయిల్ చీరతీసి మంచంమీద పెట్టింది.

తన పెళ్ళికి తల్లికొన్న ఒకే ఒక్క ఖరీదైన చీరది. చీర తీసుకోబోతూ మంచంకేసి చూసింది.

తెల్లటి దుప్పటి పరిచిఉన్న మంచం ముచ్చటగా ఉంది. —అవును ఈ మంచం మీదే రాత్రి తామిద్దరూ..... అనుకోగానే ఎక్కడలేని సిగ్గు ముంచుకొచ్చి దోసిట్లో మొహం దాచుకుంది.

ఓక్ ఓక్ మన్న ధ్వని....

ఆ వెంటనే “రేఖా” అన్న పిలుపు.

భర్త వచ్చేశాడు.

కంగారుగా చీర మడచ విప్పింది.

“రేఖా. తలుపు తీయ్.” మళ్ళీ తలుపు చప్పుడు.

“ఆ! వస్తున్నా” అంటూ చీర కుచ్చిక్కు దోషకోబోయింది తీరా చూస్తే చీర తిరగేసి కట్టుకుంది.

“ఏ!” అనుకుంటూ గబగబ విప్పేసింది.

“శశిరేఖ. ఏంచేస్తున్నావు? తలుపు తియ్యి.” అంటూ అగకుండా తలుపులు బాదేస్తున్నారు శివరాం.

విసుగ్గా ఓమాటు తలుపుకేసి చూసి, మళ్ళీ ఐవర్ చుట్టుకుని తలుపు తీసింది.

“ఏమిటంక ఆలస్యం?” అనబోయి అలాగే చూస్తూందిపోయాడు ఆమె అందాన్ని.

“తలుపు వెయ్యండి. ఎవరేనా చూస్తారు మీ చేతిలో ఏమిటవి? మల్లె పువ్వులా?” అతనికేసి చూస్తూ.

“ఊ. అన్నాడు ఆమెను చూస్తూ.

అతనలా గుచ్చి గుచ్చి చూస్తూంటే ఆమెకి ఎంతో సిగ్గుగానూ, యజ్ఞంగానూ ఉంది.

“ఉండండి. దిట్టలు కట్టుకుని వస్తాను.” అంటూ చీర తీసుకుని వంటింట్లోకి వెళ్ళబోయింది.

ఆ మాటకి సమాధానంగా రెండు చేతుల్లో ఎత్తి మరచుకున్న పదేళ్ళాడు శివరాం.

—ఆ రాత్రి, మరి ఆమెకి చీర కట్టుకునే అవకాశమే రాలేదు.

శివరాం, శశిరేఖలకి పగలు, రేయి ఒకటిగా రోజులు నిమిషాల్లా దొర్లి పోతున్నాయి అతను వద్దంటున్నా వినకుండా, ఆమె వెనకాలే తిరుగుతూ పనుల్లో సహాయం చేస్తూఉంటాడు. ఒక్కొక్కసారి వెనకాలనుంచి వచ్చి కళ్ళు మూయటం, ఏవేవో చిలిపిపనులు చెయ్యటం చేస్తూఉంటాడు. అలాటి సమయాల్లో ఆమె కంటికి అతను పనిపిల్లాడిలా కనిపిస్తుఉంటాడు.

ఓ రోజున భర్తతో అంది.

“రామ్ మీలాంటి యోగ్యుడైన మంచి భర్త దొరకటం నా అదృష్టం.”

“కాదు రేఖ. అనాధకరణాలయంలో పెరిగిన నాకు నీవంటి రూపసి, మగు జాలరాశి అయిన భార్య దొరకటం నా అదృష్టం.” ఆమె తలని తన గుండెం మీద ఆనించుకుంటూ అన్నాడు.

శశిరేఖ కాపురం మొదలై నాలుగు నెలలు గడిచాయి. ఈ మధ్యలో మూడు మార్లు వెళ్ళి తల్లిని చూసినవచ్చారు.

ఆ రోజు శివరాం డ్యూటీమీద ప్రక్క ఊరు వెళ్ళాడు.

శశిరేఖ వియ్యం చాట వళ్ళో పెట్టుకుని వీధి గడప దగ్గర కూర్చుని వియ్యం ఏరుతోంది.

తలదించుకుని వియ్యంలో రాళ్ళు ఏరుతున్న శశిరేఖ ఉలిక్కిపడింది. ఏదో ఆలోచనలో పడి తను అంకవరకూ రాళ్ళు వేస్తున్నది రెండు పాదాల మీద.

అమె క్రిందనుంచి తలపైకెత్తి చూసింది. వెంటనే లేచి నుంచుంది.

“సారీ” అంటూ

“ఫరవాలేదులేండి. రాళ్ళవానని పువ్వుల వానగా భావిస్తాను” అన్నాడు. అగంతకుడు.

“మీరు?” అర్థోక్తిలో అగిపోయింది

“నే నెవరో మీకు తెలుసా? తెలియదు ఎలా తెలుస్తుంది నేను చెప్పలేదే” మళ్ళీ అన్నాడతను. “నన్నిలా ఎంత పేపు నుంచోబెడతాడు; నుంచోమనరు. నాకు తెలుసు లోపలికి రమ్మంటారు కదూ. యామ్ = కరెక్ట్?” —

శశిరేఖ చిన్నగా నవ్వి ప్రశ్నకి జరిగి నుంచుంది.

అతను నరానరి లోపలికి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

“మీ పేరు? ఆయన యంట్లో లేరు.” అంది శశిరేఖ.

భర్త లేనప్పుడు ఎవరో అపరిచితుడు నరానరి వచ్చి యంట్లో కూర్చుంటే అమెకి కొంచెం భయంగా ఉంది.

“నాపేరు కేశవ. శివరాం నాగురించి చెప్పే ఉంటాడు. నేను నాది బెస్ట్ ఫ్రెండ్ నని.”

“ఆయన ఎప్పుడూ చెప్పలేదే” అమాయకంగా అంది శశిరేఖ.

“చెప్పలేదా? అవును ఎందుకు చెప్తాడు? అందుకు కారణం మీరే”

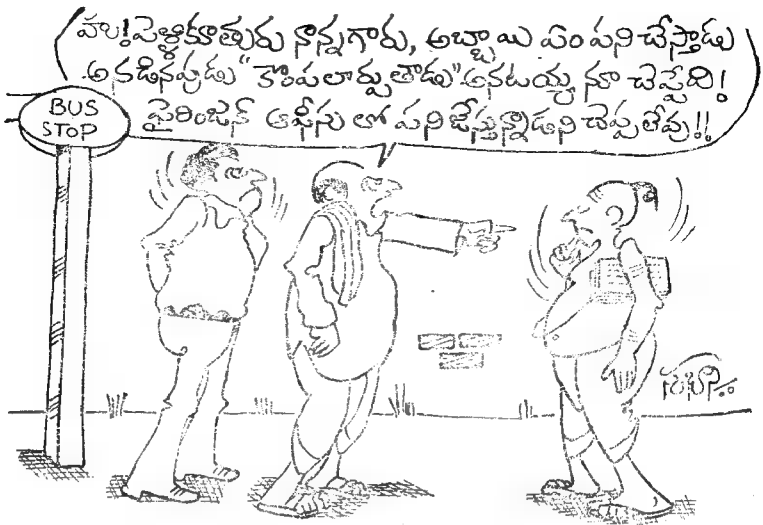
“నేనా?” తెల్లబోతూ అంది.

“అవును. మీతో పెళ్ళికొకముందుమా ఫ్రెండ్స్ గురించి అందరికీ చెప్పేవాడు. అలాంటిది యిప్పుడు చెప్పలేదంటే మీరే కారణం. అయినా మీలాంటి అమాయకంగా ఉండే అందమైన పెళ్ళిచేసుకున్న మగాడికై నా ఫ్రెండ్స్ గుర్తుంటారా?”

అతని మాటలకు కొంచెం కోపం వచ్చినా విజమే వనిపించింది శశిరేఖకి.

“యిప్పుడే వస్తాను” అంటూ లోపలికి వెళ్ళి కాఫీ కప్పుతో తిరిగి వచ్చింది శశిరేఖ.

“మీరు కాఫీ యిస్తారని నాకు తెలుసు. ఎలా తెలుసో చెప్పండి” అన్నాడు.

“ఎముంది: అది సాధారణంగా అందరూ చేసే మర్యాద.”

“కాదు”

“ముందు కాఫీ త్రాగండి. చల్లారిపోతుంది.” కొద్దిగా విసుగు ద్వనించినదామె గొంతులో. అతను త్వరగా వెళ్ళిపోతే బాగుండునని ఉంది. అతని ధోరణి మరి చిరాకు కల్గిస్తోంది.

అతను కాఫీ కప్పు క్రిందపెట్టి మళ్ళీ మాట్లాడటం మొరలుపెట్టాడు. అతను ఏమేమో చెప్తున్నాడు. ఆమె వినకుండానే ఊరి కొడుతేంది. “ఏమంటారు: విజయవాడ, కాదా?” రెండోసారి అడిగాడతను.

“ఏమడిగారూ?” ఉలిక్కిపడింది.

అతను మూడోసారి చెప్పాడు. అప్పుడు కూడా ఆమె వినలేదు.

బాగా అకలేస్తోందామెకి ఎప్పుడు వెళ్ళిపోతాడా: అని ఉంది.

ఈసారి కూడా ఆమె దగ్గరనుంచి ఏ విధమైన రెస్పాన్స్ రాకపోయేసరికి “మరి నే వెళ్ళొస్తాను. వచ్చినట్లు శివరానికి చెప్పండి” అన్నాడు.

ఆమె అలాగే నవ్వుట్లు తరికిసి తలుపు వేసుకుంది.

— అమ్మయ్య. కదిలాడు బాబూ. అనుకుంటూ భోజనానికి కూర్చుంది రెండో ముద్ద నోట్లో పెట్టుకోబోతుండగా మళ్ళీ వీధికలుపు చప్పురైంది

కొంపదీసి యితను వెనక్కిరాలేదు కదా అనుకుని లేచింది

తలుపు తీసిన రేఖ అశ్చర్యపోయింది. “అప్పుడే వచ్చాకారేమిటి? రాత్రి దాకా రావన్నారు కదా.”

“తలనొప్పిగా ఉంది రేఖ. అందుకని డ్యూటీ యింకో అతనికి అప్పగించి వచ్చేవాను.” షర్ట్ తీసి తాడుమీద వేస్తూ అన్నాడు శివరాం.

రేఖ గబగబ లోపలకి వెళ్ళి తను తింటున్న కంచంమీద మూత వేసింది.

కూరల బుట్టలో చూస్తే అరటికాయలు తప్ప ఏమీలేవు. రెండు ఉల్లి పాయలు, అరటికాయలు తినుకుని కత్తిపీట ముందు కూర్చుంది.

అమె వెనకే వచ్చిన శివరాం “ఇప్పుడు కూర తరుగుతున్నావేమిటి?” అశ్చర్యంగా అడిగాడు.

“నాకోవమే గదా అవి అన్నం ఒక్కటే వండుతున్నాను. ఎంత రెండు నిమిషాల్లో వేయించేస్తాను. మీరు ఈలోగా స్నానం చేసి రండి” అంది. అతను స్నానంచేసి వచ్చేసరికి కమ్మటి వాసన వేస్తున్న వేపుడుతో భోజనం సిద్ధంగా ఉంది.

ఇద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ భోజనం పూర్తిచేశారు. అమెకి సదనగా కేకవ్ జ్ఞాపకం వచ్చాడు. థర్తతో అప్పుడు చేప్పిందతన్ని గురించి. “అయ్యో కేకవ్ వచ్చారా? సమయానికి నేను లేనే! ఎప్పుడొచ్చాడట ఊర్నించి!”

“ఊర్నించి వచ్చాడా అతను? నాకేం చెప్పలేదేమిటి? అవలు వాళ్ళదేవూరు?” అతన్ని భోజనానికి ఉండమని అనినందుకు నొచ్చుకుంది.

వాళ్ళది రాజమండ్రి. అతని తల్లిదండ్రులు అక్కడే ఉంటారు. వాళ్ళకేవో అక్కడ అస్థులు ఉన్నాయిలే. కేకవ్ మాత్రం యిక్కడ పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ లో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. వదిరోజుల కొకమాటు వెళ్ళి తల్లిదండ్రులని చూసినవస్తూ వుంటాడు. నెల్లాళ్ళు పెరివుపెట్టి వాళ్ళ అమ్మకి ఒంట్లో బాగుండ లేదని వెళ్ళాడు. అందుకే ఎప్పుడొచ్చాడని అడిగాను. “కేకవ్ పావర్ కి మీ నాన్నగారు స్నేహితుడని యిదివరకెప్పుడో చెప్పాడు కూడానూ.” మళ్ళీ శివరామే అన్నాడు.

-తన తండ్రికి స్నేహితుడా? అయితే ఆయన కూడా ఆ బాపతేనా? అనుకుంది రేఖ.

* * *

ఆరోజు ఆదివారం. శివరాం. శశిరేఖ సీతని చూడటానికి వచ్చారు. చాళ్ళు వచ్చేటప్పటికి భాస్కరాపు యింట్లో లేడు.

శశిరేఖకి తల్లి చాలా దిగులుగా ఉన్నట్లు వివరించింది

“అలా ఉన్నవేం అమ్మా!”

“ఎలా ఉన్నాను బాగానే ఉన్నాను కదా!” కప్పిపచ్చుకో అంది

“మాదగ్గర దాసరికమెందుకక్కా!” అపాయంగా అన్నాడు శశిరాం.

ఆ మాటతో అంతవరకూ విగ్రహించుకున్న గుండె చెరుస్తే అది సీత.

ఆయనకి ఉద్యోగం పోయింది శివరాం. అవ్వమానం త్రాగుతూ అసెంబ్లీ అసభ్యంగా ప్రవర్తించటంవల్ల ఆయన్ని తీసేమివ్వలేదు. నేను బట్టబుట్ట నంపాదించే దాంట్లో యిల్లుగడవటం, పిల్లలందరూలే కష్టంగా ఉంటుంటే, అది కూడా లాక్కుని త్రాగుడికి తగలేకాదు.” అమె కటినుంచి చాలాపాతలా కాదుతున్నాయి కన్నీళ్లు. తండ్రికి ఉద్యోగం పోయిందన్న వార్తని నోట మాటరాని దానిలా ఉండిపోయింది శశిరేఖ.

అమెకి తల్లిని ఎలా ఓదార్చాలో తెలియలేదు.

“ప్రస్తుతానికి ఈ పాతిక ఉంచక్కా.” శివరాం జేబులోంచి డబ్బుతీసి సీత చేతిలో పెట్టాడు.

“వద్దురాం. చివరికి అల్లుడి సొమ్ము తినమంటావా!” డబ్బు తీసుకోరానికి అమెకి అభిమానం అడ్డువచ్చింది.

“అతేడాలు మనలో లేవని నువ్వేకదా అన్నావు!”

శశిరేఖ భర్త వేపు మెచ్చుకోలుగాచూసి, కల్లతో అంది.

“తీసుకో అమ్మా. తల్లి కష్టంలో ఉన్నప్పుడు మాకును ఆ మాత్రం సహాయం చేయకూడదా!”

అప్పునుంచీ శివరాం ఛాస్కర్నాపుకి తెలియకుండా పాతికో, వరకో సహాయం చేస్తూనే ఉన్నాడు.

కేళవ అడపా, కడపా శివరాం యింటికి వస్తూనే ఉన్నాడు. చిక్కువగా అతను యింట్లోలేని సమయాలుచూసి వస్తూ ఉంటాడు. శశిరేఖ అందు అరిచి వివరీతంగా అకర్షించింది ఎలాగైనా అమెని ఒక్కసారి పొందాంన్న కోరిక అతనిలో చోజారోజాకి అధికం కాసాగింది.

ఓ రోజు సీతటివడుతుండగా శివరాం లేని సమయంచూసి వచ్చాడు. భర్త ననుకుని ఉత్సాహంగా తలుపుతీసి, కేళవనిచూసి మొహం చిట్టించింది శేఖ.

“శివరాం ఉన్నాడా!”

“యికా రాలేదు కూర్చోండి” అంది

“వచ్చేట్రైము అయిందనుకుంటాను”

“హీఁ”

“కొంచెం మంచినీళ్ళు కావాలి” అన్నాడు కేళవ్

అమె వెళ్ళి తెచ్చి యిచ్చింది

గ్లానందుకుంటూ కావాలని చెయ్యి వట్టుకున్నాడు

“చాలా సున్నితంగా ఉంది నీ చెయ్యి”. అమె కళ్ళలోకిమాసి నెకిరిగా

నవ్వాడు.

మరుక్షణం అమె చెయ్యి అతని చెంపను విసురుగా తాకింది.

అనుకోని హఠాత్పరిమాణానికి అతని మొహం ఎఱ్ఱబడింది.

ఓ చేత్తో చెంపతడుముకుంటూ “నీ చెయ్యి కఠినంగాకూడా ఉంది.” అన్నాడు ముందుకు రాటోతూ.

“నోరు మూసుకుని బయటకి వదు. ఇంకెప్పుడైనా ఈ గుమ్మంలో అడుగు పెట్టావంటే మర్యాద దక్కదు.” అమె కళ్ళు నిప్పులు కురిపించాయి.

అలానికి అమెమీద కనీశీర్పుకోవాలని ఉంది. కానీ శివరాం వచ్చేవేళ కావస్తోంది.

“వస్తాను.” అంటూ వెనక్కి తిరిగాడు.

“మళ్ళీ రానక్కర్లేదు.” అంటూ భక్కున తలుపులు మూసింది. కన్నీళ్ళు చెక్కిళ్ళమీద జారుతుండగా, పదివిముషాలదాకా మూసిన తలుపుల నానుకునే ఉండిపోయింది శశిరేఖ.

“ఎందుకో ఈ మధ్య మనింటికి కేళవ్ రావల్లేదు.” శశిరేఖతో అన్నాడు శివరాం.

“పోనిద్దురూ. ఏవో వసులుండి ఉంటాయి.”

“అతని వస్తున్నపుడు కాలక్షేపం బాగా అయ్యేది. చాలా తమాషాగా మాట్లాడతాడతాడూ.” అన్నాడు రేఖవైపు చూస్తూ.

“తమాషాలెండి. నాటొంద. అతను రావటం మానేశాక మీతో ఏకాంకం ఏక్కున దొరుకుతోంది.” అంది అతని గుండెలమీద వారి.

“అలానానే ఎందుకు నీకు కోపం?”

“నాకేం కోపంలేదు. అతిథోరణి మనుషులంటే నాకు చిరాకు అంతే”

అర్జుణ సుమతిన అమె భర్తతో చెప్పలేదు ఎందుకంటే శత్రువులతో
విరోధం కొనితెచ్చుకోవటం మంచిది కాదని అమె ఉద్దేశ్యం. ఆసలే శివరాం
అవేశపడుడు ఈ విషయంచెప్పే యింకేమైనా ఉందా? అనుకుంది

0

శశిరేఖ వివాహమై ఏడాది కావస్తోంది అర్జుణవరకూ వారి దాంపత్యం
ఎంతో ఆనందంగా గడిచిపోయింది

ఎప్పుడూ రోజులు ఒకేలా గడిస్తే, తన ఉనికికి విలువుండదని అను
కున్నారు కాబోలు భగవంతుడు.

అర్జుణ శశిరేఖ జీవితంలో ఎన్నడూ ఊహించని స. ముటన జరిగింది.

ఉదయం వెళ్ళేటప్పుడు సాయంత్ర నినిమాకి వెళదా రేడీగా ఉండమని
చెప్పిన శివరాం రాత్రి ఏడుగంటలు కావాస్తున్నా జాడలేదు అప్పటివరకూ
ఎదురుమాసి చూసి విసుగుచిచ్చిన శశిరేఖ తలుపులేసుకొని మంచంమీద పడుకుంది.

అమెకి భర్తమీద చాలా కోపంవచ్చింది. చాలాకాలం తరువాత నినిమాకి
తీసుకెడతాననేసరికి ఉత్సాహంగా వనంతా ముగించుకొని పెళ్ళినాటి, నాచురంగు
జరీఅంచున్న తెల్లచీర కట్టుకొంది మల్లెపూలు, మరువం కలిసినదండ తలలో
తురుముకుని, ఐదుగంటలకే తయారై అతనికోసం ఎదురుమాస్తూ కూర్చుంది.

అన్నప్రకారం అతను రాకపోయేసరికి నిరాశ ముంచుకురాగా మంచంమీద
వారిపోయింది. ఒక్క కునుకు వట్టిదో, లేదో.

టక్ టక్ టక్ .....

తీరిగ్గా యిప్పుడొచ్చారు కాబోలు. "సారీ రేఖ" అంటాడు అంతేగా. కుత్రంగా
గెయ్యాలి. అనుకుంటూ తలుపుతీసిన రేఖ, ఆ వచ్చిన మనిషిని చూసి అదిరి
పడింది.

గుమ్మంలో కేకవ్.

"ఎందుకొచ్చావ్ మళ్ళీ"

"నీకోసం మాత్రం కాదు."

"మరెందుకు?"

"కొంచెం మాట్లాడాలి." అన్నాడు.

"నీకో నాకేం మాటలు లేవు. నచ్చిన దానివే దనుకొన్నావు." తలుపులు
పేయబోయింది.

రేఖ శివరాంని చూడాలనుకుంటే నేను చెప్పేది విను " ఆ మాటలకి అమె

వెన్నులోంచి భయం జరజరా పాకినట్లైంది అతనే మళ్ళీ అన్నాడు “శవరాం ఉన్న చిన్నుకి యాక్సిడెంట్లైంది యిండుమించు అందరూ గాయపడ్డారు శవరాం చాలా తీవ్రమైన దెబ్బలు తగిలాయి నిన్ను చూడాలంటున్నాడు”

శశిరేఖ ఆలోచనలో నడిచింది. అతని మాటలు నమ్మవచ్చా? మనసు ఇదో కొత్త నాటకమేమో అంటోంది.

“అ...అప్పట్లు చుర్చిపోయాను. శవరాం మీకివ్వమన్నాడు.” అంటూ జేబులోంచి, అతను బొద్దున్న తీసుకెళ్ళిన జేబురుమాటా, పర్సు అమె చేతికిచ్చాడు

అమె అవి అందుకోనటంలో, రుమాలులోంచి రెండు సినిమా టిక్కెట్లు క్రిందపడ్డాయి.

అవి చూసిన శశిరేఖ ప్రమాన్వదిపోయి ‘రామ్’ అంటూ కుప్పకూలిపోయింది.

“చూడు రేఖ. ఏడుస్తూ కూర్చోడానికిది పశుయం కాదు అతను నిన్ను చూడాలంటున్నాడు. అయినా డాక్టర్లు స్రమాదం ఉండకపోవచ్చునని చెప్పారు.” అంటూ అతనే లోనలికి, పెళ్ళి మేకుకి ఉన్న తాళం తెచ్చి తలుపుకి వేళాడు.

శశిరేఖ కొయ్యబొమ్మలా అతన్ననుసరించింది.

వారిద్దరూ హాస్పిటల్ రూమ్లో ప్రవేశించేటప్పటికి డాక్టర్లు నర్సులు శవరాం మంచం ప్రక్కనే ఉన్నారు.

“అతన్ని ఎక్కువగా డిస్టర్బ్ చెయ్యకండి.” అని శశిరేఖని బంబడిగా అగడికో వదిలేసి మిగతా వారందరూ తప్పుకున్నారు. శశిరేఖ భర్త ప్రక్కనే బెడ్ మీద కూర్చుంది

అతని మొహం, కూడిచెయ్యి మినహాయించి, తలతో సహా మిగతా శరీర మంతా కట్లు కట్టబడి ఉన్నాయి.

“రేఖ.” అతని స్వరం నూతిలోంచి వచ్చినట్లుంది,

“రామ్. ఏమిటి అన్యాయం? వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది శశిరేఖ

“రేఖ ఎందుకేడుస్తావు? నా అఖి క్షణాల్లో నిన్ను నవ్వుతూ చూడాలని వుంది. నేను చనిపోయిన తరువాత....

అతని మాట పూర్తి కాకుండా అతని నోటికి చెయ్యి అడ్డం పెట్టింది రేఖ

“ఇలాటి మాటలు మాట్లాడకండి. మీరు క్షేమంగా ఉంటారు. మీరేమీ కానని డాక్టర్లు చెప్పారుట.” అంది.

'ఇంత పొడుగు ఎడగంటే' అనేకంపై నీక

రుట్టు పంపిం-గువు గా
ఎం వెలుసురు?

'మీకన్న పొట్టివాళ్ళతో
శ్రీహరి చింతింపి!
ఈవి రాసురల్లి

నీక..

"ఏచ్చి రేఖా, డాక్టర్లకేం తెలుసు: అయినా చచ్చిపోయే విముషం వరకూ అలానే అంటూ వుంటారు. అసలు ప్రతి మనిషికి వాళ్ళు చచ్చిపోయేముందు, తాను చచ్చిపోతానని తెలుస్తుందిట. నాకూ అలాగే తెలుస్తోంది. నేను పోయాక..."

అమె మధ్యలో ఏదో అనబోయింది. అతను మాట్లాడవద్దన్నట్లు ఉన్న ఒక్కచేత్తో నెగ చేశాడు.

"నేను పోయాక నువ్వు ఏ అఘాయిత్యమూ చెయ్యనవి, ఏన్ను యిష్టపడే వ్యక్తి దొరికితే మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకుంటానని ప్రమాణం చెయ్యి రేఖా." చెయ్యి చాపాడు.

"ఏమండీ?" అతని కోరికకి అమె స్పందించిపోయింది.

"అవును రేఖా. నువ్వు గుండెదిటవు చేసుకుని నాకు ఆ రెండూ చేస్తానని మాటివ్వు. లేకపోతే నేను అనందంగా కన్ను మూయలేను.

అతని చేతిలో తన చెయ్యి ఉందింది శశిరేఖ మొనటిది చేస్తాను రామ్." "రెండోది:" పేంసంగా అమె కళ్ళలోకి చూస్తూ అన్నాడు.

"ఇలాంటి పరిస్థితి ఏ భార్యకీ వద్దని కోరుకుంటున్నాను రామ్. మీకు తగ్గిపో వారిని చెయ్యి దేముళ్ళకి మొక్కుకుంటున్నాను. మీరు యింటికి వచ్చాక".... అమె మాట వూర్తి కాకుండానే.

అమె కళ్ళోడు... చెయ్యి ప్రక్కకి వాలిపోయింది. అతని కళ్ళు అమెకేనే విశ్వరంగా గుస్తున్నాయి

“రామ్!”.... శశిరేఖ పెట్టిన కేకకి దాక్టర్లు-నర్సులు లోపలికి పరిగెట్టు గొచ్చారు.

ఎవరో శశిరేఖని గింజుకుంటున్నా, ప్రక్కకి లాక్కుపోయారు.

కేక వేళ్ళి నీడవి, భాస్కరావుని తీసుకువచ్చాడు. ఏకళ నున్నాదో భాస్కరావు కూడా నచ్చాడు. శశిరేఖ నా పరిస్థితిలో చూసి, అమెని ఓదార్పు పలికినది పోయి—తమిళ కూడా గుండెలవిసి పోయేలా ఏడ్చింది సీత.

శశిరేఖ వైద్యాపర జీవితం అంతటితో ముగిసింది. అమె నుదిట కంటుమ రేఖ కాళ్ళకంఠా చొరికిపోయింది.

భాస్కరావు, సీత శశిరేఖని తమతో తీసుకెళ్ళారు.

శశిరేఖకి తిరిగి పుట్టింటి జీవితం ప్రారంభమైంది అమె బ్రతుకలో దాంపత్యం ఒక మధురమైన కంఠా మూత్రమే మిగిలిపోయింది యాంత్రికంగా విరావక్తిగా రోజులు గడుస్తున్నాయి అమెకి. తల్లితోపాటు అమె కూడా కుట్టు పనులకు వెళ్ళుతోంది

—అమె కనలు బ్రతుకాలని లేదు. ఎందుకోసం? ఎవరికోసం? అనిపిస్తోంది కానీ శివరానికి యిచ్చిన మాటకి కట్టుబడి ఉంది. అత్తమాత్యలు చేసుకొనే వాళ్ళంటే అతని కనహ్యం జీనికనుంటేనే కష్టాలు పడటం, వాటినుంచి పారి పోవాలని ప్రయత్నించటం అవసరం అని అశిల ఉద్దేశ్యం. “శరేఖా నువ్వు నా ప్రక్కన ఉంటే ఎలాటి కష్టమైనా అవలీరిగా భరించగలను” అనేవాడు.

—మరి తనని అతను లేకుండానే భరించమంటా దెందుకు? అతనికో న్యాయం, తనకో న్యాయమా? ఏం చూసుకుని తను బ్రతుకాలని అతని ఉద్దేశ్యం?

ఈ రకమైన ఆలోచనలతోనే అమె గంటలు, రోజులు, నెలలు, దోర్లించెస్తోంది.

అప్పటికి అమె పుట్టింటికి వచ్చి ఐదు నెలలైంది.

ఓ రోజు భాస్కరావు హడావిడిగా వచ్చాడు యింటికి.

“సీతా. ఈరోజు మనం మార్నింగ్ షో కెక్టాం” అన్నాడు.

సీత భర్తకేసి విస్మయంగా చూసింది. — ఎందుకంటే యిన్నాళ్ళ కాలూరంలో అమె భర్తతో కల్పి ఒక్క సినిమాకూడా చూడలేదు

—ఇది ఇకనీలో మార్పు అనుకోవచ్చా?

“నిజం సీతా. నిన్ను యిన్నాళ్ళూ ఎంతో బాధపెట్టాను. నామీదింకా కోపం పోలేదు కదూ.” అతని మాటలు సిన్సియర్ గా ఉన్నాయి.

సీత మనసులో అవందపు అల ఉన్నట్లున లేచింది.

“రేఖా.” పిలవబోయింది.

“ఈ చూరం, రేఖవద్దు మనిద్దరమే వెళ్దాం.”

ఆ మాటకి కొంచెం బాధపడినా, సంతోషం కూడా కలిగిందామెకి.

సినిమా సంగతి విని రేఖకూడా ఆశ్చర్యపోయింది. తల్లి ఎంత బలవంతం చేసినా ఆమెకూడా సినిమాకి రావటానికి ఒప్పుకోలేదు.

తండ్రి మారుతున్నందుకు, తల్లికి మంచిరోజులు రాబోతున్నందుకు, మనసు లోనే దేముడికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంది.

బాస్కెట్ బాల్, సీత సినిమాకి వెళ్ళారు. కొడుకు లిద్దరినీ అంతకు ముందే మరో సినిమాకి పంపించాడని సీతకి తెలియదు.

“మీకు డబ్బు లెక్కడివి ?” దారిలో అడిగింది సీత.

“ఒక స్నేహితుడు వ్యాపారం చేసుకోమని ఐదు వందలు యిచ్చాడు సీతా.” అన్నాడు

అంత డబ్బు యిచ్చే స్నేహితులు ఆయన కెవరున్నారో సీత కర్ణం కాలేదు. ఎదైనా తనకి మంచి రోజులు వచ్చాయని సంతోషపడింది.

తల్లి, తండ్రి సినిమాకి వెళ్ళిన గంటకి వంట మొదలు పెట్టింది శశిరేఖ.

అన్నం వార్చి, కూర పోపులో వేసింది.

యంతలో వీధి తలుపు చప్పుడైంది.

—అబ్బబ్బ. వంట మొదలు పెట్టటం పాపం. ఎవరో ఒకళ్ళు. కూర దింపి, ప్లై అర్చి విసుగ్గా తలుపు తిసింది.

ఆ వచ్చిన మనిషిని చూసి ‘సువ్వా ?’ అంటూ వెనక్కి ఒక్కడుగు వేసింది.

ఆ అవకాశాన్ని వినియోగించుకొని కేళవ్ లోపలికొచ్చి వీధి తలుపు గడియ పెట్టాడు.

“ఏయ్ ? తలుపుతీయి ముందు. ఎవరేనా చూస్తే ఏమనుకుంటాయ్ ?”

“యికనుంచి నువ్వు నా దానివే అయినప్పుడు, వేరే అనుకునేందుకేముంది ?”

“నోరు మూసుకుని వీధిలోకి నడు.” చూపుడు వ్రేలుతో బెదిరిస్తూ అంది.

“నిన్ను తీసుకెళ్ళకుండా నేనెలా వెళ్తాను ?” అన్నాడు దగ్గరికొచ్చి. అతని నోట్లోంచి విస్కీ వాసన గుప్పుమంది.

“పిచ్చి పిచ్చిగా వాగావంటే గట్టిగా అరుస్తాను అందరూ వచ్చి నిన్ను చాపగొత్తారు మా నాన్న చూశాడంటే దేహశుద్ధి చెయ్యకుండా వదలరు ”

ఆ మాటకి పెళ్ళున నవ్వాడు కేశవ్.

సువ్వు నాకో రాకపోతే వీకే దేహశుద్ధి చేస్తాడు. మీనాన్న నిన్ను నాకు బదు వందరికి అమ్మేశాడు తెలుసా : అందుకే నన్ను ఈ రోజు రమ్మవి మీ అమ్మవి సినిమాకి తీసుకెళ్ళాడు.” అమె మొహం మీదకి వంగి రహస్యంగా అన్నాడు.

అతని మాటలు విన్న శశిరేఖ మంచులో పెట్టినట్లు విగిసిపోయింది రెండు విముషాలు.

..విమిటి : తన తండ్రి తన్ని కేశవకి అమ్మేశాడా : ఛీ : యంతకన్నా దారుణం వేరే ఈ ప్రపంచంలో ఉంటుందా :

తండ్రినట్లు అమె మనస్సు జాగుప్పకో నిందిపోయింది.

“పిచ్చి పిచ్చి చేస్తానో తెలుసా : నేను చెప్పందే ఎలా తెలుస్తుంది : నా ఆవనం తెరాన, ఏ కంపెనీకో రెండు వేరికి అమ్మేస్తాను.” త్రాగుడు మైకంలో మనసులో ఉన్నవన్నీ మాట్లాడేస్తున్నాడు కేశవ్.

అతని ఏదేమో నాగుతూ మీద మీదకి వచ్చేస్తున్నాడు. అమెకేం య్యారో కోవటంలేదు.

ఉన్నట్లుండి ఆ మనసులో ఓ మెరుపు మెరిసింది.

“ఉండండి. నేనెలాగూ మీదాన్నేగా : తొందరెందుకు : కాసివి మంచి నీళ్ళు త్రాగి వస్తాను.” అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్ళింది.

“నన్ను మోసంచేసి పారిపోవలన ఎత్తు : తూలుతూ అతను కూడా అమె వెనకాలే వచ్చాడు.

“భరేవారే, చాలా తమాషాగా మాట్లాడుతారు మీరు.” అని మంచి నీళ్ళు త్రాగుతున్నట్లు నటిస్తూ, అంతక్రితం కూరలో వేర్దామని వత్కెంలో పెట్టుకున్న కారం చేతితోకి తీసుకుంది.

మైకంలో అతను అది గమనించలేదు

“మీదాన్నేగా మంచి నీళ్ళు కావాలా ?”

“నాకు నున్నే కావాలి.”

శశిరేఖ అతని కగ్గరగా నడిచింది. అమె గుండెయి వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి అతను అమెను బలంగా కౌగలించుకోబోయాడు.

అమె చెయ్యొత్తి కారం అతని కళ్ళల్లోకి విసిరి కొట్టింది.

“దాబోయ్ మంట, మంట..... అతను కళ్ళు చేక్ చేసుకుంటూ నిప్పు తొక్కిన కోతిలా గంతు లేస్తున్నాడు.

అంతే. ఒక్క క్షణం అలవ్యకుండా ముందు గదిలోకి వచ్చి మంచం క్రింద ఉన్న రేకుపెట్టె తీసుకుని వీధి తలుపు తీసింది

కేళన్ వంటింట్లో మంట భరించలేక చెవు కోసిన మేకలా అరుస్తున్నాడు.

తలుపులు దగ్గరగా లాగి పరుగులాంటి నడకతో అద్దకోవగూండా రైలు పట్టం దగ్గరికి వచ్చింది. ఆమెకి దూరంగా రైలాగినట్లు కనిపించింది. ఆమె దానికేసి పరుగెట్టింది.

తీరా ఆది దగ్గరికి వచ్చేసరికి రైలు తోడు, గూడ్సుబండి యింపుమించుగా అన్ని పెట్టెలు మూసిఉన్నాయి ఎదురుగా ఉన్న పెట్టెలో మాత్రం మూడు

గేదెలున్నాయి. వాటికి గాలి తగలటంకోసం పెద్దెక్కిటికి అంత రంధ్రం ఉంది ఆ పెద్దె చాలా ఎత్తుగా ఉంది అది ఎక్కటం ఎలాగో ఎమెకి తెలియలేదు.

చుట్టూ చూస్తోంది ఇంతలో ఓ పశువులు మేపుకునే కుర్చు అలా పోతూ ఉండటం కనిపించింది.

అతన్ని చప్పట్లు కొట్టి పిలిచింది.

అతను దగ్గరగా వచ్చాడు.

బాబూ, నన్ను కొంచెం యిందులో ఎక్కించవా?" ప్రధేయపూర్వకంగా అడిగింది.

"యిది మనుషులకే బింది కాదండమ్మగోరూ."

"అవును. నాకు తెలుసు ఈ గేదెలు మావే. కొంచెం సాయం చెయ్యవా ఎక్కడానికి?" అంది శశిరేఖ.

ఆ కుర్రాడు కొంచెం కష్టమీద శశిరేఖని రెండు చేతుల్లో పైకి ఎత్తాడు. అతడి నహాయంతో ఆమె అందులోకి దూకేసింది. అతను పెద్దె అందించి వెళ్ళి పోయాడు

ఆమె పెద్దె ఒక మూల పడుకోబెట్టి దానిమీద కూర్చుంది. మరో ప్రక్క గేదెలు గడ్డి తింటున్నాయి.

ఆమె మధ్య మధ్య భయంగా బయటకి చూస్తోంది, ఎవరైనా వస్తారేమోనని.

ఆమె కూర్చున్న అరగంటకొకటి ఆ గూడ్చుబండి కదలలేదు బింది కదిలిన తరువాతగానీ బయట తగ్గలేదు రేఖకి.

లోపలంతా పేడవాసన వేస్తోంది.

- ఈ గేదెలు తనని పొడిచేస్తే? అన్న ఆలోచన వచ్చింది. శని విరగద అవుతుంది తన విషాద కథ యంతటితో ముగుస్తుంది అనుకుంది.

ఆమె వాటికిని చూసింది ఆసరిక్కడ ఓ మనుషుడనీ పట్టించుకోకుండా వాటి మానన అవి గడ్డి తింటున్నాయి.

-అన్నం తినే మనుషులంటే గడ్డి తినే ఈ గేదెలే నయం అనుకుంది.

ఆ గూడ్చుబండి చీకటి పడేదాకా ప్రయాణించి అదేదో ప్లేషన్లో అగింది. శశిరేఖ అటూ యటూ చూసి పెట్టితోనూ దూకేసింది. ఆ దూకటంలో పెట్టి మోకాలుకి కొట్టుకుని విపరీతమైన నొప్పి పెట్టింది

బాటో 'అమ్మా' అనుకుంది. వెంటనే సీత జ్ఞాపకం వచ్చి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి

ప్లాట్ పారమ్ ఉండటంవల్ల ఎత్తుమీదనుంచి దూకిన పెద్దదెబ్బలు తగల్గేదు. ఆమె చకచకా అక్కడనుంచి కదిలి అవకలి ప్లాట్ పారమ్ మీదికి వెళ్ళింది. అక్కడ చాలా నందడిగా ఉంది.

రైట్ల వెలుగులో ఆది రాజమండ్రి వైషన్ అవి తెలుసుకొని అదిరిపడింది శశిరేఖ

ఇదేమిటి : తను ఎవరినీ తప్పించుకోవాలని యంత్రదూరం వచ్చిందో, చివరికి అతని ఊరికి వచ్చింది. ఈ రోజు కాకపోయినా, మరో రోజయినా అతను తప్పిక్కడ చూడక మానడు. ఆమె నుదురు కొట్టుకుంది, యంత్రలో ఎనోన్స్ మెంట్ వినిపించింది.

“కొద్ది కముషాలలో విశాఖనట్టుండండి వచ్చే గోదావరి ఎక్స్ ప్రెస్ ప్లాట్ పారమ్ ఒకటి మీకు వచ్చును.” మైకులో గొంతు తియ్యగా వదిలింది.

రెండవసారి ఎనోన్స్ మెంట్ అనిన రెండు విముషాలకి ‘ధన్ ధన్’ మని పెద్ద చప్పుడు చేసుకుంటూ రైలు వచ్చి అగింది

శశిరేఖ యంత్రమే అలోచించకుండా ఎదురుగా ఉన్న కంపార్ట్ మెంట్ లోకి ఎక్కేసింది. అక్కడ గొర్తున్న యువకుడి ఎదురుగా నీటు బాళిగా ఉంటే అలసటగా అక్కడి కూలచింది. ఆమె తలంతా దిమ్మగా ఉంది. అప్పుడప్పుడు కళ్ళుమూస్తూ, తెరుస్తూ ఆకాశంలోకి ముస్తోంది కిటికీలోంచి.

“ఆ తరువాత జరిగినదంతా మీకు తెలుసు రజనీకాంత్ గారూ.” బయటగా నిట్టూర్పు విసిరింది శశిరేఖ

ఆమె కథంతా పన్న రజనీకాంత్ కి మనసంతా పోలమైంది. అతను బాధగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

వాళ్ళవరకాన్ని తేలిక పరచాటావి కన్నట్లు, శశిరేఖ కాఫీచేసి రెండు కప్పుల్లో పోసి తీసుకొచ్చింది.

“తీసుకోండి.” అంది కప్పు చేతిచేస్తూ.

రజనీకాంత్ కళ్ళు తెరిచాడు. “యప్పుడు ఎందుకు క్రమ తీసుకున్నావు రేఖ ?” నొచ్చుకుంటూ అన్నాడు. ఆమె కథ విన్నందుకు కాటోలు అతని కళ్ళు చెమ్మగిల్లి ఉన్నాయి.

“నా పోదంతా చెప్పి తలకాయ నొప్పి కల్గించినందుకు.” నవ్వుతూ అంది.

గరళం మింగిన శివుడిలా ఎలా నవ్వగలుగతోందీమే ? అనుకోకుండా ఉండలేకపోయాడు రజనీకాంత్.

కాపి త్రాగి రజనీకాంత్ లేచాడు.

“గుడ్ నైట్ రేఖ. ఓ బోర్న్.” అంటూ తన యింట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

శశిరేఖ తలుపు వేసుకుని పడుకొంది.

రజనీకాంత్ మూడు రోజులపాటు తీవ్రమైన ఆలోచనలలో మునిగిపోయాడు శశిరేఖ కథనిన్ను తరువాత, అమెమీద ప్రేమ గొంపం మరింత ఎక్కువ అయ్యాయకవికి. అమెవల్ల విధిచేసిన పరిహాసానికి వివరీకంగా అవేశపడి పోతున్నాడు. అమె తండ్రిని తలుచుకుంటేనే, ఏకవినికి చంపేయాలనిపిస్తోంది

అతను దాగా ఆలోచించి చివరికి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు ఏది ఏమైనా తను శశిరేఖ లేకుండా బ్రతకలేడు. ఒక్క వివాహిత అన్న విషయం తప్పిస్తే అమెలాటి భార్య తనకి దొరకుం అనంభవం.

అయినా ఎంత సుందీ మగవాళ్ళు అందులో పిల్లలున్న వాళ్ళుకూడా రెండో పెళ్ళి చేసుకోబట్టేదు; శశిరేఖ చేసుకుంటేమాత్రం తప్పేమిటి; మనవాడికో నాయ్యం అడవికిక్ బ్యాయమా? విధిచేసిన పరిహాసానికి అమె జీవితాంతం మోడులాగానే బ్రతకాలా; ఒకవేళ తను వేరే అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకున్నా. పెళ్ళిచాని అమ్మాయంతా పెళ్ళికి ముందు పతివ్రతలేనన్న గ్యారంటీ ఏముంది; అలాటి వాళ్ళకంటే గౌరవంగా బ్రతికిన శశిరేఖ ఎంతో నయం.

తాను అమె నొసట కుంటును దీర్ఘి తిరిగి అమె జీవితంలో వసంతం వూయిస్తాడు. అప్పుడు అమె కళ్ళలో వెలిగే వెలుగులు తన మనసులో మధుర సంగీతాన్ని అలపిస్తాయి అనుకున్న రజనీకాంత్ కి మనసు తేలికపడింది.

మర్నాడు అమెకది చెప్పేవరకూ అతని ఆరాటం తగ్గలేదు అతని నిర్ణయం విన్న శశిరేఖ తంగారు పడింది.

“వద్దు రజనీకాంత్ గారూ. ఈ విద్యాగ్యులాలికోసం మీ బంగారు భవిష్యత్తు పాడుచేసుకోకండి. మీలాంటి పహ్యకయున్నీ చేసుకోటానికి నాకంటే అన్ని విధాల యోగ్యులైన అమ్మాయిలు ముండుకి వస్తారు. నాజీవితంలో పెళ్ళి అనే అంశం ముగిసింది యిప్పటికే జీవితంలో ఎంతో అలిసిపోయిన నేను మీకేవిధం గానూ సుఖం యివ్వలేను. దయచేసి నన్ను మర్చిపోయి మరో అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకోండి.” రెండు చేతుల్లో నమస్కరించి శశిరేఖ

“ఇవన్నీ ఎందుకు? నేనంటే నాష్టమా కాదా చెప్పు!”

ఆ ప్రశ్నకి అమె కంటిసాపటా చేపట్టల్లా అటూ యటూ కంగారుగా కదిలాయి.

మూడు నెలలనుంచో రద్దె ఇవ్వబంటేదు.

నాకు మర్యాద బిమ్మెనా ఉంటుంది.

మీరిగదంటే
సాంఘికంగా
మనుష్యత్వం న్నారు..
మరి రద్దె ఎలా ఇస్తాం
చెప్పండి...

సీత..

“రెండు జీవితాలు ముడిపడారంటే కేవలం ‘యిష్టం’ ఒకటే సరిపోడు రజనీకాంత్ గారూ. మీ అమ్మగారికి మీ మీద ఎన్నో అశలుండవచ్చు. అదర్థం కోసం చేసుకున్న పెళ్ళిళ్ళ జీవితాంతం అనందంగా సాగకపోచ్చు. మీరు అవేళంలో తీసుకున్న విర్ణయానికి తరువాత విచారిస్తే మనస్థితి జీవితాలు నరకం అవుతాయి.”

“అవు రేఖ” అతను బాధగా చూశాడు.

“నేను నిన్ను ఏదో అదర్థంకోసం చేసుకోవాంతుకోవట్లేదు. నాకు మనస్ఫూర్తిగా నువ్వు వచ్చావు. నీ కథ తెలియకముందే పెళ్ళంటూ చేసుకుంటే విన్నే చేసుకోవాంతుకున్నాను. నేను ఏదైనా ఒకసారి విర్ణయం తీసుకుంటే అది జీవితంలో మారదు.”

ఇక అవేళంలో విర్ణయం తీసుకున్నానన్నావు. అది చాలా పొరపాటు రేఖ. నేను అన్ని విషయాలూ ఎంతో విశతంగా ఆలోచిస్తేనేగానీ ఏమని చెయ్యను.

“ఇక మా అమ్మవి ఒప్పించే భారం నాది” అమె ఏమంటుందోనని ఆశ్రయంగా చూశాడు.

నేను మరో పెళ్ళిచేసుకుని ఇవలాంటి ద్రోహం చేయలేను రజనీకాంత్ గారూ.”

“అదే విశమైతే. నువ్వీ పెళ్ళిచేసుకోక పోతేనే అకనిక ద్రోహంచేసిన దానివున్నావు”

అమె ఓడిపోయినట్లు అతనికేసి చూపించి.

“మీరు మరోసారి ఆలోచించుకోండి రజనీకాంత్ గారూ.” అంటూ రోపరికి వెళ్ళబోయింది.

అతను ఆమె చెయ్యివట్టుకుని అపాడు. “నేను యిక ఆలోచించవంసిందేమీ లేదు రేఖా. వ్యక్తిగతంగా నేనంటే వికిష్టంలేకపోతేనే ఈ పెళ్ళి మానేద్దాం. తొందరలేదు. నీ పిల్లయం రెండు రోజుల తరువాత చెప్పు” ఆమె చెయ్యి మృదువుగా నొక్కి పదిలేశాడు.

తరువాత రెండు రోజులు రజనీకాంత్ ముళ్ళ మీదన్నట్లు గడిపాడు. అతని మనసు ఆత్రతపడుతోంది శశిరేఖ ఏమంటుంది? ఒప్పుకుంటుందా లేదా? ఇదే ఆలోచనతో సతమతమయ్యాడు

మూడోరోజు ఉదయాన్నే రేఖ అతనిగదిలో కాపీ కప్పుతో ప్రత్యక్షమైంది. అతను బహుమతిగా యిచ్చిన పట్టుచీరలో విరబూనిన తెల్లకలువలా ఉంది

ఆ చీరలో ఆమెవిమాసి రజనీకాంత్ కళ్ళు మెరిసాయి

“రేఖా ఏమాలోచించావు?” అన్నాడు ఆలస్యం భరించలేనట్లు

తలవంచుకుని కాలి బొటనపైలు నేలమీదరాస్తూ “మీ యిష్టం” అంది. ఆ మాటకతని మొహం వెయ్యి ఓర్లుల బిల్బులా వెలిగింది. మనసులో కల్గే భావావేశాన్ని అణచుకోలేక ఆమెని రెండుచేతుల్లో గిరగిరాత్రిప్పి లేత పెదవులపై గాఢంగా చుంబించాడు

అతని స్పర్శకి ఆమె తమవు నిలువెల్లా పురికించింది. సిగ్గుతో తందిపోయిన మొహాన్ని దోసిల్లో కప్పుకుంటూ అతని గదిలోంచి పారిపోయింది.

రజనీకాంత్ తృప్తిగా వచ్చుకున్నాడు.

o o o

ఉదయం ఎనిమిది గంటల బిస్సురో కాంతమ్మ రేవతి ఊర్పించి దిగారు

చెల్లెలు పోయిన బెంగవల్ల కాబోలు కాంతమ్మగారు వీరనంగా, చిక్కినట్లు కనిపించింది అవిడ చెల్లెలు పోయిందని తెలిసిన శశిరేఖ వాళ్ళని ఏలా పరామర్శించాలో తెలియక వెళ్ళి, వాళ్ళ దగ్గరనే కూర్చుంది.

కావేళున్నాక ఆమె కాపీ పెట్టి తెచ్చింది. అపూటకి వంటకూడా తనేచేసి రజనీకాంత్ తో పాటు హాస్పిటల్ కి వెళ్ళింది.

“చూడు రజనీ.” అతను హాస్పిటల్ కి వెళ్ళబోతుంటే కాంతమ్మ పిలిచింది.

రజనీకాంత్ ఏమిటన్నట్లు వెనక్కి జిగిగాడు.

“మీ బాబాయి, పెళ్ళాం పోయిందన్న భారలో ఏమీ పట్టించుకోవద్దు. ఆ

పొలం, యిల్లు అమ్మేసి వట్టుం వెళ్ళాలని పిల్లలు గోడవ పడుతున్నారు. అమ్మ కాలు, వ్యవహారాలు చూచుకునే వయస్సా పిల్లలకి లేదు. మామరిది చూస్తే వ్యవహారాలేవీ పట్టకుండా ఉన్నాడు. అందుకని నిన్నో వారం రోజులపాటు పంపిస్తానని చెప్పాను. ఓమాటు వాళ్ళని పరామర్శించినట్లూ ఉంటుంది నువ్వు రేపురాత్రి బయలుదేరి వెళ్ళు” అందావిడ.

“రేపు వెళ్ళి మాసి వస్తాను కానీ, వారంరోజులు ఉండటం నాకెక్కడ కుదుర్తుందమ్మా?”

“నువ్వీలా అడ్డు చెప్తావని ముందే అనుకున్నాను. అయిన వాళ్ళని కష్టంలో కాకపోతే ఎప్పుడొకటామూ మన పనులెప్పుడూ ఉండేవే. ఏదో వీలు చేసుకుని వెళ్ళాలి గానీ,” అమె గొంతు నిష్ఠూరంగా ధ్వనించింది. తల్లి మనసు యింకా నొప్పించటా యిష్టంలేక సరేననక తప్పలేదు అతనికి. శశిరేఖతో హాస్పిటల్ కి వెళ్తూ, దారిలో అన్నాడు రజనీకాంత్

“రేఖ. నిన్ను చూడకుండా వారంరోజులు ఎలా ఉండాలి?” అతని మాటలకి చిన్నగా నవ్వింది “నన్ను చూడకుండా యిన్నాళ్ళు పెరిగారు”

“అది వేరు రేఖ ఒకసారి నువ్వు నాదానివి అనుకున్న తరువాత ఎడబాటు భరించటం కష్టం. అంతెందుకు నువ్వుండగలవా చెప్పు నన్ను విడిచి?”

“చూడండి కాంత్. ఎవరినైనా నువ్వీ కష్టాలు పడగలవా? అంటే, ఎవరూ సరియైన సమాధానం చెప్పలేరు. నేను భరించగలననేనా అ దేముడు యింత వరకూ నన్నిన్ని బాధలు పెట్టాడు?”

యిప్పుడు యిదీ అంతే. ఏదైనా నెత్తిమీద వచ్చి పడిన తరువాత అనుభవించక తప్పదు” సీరియస్ గా అంది.

అకనేదో చెప్పబోయాడు.

ఈరోగా హాస్పిటల్ రావటంతో సంభాషణ అక్కడితో ఆగిపోయింది.

0 0 0

మర్నాడు అయిష్టంగానే, అనుకున్న ప్రకారం రజనీకాంత్ హనుమకొండ వెళ్ళాడు.

శశిరేఖ హాస్పిటల్ కి వెళ్ళి వస్తోంది. రెండురోజులు గడిచేటప్పటికి అమెకి కూడా రజనీకాంత్ ని చూడకుండా ఉండలేననిపించసాగింది.

శశిరేఖ, కాంతమ్మగారిలో ఈమధ్య ఓమార్పు గమనించింది అవిదెండుకో ఊరినుంచి తిరిగి వచ్చేనప్పటినుంచీ తన నేదో చిన్న చూపు చూస్తున్నట్లునిపిస్తోంది

రేవతి కూడా ముఖావంగా ఉంటోంది. తను పలుకరించినా సరిగా మాట్లాడటం లేదు శశిరేఖరీ చాలా బాధపించింది.

ఈ కూర్చున్న అమె కూడా యిదివరకటిలా ప్రేమ వాళ్ళింటికి వెళ్ళలేక పోతోంది

రజనీకాంత ఈయ వెళ్ళి సరిగ్గా నాల్గరోజులైంది. ఇంతెంతా మరో మూడు రోజులు అనుకుంది

ఆరోజు సాయంత్రం ఏమీ తోచక తన గదిలో పడుకుని వారపత్రిక చదివేస్తోంది.

ఇంతలో దగ్గంగా ఉన్న తలుపులు తీసుకొని రేవతి లోపలికి వచ్చింది. పుస్తకంలోంచి తలెత్తి "కూర్చో రేవతి." అంది శశిరేఖ పంకోషంగా.

"అమ్మ విన్నోమాటు రమ్మంది." అంది రేవతి కూర్చోకుండా.

"యిప్పుడేనా?" శశిరేఖ ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"హీ...."

శశిరేఖ గదికి తాళంపెట్టి అమెతోపాటు వాళ్ళింట్లోకి నడిచింది.

కాంతమ్మగారు హాట్లో సోపామీద పడుకుని ఉన్నారు.

శశిరేఖ ఆశ్రయంగా అవిడ ప్రక్కనే కూర్చుంటూ "ఓంట్లో బావుండేదా?" అంది.

"ఓంట్లో బానే ఉంది మనసే బావుండేదు."

"మీరిలా బాధపడుతూ కూర్చుంటే ఎలా? మీ చెల్లెలు పోయిన లోటు వయస్సు తీర్చలేనిదీ భరించలేనిదే అనుకోండి. కానీ పోయిన వాళ్ళతోపాటు సనమూ సోతామూ? ఆ సమయంలో శశిరేఖ మనసులో శివరాం మెదిలాడు.

కాంతమ్మగారి మొహం గంభీరంగా మారింది

అవిడేమీ మాట్లాడకపోయినప్పటికీ మళ్ళీ శశిరేఖ అంది.

"మీరిలా బంగతో ఆరోగ్యం పాడుచేసుకుంటే, మీ పిల్లలేమైపోతారు! పప్పుండి. వాళ్ళకోసమైనా మీరు సుఖంగా ఉండాలి. మీకేదైనా అయితే నాకు భరించలేను"

"బావును. నాకేమైనా అయితే నాకు భరించలేను. అలాగే వాళ్ళకేమైనా అయితే నేను కూడా భరించలేను. వాళ్ళిద్దర్నీ చివ్వువప్పటి నుంచి అనేక కష్టాలన్నీ నా రెండు కళ్ళల్లా వెంచుకున్నాను."

అవిడ మాటలు శశిరేఖకి వింతగా తోచాయి అవిడేం చెబుతోందో భర్తగాక శ్చర్యంగా చూస్తోంది.

సీతాసేన ఉత్తరం చేరిందంటున్నారు...

నీ వస్తునల్లు తెలిసి కూడా

స్వీడు సీకి గొప్పడు

ఎందుకే నుండీ..

.. రింగ్ కీ కీ త్తరం

వెనకప్పుడు గాసి

పుంటాపు... నాకు

గాసి... త్తరాలు

ఉప్పుచీకె నాదనంని

తెలిస్తూ!

సీత..

“నాదా అవలు మా చెల్లెలు పోయినందుకు కాదు.”

“మరి?” తెల్లబోయింది శశిరేఖ.

“మా వాడేదో, ప్నేహితుడి చెల్లెలని, ఉద్యోగంకోసం వచ్చి కోర్కెకు మనిందో ఉంటుంది అంటే కాదనకలేకపోయాను. ఆ తరువాత సువ్వెన్నాళ్ళకీ యింట్లోంచి కదలకపోయినా, ఎదో అనాధవై ఉంటావని, అలాంటి వాళ్ళుంటే మా వాడికి జాలని సరిపెట్టుకున్నాను. కానీ నువ్వు ఏకలా వచ్చి పేతై కూర్చున్నావు నీ అంతం ఎలజూపి వాడ్ని వల్లో వేసుకున్నావు.

నువ్వు సౌభాగ్యం పోగొట్టుకున్న దానివని తెల్సినా వాడు మనసు మార్చుకో లేదంటే, వాడెంత పిచ్చివాడ్ని చేశావో అర్థం అవుతోంది. మీద మోజుకొద్దీ బుద్ధిలేక పెళ్ళికొవల్సిన చెల్లెల్ని, కవి పెంచిన కన్నతల్లిని వాడు మర్చిపోతే వీక్షన యింగితం ఉండొద్దూ; మీ ఊర్దరికి యిష్టమైతే చాలనుకున్నావా?

మా వంశం ఎలాంటిది? నిప్పు కడిగే వంశం. ఓమాలి వధవై చూడా ‘తగుడునమ్మా’ అంటూ రెండో పెళ్ళికి సిద్ధమయ్యావు. ఎన్ను వాడు పెళ్ళి చేసుకుంటే, రేవతికి జన్మలో పెళ్ళవుతుందా?”....

శశిరేఖ నెత్తిన పిడుగుం వర్షం కురిసినట్లైంది.

ఆయానం తిరుక్కోటావకన్నట్లు శాంతమ్మగారు ఓక్షణం అగింది.

కూతురేసి చూస్తూ “రేవతి!” అంది.

అది అర్థమైనట్లు రేవతి లోపలికి వెళ్ళి ఓ కవరు తెచ్చి తల్లి చేతిచ్చింది. అవిడ అది టీపాయ్మిద పెట్టి, రెండు చేతులెత్తి శశిరేఖకి సమస్కరించింది.

ఈ కవచలో వెయ్యి రూపాయలున్నాయి. అవి తీసుకుని యిక మా మానాన మమ్మల్ని వదిలేదు తల్లీ. తల్లిగా నా కొడుకుమీద నాకెన్నో ఆశలున్నాయి. నేను నిజంగా బతికుంటానని నీకుంటే, ఎక్కడికి వెళ్ళినా నరే, మళ్ళీ జీవితంలో మా అబ్బాయి! కనిపించకుండా వెళ్ళిపో." అని

అదిగో కర్ణాటకలోని మహిళలకి ఖిన్నురాలైంది శశిరేఖ. దప్పిచ్చి తనను అవమానించినందుకు ఆమెలో పొరుషం బున్నున పొంగింది

"ఒకప్పుడు తల్లిలా ఆదరించిన మీరే ఈ రోజున అనూదని మాటలన్నీ అన్నారు. మీ అబ్బాయిని నేను దబ్బుకోసం వల్లో వేసుకోలేదు. అతన్ని పెళ్ళి చేసుకోమని కూడా నేను ప్రారేయడలేదు. మీ అబ్బాయిని మీరనుకున్నవిధంగా దారిలో పెట్టుకోలేక, ఏమీ అనలేక, అతనిమీద కోపమంతా నామీద తీర్చు కున్నారు. మీ శబ్దం, మీ అబ్బాయిని మీరే అట్టిపెట్టుకొండి." కన్నీళ్ళతో శశిరేఖ వినురుగా వెళ్ళిపోయింది.

తన గదిలో తిరిగి వచ్చిన శశిరేఖ మంచంమీద వారిపోయింది.

అలా వెక్కి- వెక్కి ఎంతవేపు ఏడ్చిందో ఆమెకే తెలియదు

..అయినా రజనీకాంత్ ఈ విషయం తల్లితో ఎప్పుడు చెప్పి ఉంటాడు? వాళ్ళు ఊర్నించి తిరిగి వచ్చిన తరువాత అతను ఉన్నది ఒక్కరోజే కదా? అనలు తనేం పాపం చేసుకుందని తన జీవితంలో యిన్ని మలుపులు, కష్టాలూ, తన పిచ్చి కాకపోతే, అతడంటే మాత్రం ఈ పెళ్ళి జరుగుతుందని తనలా ఆశపడింది :

మునుగుకుపోయిన మొగ్గను రేకులూ విప్పబోతే ఏమవుతుంది?

.. రేకులు రాలిపోతాయి.

అదేదేని తనను బలిపశువును చేశాడతను.

.. దేముడు వరమిచ్చినా, పూజారి వరమివ్వడంటే యిదే కాబోలు

ప్రీతి కొన్నిసమయాల్లో పురుషుడే కాకుండా, ప్రీతి కూడా శత్రువే అవుతుందని అనుకున్న శశిరేఖ విషాదంగా నవ్వుకుంది.

రజనీకాంత్ ఊరినుంచి తిరిగి వచ్చేసరికి అవుట్ హౌస్ తాళంవేసి ఉంది

"శశి అప్పుడే హాస్పిటల్ కి వెళ్ళిపోయాడా?" అనుకుంటూ గేటు తీసుకుని యింట్లోకి అడుగుపెట్టాడు ఆ విషయం తెల్లని కాఫీ, తెల్లెల్లినానీ అడగటానికి అతనికి అభిమానం ఎద్దువచ్చింది రేఖ చూసేదాకా అతనికి యింట్లో తలుపులు విరిచేదు

కాఫీ త్రాగి “హాస్పిటల్ కి వెళ్ళోస్తానమ్మా” అంటూ బయటపడ్డాడు.

కాఫీపేషన్లో శశిరేఖని చూస్తాను అనుకుంటే అతనికి చాలా సంతోషం కలిగింది. చేతిలో ప్యాకెట్ మృదువుగా, మెత్తగా ఉంది. తను తెచ్చిన కాఫీరు స్కోచీర చూసి రేఖ ఎంత సంతోషిస్తుందో:

— ఎడబాటు తరువాత తొలి కలయిక ఎంత మధురం :

ఏవేవో అలోచిస్తూ హాస్పిటల్లో అడుగు పెట్టాడు.

కానీ అతను హించినట్లు శశిరేఖ ‘గుడ్ మార్నింగ్’ అంటూ ఎదురు రాలేదు. అమె రెండు రోజులనుంచీ అనలక్కడికి రావేలేదని కాంపౌండర్ చెప్పాడు.

రకసికాంత్ మనసేదో కీడు శంకించింది.

గోడకి కొట్టిన బంతిలా, ఎంత వేగంగా వచ్చాడో, అంత వేగంగా తిరిగి యింటికి వెళ్ళాడు.

ఇంటికి రాగానే చెల్లెల్ని పిలిచి అడగాడు “శశిరేఖ ఏమిటి?”

అమె ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయిందని కొంచెం భయపడుతూ చెప్పింది రేవతి.

అతను రాయలా విగుసుకుపోయాడు.

“అమ్మా : ....” అది పిలుపు కాదు. గర్జనే.

కొడుకు పిలుపుకి ఉలిక్కిపడ్డ కాంత్ అమ్మ, ఓ క్షణం తరువాత తనలో కానే వట్టుకుని, “ఏమిటి? అంటూ వచ్చింది.

“శశిరేఖ ఎక్కడికి వెళ్ళింది?” మామూలుగా అడిగాననుకున్నా, అతని గొంతు కరుకుగానే ధ్వనించింది.

“బావుంది. ఎక్కడికో వెళ్ళిందో నాకేం తెలుసు? వెళ్ళిందని మాత్రం తెలుసు. అదీ పెట్టి వట్టుకుని వెళ్ళింది గాబట్టి. అయినా ఆ అమ్మాయి ఎక్కడికో వెళ్తే నన్ను నిందిసి అడుగుతావే?” ఎందుకో అవిడ కంఠం వణికింది.

“ఎక్కడి కెక్టైందో మీకు చెప్పకుండానే వెళ్ళిదంటావు? అది నన్ను నమ్మమంటావు?”

కాంత్ అమ్మగారికి అసహనం ముంచుకొచ్చింది “చేసిన పనికి : గ్గువడవలసింది పోయి సైగా నాతో దెబ్బలాడుతావా? మన వరువు ప్రతిష్టలు, చెల్లెలి పెళ్ళి ఏమైనా అలోచించానా అనయ : నీకు పెళ్ళి చేసుకోవటానికి ఆ మొగుడు లేంది తప్ప యితెవరూ దొరకలేదా? నీకేం భర్త : నువ్వు కావాలనుకుంటే దాన్ని మించిన అండగతైలే నీకాళ్ళ దగ్గరుంటావు.” అవేళంగా అంది.

తల్లి మాటలకి అతని కళ్ళు అగ్నిగోళాలే అయ్యాయి.

- అయితే శశిరేఖని వీళ్ళే వెళ్ళగొట్టారన్నమాట. అయినా కల్లికి ఈ సంగతులన్నీ ఎలా తెలిశాయి : శశిరేఖ చెప్పిందా :

అంత తొందరందుకు శశిరేఖకి : కాను ఒప్పిస్తానని చెప్పాడు కదా :

అతని మనసు పరివరి విధాల పోయింది.

అయితే శశిరేఖకిగానీ, రజనీకాంత్‌కిగానీ తెలియని విషయం ఒకటైంది.

కాంతమ్మగారు ఊరు వెళ్ళే ముందర శశిరేఖకి సాయం పడుకోవటానికి రోజూ హనుమాయమ్మగారిని రమ్మని చెప్పింది. కానీ ఆ రోజూ శశిరేఖ తొందర పడుకోవటం వల్ల హనుమాయమ్మగారికి ఆ అవకాశం రాలేదు. మర్నాడు రాత్రి వచ్చిన హనుమాయమ్మగారు, శశిరేఖ, రజనీకాంత్‌ల మాటలన్నీ తలుపు చాటున నుంచుని వింది. ఆ రోజునుంచీ వారిద్దరినీ ఒక కంట కనిపెడుతూ ఉందని, ఇరిగిన సంగతులన్నీ తిరిగి కాంతమ్మగారికి చెప్పేవరకూ అవిడ సరిగ్గా నిద్రపోలేదని, వారిద్దరికీ తెలియదు.

కల్లితోపాటు తనుకూడా అవేళనడై లాభంలేదని, తెచ్చి పెట్టుకున్న కాంతంకో, అవిడకి వచ్చుచెప్పే ప్రయత్నంలో అన్నాడు.

"అమ్మా, నాకు భార్యగా రాబోయే అమ్మాయి నన్నేకాకుండా చిన్నుకూడా నులిచెట్టేదిగా ఉండాలి. శశిరేఖ మనలో ఎంతోబాగా కల్పిపోయింది. అమె చిన్ను కోడలిగా నులిపెట్టగలదని నానమ్మకం. అమెకి ఒకసారి పెళ్ళైందన్న విషయం వదిలేస్తే, ఇక వేరే లోపాలు అమెలో నీకేమైనా కనిపించాయా అమ్మా."

అమె కూడా ఇంచుమించు నీలాంటి పరిస్థితిలోనే ఉంది. కానీ నీకు యిద్దరు పిల్లలున్నారు. అమె వాళ్ళకూడా లేని ఒంటరిది. ఒక వేళ నీకూతురే ఇలాంటి పరిస్థితిలో ఉంటే యిలా మాట్లాడేదానివా : సాటి స్త్రీగా సానుభూతితో అర్థం చేసుకొని నాతో సహకరించమ్మా. అమె జీవితం తిరిగి చిగురిస్తే నీకు మాత్రం అనందం కాదమ్మా :

ఆ మాటతో మండిపడింది. కాంతమ్మ.

"నా పొతురికే ఇలాంటి పరిస్థితి వస్తే నీ భర్త అంటూ ఓమూల కూచో బె తాను. అయినా అలాంటి ఆకుభం పలకటానికి నీకు నోరెలా వచ్చింది : (తనూ అదేమాట తిరిగి ఉండని మప్పిపోయింది కాంతమ్మ.)

అయినా అమెను ఉద్దరించటానికి నువ్వు తప్ప లోకంలో యింకెవరూ లేరా : లేరా అంటే వాళ్ళంతా లోకజ్ఞానం ఉన్న వాళ్ళన్నమాట. ఒక వేళ నువ్వూమెని

బేముంచితారీ వచ్చి...
 పాలు ఇంత పల్కుగుపాస్తున్నావ్! తోసిన పాలు తోసినట్టి పాస్తే
 పాతం
 బేస్తుందని...

పెళ్ళిచేసుకున్నా. యింకా లోకంలో యలాంటి నిర్వాగ్యుడు చాలా మంది ఉన్నారు. మొత్తం సమాజం అంతా సిన్నుచూసి మారితోయి వాళ్ళందరినీ పెళ్ళి చేసుకోవడం. కొబ్బి నువ్వీపిచ్చి యిక మానీ, కుట్రంగా మరో అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకో." చాలా సింపుల్ అన్నట్లు తేల్చేసిందావిక.

రజనీకాంత్ డీవికంలో మొదటిసారిగా తల్లికేసి అనన్యంగా చూశాడు.

"నీలాంటి కల్లులంతా ఇద్దరుడకు వల్లే అడదాని ప్రగతి అంతటితో అగి పోయిందమ్మా. ఎవరికి వారు నేమొందుకు మంచివని చేయాలి? ఎవరో ఒకరు చెయ్యక పోరులే అనుకోవటంవల్లే సమాజం కుళ్ళిపోతుంది. ఒక్కొక్క మగాడు మూడేసి, నాల్గేసి పెళ్ళిళ్ళు చేసుకోవచ్చుగానీ, 'అడదానికి ఒకే పెళ్ళి' అని ఎవరు పెట్టారమ్మా రూల్ : అంటెందుకు : నాకే పెళ్ళాం పోతే నువ్వు రెండో పెళ్ళి చేయకుండా ఉంటావా : అడదానికి అడదే శత్రువని విరూపిండా వమ్మా. సంఘంలో మార్పు రావాలంటే ఎవరో ఒకరు మొదలుపెట్టక తప్పదు. ఆ మార్పు నాతోనే మొదలవుతుంది. సంఘమంటే ఎక్కడో లేదు. మనలాటి వారిద్దరు కలిస్తే అదే సంఘం.

అఖిరిసారిగా చెప్తున్నాను. నేను పెళ్ళంటూ చేసుకుంటే శశిరేఖనే చేసు కుంటాను." అతను ఆవేశంగా బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

కొడుకు నిర్ణయం విని విస్తుపోయిందావిక.

-అయితే ఈ సైత్యం దానిహక్కుగా వీడే ఎక్కింది ఉంటాడనుకొంది.

రజనీకాంత్ నిరాశగా రోడ్లన్నీ తిరిగివచ్చి రాత్రిపడకొండు గంటలకి యింటికి వచ్చాడు.

శాన్తకోసం కేభిల్మీర టోషనం కుంచంలో మూతపెట్టి ఉండి అతను మంచి నీళ్ళు మాత్రం తాగి వెళ్ళి వేడుకున్నాడు. తలనొప్పితో కణతలు పగిలి పోతున్నాయి. అది టూబైల్ల వల్ల తగ్గే నొప్పికొనని తెలుసు తనకి. నిద్రపోతా వట్టక సక్కుమీద అశాంతిగా చొట్టుకున్నాడు. అతనికి శశిరేఖ గది సూచాలపించింది. వెంటనే వక్కుమీదనుంచి లేచి, తాళంతిసి అమె గదిలో అడుగు పెట్టాడు.

అమె తాళాకు వస్తువులు అక్కడ ఏమీలేవు. అతను నిరుత్సాహంగా వెనుతిరగబోజుంటే, మూసి ఉన్న కిటికీలో ఒక కాగితం ముతక కవిపించింది. అతడు అలాంటి దాన్నందుకున్నాడు.

రజనీకాంత్ గారూ,

మీకు చెప్పకుండా, మీ యిల్లువదిలి వెళ్ళిపోతున్నందుకు నన్ను క్షమించి, మర్చిపోండి. నాకోసం ఎక్కడా వెతికే ప్రయత్నం చేయవద్దు.

శశిరేఖ.

అది చదివి నిరాశగా నుదురు కొట్టుకున్నాడు. అంతలోనే అతని మనసులో ఆశ తరుక్కుతుంది.

శశిరేఖ తల్లి చగ్గరకే వెళ్ళి ఉంటుందనిపించింది. అంతకంటే మరో చోటికి వెళ్ళేందుకు అమెకి ఎన్నడూన్నారా?

అతనో దశ్యయానికి వచ్చాడు. అది అతనికి తాత్కాలికంగా ఉపశమనం కల్గింది.

మర్నాడు ఐనకో విజయవాడ బయలుదేరాడు. అతను విజయవాడలో దిగే టప్పటికి రాత్రి రెండయింది.

అంతరాత్రి ఎక్కడని వెతుకుతాడు వాళ్ళిల్లా! ఆ పూటకి రైల్వే స్టేషన్ కి వచ్చి పియిటింగ్ రూమ్ లో వదులుకున్నాడు.

తెల్లపాడుతూనే ముఠా కడుక్కుని, అవివరమే శశిరేఖ చెప్పిన గుర్తుల ప్రకారం బయలుదేరాడు.

అతను నందులు గొండులన్నీ తిరిగి అమె చెప్పిన యిల్లు వట్టుకునేసరికి రెండుగంటల పైగానే పట్టింది.

జేబులోంచి రుమాలు తీసి మొహానికి, మెడకి వట్టిన చెమట తుడుచుకుని యింటికేసి చూశాడు.

ఆ యిల్లు పెంకుట్టిల్లు. చాలా పాతది. చుట్టూ ఉన్న ప్రహరీగోడ పగం పైగా పడిపోయి ఉంది. యింటిముందు కొద్దిగా ఖాళీస్థలం మాత్రం ఉంది. .

శిథిలావస్థలో ఉన్న ఆ యిల్లు-ఆ యింటివారి పరిస్థితిని చెప్పకనే చెబుతోంది.

అతను రెండడుగులు వేసి తలుపుకొట్టాడు.

అతని గుండెలు వేగంగా న్పండిస్తున్నాయి. ఒకవేళ శశిరేఖ తలుపు తీస్తే?

అంత అదృష్టమా తనకి? అమే తలుపు తియ్యాలని మనుకుంటే భగవంతుని కోరుకుంటున్నాడు.

తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. అతని మొహం చిన్నబోయింది. తలుపు తీసింది శశిరేఖ కాదు. అమె తల్లిలాగా కూడా లేదు. ఓ అరివైనీళ్ళ వృద్ధురాలు.

“ఓరు బాబూ!” అంది. కళ్ళదగ్గర చెయ్యిపెట్టుకొని చూస్తూ “భాస్కరావు ఉండే యిల్లు ఇదేనాండి?”

.... సమాధానం రాలేదు.

అమె కర్ణంతాలేదులా ఉండనుకొని, “అయన భార్య నీతగారు ఉండే యిల్లదేనా?” ఈసారి కాస్త విగ్గరగా అడిగాడు.

“అయమ్మా బాబూ. కబురూ నీకమ్మ తెల్లేనంది. అమెప్పుడు హడలేదండీ. ఆ సచ్చినోడ్డి ఒగ్గేసి, పిల్లలతో వీ ఊరో ఎల్లిపోయిందండీ.” అంది.

— ‘ఆ సచ్చినోడు’ భాస్కరావుగా అర్థం చేసుకున్నాడు రజనీకాంత్.

“పోనీ వాళ్ళు నీ ఊరెళ్ళారో తెలుసా?”

అమె అడ్డంగా తలాదించింది.

“అతనేమయ్యాడు!” అంత కుమూహలం లేకపోయినా అడిగాడు.

“అయమ్మ ఇల్లు మాకమ్మేసి పోయింది గదండీ. అడు రండి, నీదలేక ముప్పైతుకొని తాగి తాగి రోడ్లమీద నీడి వచ్చినాడండీ.”

రజనీకాంత్ నిరాశగా వచ్చినదారి వట్టాడు.

ఉన్న ఒక్క ఆశ అరిపోయింది. శశిరేఖ యిక తనకి తననడదు అనుకుంటే అతని మననంతా ముక్కలై పోయినట్లైంది.

రజనీకాంత్ యింటికి తిరిగొచ్చేసరికి, ఒక యాత్రై నీళ్ళ బట్టతలాయన తల్లితో అంటున్నాడు.

“అబ్బాయిని కనుక్కుని ఏ విషయం రెండురోజుల్లో చెప్పండి. మళ్ళీ వస్తాను.” వెళ్ళటానికిన్నట్లు వెనక్కి తిరిగాడు.

“అదిగో. మాటల్లోనే వచ్చేకాదు. యిప్పుడే అడిగితే పోలా?” అన్నాడు శాంతమ్మవైపు తిరిగి.

అవిడ కంగారుగా అతన్ని ప్రక్కకి లాక్కుపోయి రహస్యంగా అంది. “నేను తరువాత కనుక్కుని మీకు కబురు చేస్తానులేండి. యిప్పుడే కదా ఊర్పించి వచ్చాడు.”

బట్టలను నుసి అలాగే నన్నట్లు తల ఊపాడు.

నీకు తలపై జుట్టులేనట్లే, తలలో నరకు కూడా లేదనుకుంది శాంతమ్మ.

ఆరోజు శనివారం.

బారం, వర్షం చూచుకుని రాత్రి కాదుకు గదిలోకి వచ్చింది శాంతమ్మ.

ఆ పడుచున్న రజనీకాంత్ ఏదో చదువుకుంటున్నాడు. కానీ అతని దృష్టి దానిమీద లేదు. అతను తల్లికేసి ఓమాటు తలత్రిప్పి చూసి మళ్ళీ పుస్తకంలో తల దూర్చాడు.

“మాడు రజనీ.” అంది.

అతను ఏమిటన్నట్లు చూశాడు.

“నీకో కొంచెం మాట్లాడాలి.” అంది.

“మాట్లాడుతూనే ఉన్నావుగా.” అతని పెదవులు మీద చిన్న దరహసరేల్లి వినిపించింది.

అతని నవ్వుమొహం చూసి జారిపోతున్న రైర్యాన్ని కూడగట్టుకుంది శాంతమ్మ. “కాష్టంగా ఉంది నుంచి సంబంధం తెచ్చారు. ఆయన వారం రోజులనుంచి మనింటిచుట్టూ తిరుగుతున్నారు. వినోమాట అడగాలని చెప్పాను.”

— నీ మాటంటే నాకెంతో విలువ అన్నట్లు అంది.

“దాన్ని ఓమాటు అడిగి నీకు మంచిదనిపిస్తే చేపట్టండి.” అన్నాడు

“దాన్ని అడగటం ఏమిటి?” అంది అవిడ అర్థంగా.

“చెల్లాయి యిష్టపడకపోతే వద్దు. చేసుకునేది అదికదా.” అన్నాడు.

“సంబంధం ఏనరికనుకుంటున్నావు?” అంది అతని చేతిలో ఒక ఫోటో పెట్టి.

అప్పటికేగానీ తల్లి అలోచన అర్థంగాలేదు రజనీకాంత్కి

వెంటనే అతని మొహంలో రంగులు మారాయి.

“ఏమంటావు?” అంది.

అతను కనీసం పోదోకేసి చూడనైనా చూడకుండా, గోడకేసి చూస్తూ దాన్ని ముక్కులు ముక్కులు చేసి అవిడ చేతిలో పెట్టాడు.

విస్తుపోయిందావిడ. “ఏమిటి పని?”

“నీ ప్రశ్నకి నా సమాధానం” సీయన్ గా అన్నాడు.

ఏమనుకుందో ఏమో అవిడ వెంటనే ఆ గదిలోంచి బయటకి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రోజునుంచి అతను తల్లితో చాలా అవసరమైతే తప్ప మాట్లాడటం కూడా మానేశాడు.

అతడు శశిరేఖని తప్ప యితెవర్ని చేసుకోదని అర్థం అయింది శాంతమ్మ గారికి.

అవిడ ఆరోగ్యం రోజు రోజుకీ క్షీణించటం మొదలుపెట్టింది.

రజనీకాంత్ పేషంట్లకి మండు లిచ్చినట్లే యిస్తున్నాడు అవిడకూర్కా.

కానీ మానసికమైన రోగానికి మండులే పనిచేస్తాయి.

అతనికి రోజులు విర్లిప్తంగా గడుస్తున్నాయి.

ఒక రోజు మధ్యాహ్నం ఓ అబ్బాయిని యింటికి తీసుకువచ్చాడు రజనీకాంత్. అతని చూడటానికి ఆకర్షనీయంగా ఉన్నాడు. ఆ అబ్బాయిపేరు చంద్రశేఖర్.

“అమ్మా. ఈ అబ్బాయి నా ప్రియమైన బావమరిది. పేరు చంద్రశేఖర్. ఇదివరకు ఒకటి రెండుమాట్లు రేపతి కాలేజీకి వెళ్తుంటే చూశాడట. అతనికి మన రేపతి నచ్చిందట.” అన్నాడు. చాలాకాలం తరువాత కొడుకు మాట్లాడిన ఆ మాటలకే ఆ తల్లి మనసు మురిసిపోయింది.

“నాకంటే నీకే తెలుసు బాబు దాని మంచి, చెడ్డలు. పిల్లవాడు నాకు నచ్చాడు. దానికూర్కా నచ్చితే వాళ్ళ పెద్దవాళ్ళతో మాట్లాడి ఖాయం చెయ్యి.” అందావిడ.

వైశాఖ మాసంలో రేపతికి, చంద్రశేఖరికి పెళ్ళి వైభవంగా జరిగిపోయింది. ఉన్న ఒక్క చెల్లెలి పెళ్ళి, ధబ్బు చాలా బిచ్చుపెట్టి పెద్ద ఎత్తున చేశాడు. చెల్లెలి పెళ్ళిలో కాస్త ఉత్సాహంగా ఉన్నట్లు కనిపించాడు శాంతమ్మగారికి.

‘నీ పెళ్ళిపూడోయ్!’ అని పెళ్ళికి వచ్చిన ప్రియమైన అడుగుతూంటే చిరునవ్వు సమాధానంగా యిచ్చాడు రజనీకాంత్.

రేవతి భర్తతో అత్తారింటికి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె కూడా వెళ్ళిపోయాక యిల్లంతా బోసిగా అయిపోయింది. మాతుడు వెళ్ళేటప్పుడు శాంతమ్మగారు దుఃఖాన్ని అవుకోలేకపోయింది. నసిపిల్లలా వలవలా ఏడుస్తున్న తల్లినిచూసి ఒక్కక్షణం రజనీకాంత్ హృదయం జాలికో నిండిపోయింది. మళ్ళీ అంతలోనే కఠినంగా మారిపోయింది.

రేవతి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత శాంతమ్మగారు మరింత ఒంటరిదైపోయింది. కొడుకు తనతో మాట్లాడడు ఎందుకు వెధవ జన్మ అనుకుంది. కొడుకు పెళ్ళి చూపే అన్నవ్వు తనకి లేదని తెలుసుకొని బెంగతో మంచం పట్టేసిందనిద. అవిడకి బ్లడ్ డ్రస్టర్.

ఇంట్లో వంటదేయటానికి, అవిడకి సవర్కలు చెయ్యటానికి, ఓ ఆడమనిషిని ఏర్పాటుచేసాడు రజనీకాంత్.

చెల్లెలి పెళ్ళి అయిన తరువాత మరి ఉవాసనంగా తయారయ్యాడతను

ఆ రోజు సాయంత్రం వంటమనిషి వెళ్ళిపోతూ "అమ్మగారు పిలుస్తున్నారు బాబూ. నేను ఇంటి కెళ్తున్నాను. తలుపు తెలుకోండి." అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

రజనీకాంత్ తల్లి దగ్గరకి వచ్చాడు "ఏమిటమ్మా అంటూ?"

"ఇలా కూర్చో బాబూ." అంది మంచమీద చోటు చూపిస్తూ.

అతను తల్లి ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు.

అవిడ అంత క్రితం ఏడ్చిందనటానికి చిహ్నంగా, చంపలమీద కన్నీటి చారీకలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

"బాబూ....." తల్లి ఏదో చెప్పాలని, సందేహిస్తోందని గ్రహించాడు రజనీకాంత్.

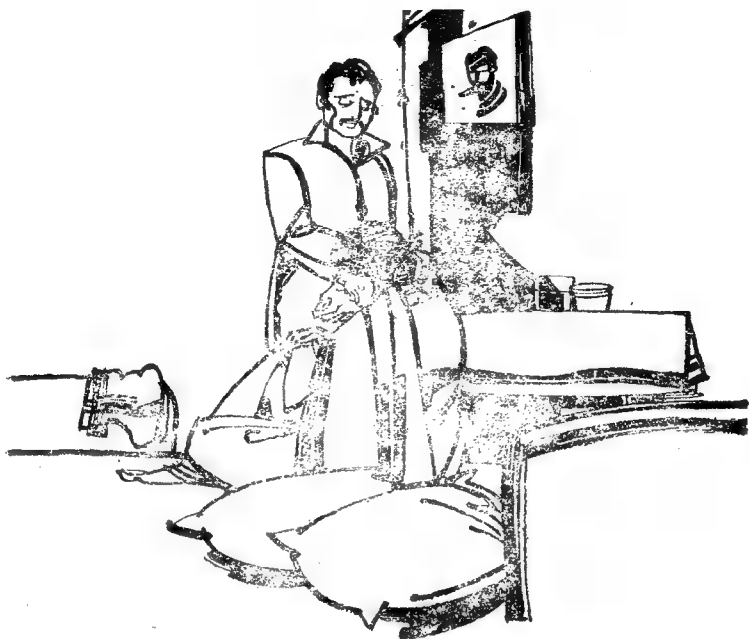
"నీ పెళ్ళి....." అవిడ మాట పూర్తి కాకుండానే అతను దిగ్గున లేచాడు.

అవిడ కంకారుపడుతూ కొడుకు చెయ్యి పట్టుకుంది. "నవ్వు శశిరేఖనే చేసుకో బాబూ. నాకు మనస్సుల్లిగా యిష్టమే." అంది.

శశిరేఖ పేరు వినగానే అతని మొహంలోకి కాంతి వచ్చింది. అంతలోనే ఎలా వచ్చిందో అలా మాయమైంది.

తల్లి ప్రక్కనే కూర్చుంటూ, విరక్తిగా నవ్వాడు.

"అమ్మా. ఇవకాశాలు వచ్చినప్పుడే వాటిని వినియోగించుకోవాలి. మనకి కావల్సివచ్చుడు అనిరావు. చేజారిన తరువాత శాపశ్రయపడితే, చేతులు కాలాక అకులు పట్టుకున్న చందమే అవుతుంది." గంభీరంగా అన్నాడు.

అవిదకి శశిరేఖ తిరిగివస్తే దాగుండునని ఉంది. కానీ ఎలా ?

“బాబూ, రజనీ నన్ను క్షమించగలవా నీకు చేసిన అన్యాయానికి ?” అవిద గొంతు దీనంగా ఉంది.

ఒక శల్లి కొడుకుని అతగవరిసిన మాట కాదని, అయినా అడిగింది. రజనీకాంత్ మూర్కుడు కాదు. చేసిన తప్పుకి పశ్చాత్తాపం సరియైన శిక్ష అని నమ్మేవాళ్ళలో అతనొకడు.

అందుకే శల్లిని క్షమించగలిగాడు.

అవిదపి ఎలా ఓదార్పాలో అతనికి తెలియలేదు. “అందుకే నా ప్రారబ్ధానికి నువ్వేం చేస్తావమ్మా” అంటూ అవిద శలమీద చెయ్యిపెళాడు.

కొడుకు బిమానానికి చాలా అనందపడింది కాంతమ్మ.

తన తప్పు తను తెల్పుకుంది కాబట్టి ఈ చివరి పయసులో అవిడ్ని యిక బాధ పెట్టకూడదనుకున్నాడు రజనీకాంత్.

ఆ రోజునుంచి అతను శల్లితో ప్రేమగానే మాట్లాడుతున్నాడు.

కాలచక్రం ఎవరికోసమూ అగదు. ఎవరి కష్టసుఖాలతోటీ సరిలేకుండా, దాని కర్తవ్యం అది నిర్వహిస్తూనే ఉంటుంది.

మూడేళ్ళు గిడున తిరిగాయి.

రజనీకాంత్ జీవితంలో మరో రెండు మార్పులు జరిగాయి. మొదటిది.. అతను తల్లిని పోగొట్టుకుని మరింత ఒంటరివాడయ్యాడు. రెండోది.. రేవతి కొడుక్కి మేనమామ అయ్యాడు.

హాస్పిటల్, యిల్లా, యాంత్రికంగా గడుస్తున్నాయి రజనీకాంత్ కి రోజులు. ఆ రోజు అతను హాస్పిటల్ లో ఉన్నప్పుడు పోస్ట్ మాన్ ఒక కవరు తెచ్చి యిచ్చాడు. అందులో శుభలేఖ, చిన్న ఉత్తరం ఉన్నాయి.

ఉత్తరం విప్పాడు రజనీకాంత్.

దీయర్ రజనీకాంత్,

ఈ ఉత్తరంతోపాటు నా పెళ్ళి శుభలేఖ పంపుతున్నాను. నువ్వు ఏదో పంక చెప్పి తప్పించుకోకుండా తప్పనిసరిగా రెండు రోజుల ముందర రోవాలి. అన్నట్లు పెళ్ళి 'కువి'లో. మేమంతా రెండు రోజుల ముందుగానే ఆక్కడికి చేరుకుంటాము.

విశేషాలు సమక్షంలో.

విజయ్.

శుభలేఖ తీశాడు.

పైన ఎంతో బావుంది. సీతా, రాముల స్వయంవరం బొమ్మ మెరుస్తోంది.

రోసల చూశాడు.

చి|| డా|| విజయ్ కి చి|| సో|| విద్య విచ్చి.... .. ఆ రెండింటిమీదే విలిచి పోయింది అతని దృష్టి. ఆ రెండు శేర్లు తనదీ, శశిరేఖదీ అయినట్లు ఊహించు కున్నాడు ఓ క్షణం.

రేపు పెళ్ళి అనగా 'కువి' బయలుదేరి వెళ్ళాడు రజనీకాంత్.

అల్లంత దూరాన అతన్ని చూస్తూనే పరుగులాంటి నడకతోవచ్చి కౌగలించు కున్నాడు విజయ్.

"నేను మిస్ విద్యను కాను." నవ్వుతూ అన్నాడు. రజనీకాంత్. అతనితో పాటు విజయ్ కూడా నవ్వేశాడు.

రజనీకాంత్ కి బాట్రూమ్ చూపించాడు విజయ్. అతను స్నానం పూర్తిచేసి వచ్చిన తరువాత, యిద్దరూ డాబా పిట్టగోడ దగ్గర నుంచాని టిఫిన్ తింటూ, చదువుకునే రోజుల్లో విశేషాలన్నీ చెప్పుకుంటున్నారు. విజయ్ ని చూశాక అతని

ప్రాణం హాయిగా ఉన్నట్లు అనిపించింది. రజనీకాంత్, విజయ్ విశాఖనట్లుం మెడికల్ కాలేజీలో కంప్యూటరు అ రోజుల్లో కూడా వాగిద్దరూ చాలా సన్నిహితంగా మెలిగేవారు. ఒకరి విషయాలు మరొకరికి చాపరికం లేకుండా చెప్పుకునేవారు

విజయ్ కిప్పుడు కాబోయే అమ్మాయి అతని అత్త మామరే. అప్పట్లో విద్య ఫోటో ఒకటి క్లాసులో పుస్తకంలో పెట్టుకుని చూసుకుంటూ వుంటే తను ఏడిపించే వాడు కూడా.

అది యిప్పుడు గుర్తుచేసుకుని యిద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

యంతలో “చూడండి దాక్టరు విజయ్” అంటూ తియ్యటి స్వరం తమ వెనకగా వినిపించింది

రజనీకాంత్, విజయ్ ఒక్కసారిగా తిరిగి చూశారు.

వెనక్కి తిరిగిన రజనీకాంత్ షాక్ కొట్టినట్లయ్యాడు.

శశిరేఖ కూడా అదేసరిస్థితిలో వుంది.

ముందుగా తేరుకున్న రేఖ, తెలివి తెచ్చుకున్నచాలా క్రిందకి వెళ్ళిపోయింది.

“అరెరె వెళ్ళిపోకు” అని విజయ్ అంటున్నా వినిపించుకోకుండా.

“శశిరేఖా, శశిరేఖా” తియ్యగా మూల్గింది రజనీకాంత్ మనసు.

“ఆ అమ్మాయికి చాలా సిగ్గు. కొత్తవాళ్ళు ఎవరొచ్చినా యింతే” విజయ్ అన్నాడు.

“ఎవరామ్మాయి?” ఏమీ తెలియనట్లు అడిగాడు రజనీకాంత్.

“వైజాగ్ లో మా నర్సింగ్ హోమ్ లో నర్సు మూడేళ్ళ క్రితం వచ్చింది. చాలా మంచిది మంచి వర్కర్ కూడా.”

మళ్ళీ అతనే అన్నాడు “ఆసెదో ట్రాజిడీ రైస్ అనయ ఆమెతో పరిచయం నాకు చాలా చిత్రంగా జరిగింది ఒకరోజు నేను కారులో హాస్పిటల్ కి వెళ్తుంటే ఈమె ‘కళ్ళు’ తిరిగి నా కారుక్రింద పడింది. కానీ అదృష్టవశాత్తూ పెద్ద డెబ్బ లేమీ తగలేదు. వెంటనే మా నర్సింగ్ హోమ్ కి తీసుకెళ్ళి ఫస్ట్ ఎయిడ్ చేశా ననుకో. రెండు రోజులపాటు మా హాస్పిటల్ లోనే ఉంది. ఆ రెండు రోజులు కూడా ఆమెను చూడటానికి ఎవరూ రాలేదు ఆమె చాలా కష్టాల్లో ఉందని, బహుశా ఆమె తెవరూ అక్కడ లేడివి అనిపించింది నాకు ఆమె గురించి తెల్సుకోవాలనీ, వీలైతే ఆమె కేదన్నా సహాయం చెయ్యాలని అనిపించి, హాస్పిటల్ నుంచి డిశ్చార్జి చేసిన తరువాత మా యింటికి తీసుకెళ్ళాను.

కానీ ఒక వట్టాన తన గురించి ఏమీ చెప్పలేదు. ఎంతో బలవంతం చేసిన మీదట తన కథ చెప్పింది.

తనకి నేను అన్నయ్యలాంటివాడిననీ, అమె కిష్టమైతే నర్సు బ్రయినింగ్ కోర్సు చదివిస్తానని చెప్పాను.

అమె సరేనని బ్రయినింగ్ పూర్తి అయ్యేవరకూ మా యింట్లోనే ఉంది. తరువాత మా నర్సింగ్ హోమెలోనే ఎప్పాయింట్ చేశాను.

రజనీకాంత్ మనసులోనే విజయకి కృతజ్ఞత చెప్పుకున్నాడు.

శశిరేఖతో మాట్లాడాలని అతని మనసు వేగిరవడుతోంది.

* * *

ఆ మర్నాడంతా పెళ్ళి హడావుడిలో మాట్లాడటానికి అతనికి వీలుపడలేదు. అతనికి శశిరేఖ ఎక్కడా ఒంటరిగా దొరకట్లేదు. రజనీకాంత్ కి ఒక బడియా వచ్చింది. వెంటనే ఓ కాగితంమీద ఏదో రాశాడు. అక్కడ కూర్చున్న చిన్న పిల్లాడిని పిలిచి, దూరంగా కూర్చున్న శశిరేఖని చూపించి ఆ కాగితం యిచ్చి రమ్మన్నాడు.

ఆ పిల్లాడు శశిరేఖకి కాక మరెవరికైనా యిస్తాడేమోనని కొంచెం కంగారుగా అటువైపే చూస్తున్నాడు.

'థాంక్ గాడ్ !' అనుకున్నాడు ఆ పిల్లాడు శశిరేఖకి యివ్వటం చూసి.

అసలే రజనీకాంత్ ని చూసి కంగారు వడిన శశిరేఖ, అతను పంపిన కాగితం చూసి మరింత కంగారుపడింది.

నిప్పి చదివింది.

మై దియర్ శశి,

నీతో చాలా మాట్లాడాలి. రేపు సాయంత్రం రామక్రిష్ణామిషన్ బీచ్ లో కలసుకో.

రజనీకాంత్

- ఇంకా ఏం మాట్లాడతాడు అనకో. జరిగినవన్నీ చాలకనా? అసలీసాటికి అతనికి పెళ్లై ఉంటుంది. యిప్పుడు మళ్ళీ సునారంలో తను కలతలు లేవన దవుతుంది. ఏమైనా సరే అతనితో మాట్లాడమని అని నిర్ణయించుకుంది శశిరేఖ

* * *

నేకాద్బుస్ పత్రికకు

పత్రికల మొత్తానికి నాకాద్బుస్

తెగనల్లు
బాబుకాని
పుంటారు!

అద్బుస్

అద్బుస్

పెళ్ళి తంతు నిర్విఘ్నంగా ముగిసింది. అర్ధరాత్రి కావడం. ఎక్కడ వారక్కడ విద్రాదేవి ఒడిలో ఒరిగారు.

ఆ రాత్రి వెన్నెల పుచ్చ పువ్వులా ఉంది.

రజనీకాంత్ మర్నాడు శశిరేఖతో మాట్లాడవలసినదంతా, ఇంటిముందుతోటలో తిరుగుతూ రిహార్సిల్ వేసుకుంటున్నాడు.

అర్ధరాత్రి కావస్తున్నా అతనికి విద్రా రావల్లేదు. శశిరేఖ తిరిగి కనిపించటం, పోగొట్టుకున్న పెన్నిధి దొరికినంత అనందంగా ఉంది. అమెజో మాట్లాడబోయే క్షణం ఎప్పుడెప్పుడా అవి గంటలు లెక్క పెడుతున్నారు.

ఇంకలో కాంపౌండ్ గేటు తీసుకుని ఒక ఆకారం రోడ్డుమీదకి కదిలింది. ఆలోచనల్లో ఉన్న రజనీకాంత్ గేటు చప్పుడికి ఉలిక్కిపడ్డాడు.

అతను కూడా రోడ్డుమీదకి వచ్చాడు. యింతలో ఆ ఆకారం వెనక్కి తిరిగి చూసి పరుగుడుకుంది.

అతని మనిసులో అనుమానం ధృఢపడింది. అతను కూడా ముందుకి పరుగెట్టాడు.

పెద్ద కష్టం లేకుండానే ఆ ఆకారాన్ని చేరుకుని చాచి లెంపకాయ కొట్టాడు రజనీకాంత్.

ఆ అదురుకి శశిరేఖ చేతిలో రేకు పెట్టె ధన్మంటూ క్రిందపడింది.

ప్లీజ్ రజనీకాంత్ గారూ. నా దారిన నన్ను వెళ్ళవివ్వండి యిప్పటికే నావల్ల మీ జీవితం అస్తవ్యస్తమయింది. యిప్పుడుకూడా నా విస్మయం జరుగక

“అతే, మిమ్మల్ని మీ భార్యకికూడా దూరం చేసినదాని నవుతాను.” ఏడుస్తోంది కేథ.

“ఎంతసేపూ నీగోలే నీది కానీ, నా మాట వివటంలేదా? నేనింతవరకూ అనలు పెళ్ళిచేసుకోలేదు నువ్వు ఏదేదో ఊహించి మాట్లాడేస్తున్నావు. అయినా ఎప్పుడూ కలుసుకోవాలని నేనింత అత్రుత పడుతూంటే నవ్వీ పారిపోవటం ఏమిటి? కిష్టం లేదంటే బలవంతంగా తీసుకుపోతా ననుకున్నావా? చిరుకోపంగా అన్నాడు రజనీకాంత్

— నీమిటి? అతను తన కోసం యింతవరకూ పెళ్ళి చెసుకోలేదా? అమె పునసు అనురాగంతో చలించిపోయింది.

“నానీ మీ అమ్మగారి కిష్టంలేని పెళ్ళి నేను చేసుకోలేనండీ.”

యిప్పుడు యిష్టనడక పోవటానికి అమ్మలేదు రేఖ. అయినా అవిడ పోయే బప్పుడు నీ కోసమే కలవరించింది. నువ్వు పెళ్ళిన తరువాత నిన్ను తన కోడలిగా చేసుకోవడానికి అంగీకరించింది కూడా.”

అమె విస్మితపోయింది, అతని తల్లి పోయిందన్న వార్త విని

అమె ముహూర్తం ఆ భావాన్ని చదివి “ఓకేబో ఈజీ” అన్నాడు అమె వెయ్యండుకుంటూ.

అమె యింకో చేత్తో క్రిందపడ్డి పెట్టె అందుకోబోయింది

“— పెట్టెలో వుండేది అది ఉన్నట్టాళ్ళూ నువ్వు నాకు దూరంగానే ఉంటావు” అన్నాడు నవ్వుతూ.

అమె కూడా అతని నవ్వుతో శృతి కలిపింది.

ఆ సెన్సెల రాత్రి వారి జీవితాల్లో కారద రాత్రి అనుతుందని యిద్దరూ అనుకోలేదు

ఒకరి చేతిలో మరొకరు చెయ్యిపేసి అనందం విండిన మనసులతో యింటికేసి నడుస్తున్నారు.

రజనీకాంత్ ఉన్నట్లుండి అమెని దగ్గరికి తీసుకొని చెక్కిలి నిమిరుతూ మృదువుగా అన్నాడు. “దెబ్బ గట్టిగా తగిలిందా?”

“ఊహా... తియ్యగా తగిలింది” అంటూ అతని కళ్ళలోకి చూసి మధురంగా నవ్వింది శశిరేఖ

తమ్మమైనా కారని రాత్రి,

రానలీలా వేళ యిదే — దూరంగా ఎక్కడో

ఘంటసాల, టిక్కి గొంతు వినిపిస్తోంది.

పుచ్చిపోయిన జీవితం

అది కృతయుగం అనండి, స్వర్ణ యుగం అనండి, ధర్మం నాలుగు పాదాల నడిచిందనండి, ఏమన్నా పరిత్రలో మానవ సమాజాలు బలంగా, పుష్టిగా, "మానవత్వపు విలువలు" అని మనం అనుకునేవి అమలులో ఉండిన కాలాలు కొన్ని కనిపిస్తాయి. వాటికి విరుద్ధంగా సమాజాలు పుచ్చిపోయి, అతి స్వల్ప ఆపాత్యాలకు కూడా తట్టుకోలేక, శిథిలమైపోయిన రుండర్పాలా కనిపిస్తాయి — యావన ధరిలో ముసలంటాగా

అదిమ మానవ సంఘాలను దృఢంగానూ, పుష్టిగానూ ఉంచినవి సాంఘిక నియమాలు వాటిని అమలుపరచటానికి పెద్ద శిక్షణకులు కూడా లేవు. అన్నిటిని మించి శిక్ష సంఘ విమర్శనలం. అది అనాటి పరిస్థితులలో మరణదండన రాటిదే గనక సాంఘిక నియమాలను ఎవరూ ఉల్లంఘించేవారు కారు.

అయితే, నాగరికత పెరిగి సమాజం కోకి అనేక సంఘాలు వచ్చి చేరి, సంపద ఉత్పత్తి అయే క్రమంలో క్రమ విరుజన ఏర్పడి, అందులో ఎక్కువ కుక్కువలూ, క్రమదోషిడి, దానితోబాటు సామాజిక దుశ్చర్యాలూ పుట్టుకొచ్చి నక. సమాజం విచ్ఛిత్తి పొందటానికి

తగిన వైరుధ్యాలూ, సమాజం ఏకంగా ఉండటం అవసరం అయిన అర్థిక అవసరాలూ ఒకే సమయంలో ఏర్పడ్డాయి. సామాజిక ఐక్యతకోసం అంశగర్హ వైరుధ్యాలను అణచిపెట్టటానికి రాజకీయ వ్యవస్థా, శాసనాలూ, శిక్ష విధనాలూ అవసరమయ్యాయి అంటే మనుషులు రెండు రకాల కట్టుబాట్లను పాటించటం జరిగింది: ఒకటి, సమాజానికి సహజ శక్తివికలిగించే సంఘనియమాలు, రెండు, అవసరమైతే దౌర్జన్యాన్ని ప్రయోగించగల శాసనాలు.

ఏ కాలంలో కూడా, సంఘనియమాం కున్న బలం శాసనాలకు లేదు ఈనాటికి కూడా, అత్యధిక సంఖ్యాకులకు శాసనాలతో పరిచయం లేదు. జనసామాన్యం సంఘ నియమాలలో మాత్రమే "న్యాయం" చూడగలరు అయితే సమాజం మారుతున్నకొద్దీ ఆ మార్పును అనుగుణంగా సంఘనియమాలు కూడా మారాలి లేకపోతే వాటి బలం నశిస్తుంది వాటిని జనం పాటించటం మానేస్తారు అస్థితిలో సంఘం పుచ్చి పోకుండా రాజకీయ శాసనాలు ఆపలేవు.

ఈనాడు విరివిగా జరుగుతున్న రెండురకాల నేరాలను గమనిస్తే ఈ విషయం స్పష్టమవుతుంది.

ఒకటి బలవన్నెయనాలు - రేవలు. ప్రింసు చెరిచినవాళ్ళు ఏ కాలంలోనూ ఉండే ఉంటారు. మరీ ప్రాచీన కాలంలో బృహస్పతి, గర్భవతిగా ఉన్న తన తమ్ముడి భార్యతో బలవంతంగా సంభోగించి యత్నించినట్లు మనకు రికార్డు ఉన్నది అయితే, ననాతనులు కాదన్నప్పటికీ, మన పూర్వుకులకు కూడా ఒక అటవిక ధక ఉండేదన్నది విజయే గనక బృహస్పతిది అనాగరిక చర్య అనుకోవచ్చు.

కాని నాగరికత వచ్చినాక, అదది సంభోగం కోరితే ఏ పురుషుడు గాని నిరాకరించటం ఎంత పాపమో, స్త్రీ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా ఆమెకో రమించటం కూడా అంత పాపంగానే భావించబడేది. రాక్షసరతి అమానుషంగానూ, అనాగరికంగానూ భావించబడేది. రంభను బలాత్కరించిన రావణుడి కథ పురాణాలలో ఉన్నది. కాని ఆ రావణుడే సీతను బలాత్కరించలేదు. బ్రహ్మకాసం అడ్డొచ్చిందన్నారు గాని, ఆ మాట రామాయణంలో లేదు. రావణుడు రామాయణంలో గొప్ప రసికుడు. రసికుల్ రాక్షసరతి, రేవలు కోరరు.

నా చిన్నతనంలో కూడా బలాత్కార మైదునం అన్నది సంఘ వియమాల దృష్టిలో ఎంత దారుణమైన నేరమంటే, 1925-28లో, నేను గుంటూరులో చదివే రోజుల్లో, ఒక పోలీసు ఎవరో ఖైదీ

భార్యను బలాత్కరించాడు. ఆమె రిపోర్టు చేసేవరికి ఆ పోలీసువాడు తుపాకితో కాల్పుకుని అక్కహత్య చేసుకున్నాడు. అటుకరువాత ఇటీవలి కాలంవరకు - అంటే మనకు స్వాతంత్ర్యం కాగా వంటబట్టి పోలీసులు కాంతి భద్రతలు కాపాడటానికి వీరవాళ్ళ ఇళ్ళలో జొరబడి తుండలు పగలగొట్టటమూ, ఏం నేరంచేసినదీ చెప్పకుండా కనిపించినవారిని చావ గొట్టటమూ, కైమా క్నకింద అదవాళ్ళను రేవ చెయ్యటమూ ఆనవాయితీ ఆయినదాకా - పోలీసులు తమ విత్యక్తత్వాలలో బలాత్కార మైదునలు కూడా చేర్చుకోవటం ఎరగను.

రెండోది హత్యలు. గత జీవితంలో తనజాతివాణ్ణి చంపటంకంటే దారుణమైన నేరం ఊహించరానిది గత వియమాలను శిరసావహించిన ఆఖరువాడు, చార్వా శిక్షకు ధర్మరాజును, "నువ్వు నీజ్ఞాతులను చంపావు. నువ్వు చావాలి." అంటాడు గత జీవిత వియమాలు తెలిసిన ధర్మరాజు కొదనక, చావటానికి సిద్ధపడతాడు అయితే గత జీవితం బ్రాహ్మణులు అమలులోకి తెస్తున్న వర్ణవ్యవస్థకు విరుద్ధం. అందుచేత వాళ్ళు ధర్మరాజును చావవద్దని శామి చార్వాకుణ్ణి చంపుతారు!

వర్ణవ్యవస్థ అరంభమైనాక హత్యలు పూర్వం అంత మోరాసేరాలు కాకుండా పోయాయి. నాటికేవో ప్రాయశ్చిత్తాలు

కూడా కల్పించారు. అన్ని హత్యలు ఒకటి కావు కొన్ని హత్యలు నేరాలే కావు. తన తండ్రిని తిండికి మాడ్చి చంపిన అశాశక్తువు ఉపవిషత్తులో పెద్దమనిషే. రాజ్యాధికారకోసం అడ్డం విరిచిన తండ్రినీ, అన్నలనూ చంపటం మామూలు రాజనీతి అయింది. మొగలులో కూడా దాన్ని ఆమోదించి, భారతీయ సంప్రదాయాన్ని వింటెట్టి నట్టున్నారు.

శిష్యునిలో మరణదండన కూడా చేరింది. దాన్ని ఈనాటి సంస్కారులు "లీగల్ మర్డర్" అంటున్నారు. ఈ సంస్కారుల ఒత్తడితో కొన్ని దేశాలు మరణదండనను విస్మరించి, యాభిజీవ వైదు అమలుచేస్తున్నాయి. కాని ఈ సంస్కృతికి అతికంగా హత్యలు జరుగు తున్నాయి పోలీసులు స్పల్లెట్లను అడవిలోకి తీసుకుపోయి, కాల్చిచంపటం ఏ రకమైన హత్య: విల్లారంగాలు దారిలో దొరికిన పిల్లలను కాదులో తీసుకుపోయి, అడవిల్లను చెరచి, ఇద్దరినీ హత్య చేయటం ఏరకమైన హత్య: వీటి వెనక పైకాదికం తప్ప ఏ రకమైన సంఘ వియమమైనా ఉండగలదా:

పైకాచికం అవహించిన చోట సంస్కృతి సమస్య లేదు. యాదవులు కొట్టుకు చచ్చేటప్పుడు వారిని వారింపటానికి ప్రయత్నించిన కృష్ణుడు చివరకు అందరికన్నా ఎక్కువమందిని తానే చంపాడట!

చిరకం సంఘవియమాలకూ కట్టుబడకుండా పోయిన మనుషుల సంఖ్య నానాటికి పాపాలు పెరిగిపట్టు పెరగటం మనం రోజూ వ్రతీకంలో చూస్తున్నాం. ఇది సమాజ విచ్ఛిత్తిని సూచిస్తుంది. పరస్పరం వియమరహితంగా ప్రవర్తించగల వాళ్ళు ఒక సమాజానికి చెందిన వాళ్ళు కాదు. అదిమ జాతులలో కూడా మరో జాతివాణ్ణి చంపితే అది నేరం అయ్యేది కాదు, కీర్తి కారణంగా కూడా ఉండేది.

రాజనీయ వ్యవస్థ ఏర్పడ్డాక చిల్లర మల్లర రాజులు ఇరుగుపొరుగు దేశాల పట్ల ఆ అదిమజాతి మనస్తత్వమే అవలంబించేవాళ్ళు. ఇరుగుపొరుగు రాజులతో యుద్ధాలు చేస్తూండటం క్షత్రియ ధర్మంగా కూడా చెప్పబడింది.

ఈ అదిమజాతి మనస్తత్వం ఇప్పుడు మళ్ళీ మన ప్రజాతంత్రంలోకి అడుగు పెట్టింది. అవికలి పార్టీ అభ్యర్థి గెలిచేటట్టుంచే వాణ్ణి చూపెయ్యి! ఈ వుచ్చి పోయిన వ్యవస్థను మార్చటానికి కృషి చేస్తున్నవాళ్ళను ఉగ్రవాదులని పేరు పెట్టి పోలీసుల చేత చంపిచు!

మన దేశం కూడా, నాగరిక దేశాలలో లాగే, మరణదండన ఎత్తేస్తే బాగుండేదా అని అనవసరంగా తర్జనభర్జనలు పడుతున్నారు. మరణదండన ఎత్తివేయటంవల్ల చంపవలసిన వాళ్ళను చంపటానికి నవలక్షమార్గాలున్నాయి. పోలీసుల లాకప్ లో

చిన్నవాళ్ళను గురించి విచారణ, శిక్ష ఉండదు. "ఎస్కొటర్" చావులు సుప్రసిద్ధం అయ్యాయి. మరణదండన శిక్షాస్మృతి నుంచి ఎత్తేసి, మనంకూడా నాగరికులమే అనిపించుకోవడానికి విజంగా నాగరికులం కావవసరంలేదు. నాగరికత ఈనాడు అరుపుసొమ్ము. రేపు మనకు "కలర్ టి. వి." రోటీతున్నది. నూటికి ఆరై మైమిందికి తిండి లేకపోయినా మనం కృత్రిమ ఉపగ్రహాలు ప్రయోగించగలం.

అందుచేత సంఘటిత, సంఘవియ మాలా చిత్రమై సమాజానికి పునాది చిట్టిపోయి, భూకంపాలతో పోర్చిదగిన సంఘటనలు సమిష్టి జీవితాల్లో జరుగుతున్నా మనం నాగరికతగం వారిలాగా వేషంవేసే అవకాశం ఉంది.

అలా వేషం వెయ్యటమే ఈనటి సాంస్కృతిక కార్యక్రమమంతా - అకాడమిలూ, బాహుకృతులూ సన్నానాలూ, కళాప్రదర్శనలూ, కళాదౌత్యబృందాలూ. అంతర్జాతీయ సాంస్కృతిక సమావేశాలూ; ఇలాంటివి లక్ష చేసినా మానవసమాజం ప్రపంచం అంతటా శిథిలం అవుతున్న దన్నే సత్యాన్ని దాచలేవు.

* * *

సమాజంలో ఐక్యత సాధించే శక్తులు లేవని నా ఉద్దేశం కాదు. కొన్ని అనుకూల శక్తులు కొన్ని వర్గాలను కూడగట్టి ఉంచుకున్నమాట విజం.

అన్నిటికన్నా విర్యంమైనదీ, దాదాపు

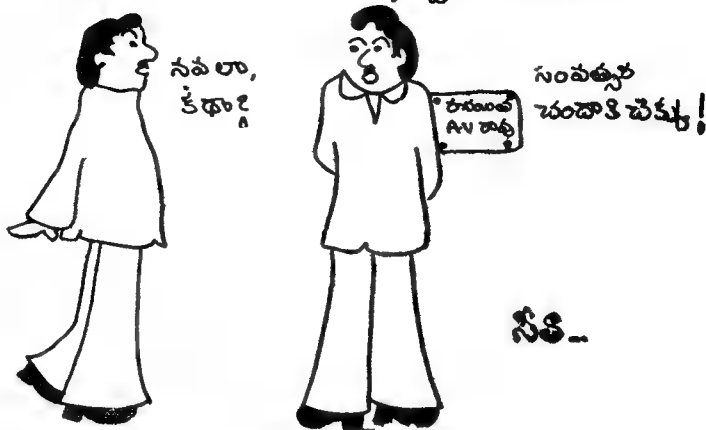
విరువయోగమైనదీ కళారంగం. కళాభిరుచిలో సామ్యం సాంఘిక ప్రగతి శక్తులలో విస్ఫుండేహంగా ఒకటి, కావి బలీయమైనది కాదు. ఇకర శక్తులు అనుకూలిస్తే అది గొప్పగా రాణిస్తుంది.

కళాభిరుచివల్ల ఒక కవినిగాని రచయితనుగాని, గాయకుణ్ణిగాని, నటుణ్ణిగాని అభిమానించే వాళ్ళ ఏకమవుతారు. ఈ అభిరుచి సంచుంలో ఉండే మామూలు అద్దుగోడ లన్నిటినీ దూసుకుపోగలదు. అలాంటి పరిస్థితిలో ఆయాకళాకారులు తమ కళం ద్వారా ప్రత్యేక సామాజిక ప్రయోజనాన్ని సాధించటానికి పూనుకున్న వారైతే కళాభిరుచులు గలవారు కనీసం మానసికంగా అప్రయోజనాలకు సుముఖులవుతారు.

మానసికంగా అవి ఎందుకు చేర్చవలసి వచ్చిందంటే సంచులో సంస్కరణలు జరగాలని ఒప్పుకునేవారందరూ తామై వాటికి నడుముకట్టరు. సిద్ధాంత రీత్యా విప్లవాలు తప్పనివరి అవి ఒప్పుకునే వారంతా విప్లవాదరణను వహించగలరని అనుకోవటానికి లేదు. ఈ తేడా ఎందువల్ల వస్తుందంటే, తమాజం యొక్క లౌకిక పునాదులను కదిలించే శక్తి కళలకు లేదు; కదిలించ పూనుకున్నవారికి అవి ఊతం ఇయ్యవచ్చు, అంతే! ఇదే ప్రధానంగా కళలు సాధించే ఐక్యతలో ఉండే దౌర్బల్యం.

జనాన్ని ఏకంచేసేవి ఇంకా చాలా

ఇన్నాళ్ళకు నీను పంపిన బాన్ని తొలసిరిగా
ఆ పుత్రికల బాళ్ళు స్వీకరించారాయ్.....

ఉన్నాయి: రకరకాల బాబులమీద భక్తి, క్రితరంగం గురించిన అనతి, సాంప్రదాతిక ఉద్యమంలో పర్యవసానం, రాజకీయ పార్టీలలో పర్యవసానం వగైరాలు. ఇవి చాలామటుకు సమాజంలో ప్రత్యేక సంఘాలుగా రూపొందినవి. కోర్కెల కాయ గావి, మౌలికంగా నంపు నియమాలపట్ల ప్రజలలో దృఢమైన విశ్వాసం కలిగించటానికి గానీ, కాలానుగుణమైన మార్పులు వాటిలో తేవటానికి గానీ పనికిరావు.

అంతేగాక ఈ కాలంలో ప్రజలు ఏ ప్రాతిపదికమీద ఏకంకావటానికైనా రాజకీయాలు అడ్డుతగలవచ్చు రష్యాలో జరగనున్న ఓలింపిక్ క్రీడల విషయంలో ఎంత రాజకీయ దుమారం రేగిందో మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. రాజకీయ కార

ణాలు అడ్డంపెట్టుకుని మంచి సాహిత్యాన్ని దుమ్మెత్తిపోస్తూ వస్తున్నవాళ్లు ఉంటూనే ఉన్నారు. “కమ్యూనిస్టు కవిత్వం”, “కమ్యూనిస్టు సాహిత్యం” అనే అనిర్వచనీయమైన మాటలు కూడా వృద్ధి అయ్యాయి. (ఏ కారణంచేతనో కాంగ్రెసు కథనా, కాంగ్రెసు నవీలూ అన్న మాటలను ఎవరూ వృద్ధిపరచలేదు!) సాహిత్యం రాజకీయమైనదైతేనే దానికి రాజకీయమైన పేరు తగిలిం చాలి మార్క్స్, ఎంగెల్స్, లెనిన్, మావో రచనలను మార్క్సిస్టు రచనలు అనవచ్చు, కానీ మావో కవిత్వాన్ని పట్టుకుని కమ్యూనిస్టు కవిత్వం అంటే తెలిసిన వాళ్ళు నవ్వుతారు. వీరరాజకీయ వాడులు నలుగురి ఎదుటా వర్ణనపాలు కావటానికి కూడా సిగ్గు పడబోరు.

రాజకీయాల ప్రభావం ఈ విధంగా ఉన్నకారణంచేత మౌలికమైన సాంఘిక, రాజకీయ సూత్రాలమీద మనుషులు ఏకమైతేతప్ప సమాజంకాలాకు పునాదుంలో విజమైన కదలిక రాదు.

విచారకరమైన విషయం ఏమంటే, చాలా రాజకీయ పార్టీలు "బోగస్" అని పింఛే పేర్లు పెట్టుకుంటాయి వెనక "జిస్టిస్ పార్టీ" ఉండేది. కాంగ్రెస్ పార్టీ మానిపెస్టోను యధాతథంగా కాపీకొట్టి, 1937 ఎన్నికలప్పుడు "పీపుల్స్ పార్టీ" అంటూ వచ్చింది. ఈనాడు "కాంగ్రెస్", "జనతా", "లోక్ దళ్" లాంటి పేర్లతో అమ్ముడవుతున్న పార్టీలు ప్రమాణాన్ని ఎటు నడిపించటానికి పుట్టాయో వాటి పేర్లు చూస్తే తెలియ. ఆ పార్టీల నాయకులు చెప్పేదేమో నమ్మటానికి లేదు కాంచక్రాన్ని వెనక్కు తిప్పి క్రిస్తు

పూర్వ స్థితిని తిరిగి నెంకొల్పటానికో, కాంచక్రాన్ని కదలకుండా గట్టిగా పట్టుకుని ఇప్పుడున్న దివిక, దరిద్ర వ్యవస్థను ఇలాగే కాళ్ళతంకగా ఉంచటానికో, భవిష్యత్తులో మరొక కృతయుగాన్నో, వ్యర్థ యుగాన్నో సృష్టించి ధర్మాన్ని నాలుగు కాళ్ళమీదనో, ఎనిది కాళ్ళమీదనో నింబెట్టటానికో అంతిమమైనరాజకీయపార్టీలే వాస్తవమైన పార్టీలు. వాటిమధ్య జరిగే సంఘర్షణే విజమైన సామాజిక చైతన్యం. అంతేగాని, దేశాన్ని దేశీయ, విదేశీయ ధనస్వాములకు తాకట్టు పెడేసి ఇదే సోషలిజం అనే పార్టీలు బోగస్ పార్టీలు, ఒకటి చెబుతూ ఇంకొకటిచేసే పార్టీలన్నీ బోగస్ పార్టీలే జనసామాన్యాన్ని కూడ గట్టుకోకుండా జెండా రెతై పార్టీలు అవలు రాజకీయ పార్టీలేరావు. - మద్రాసులో కార్యదర్శి తప్ప నడుమలేవి "సభం" లాగా.

సత్యం

మమ వివిధ ప్రస్థానములు

“జ్ఞాగ్రతగా మార్చాలి ఏమాత్రం అనుమానం వచ్చినా మన రాకెట్ అంతా కట్టకటాం వెనక్కి పోతుంది” అన్నాడు ఆ వ్యక్తి గుబురు మీసాలూ, నల్ల కళ్లద్దాలూ మొహం ఎప్పుడూ గుర్తుపట్టడానికి వుండడు.

“ఆ విషయం నాకు తెలియదా?” నవ్వాడు జోగరావు.

ఆ వ్యక్తి కూడా నవ్వాడు జోగరావు ఏడాది తింగేసరికి వికారిగా వుండే వాడలా లక్షాధికారి అయ్యాడు. ఆ సంగతి ఇద్దరికీ తెలుసు:

గుబురుమీసాల వ్యక్తి సొరుగుతెరచి నోట్లకట్ట చేబలు మీసకు విసిరాడు. అన్నీ వందరూపాయల నోట్లు. జోగరావు అప్యాయంగా తళతళలాడే నోట్ల

కట్టనుతడిమి ప్యాంటు జేబులోకుక్కాడు గుబురు మీసాల వ్యక్తి వద్ద సెంపు తీసుకువి గదిలోంచి బయటపడ్డాడు చకచక వరండాలో నడిచి మెట్లు దిగటం ప్రారంభించాడు.

“బూట్ పాలిష్ సార్!”

కింద మెట్లమీద కేక వినిపించింది. నత్తగుర్ల ఆకారం మెట్లు అవి. జోగరావు తనకేం పట్టకట్టు చకచక మెట్లుదిగుతూ అలోచనలోపడ్డాడు.

నోట్లకట్టమారిస్తే తడచేతిలో పాతిక వేలు వడతాయి దాంట్లో సగం గుబురు మీసాల వ్యక్తికి, సగం తనకి. ఒక్క పూటలో మార్చగలడు తను. పూటకీ అదాయం:

జోగరావు ■ వ్యవస్థ న్నాడు...

వన్నెండన్నర వేలా: విశాఖపట్నంలో
ఈ లంకంత భవనంలో ఒక గదిలో
అద్దెగదిలో నాలుగురోడ్ల ఇంక్వేస్లో
యింత పెద్ద ఎత్తున దొంగనోట్ల
మార్పిడి జరుగుతోన్నా ఎవరికి
తెలియదు. జోగరావు హుషారుగా
ఈలవేసి మెట్లప్రక్కన ఉన్న అద్దెం
కిటికీల్లోంచి రోడ్డుమీదకు చూశాడు.

జనం! జనం! ఎవరికి ఎవరూ వట్టిం
చుకోనట్టా .... ఎవరి హడావిడిమీద
వాళ్ళ పరుగులు పెడతానోన్నట్టు ఎవరి
గొడవ వారికే వివరీ: మైన ప్రాముఖ్యత
వున్నట్టు... ఉరుకుల పరుగులు:

అన్ని పరుగులూ పొట్టకోపమే!

జోగరావు గర్వంగా ఉబ్బివున్న
పొంటుజేబు తడుముకున్నాడు.

కాని, తన పరుగు మటుకు భవిష్యత్తు
కోపం: తరతరాలు తిన్నా తన అస్తి
తరగకూడదు.

"సార్: మీ బూట్లు పాలిష్ చేయనా?"

జోగరావు చటుక్కున వింద్రొక్కుకు
న్నాడు. తను మరో రెండుమెట్లు దిగి
వుంటే ఆ కుర్రవాడిని గుడ్డుకుని వుండే
వాడు. వాడు క్రిందకు దొర్లి పోయేవాడు.
వాడిమీద కోపం ముంచుకువచ్చింది-
క్రిందవడి దెబ్బలుతింటే: అల్లరి: చట్టా
జనం మూగరా:

"ఎలా: బతకాలని లేదా:" అరిచాడు
జోగరావు.

బాబ్ పాలిష్ కుర్రవాడు తలకైతైతి
చిరువ్వు నవ్వి, తన చంకన ఉన్న
మనివారిన సంచీ తడుముకుని, "సార్:
బతకాలనే గదా: గుమ్మం గుమ్మం
తిరుగుతూ పాలిష్ చేసుకుంటున్నాను."
అన్నాడు.

జోగరావు చిరాకుగా చూచి అతడిని
తప్పించుకుని దిగబోయాడు.

"సార్:" కుర్రవాడు ప్రాధేయ
పడ్డాడు.

జోగరావు రెయిలింగ్ పట్టుకుని
దర్జంగా అతడికేసి ఏం అన్నట్టు
చూశాడు.

"మీ బూట్లు పాలిష్ చేస్తాను సార్:"

"అక్కర్లేదురా: మరో రెండు
రోజులవరకూ అక్కర లేదను
కుంటాను."

"సార్: అలా అనకండి సార్:
మాఅమ్మ, మా తమ్ముడూ, చెల్లి తిండి
తిని రెండు రోజులవుతుంది సార్:
నేను పాలిష్ చేసి వట్టుకెత్తే గాని ఈ
పూట అయినా మాకు తిండి వుండదు
సార్:"

"మీ నాన్న ఏమయ్యాడు?"

"అరు నెలలయి మమ్మల్ని వదిలే
శాడు సార్: బాగా తాగుశాడు. గిళాగి
మా అమ్మను చితకదన్నేవాడు. మా
నాన్న పోయినప్పటినుంచి నేనే కుటుంబా
నికి గంజి పోయవలసినవాడిని సార్:"

“నీకు వట్టినేడబ్బులు యివ్వడానికే పారిష్ చేయించుకోవాలి.”

“పోనీ నగం డబ్బులివ్వండి సార్.”
మామూలుగా అయితే పారిష్ కి అర్థ
రూపాయి!”

జోగారావుకి జారిపేసింది.

“అయితే ఫుట్ రెస్ట్ తియ్యి.”

కుర్రవాడు చటుక్కున గొంతు
కూర్చుండి మోకాలు ముందుకు ఒంచి,
“సార్: బూటు నా మోకాలిమీద
పెట్టండి.” అన్నాడు.

జోగారావు అకడి మోకాలికేసి

చూశాడు. తను బూటు పెడితే
విలదొక్కుకోలేనంత అల్పంగా వుండి
మోకాలు.

“ఫుట్ రెస్ట్ కొనుక్కోలేక
పోయావా?”

“కొనాలంటే మాటలా సార్: పది
రూపాయలకు తక్కువకి రాదు. బూటు
యిక్కడ పెట్టండి సార్!”

“పోనీ లేవోయ్. ఇదిగో
అర్థరూపాయి తీసుకో!” అన్నాడు
జోగారావు జేబులోంచి అర్థరూపాయి
తీసి యివ్వబోతూ.

పాలిష్ కుర్రవాడు తం అడ్డంగా తిప్పి, "నాకు ఉచితంగా వద్దు సార్!" అంటూ బూటుమీద చెయ్యివేసి మెల్లగా ఎత్తి మోకాలిమీద పెట్టి చకచక నంచి లోంచి పాలిష్ డబ్బానూ బ్రష్ నూ తీసి మెట్టుమీద పెట్టి వేలితో చకచక పాలిష్ బూటుమీద అద్ది మెరుపువేగంతో బ్రష్ తో రబ్ చేయసాగాడు.

"నీకు ఎన్నేళ్ళురా?"

"వడహారు సార్!"

"....."

"ఏం సార్!"

"ఇంకా ఎక్కువ వయసువున్న వాడల్లే కనిపిస్తావురా!"

"సార్ నేను ఎలా పాలిష్ చేస్తున్నా నంటారు!"

జోగరావు మెచ్చుకోలుగా చూసి కాలు మార్చి రెండో బూటు ఆతడి మోకాలిమీద పెట్టి యధాలాపంగా రోడ్డు తీసి చూశాడు.

జోగరావు మొహంలో రంగులు మారాయి. జీపు వచ్చి విలబడింది. మనుషులు దిగారు చక చక భవంతి షట్టూ పరుచుకుపోసాగాడు. ముగ్గురు వ్యక్తులు భవంతిలో ప్రవేశించడం చూశాడు జోగరావు. ఆతడిలో వణుకు ప్రారంభమయింది.

వాళ్ళు క్రైబ్రాండ్ మనుషులు! తనకి వాళ్ళంతా తెలుసు తనూ వాళ్ళం దరికీ తెలుసుననే విషయం జోగరావుకు తెలుసు.

జోగరావు చటుక్కున పాలీపు కుర్రవాడి వంక చూశాడు అతడు తడేకంగా బూటుకు మెరుగు పెట్టడంలో విమ్మమైపోయాడు.

జోగరావు చటుక్కున పాంటు జేబులోంచి నోట్లకట్ట తీసి మెల్లగా వంగి పాలీపు కుర్రవాడి చంకలోపున్న వంచితోకి జారవిడిచాడు.

"పూర్తయింది సార్! పావల యివ్వండి," అన్నాడు కుర్రవాడు, పాలీపు డబ్బానీ, బ్రష్ నూన చిలోకినెట్టి.

జోగరావు ఆతడి చేతిలో అర్థ రూపాయి పెట్టి, "ఒరే! జగదంబా బస్ స్టాప్ లో విలబడు నీకు ఫుట్ రెస్ట్ కొనడానికి డబ్బు యిస్తాను," అన్నాడు.

పాలీపు కుర్రవాడి కళ్ళు మిల మిల లాగాయి.

"అదే వుంచేనా సార్! నా సామి రంగా! జోజాకి మూడు రూపాయలు సంపాదిస్తాను సార్!"

మెట్టి మీద బూట్లు టకటకలాడుతూ చప్పుడయాయి.

పాలీపు కుర్రవాడు అళగ చూశాడు. ఒకరి వెనక ఒకరు మెట్టెక్కు తూ జోగరావును చూచి ముగ్గురూ అగారు.

"జోగరావు గారూ! ఇక్కడున్నారే!" అడిగాడు ముగ్గురిలో ఒకాయన. జోగరావు విశ్చింతగా చూసి, "మా ఫ్రెండు ఈ లాడ్జిలో దిగాడని తెలిసి వచ్చాను. ఇంతలో ఈ కుర్రవాడు పాలీపు అంటూ వెంటపడ్డాడు," అన్నాడు.

వాళ్ళ గాంభీర్యానికి పాలీసు కుర్ర వాడు భయాన్ని శంకించాడు. మెల్లగా మెట్లు దిగి రోడ్దెక్కాడు.

“జోగరావు రూ : మీ దగ్గర దొంగ కరెన్సీనో ట్లున్నట్లు మాకు వార్త అందింది. వెతకవచ్చునా ;” అని గాడు ఇందాక అడిగినాయన.

“వెతుక్కొండి ఇన్స్పెక్టర్ !” అంటూ జోగరావు చేతులెత్తాడు.

“చాల త్వరగా వచ్చేసాడు సార్ !”

“అప్రక్క సుదులోకి పద : నేను సిగరెట్లు కొనుక్కువస్తా !” అంటూ అతడి జవాబుకోసం ఎదురుచూడకుండా కిక్కి పావకేసి నడిచాడు జోగరావు.

పాలీసు కుర్రవాడు సందులోకి మలుపు తిరిగి జోగరావు కూడా చుట్టూ చూసుకుంటూ నందులోకి మలుపు తిరిగి కుర్రవాడిని పమీపించి, “అనూచి యిక్కడ పెట్టి అగ్గిపెట్టె తెచ్చిపెట్టు.... మరచిపోయాను” అన్నాడు.

పాలీసు కుర్రవాడు ఏమీ సుకోచించకుండా సంచిని రోడ్డువారగా పెట్టి అతడి దగ్గర డబ్బులు తీసుకుని పరుగెత్తాడు.

జోగరావు సంచి వెతికి నోట్లకట్ట తీసి చటుక్కున పాంటుజేబులో కుక్కుకున్నాడు.

పాలీసు కుర్రవాడు అగ్గిపెట్టెకో తిరిగి వచ్చి చిల్లర డబ్బులు జోగరావుకు యివ్వబోయాడు జోగరావు అతడి చెయ్యి ముందుకునెట్టి జేబులోంచి పదిరూపాయల నోటు తీసి కుర్రవాడి చిరుగుండు జేబులో కుక్కి చకచక నడుచు

కుంటూ మలుపు తిరిగి జనంలో కలసి పోయాడు.

పాలీసు కుర్రాడు వెట్రీమొహం వేచకావి విలబడిపోయాడు.

జోగరావు అ రోజు దినపత్రిక చూస్తూ విర్వా తపోయాడు గుబురు మీసాల వ్యక్తి పోటో పేపర్ లో పడింది ఇరవై లక్షల రూపాయల దొంగనోట్లతో సి బి ఐ వారికి దొరికి పోయాడు.

“సార్ !”
తరెత్తి చూశాడు జోగరావు. పాలీసు కుర్రవాడు.

అతడిని చూస్తూనే ప్రక్కలోబాంబు పడినట్లుగా చూశాడు జోగరావు.

“సార్ : తమరిచ్చిన పది రూపాయలతో ఫుట్ రెస్ట్ కొన్నాను సార్ : సరిగ్గా రెండు రోజుల్లో పదిరూపాయలు మిగల్చి గలిగాను.” అంటూ పది రూపాయలు జోగరావు ముందున్న టిఫాయ్ మీద పెట్టాడు.

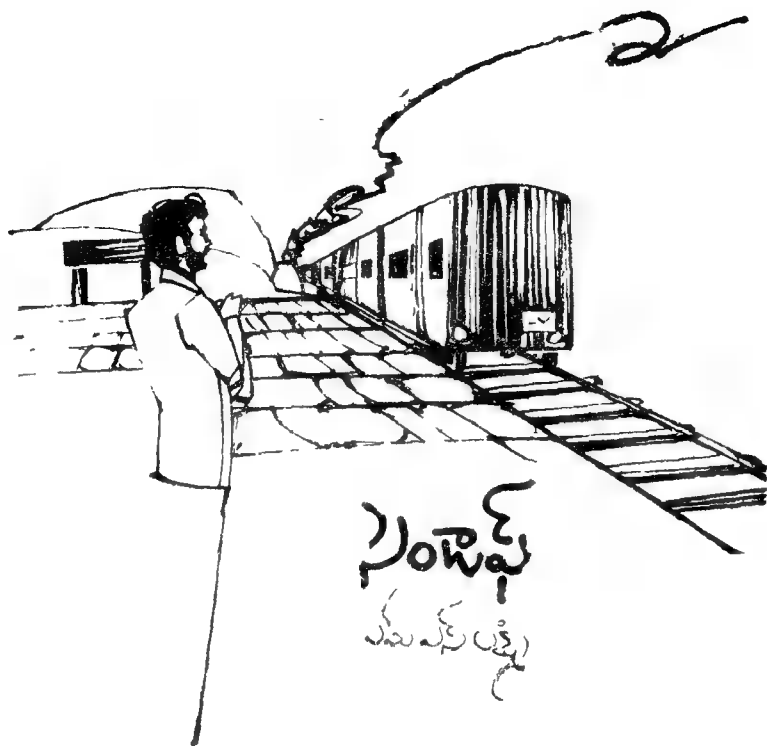
జోగరావు తేడుకుని, “నా ఎర్రను ఎలా తెలిసిందోయ్ ?” అన్నాడు.

“అదే నామా తెలియదు సార్ : నా సంచిలో చిన్న కార్డు పడివుంది. మీ ఎర్రను వుంది”

జోగరావు మనస్సు శాంతించింది.

“నాకు యివ్వవక్కరలేదు ..... తీసుకో !” అన్నాడు.

“క్షమించండి సార్ : పూరకనే ఏమీ తీసుకోను... వెలపు !” అ కుర్ర వాడు వెనక్కి తిరిగి పరుగెత్తాడు.

దొరిక్కినది కళ్ళవిప్పారుమదు. కొద్ది
క్షణాల వరకూ అతనికేమీ అర్థం
కాలేదు. గదంతా అలుముకొన్న చీటి,
కిటికీలోంచి ప్రవహిస్తున్న వెన్నల,
లయగా శబ్ద-చేస్తున్న గోడగడియారం
ఇవన్నీ తనింతసేపూ విహరించింది
కలలోనన్న విషయాన్ని తెలియజేస్తు
న్నాయి.

మంచంమీదనుంచి లేచి కూర్చున్నా
డతను. మధురమైన ఆ కల తాలూకు
తీయదను ఓ పక్క. అది కలేనా
అన్న బాధ మరో పక్క అతనిని
చలింపజేస్తున్నాయి.

చైత్రు చూశాడతను. తెల్లారుజామున
మూడవుకోంటి. ఇంక తనకు విద్ర
వట్టటం కల్లి.

మంచంమీదకు వారి కిటికీలోనుంచి
వెన్నెలను ప్రవహింపజేస్తున్న చంద్రుడి
వంక చూడసాగాడు.

అక్కడ కూడా అతనికి ఆ యువతి
మతిమేళనివించసాగింది ఎంత అందం!
ఎంతటి ఆకర్షణ! అంతటి అంద
మయిన అమ్మాయిలు ఇంతెవరయినా
ఉంటారంటూ? ఊహ! తనకి
వచ్చుకంటేదు. ఆమెను చూస్తున్నంత
సేపూ తను సర్వస్వం మర్చిపోయాడు.

తను ది. ఏ. పరీక్షలు రాయడానికివి హార్టికెట్ తీసుకుని బయటికొస్తున్నాడనీ, తనున్నది కాలేజీలోననీ, వరండా అంతా ఇంకా చాలామంది విద్యార్థిని విద్యార్థులతో నిండి ఉందనీ - ఇవేమీ గుర్తులేవు తనకి. అమె అఫీసురూమ్ వేపు నడుస్తూంటే కళ్ళప్పగించి అమె వంకే చూస్తూ నిలబడిపోయాడు అమె ప్రతి కదలికా తన గుండెంబిడ ముద్రించుకు పోతోంది. "హార్టికెట్ ఎక్కడ ఇస్తారు?" ఓ సక్క నిలబడ్డ ఇద్దరమ్మాయిల దగ్గరకెళ్ళి అడిగిందామె.

అంటే అమెకూడా తనలాగే పరీక్షలు రాస్తోందన్నమాట అరగంట తర్వాత హార్టికెట్ తీసుకుని అమె తిరిగివచ్చే వరకూ మంత్రించినట్లు ఎక్కడే నిలబడి పోయాడు స్పష్టమైన సౌందర్యమంతా అమెలో పొందుపరిచాడు దేముడు. హార్టికెట్ బాగలో పెట్టుకుంటూ బయటకు వెళ్ళిపోతున్న అమెను తనకు తెలియకుండానే అనుసరించాడు.

అమె రిక్నా ఎక్కి వెళ్ళిపోతూంటే తన మనసు నిలవిరి లాడిపోయింది. అంతే : అక్షణంనుంచి తను పూర్తిగా మతి పోగొట్టుకున్నాడు. కళ్ళముందు అందాలు చిందే అమె ముఖమే కనబడుతోంది.

మధు అలోచనల్లో శేలిపోతుండగానే తెల్లారిపోయింది.

అ రోజునుంచే తనకి పరీక్షలు

అమెను చూడకముందు పరీక్షల గురించి తన చదువు గురించి ఆలోచించేవాడు. ఇప్పుడు ఆ విషయమే మనసుకి పట్టటం లేదు.

పరీక్షకు టైము అవకముందే కాలేజీకి చేరుకున్నాడతను. అలక్కమయితే అ అందాం భరిణను చూసే అవకాశం తప్పిపోతుందేమోనని భయం. గేటు దగ్గర్లోనే ఉన్న చెట్టుకింద నిలబడి గేటు లోపలికి వచ్చే అమ్మాయిలను పరీక్షగా చూడసాగాడు. అరగంట తర్వాత అతని కళ్ళల్లోకి హఠాత్తుగా ప్రాణం వచ్చినట్లు అయింది.

అమె రిక్నా దిగి లోపలికి వస్తోంది. అమె నడకలో మిగతా అమ్మాయిల్లా వయ్యారాలు ఒలకటంలేదు. ఓ విధమైన తీచి, హుంహుంనం కనబడుతున్నాయి. అమెకు సమీపంగా అమెతోపాటు నడిచాడు మధు ఒక్కక్షణం ఇద్దరి కళ్ళు కలుసుకున్నాయి. మధు శరీర మంతా ఆ చూపు విద్యుత్ ప్రవహింప జేసింది. మరుక్షణం అమె చూపులు మరల్చేసుకుంది. అమె వివరాలు తెలుసుకోవాంన్న కోరిక అధికమయి పోయిందతనికి. తనకు తెలిసిన స్టూడెంట్స్ వి ఎంతమంది నడిగినా ఏమీ తెలియం లేదు. అమె ప్రైవేట్ గా ది. కామ్. పరీక్షలు రాస్తున్న విషయం ఒక్కటే తెలిసింది.

పరీక్షకు వెళ్ళేటప్పుడు, బయటికొచ్చే

అప్పుడూ అమెను చూస్తేగానీ మన
 క్కాంతి ఉండటం లేదు. అయినా ఈ
 పాడు సరిక్షలు ప్రతిరోజూ ఉంటే
 ఎంత బాగుందేది! రోజు విడిచి రోజు
 ఉండటం మూలాన అమె కనిపించని
 రోజు తను అకాంతి పాలవుతున్నాడు.
 ఒక్కరోజు అమెను చూడకుండా గడ
 వటం దుర్భరమవుతోంది. చూస్తున్న
 కొద్దీ అమెనే అనుక్షణం చూస్తూ గడ
 పాలనీ, అమెతో కొద్దిక్షణాలు మాట్లాడే
 అవకాశం కలిగితే బావుండుననీ కోరిక
 పెరిగిపోసాగింది. ఒకటి రెండు సార్లు
 అమెను వలు కరించాలన్న మొండి
 దైర్యంతో నమీపంగా నడచికుడా అమె
 గంభీరత చూసి వెనక్కు తగ్గల్పి
 వచ్చింది. కానీ మనసులోని అనేదన
 పెరిగిపోసాగింది. తన మనసుని అమెకు
 ఒక్కసారి తెలియజేయాలి. అమె తన
 నెంతగా ఆకర్షింపిందీ, అమెను చూచిన
 మరుక్షణం నుంచీ తనెంత ఉన్నాడదయి
 పోయిందీ అమెతో చెప్పాలి. అమెను
 తన హృదయపీఠం మీద విలుపుకుని
 రాత్రింబగళ్ళు ఎలా ఆరాదిస్తుంది, కను
 మూసినా, తెరచినా అమె అందం తన
 నెలా వేటాడుకోండి - ఇవన్నీ అమెకు
 తెలియజేయాలి. కానీ ఎలా సాధ్యమది?
 అమె తనతో మాట్లాడుకుండా? తన
 మాటలు వింటుందా? ఊహా! అమె
 తనతో మాట్లాడదు. ఒకవేళ అమె
 మాట్లాడినా తను ఆ అనందంలో నోరు
 విప్పగలదా?

హఠాత్తుగా ఓ అలోచన తట్టిం
 దతనికి

అవును! అమెకి ఉత్తరం వ్రాయాలి.
 ఆ ఉత్తరంలో అమెకి తన హృదయం
 కనిపించాలి వెంటనే కాగితం తీసుకుని
 రాయసాగడు మధు ఎంతో సేపటి
 తర్వాత గానీ ఆ ఉత్తరం పూర్తికాలేదు.
 అందాలరాశి,

నమస్తే. ఈ ఉత్తరం రాసిందెవరా
 అని అశ్చర్యపోతున్నారు కదూ! నా
 పేరు. మధు నేను బి. ఏ. ఎగ్జామ్స్
 వ్రాస్తున్నాను మీరు హాటెల్‌లో కోసం
 వచ్చిన రోజున ప్రతమంగా మిమ్మల్ని
 చూశాను. మిమ్మల్ని చూడగానే నా
 హృదయం తీవ్రంగా స్పందించింది. ఏ
 అస్సాసో దివి నుండి భువికి దిగి నడచి
 వస్తోందేమోనన్న భ్రమ కలిగింది.

మీ అందం, అకర్షణ నన్ను పూర్తిగా
 విచ్చివారిచి చేసివయ్. మీ అద్భుత
 సౌందర్యం నా హృదయం మీద
 ముద్రించుకుపోయింది. చూస్తున్న కొద్దీ
 మిమ్మల్ని ఇంకా చూడాలని తపన. ఇంత
 వరకూ నన్నింతగా ఆకర్షించిన అమ్మాయి
 లేవరూ లేదు. మీ పట్ల నాకేర్పడిన
 ఆకర్షణ, ఆరాధన మీకు తెలియజేయ
 కుండా ఉండటా సాధ్యం కావడంలేదు.
 కానీ గంభీరంగా కనిపించే మీతో
 మాట్లాడడానికి సాహసం చెయ్యలేక
 పోతున్నాను.

అందుకే ఈ ఉత్తరం.

తరువాత నేజీలో చూడండి :

ఏమిట అలావున్నావ్ ....

అన్యధా భావించదు కదూ : దయ చేసి మీ పేరు, వివరాలు నాకు తెలియజేస్తారా : ఒకవేళ అది మీ కిష్టం లేక పోతే కనీసం ఆ విషయమైనా తెలియజేయరూ : ఆ ఉత్తరాన్నే గుండెల్లో భద్రంగా దాచుకుంటాను.

మిమ్మల్ని అమితంగా ఆరాధించే-

‘మధు’

ఉత్తరమయితే పూర్తయింది కానీ అది ఆ అమ్మాయికి ఎలా అందజేయాలా అన్న సమస్య ఎదురయిందతనికి ఎంతో పేపు అలోచించాక గానీ ఉపాయం తట్టలేదు.

మర్నాడు పరీక్ష కొంచెం ముందు

గానే పూర్తిచేసి బయటకు వచ్చాడు. బయట ఆమెను తీసుకెళ్ళడానికి రోజూ వచ్చే రిక్తా నిధంగా ఉంది. ఆ రిక్తా తనకి బాగా గుర్తే. రిక్తా పక్కనే నిలబడి వీడి తాగుతున్న రిక్తావాడి దగ్గరకు నడిచాడు మధు.

“ఇదిగో : చూడు : రోజూ నువ్వు రిక్తాలో తీసుకెళ్ళే అమ్మాయికి ఈ ఉత్తరం ఉన్నావా ?” అనడిగాడు మధు. వాడు మధుని ఎగాదిగా చూశాడు.

“ఏమిటి సార్ ?” అన్నాడు అర్థంకానట్లు.

“ఈ ఉత్తరం ఎప్పుడూ వీ రిక్తాలో వచ్చే అమ్మాయికి ఇవ్వాలి!” అన్నాడు మధు.

“మీరే ఇవ్వండి సార్ : మధ్యలో నాకెందుకు!” అనుమానంగా అన్నాడు వాడు.

మధు ఆలశ్యంచేయకుండా జేబులో నుంచి అయిదు రూపాయలు తీసి వాడికిచ్చాడు. వాడు మారుమట్లాడకుండా ఉత్తరం కూడా అందుకుని జేబులో పెట్టుకున్నాడు. ఈలోగా అమె గేట్లోంచి బయటికి వస్తూ కనిపించింది. ఇంక అక్కడ ఉండబద్ధి కాలేదతనికి. త్వర త్వరగా నడిచి ఇల్లు చేరుకున్నాడు. రెండురోజులు గడిచిపోయినయ్యే. అమె దగ్గర్నుంచి జవాబు వస్తుందన్న ఆశ సన్నగిల్లిపోయింది దళితలో.

ఆరోజు పరీక్షలేదు. ‘పోస్ట్’ అంటూ పోస్టుమన్ అందించిన కవరు అందుకుని ఆశ్రుతగా చూశాడతను. తనకు పరిచయం లేని దస్తూరి ప్రమే అడ్రస్ చూశాడు. ‘లోకత, అవి ఉంది. త్వరగా కవరు చిప్పి కాగితం బయటకు లాగి చదవసాగాడు. రెండు వక్తులు చదవగానే పట్టరాని సంతోషం కలిగిందతనికి.

మధుగారూ,

నమస్తే. మీరు రిక్తా ఆశవిద్వారా అందించిన ఉత్తరం చదివాను. ఆ ఉత్తరం విజంగా నాకే రాశారా అన్న అనుమానం కలిగింది ఎందుకంటే మీరు మీ ఉత్తరంలో అందించిన అందం, అద్భుత సౌందర్యం ఇవేమీ నాలో లేవు. ఒకవేళ అది నాకే రాసివుంటే నన్ను

అంతగా పొగిడినందుకు మీకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటున్నాను.

నాపేరు నీలవేణి. నేను బెంగుళూరు నుంచి వికామ్ గ్రూప్ ఎగ్జిమినేషన్స్ వ్రాయడానికి కొచ్చాను. ఇంకా రెండు పరీక్షలున్నాయి. ఆఖరి పరీక్ష అవగానే బెంగుళూరు వెళ్ళిపోతున్నాను.

నా వివరాలు ఏమి వ్రాయను? వివరాలు తెలియజేయాల్సినంత గొప్ప జీవితం కాదు నది. నాకు ఏదేళ్ళక్రితం వివాహం అయింది. నాకిప్పుడు ఆరేళ్ళ పాప, నాలుగేళ్ళ బాబు ఉన్నారు. మా వారు రెండేళ్ళ క్రితం చనిపోయారు. ప్రస్తుతం నేను మా షట్టింగ్లో ఉన్నాను. వికామ్ పూర్తిచేసి ఏదైనా ఉద్యోగం సంపాదించుకుని నా పిల్లలను నేనే పోషించుకోవాలనుకుంటున్నాను. ఈ వివరాలు చాలనుకుంటాను. అయినా ఇంతకంటే ఎక్కువ తెలుసుకుని మీరు ఏం చేస్తారు? నాతో మాట్లాడడానికి ఎందుకు భయపడ్డారు? అంత భయం కలిగించేలా తనబడ్డానా మీకు? ఇంక ఉంటానండీ.

విన్యా అర్ డి బెస్ట్
నీలవేణి.

ఉత్తరం చదివిన కాసేపటి వరకూ మధు ఈ లోకంలోకి రాలేకపోయాడు గుండెల్లో నన్నుగా బాధ. అమెకు వివాహం అయిపోవడం, పిల్లల్ని తనదం, భర్త పోవడం కూడా జరిగి

పోయాయా భవాన్ ఏమిటి విదిత్రం
అకవి మనసంతా అవేదనతో విడిచిపో
యింది.

కుర్చీలో వెనక్కు చేరగింది కళ్ళు
మూసుకున్నాడు.

మరునాడు మామూలుగానే కాలేజీ

అవరణలో చెట్టుకానుకుని విరిచి అమె కోసం ఎదురు చూడసాగాడతను. కొద్ది విముషాల తర్వాత అమె రిక్షాలోంచి దిగింది. ఆ రిక్షా అతను ఆ చెట్టుదగ్గర విరిచి ఉన్న షదువంక చూశాడు. వెంటనే అమెతో ఏదో చెబుతూ తనను చూపించడం చూశాడు మధు. అమె తలతిప్పి మధువంక చూసింది. చూస్తూనే లోపలికి నడిచింది. మధు అప్రయత్నంగానే అమెవైపు అడుగులు వేసాడు అమె దగ్గరకు రాగానే "హలో!" అన్నాడు పంకరింపుగా.

"మిరు షదువంక కదూ!" అందామె నవ్వుతూ. అవునని తలచాడు.

"నిన్న మీ ఉత్తరం అందింది" నెమ్మదిగా అన్నాడు మధు అమె చేతి కున్న నాచీవంక చూసుకుంటూ "పరీక్షకు ఇంకో అరగంట ప్రాముది కాప్పేసలా కూర్చుందామో" అని అడిగింది.

లాన్స్ లో ఓ మూలగా కూర్చున్నా రిద్దరూ.

"మిడి ఊరేగా!" అడిగింది నీలవేణి.

"అవును!" అమె చొరవకి విస్తు పోతూ అన్నాడు మధు

"మి కిం కా ఎన్ని పేపర్లున్నాయి వ్రాయవలసివని".

"ఒకటి! ఇవాళే అఖతు."

"అదృష్టవంతులు. నాకు ఎల్లండి ఇంకో పేపర్ ఉంది."

"ఏళ్ళిలా రోజు విడిచి రోజు

కాకుండా ప్రతిరోజూ ఒకో పరీక్ష పెట్ట కూడదూ! త్వరగా అయిపోయేవి కదా!" అందామె నవ్వుతూ.

పరీగ్గా అమె మాటలకు వ్యతిరేకంగా తనోసారి అనుకున్న విషయం గుర్తొచ్చి నవ్వొచ్చిందతనికి. అతని నవ్వు చూసి "ఎందుకు నవ్వుతున్నాడు!" అని అడి గిందామె

"నేనూ మీలాగే అనుకున్నాను. కానీ పరీక్షలు త్వరగా అవాంఛితం! రోజూ మిమ్మల్ని చూడవచ్చని!"

అమె కూడా నవ్వేసింది.

"నేనొచ్చి అప్పుడే ఇరవై రోజుల వైఫ అయిపోయింది. ఇంటి దగ్గర పిల్లలు ఏం గొడవ చేస్తున్నారో ఏమిటో," అందామె.

అమె అతి మామూలుగా బాగా పరిచయం ఉన్న వ్యక్తితో మాట్లాడి నెట్టుగా మాట్లాడేస్తోంది మధు ఎందుకో అమెతో ప్రేమ చుగా మాట్లాడలేక పోతున్నాడు. ప్రాము అవడంతో ఇద్దరూ లేచి లోపలికి వడిచారు.

"వెళ్ళిఉప్పుడు కలుద్దాం" అంటూ అమె తన పరీక్ష వ్రాపే చాల్ వైపు నడిచింది.

మధు పరీక్ష ఎలాగో వ్రాసాననిపించి బయటపడ్డాడు. బయటకు వచ్చి అదే చెట్టుకింద అమెకోసం ఎదురుచూస్తూ విరిచిద్దాడు ఓ వది విముషాల తర్వాత అమె బయటకు వచ్చింది. దూరంనుంచే

మధుని చూసి నవ్వింది. దగ్గరగా వచ్చి
 “బాగా వ్రాసారా?” అని అడిగింది
 మధు కలూపాడు.

“మీరు?” అనడిగాడు

“ఫర్వాలేదు.”

నీలవేణి గేటువంక చూస్తూ “ఈ
 రిక్వా అతను ఇంకా వచ్చివట్టు లేదే”
 అంది. ఇద్దరూ ప్రొద్దుట కూర్చున్న
 చోటే కూర్చుని కబుర్లలోకి దిగారు.
 మాటల మధ్యలో నీలవేణి భర్త ఇంజ
 నీరనీ రెండేళ్ళ క్రితం ఏక్విడెంట్లో
 పోయారనీ, ఇప్పుడామె తండ్రి దగ్గర
 ఉంటోందని, అమె తండ్రి రిటైర్డ్
 కలెక్టరునీ అమెనూ, అమె పిల్లలను
 పోషించే కత్తి తండ్రికి ఉన్నా, అమె
 అన్నలు, వదినలు అమెపట్ల స్వార్థంగా
 ప్రవర్తిస్తున్నారని, అందుకే అమె
 ఏదైనా ఉద్యోగం చూచుకుని వేరుగా
 ఉండాలని అనుకుంటోందని తెలుసు
 కున్నాడు మధు భర్త పోయావి
 వెంటేలెత్తిపోకుండా, పుట్టిందివాళ్ళు
 సరిగా చూడకపోయినా అక్కడే సడి
 ఉండాలని అనుకోకుండా, తన కాళ్ళమీద
 విరిచి తన పిల్లల భవిష్యత్తుకు బాగు
 చేసుకోవాలనే అమె విర్ణయాన్ని ప్రళం
 సింపకుండా ఉండలేకపోయాడు. కేసరిం
 సౌందర్యమే కాకుండా చక్కగా
 ఆలోచించగలిగే తెలివి, పటుత్వమైన
 వ్యక్తిత్వం గల అమె పట్ల మధుకు
 అభిమానం ప్రేమ, గౌరవం ఎక్కువ

అయ్యాయి చాలాసేపు ఎంతో పరిచయ
 మున్ను ప్నేహాతుల్లా చనువుగా కబుర్లు
 చెప్పుకుంటూ ఉండిపోయారు.

అమె హఠాత్తుగా బయటికి చూసి
 “అది గో రిక్వా వచ్చింది. ఇంక
 వెళదామా” అంది. ఇద్దరూ లేచి
 బయటకు నడిచారు.

“మీరుండేది ఎక్కడ?” అడిగాడు
 మధు.

“మాకు తెలిసిన వాళ్ళింట్లో ఉంటు
 న్నాను” అంటూ తనుండేదెక్కడో
 చెప్పింది నీలవేణి.

అమె రిక్వాలో వెళ్ళిపోతుంటే కొద్ది
 విమిషాన కఅక్కడే విరిచిపోయాడు
 మధు

అతిరి పరీక్ష వ్రాపేసే బయటకు
 వచ్చిన నీలవేణి గేటుదగ్గరి చెట్టుకింద
 విరిచిఉన్న మధును చూచగానే
 ఆశ్చర్యపోయింది. అతిరి దగ్గరగా
 నడిచి “అదేమిట? ఇవాళ మీకు పరీక్ష
 లేదన్నారు కదా!” అనడిగింది

“అవును! లేదు ఊరకే మిమ్మల్ని
 చూద్దామని వచ్చాను” అన్నాడు మధు

“మీ రివాళ పరీక్ష చాలా త్వరగా
 వ్రాపేరారే!” అన్నాడతను.

“ఊ! ఈ పేసరు సరిగ్గా వ్రాయ
 లేదు” అంది కొంచెం దిగులుగా.

“మీ రిక్వావాడు మరో అరగంటగ్గరి
 రాదనుకుంటాను” అన్నాడు మధు వాచ
 వంక చూస్తూ.

“అవును!” అందామె గేటువంక చూస్తూ.

“కాప్పేసు కూర్చుందామా” అడిగాడతను. అమె తలూపించి. ఇద్దరూ ఓ ప్రక్కగా కూర్చున్నారు. నీలవేణి మధు వివరాలన్నీ ఒక్కొక్కటే అడిగి తెలుసుకుంది. కొద్దిసేపటి తర్వాత “మీరు మళ్ళీ పెళ్ళి అందుకు చేసుకో కూడదూ!” అంటూ అడిగాడు మధు అకనిమాట విన్నగానే అమె తెల్లబోయింది. మరుక్షణంలో వెళ్ళుననవ్వేసింది.

“నేనా? మళ్ళీ పెళ్ళా? ఎవరు చేసుకుంటారు నన్ను? నేను ఇద్దరు పిల్లల తల్లి ననే సగతి మర్చిపోతున్నాను మీరు ఇద్దరు పిల్లల తల్లిని పెళ్ళిచేసుకునేటంత వికార హృదయం గల మగవాళ్ళున్నారంటా ఎక్కడైనా?” నవ్వుతూ అందామె.

“ఎందుకుండరు?” అడిగాడు మధు.

“ఊహా! అది మీరన్నంత తెలిక కాదు...” తల వంచుకుని అందామె.

“మీరు.... మీ కథ్యంతరం లేకపోతే నేను మిమ్మల్ని పెళ్ళిచేసుకుంటాను” అవేళంగా అన్నాడు మధు.

నీలవేణి అశ్చర్యంగా చూసింది మధు వంక తర్వాత నవ్వేసింది.

“నన్ను .... మీరు .... పెళ్ళి చేసుకుంటారా?” అంటూనే గట్టిగా నవ్వేసింది.

“నేను మీకంటే పెద్దదాన్ని! పైగా

ఇద్దరు పిల్లల తల్లిని.” అంది నవ్వుతూనే.

“కానీ... అవన్నీ” అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు మధు.

“స్లిక్ మీరింతేం చెప్పకండి! ఒక వేళ మీరు తొందరపడినా అయిదేళ్ళు నా తర్వాత గడిచిన జీవితాన్ని ఈ రెండేళ్ళలో మరచిపోవడం, ఇప్పుడు కొత్తగా మరొకరితో జీవితం ప్రారంభించడం ఈ రెండూ నాకు సాధ్యం కావివి. రెండేళ్ళు కాదు. మరో పదేళ్ళయినా అజ్ఞానకాలు నన్ను వదలవు. మరో అలోచన వేపు నా మనస్సు మొగ్గదు నా దృష్టంతా నా పిల్లల భవిష్యత్తు మీద ఉంది! దయచేసి మీరింకా విషయం మర్చిపోండి.” ఖచ్చితంగా అందామె.

మధు ఏం మాట్లాడలేదు. నీరియన్ గా తయారయిన మధు ముఖాన్ని చూసి అకని చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుని “కోవమొచ్చిందా నా మీద” అంది నెమ్మదిగా.

మధు జవాబివ్వలేదు.

“చూడండి. అవేళంలో జీవితం వట్ల విర్జయాలు తీసుకోవడం మంచిది కాదు! మీ దింకా చిన్నవయసు. ఈ వయసుకి అవేళం ఎక్కువ. జీవితంలో వి అందాల్సి, అనందాల్సి అనుభవించాల్సిన వయసు మీది. అన్నీ అనుభవించేసిన వయసు నాది. మీరు నన్ను పెళ్ళి చేసు

తరువాత పేజీలో చూడండి :

ఏం జరిగిందో నాలో పష్టమూ ....

కోవడం న్యాయమే వంటారా? మీరు కాస్త నా తరపున ఆలోచించండి. నా భర్తను నేను విచారితంగా ప్రేమించాను. ప్రేమిస్తున్నాను కూడా. నా మనసులో నా భర్తకు తప్ప మరొకరికి చోటివ్వలేను. అలాంటి నన్ను మీరు పెళ్ళిచేసుకుంటే మీకు ఒరిగే మిటి? మిమ్మల్ని ఓ మంచి ప్లేహితుడిలా వేనెప్పుడూ గుర్తుంచుకుంటాను అలాగే మీరు కూడా నా పట్ల మీ కేర్పడిన ఆర్పణవి, అభిమానాన్ని, ప్రేమని ప్లేహం వరకే పరిమితం చెయ్యండి సరేనా? అంది వీరివేణి చిరునవ్వుతో.

కొద్దిక్షణాలు విశృంభంగా గడచినయ్యే.

“మీ ఆద్రస్ ఇస్తారా?” అడిగాడు మధు నెమ్మదిగా.

“ఎందుకు?”

“మీకు ఉత్తరాలు కూడా రాయవద్దంటారా?” విష్ణు రంగ అడిగాడతను.

అమె కొద్దిపేపు ఆలోచిస్తున్నట్లుగా ఉండిపోయింది

“మనం ఉత్తరాలు వ్రాసుకోవడంలో ఏమన్నా ప్రయోజనం ఉందంటారా?” అని అడిగింది కొద్ది క్షణాల తరువాత మధు సమాధానం చెప్పలేక పోయాడు.

“మీరు నన్ను మర్చి పోరు ఆ

విషయం నాకు తెలుసు నేను మిమ్మల్ని
మర్చిపోను. ఒకరినొకరం మర్చిపోలే
నప్పుడు ఇక ఉత్తరాలు వ్రాసుకోవడం
ఎందుకు? మీకు అవయ విషయం
చెప్పనా? నాకు ఉత్తరాలు వ్రాసే
అంబాటుగానీ, అవత్రిగానీ బొత్తిగా
లేవు నేను జీవితంలో వ్రాసిన మొట్ట
మొదటి ఉత్తరం మీకేనంటే మీరు నమ్మ
లేమో!" అంది నీలవేణి.

మధు విచ్చేరపోయాడు

"వెళదామా? రిక్తా వచ్చింది."
అందామె లేచి నిలబడుతూ,

మధు కూడా లేచాడు ఇద్దరూ కలిసి
బయటకు నడిచారు

"మీ రెప్పలూ బెంగుకురు వెళ్ళేదీ!"
అడిగాడు మధు

"సాయంత్రం బ్రెయిన్ లో."

"నేను ప్లేషన్ కు వస్తాను" - అన్నా
దశను.

"ఎందుకు?" అడిగిందామె

"మీకు వీడ్కోలు ఇవ్వడానికి"
నీలవేణి మాట్లాడలేదు.

"వెళ్ళనా మరి?" రిక్తా ఎక్కబోతూ
అడిగిందామె.

రలూపాడు మధు అమె ఎక్కగానే
రిక్తా వెళ్ళిపోయింది

సాయంత్రం నీలవేణి ప్లేషన్ లో
అడుగు పెట్టేసరికి ఎదురుగా మధు కవి

పించాడు అమె ను చూడగానే
సంకోషంగా ఎదురువెళ్ళాడు.

"మీ కోసం అరగంట నుండి ఎదురు
చూస్తున్నాను" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"బ్రెయిన్ వెళ్ళిపోలేదు కదా!"
కంగారుగా అడిగిందామె.

"లేదు! ఇంకో పది నిమిషాల
పైముంది."

"థంక్ గాడ్!"

"అది ఇలాగివ్వండి" అమె చేతి
లోని సూట్ కేస్ అందుకుంటూ అన్నా
దశను ఇద్దరూ లోపలికి నడిచారు.
లేడీస్ కంపార్ట్ మెంట్ వెతుక్కుని దాని
ఎదురుగా నిలబడ్డారు మధు ఇక జీవి
తంలో మరెప్పుడూ చూడలేనేమో
నన్నంత అక్రమకగా, తడేకంగా అమె
వంక చూడసాగాడు. అమె ముఖం
చూస్తున్న కొద్దీ అతిని మనస్సు
భారమవుతోంది.

"ఏమిటలా చూస్తున్నారు?"
అడిగింది నీలవేణి.

"మీరు ... మీరసలు నాకెందుకు
కనిపించారు?" బాధగా అన్నాదశను.

నీలవేణి నమూనానం చెప్పలేనట్టుగా
చూసింది.

పిచ్చినాడిలా, ఏదో పోగొట్టుకో
బోతున్నాడిలా చూస్తున్న మధు

కరుణాకర పేజీలో చూడండి :

ఎవరైనా ఏమైనా అన్యాయ ప్రవర్తనలు చేస్తూ పట్టుకొంటారా ?

రాగతి
పాపం

చూపుల్ని కట్టుకోలేనట్టుగా ఆమె ముఖం తిప్పుకుంది.

హఠాత్తుగా గార్డు విజిల్ వినిపించింది.

“వెళతాను” అంది నీలవేణి బ్రెయిన్ ఎక్కుతూ.

ఆమెనలా చూస్తుంటే ఆమెను రెండు చేతుల్లో చుట్టేసి “ప్లీజ్ మీరెక్కడికి వెళ్ళొద్దు మీరూ నా దగ్గరే ఉండిపోండి.

మిమ్మల్ని పూవులతో పూజిస్తాను నేను!”

అని బ్రతిమాలులాంటిపించింది అతనికి.

నీలవేణి ఎక్కిన రెండు విముషాల కరవాత బ్రెయిన్ కదిలింది.

తలుపు దగ్గరే నిలబడిన నీలవేణి “గుడ్ బై” అంది చేయి ఊపుతూ.

కరుణాకున్న రైలును, కనుమరు గవుతున్న నీలవేణిని మతిపోయిన వాడిలా చూస్తూ నిలబడిపోయాడు మధు.

జరుగుతున్న చరిత్ర

మూలభంగం చేసిన వారికి మరణ దండన కఠినపు శిక్ష! ప్రత్యక్షంగా ఆ దుర్మార్గాన్ని జరిపి, పట్టుబడిన వ్యక్తిని కార్మిపేయడమే దర్మం అని బాద్‌షాహన్ వంటి మహనీయుమూర్తి కూడా అనేవరకు పరిస్థితి వచ్చింది.

ఇతే, కేసులు దుజువు కావడం - ఆ తర్వాత ముద్దాయిలను కోర్టులో వివరించి శిక్షించడం జరిగినప్పుడు మరణ దండన లేక కార్మిపేయడం పంథవం. ఈలోగా మహిళలు అక్కరక్షణకై జయ ప్రదంగా పూసుకొనిడానికి మార్గాన్ని అన్వేషించవలసి ఉన్నది ఇటీవల పార్లమెంటులో ఒక సభ్యుడు సాటి సభ్యురాలైన మహిళ పై అమె మానాన్ని శుక్రించే మాట అన్నందుకని ఆ మహిళ క్రక్కురాలై వెంటనే సాదరక్ష ప్రయోగం చేయడానికి ముందుకు వచ్చింది. పిమ్మట, ఆ సభ్యుడు నోరు జారి ఒక మాటనడోయి ఇంకొక మాట అన్నందు వల్ల ఈ ఉదంతం జరిగిందన్నారు.

అన్యాయానికి గురియైన మహిళ లందరికీ ఆ మహిళ మార్గదర్శి నిజంగా అవని సభ్యుడు కావలెనని చెడ్డమాట అని వుంటే సాదరక్ష ప్రయోగ స్వీకారానికి అర్హుడు.

దైర్య సాహసాలు లేని మహిళలు - మన తల్లులు, అక్క చెల్లెండ్రు గౌరవ ప్రదంగా జీవించలేరని తేలిపోయింది. కానవాన్ని మరింత కఠినం చేయడంకో బాటుగా, బాల్యంనుంచే ప్రికి వ్యాయమం - కర్ర తిప్పడం - కత్తి తిప్పడం - రివాల్యరును ఉపయోగించడం నేర్పించిస్తా. అవసరం వడినప్పుడు తుపాకీ (రివాల్యర్) లై సెన్సుకోరికే వెంటనే యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి

* * *

మన ప్రభుత్వం కంపూచియాలోని రాజ్యాన్ని గుర్తించగానే, చాలా మంది అనంశ్యుప్తిని వెల్లడించారు. మనకో ఇప్పుడు ఎక్కువగా సభ్యాన్ని కోరే చైనా ఆశ్చరించింది.

ఇండో-చైనాలోని ఎర్రటి సేమలు తన నాయకత్వాన్ని లేదా స్నేహాన్ని కోరి రష్యాతో ఎట్టి ప్రసక్తి లేకుండా వుండి వుంటే చైనా మహదానందాన్ని పొందగలిగి వుండేది. కాని, రష్యా సాయాన్ని విస్మరించడం ఆ రాజ్యాంకు సాధ్యం కాలేదు ఆ తర్వాత కంపూచి యాను దగ్గర తీసి, చైనా వియాత్ నాం రాజ్యంమీద దండెత్తింది పిమ్మట దండ యాక్రమం ఉపసంహరించుకోవలసి వచ్చింది ఇంతలో కంపూచియాలోని

కొన్ని శత్రువును తన వక్షం చేసుకొని వియత్నాం ఒక కొత్త రాజ్యాన్ని ఆ సీమలో ప్రతిష్ఠాపన చేసింది. రష్యా రాజ్యం వియత్నాం చర్యను ప్రశంసించింది. ఆంధ్రవంశ, చైనాకు సహజంగా కోపం వచ్చింది.

కానీ, ఇతరులకు అసంతృప్తి ఎందు వల్ల? కంఘాచియాలో చాలా కాలం పాలించిన పోల్ పోట్ బృందం భయం కరమైన, క్రూరమైన, అశహ్యమైన చర్యలకు పూనుకొన్నది. ఆ బృందపు పరిపాలన విరూపమైతే ఎవరూ దుఃఖించరు. కానీ, దాని స్థానే వచ్చినవారు ఎటువంటి వారు? కంఘాచియా ప్రక్కనున్న థాయ్ లాండ్, మలేషియా, ఇండో చీనా వగైరా సీమలను ఈ సంశయం వేధించింది. చైనా-రష్యాల అంతర్యుద్ధ ప్రాంతంలో మనం ఒక వైపున వున్నట్లుగా ప్రవర్తించడం దేశానికి అనిమన దేశంలో చాలా మంది భావిస్తున్నారు.

ఈ గొడవలన్నిటికీ స్వస్తి చెప్పడానికి, ఈ విషయంలో చైనా-రష్యాల కక్షలను రూపుమాపడానికి, ఒక మార్గం వున్నది నోర్త్ మ సింహనాయకవర్మను ప్రాధేయపడిరమ్మంటే వస్తాడు రష్యా చైనాలు రెండూ కలసి అయనతో సహకరిస్తే కంఘాచియాకు మంచి పరిపాలన వస్తుంది. ఆ ప్రాంతాన మర్షణలు-దవు

సింగపూర్, అఫ్ఘేనియా ప్రభుత్వాలు

కల్పించుకుని, ఎట్లయినా సింహనాయకుణ్ణి మళ్ళీ కంఘాచియాకు రప్పించవలెనని ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితిని గమనించి, మనవైపునుంచీ కూడా ప్రధమంలో అనధికార పౌరరంగంలోనుంచీ విమ్మట సరియైన ఆదును తనిపెట్ట ప్రభుత్వం వైపునుంచీ ఆ ప్రయత్నాలకు సాయం లభించడం నబబుగా వుంటుంది

కంఘాచియా ప్రెంచివారి పెత్తనంలో వుండినప్పుడు సింహనాయకునికి పట్టాక పేకం జరిగింది. కానీ, రాజాగా వుండడానికి అయిన యిష్టపడలేదు మూమూజ పొరుడగా వుండి, ప్రజలను నడిపించి తన సీమకు స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించి ఆ రాజ్యానికి అధ్యక్షుడై దేశాన్ని వృద్ధి పెచ్చినాడు. ఆ తర్వాత అనేకమైన మార్పులు వచ్చినవి. అన్ని సందర్భాలలోనూ, ఇతరులతో వ్యవహరించడంలో చాలా ఘటికుడు అని ఈయన అనిపించుకున్నాడు. ఇప్పుడాయన ఉత్తర కొరియా రాజధానిలో తలదాచుకొని వున్నాడు ఇన్నాఖు చైనాలోనే వుండేవాడు. పోల్ పోట్ రాజ్యాన్ని బలపరిచే చైనా దోరణి ఈయనకు ఇష్టం కాలేదు. అంతట మకాం మార్చుకున్నాడు.

* * *

ముగాజే (జింతాబ్యే ప్రధానమంత్రి) దక్షిణాఫ్రికాతో దౌత్య సంబంధాలను తెంచుకోడానికి సిద్ధమైనాడు. విముక్తి పొందిన క్యామ వర్డుల రాజ్యాలలో గడ

విడలను దక్షిణాప్రికా ప్రోత్సహిస్తున్నది. ఆ రాజ్యాన్ని కలసి, సమావేశమై జింబావ్వేను అహ్వానించినవి ఆ చర్యల ఫలితమే ముగింపు : రద్దయం.

ఐతే, అర్థికంగా సంబంధాలు విడిపోవు. రైల్వే ఓడలు తదితర రాకపోకల సౌకర్యాలను రెండు దేశాలలో వుండేవి ఉభయాలకు అవసరం

దక్షిణాప్రికాలో విమోచన కోసం పోరాడే క్యామవర్డులపై జరిగే దుండగాలు కొన్ని పాఠశాలకు ఈ పంకే తెలిసివున్నవి. ఒక దురదృష్టం (1977 పెప్టెంబరు 12న జరిగింది) ఇప్పుడు చర్యకు వచ్చింది 90 ఏండ్ల యువకుడు స్టీఫెన్ బైకో, క్యామవర్డు విమోచన స్వాతంత్ర్య యోధుడు బిందీ-వబిడి, కలమీద (లోపలి మెడకుడు దెబ్బ తాకే) గాయాలకు చికిత్స చేయకుండా 700 మైళ్ళ దూరం తీసుకపోయి, అక్కడ కూడా చికిత్స లేకపోతే 12 గంటలలో మరణించాడు. దాక్షర్లు, పోలీసులు కుమ్మక్కయి చేసిన పని యిది అని తెలియగానే దక్షిణాప్రికాలోని 50 000 మంది దాక్షర్లు పోగై ఒక కమిటీని ఏర్పాటు కొని, దానిచేత బైకో చికిత్సాకాండను సమీక్షింపజేసారు కమిటీలో 18 మంది దాక్షర్లు నిర్దోషులన్నారు, తొమ్మిది మంది దోషులన్నారు.

ఈ దాక్షర్లు తప్పించుకున్నప్పటికీ ఇతర జైల్ దాక్షర్లు జాగ్రత్తగా వ్యవ

హరించవలసి వుంటుంది. దేశంలోని దాక్షర్లు తమ వృత్తికి తెలిసిన కొందరు, ప్రాణాన్ని రక్షింపే దాని బదులుగా, ప్రాణాన్ని అంతమొందించడానికి సాయపడడం తమకు తలపంపులుగా భావిస్తున్నారు.

* * *

అవగానిస్తాన్లో తిరుగుబాటు దారులు ఇంకా విజృంభిస్తున్నే వున్నారు. కాబూల్ దాకా రాలేదు. దరిదాఫాల్లోకి వస్తున్నారు. రష్యా సేనలు కొన్ని ఉపసంహరించబడినవి; మరికొన్ని దిట్టమై సాయుధ దళాలు వచ్చి చేరినవి. ఈ సీమలోకి రష్యా సేన రావడం వలన, అంతర్జాతీయ పరిస్థితి అందోళనకరమైనది. అయితే, అటువంటివి కుప్పలుగల రాజ్యాలు సాయుధ శక్తిని హద్దుల్లో వుంచుకునే చర్యలకు అంతరాయం కలిగింది.

ఈ విషయ పరిస్థితికి విరుగుడు వేయడానికై ప్రయత్నించారు, వజ్రము జర్మన్లు పూనుకున్నారు. లోగడ ప్రయత్నించి రాజ్యాధ్యక్షుడు వార్సాలో బ్రెజ్నెవ్ను కలుసుకున్నాడు. ఇటీవల వజ్రముజర్మనీ ముఖ్యుడు మాస్కోలో బ్రెజ్నెవ్ను కలిసినవచ్చాడు ఉభయాల రష్యా నాయకునితో గావించిన చర్యలలో అవగాన్ వమస్యకు పరిష్కారం కల్పించినట్లు తోచింది

వెంటనే మధ్యతరహా న్యూక్లియర్

మీన కాలేజీలో కాలేజీగా పేరొచ్చి
కమల్ హాసన్ యీ నానా -
గిరజాల జుట్టు, నాలా
అందుంగావుంటాను!
అతను... అతను.....

క్షిపణులను యూరప్ లో ఏ విధంగా
ఎంతవరకు ఎక్కడ వుంచవలెననే
చర్చలను పాగించాలి. అ వ గ న్
నీను తటస్థంగా వుండి రష్యా ప్రయోజ
నాలకు. ఇతర ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాం
ప్రయోజనాలకు భంగం లే కుండా
చేయాలి. ఇదే ఆ ప్రెంచి, జర్మన్
కాంటి దూతల పథకం.

ఏ విధంగానూ ఇక ఇక అవగాన్
ప్రజల అభీష్టానికి విరుద్ధంగా రష్యా
పేనలు ఆ సీనులో వుండలేవని ఈ
పాటికి రష్యా నాయకులు గ్రహించి
వుంటారు. అందువలన, ఏదో ఒక పరి
ష్కార మార్గాన పేనలను ఉపసంహ
రించుకోవడానికి వారు సిద్ధపడినట్లున్నారు.

అంతేగాక, అవగాన్ ప్రజలు విదేశీ
దురాక్రమణను ఎదిరించారేగాని, రష్యా
ప్రజలపట్ల గానీ, రష్యా రాజ్యంపట్ల
గానీ వారికి ఎటువంటి దురభిప్రాయం
లేదు. అమనుల్లా అర్యాయంలో
రష్యనులు ఆయనను చిలపరిచారు.
ఐనప్పటికీ ఆ తర్వాత వచ్చిన అస్లాన్
ప్రభుత్వాలన్నీ రష్యాతో నేపాంగం
వుండినవి. అస్లాన్ అంతర్గత రాజకీయా
లలో ఇదివంతెన్నడూ రష్యా కల్పించు
కోలేదు. ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాలతో
అస్లాన్ ప్రభుత్వాలకు ఎన్నడూ
పేచీలు లేవు. ఒక్క ఫఖ్రావిస్తాన్,
బిలాచీలు కోరివ వ్యపరిపాలనా కేంద్రం
విషయాల్లో పాకిస్తాన్ తప్ప!

అ కారణాల చొప్పున తటస్థ అస్సాన్ సీమ అందరికీ సమ్మతంగానే వుంటుంది. అందుకు తగినట్లుగా అస్సాన్ ప్రభుత్వంలో మార్పు రావలసి వుంటుంది.

ఇరాన్ అల్లకల్లోలమై పోతున్నది దేశం అయిదు ముక్కలై నది బేన్ సదర్, బెహెస్తీ, ఖోమీనీ, వామనక్షం తూదేపార్టీ. ఇవిగాక కాసనంకో సంబంధంలేని 'న్యాయస్థానాలు' అనేక వందల మందిని వికారిచి, శిక్షించి, ఉరి తీసినవి. నాలుగు వేల మందిని సర్వీసెస్లో నుంచి తరిమివేసినవి.

ఖోమీన్, బెహెస్తీ అచ్చనబుచ్చనలు. "అచ్చన బుచ్చన లోసం అచ్చన్నే మేరిది యెట్లన్నన్! అచ్చన మెల్లగ దెంచును, బుచ్చన తెగదీసి తాడు పుటుక్కున తెంచున్." ఉభయులు మతోన్మాదులు వేషధాషలు, విద్య, రాజ్య పద్ధతి సర్వం ఇస్లామీ కావలెనని యిద్దరి పట్టువల. ఖోమీన్ ఇంకా జోరుగా సాగి పోవడంలేదనీ దేశాన్ని తన కప్పగిస్తే తదాథా చూపించగలనని బెహెస్తీచాడం.

బేన్ సదర్ రాజ్యానికి అధ్యక్షుడు. ఉన్నాది కాదు. సవ్యంగా అందరితో వ్యవహరించవలె వంటాడు. వామనక్షం దేశాన్ని సోషలిజం వంటి పంథాకు మర లించవలెనని అంటుంది తూదేపార్టీ ఇరాన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ. ఖోమీనీ తిరుగుబాటును (చక్రవర్తికి వ్యతి

రేకంగా) తూదేపార్టీ, వామనక్షం బల పరిచినవి. వామనక్షం, తూదేపార్టీ కలిసి వ్యవహరిస్తే, బేన్ సదర్ వర్గం సహక రిస్తే, ఖోమీనీ-బెహెస్తీలను ఎదిరించే ప్రతిపక్షం ఏర్పడవచ్చు. చర్చా శ్రీలకు వుండవలెనని మతోన్మాదులు ఎంత పట్టు దంగా వున్నారో, అది హానికరమని ప్రకటించి పోరాడే వారూ అంత పట్టుదగా వున్నారు.

ఇరాన్ దూర్తులు పట్టుకుని బందీ యగా చేసిన అమెరికన్ దౌత్య కార్యాలయంలోని వారి భవిష్యం ఇంకా విర్ణయం కాలేదు. వారిని, వారిని విడిపించడానికి అమెరికన్లు చేసిన దూకుడు ప్రయత్నాన్ని లోకులు అపుడే మరచి పోయినట్లున్నాడు.

పాంస్తీనా ప్రాంతీయుల సమస్యపై పశ్చిమ ఐరోపా రాజ్యాలు ఒక పరిష్కార మార్గాన్ని సూచించినవి. 39 ఇస్లామ్ రాజ్యాలు కలిసి అదే పరిష్కార మార్గాన్ని సూచించినవి ఈ రాజ్యాలు ఇతర రాజ్యాలతో కలిసి ఈ సమస్యను చర్చిస్తే బాగా వుండేది. పాంస్తీనా ప్రాంతీయుల సమస్య ఇస్లామ్ సమస్య కాదు. అది మానవ సమస్య. రాజకీయ సమస్య. దానిని ఇస్లామ్ గా సంకుచితం చేసినందువల్ల వ్యవస్థే గాని లాభం లేదు.

పాంస్తీనా విమోచన సంస్థ నాయకు లతో సుప్రదింది, జోర్డాన్ నది పశ్చిమ తీరాన పాంస్తీనా ప్రాంతీయుల వ్యవసరి

పాలనను కట్టుదిట్టం చేసి 'ఇది మా భూమి' అనిపించవలెను - జెరుసలెం నగరాన్ని పూర్తిగా ఇశ్రాయీల్ మరియు చేసి ఆ నగరానికి గల ఇస్లామ్ ప్రాముఖ్యాన్ని తుడిచిపెట్టి, దానిని ఇశ్రాయీల్ రాజధానిగా చేయవలెననే ఇశ్రాయీల్ ప్రయత్నం బాధించదగినది. ఈ రెండు విషయాలలో ఇశ్రాయీల్ కు శక్తి ఇతర దేశాల కన్నటికీ ఒకే అభిప్రాయం. అవి అన్యాయమైన చర్యలని ఆ అభిప్రాయం కాత్పర్యం.

ఇశ్రాయీల్ దురాగతులు పాలస్తీనా ప్రాంతంలోనూ, జెరుసలెంలోనూ అగతపోతే, ప్రపంచం ఆ సీమను వెలి వేస్తుంది. అమెరికన్లు కూడా దీటో అనక తప్పదు.

మళ్ళీ ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వ సాధారణ సభలో ఈ గొడవలు చర్చకు వచ్చేలోపుగా, ఇశ్రాయీల్ సర్దుకోవడం మంచిది. అందు కవసరమైతే బెగిన్ స్టానే మరొక ప్రధాని రావలసిన ప్రేరణివ్వడం మంచిది.

* * *

ఖగోళ శాస్త్రమూ, జ్యోతిష శాస్త్రమూ అనే ప్రశ్న అఖరున వచ్చినది. నారఫలికాలు లేని పత్రిక లేదు - 'యువ' వంటి కొన్ని పత్రికలు మినహా;

192 మంది సైంటిస్టులు (ఇందులో 16 మంది నోబెల్ బహుమతి పొందిన వారు) ఈ సమస్యపై సమీక్షచేసి, ఈ విధంగా అందరినీ హెచ్చరించారు:

"ప్రజలు జ్యోతిశాస్త్రాన్ని ఎందుకు విశ్వసిస్తున్నారు; అయోమయంగా వుండే ఈ రోజుల్లో విర్ణయాలకు రావడానికి ఒక సుకరమైన మార్గం కోసం పాకులాడు తున్నారు. ఆకాశవపుండే శక్తులు మన విధి పర్ణేతలనీ, మన వశమై జీవితం లేదనీ వారు భావిస్తున్నారు. ఇది మేము ఎదుగుదుము. కాని, ప్రపంచం తెచ్చి పెట్టే సమస్యలను ముఖాముఖీ ఎదిరించ వలెను. మన భవిష్యత్తు మన వశమై వున్నదనీ, నక్షత్రాల అధీనం కాదనీ మనం గుర్తించవలెను."

ఖగోళ శాస్త్రానికి సంబంధించినదే జ్యోతిషశాస్త్రం. ఐనప్పటికీ జ్యోతిషం మరొక శ్రావన నడుచుకుంటూ వచ్చింది.

పైని ఉదహరించిన సైంటిస్టుల ప్రకటనను బొంబైలోని హేతువాద సంఘం వారు విమర్శించారు. విరుద్ధంకేస్తూ వారు చేసిన విజ్ఞప్తిలో ఇట్లన్నారు. "పత్రికలు మనకొక నూత్న సామాజిక వ్యవస్థను నిర్మించడానికి తోడ్పడగల సాధనాలు అందువలన, పత్రికల వారం దరికీ మేము విన్నవించుకుంటున్నాము. దయచేసి జ్యోతిషపరమైన forecasts (రాబోవుదానిని ముందుగా చెప్పడం) ప్రచురించకండి; ఒక సైంటిఫిక్ ప్రవృత్తిని పెంచడానికి సాయపడండి; మన రాజ్యాంగంలో ఇటువంటి ప్రవృత్తినే ప్రాధాన్యంగా పరిగణించినారు."

గుండ్ల గుండ్లకీమట్ట

యమిని సుబ్రహ్మణ్య

దేవుణ్ణో రైలాగ్గానే దిగేడు వెంకట్రామయ్య.

ఇష్టం లేకున్నా అత్రాంటికి వెళ్ళక తప్పక వెళ్ళే కొత్త పెళ్ళి కూతురిలా దిగేడు. ఆయన్ని చూస్తే బీదవేషం వేయటానికి ఎంతో శ్రమపడి మేకప్ చేసిన నటుడిలా కనిపిస్తాడు. బాగా మాసిన చొక్కా, అక్కడక్కడా కుట్టిన చిరుగురి వంచా, కుట్టవలసిన అవసరం లేక మడతల్లో దాగిన చిరుగురి పైపంచె, చేతిలో స్టాప్ కి చేతిసంచి, ముక్కుపైకి తారుతున్న కళ్ళద్దాలు ఆయన్ని చూడగానే ఆయన అంతస్తుని చాటుతాయి.

ఎవరు దిగినా ఎవరెక్కినా నాకేం సంబంధం 'విమిత్ర మాత్రం భవ-సర్వ సాదిన' అన్న గీతావదేశం విన్న దానిలాగా రైలు వెళ్ళిపోయింది. మెల్లిగా బయటికి నడిచాడు వెంకట్రామయ్య.

"పెదనన్నా!"

హఠాత్తుగా అగేడు ఆ పిలుపుకి.

"పెద నన్నా!"

దగ్గరిగా వి వి వి వి తరి తిప్పి చూపేడు.

మనక కళ్ళకి వెలుగొచ్చినట్టుగా కనిపించేడు రామం. కాని వెంకట్రామయ్య గారికి అత నలా కనిపించటం యిష్టం లేనట్టుగా వుంది, ముఖం చిక్లించేడు. అయితే రామం అది గమనించలేదు.

అనందంగా ఈ రైల్లో దిగినా పెదనన్నా! పెద్దమ్మా, అక్కయ్యా బావున్నారా! పెద్దమ్మకి కీళ్ళనొప్పు రైలు వున్నాయ్! అక్కయ్యకి యింకా పిట్ట వస్తున్నాయ్! బావ బావున్నాడా! అన్నట్టు నడుం నొప్పి ఎలా వుంది! తమ్ముడు బావున్నాడా! ఏం చేస్తున్నాడు! వాచికి పిల్ల రెంత మంది!" తెవడియన్ రైలింజన్లా అడిగేడు.

వెంటనే సమాధానం యివ్వలేదు వెంకట్రామయ్య.

మళ్ళీ రామమే అన్నాడు "నేటిక్కడ డేషన్ మాష్టరుగా వుంటున్నాను. నా కిద్దరే పిల్లలు. పెద్దాడు ఎం బి బి యన్.

మొదటి సంవత్సరం చేస్తున్నాడు అమ్మ
యికి పెళ్ళయ్యింది అల్లుడు బి పి
పక్క ప్లేషల్లోనే వాళ్ళుండేది. చూచి
రావాలంటే కొన్ని విముషాల ప్రయాణం
అంతే : పద : పద ఇంటికి వెళ్దాం.
మీ కోడలు మిమ్మల్ని ఎప్పుడూ అను
కుంటూ వుంటుంది. మిమ్మల్ని తీసుకుని
రాలేదని దెప్పుతూ వుంటుంది."

ఒక్క క్షణం అగి "మళ్ళీ వస్తాలేరా
రామం వూర్లోకి వెళ్ళిరావాలి ముడు"
అన్నాడు.

రామం ముఖం మారిపోయింది.

"ఎక్కడికి పెద్ద నాన్నా ?"

"కృష్ణ వద్దకి"

"కృష్ణ యిక్కడున్నాడా : ఏం
చేస్తున్నాడు ?" అత్రంగా అడిగాడు.

"ము సినర్ కమిషనర్ గావున్నాడు."

"అరే : చూడు విచిత్రం. నేవిక్కడ
అరేకుగా వుంటున్నాను. అయినా ఒక్క
రోజు వూళ్ళోకి వెళ్ళలేదు మా జీవితా
లంతే : వెలివేసిపట్టగా వూరికి దూరంగా
క్వార్టర్స్ లో వుంటాము వూళ్ళోకి వెళ్ళే
అవసరం ఉండదు పిల్లల చదువుకి
మా మిక్సర్ స్కూలు ఉంది. ఏంకానా
అన్నా స్టోర్సు వుంటుంది ఇక గుడ్డలు
కావాలంటే పట్నం వెళతాం. పాను
వుంది కదా చార్జీం గొడవ లేదు. ఉద
యం వెళితే రాత్రికి తిరిగొచ్చేయ్యెచ్చు.
అయినా ఏం జీవితాలో చూడు : అన్న
దమ్ముల పిల్లలం అన్నదమ్ములం ఒకే

వూళ్ళో వుండినూడా ముఖాలు చూసుకో
లేదు"

అనకానుగా కదిలేదు వెంకట్రా
మయ్య.

"నేను వారి దగ్గరికి అర్జంటుగా
వెళ్ళాలిరా : మళ్ళీ సాయంకాలం రైలుకే
వెళ్ళాలి. చాలా అర్జంటు అప్పుడే పది
కావస్తోంది. వాడు అఫీసుకి వెళ్ళిపోతే
నా పని అంతా వ్యర్థం అవుతుంది." అని రామం మాటకి అగకుండా కదిలి
గేటు దాటాడు వెంకట్రామయ్య.

చివుక్కుమన్న మనస్సుతో అగి
పోయాడు రామం.

గదిగనా యింటికి వెళ్ళి "కమలా :
కమలా !" అని పిలిచేడు.

తలుపు తీసిన వెంటనే, "కమలా :
మా పెదనాన్నా వచ్చేరు. ఇన్నేళ్ళకి
మనం పిలవకుండానే వచ్చారు"
అన్నాడు.

కమల ముఖం అనందంతో వెలిగింది.
"ఏరీ !" అంది అత్రంగా.

కొద్దిగా చిన్న బుచ్చుకన్న ముఖంతో
"వూర్లోకి వెళ్ళేడు. మా తమ్ముడు కృష్ణ
యిక్కడే వున్నట్టలే : అక్కడికి వెళ్ళి
వస్తా మన్నాడు" అన్నాడు.

"అదేమిట రీ : ఇంటికి వచ్చి కాళ్ళు,
ముఖం కడుక్కుని కనీసం కాఫీ అయినా
పుచ్చుకుని వెళ్ళొచ్చుగా ?" అంది
విచారంగా

"ఆయన ఎప్పుడూ అంతే : నామీద

ప్రేమ చూపేవాళ్ళు కాదు తల్లి తండ్రి లేని నేను వాళ్ళపై పడ్డానని బాధ పడేది పెద్దమ్మ. ఆయన తమ్ముడిని మరదల్ని నేనే మించేటట్టుగా బాధపడేవారు ఈయన. వారలబ్బాయికి పెట్టినట్టుగా పెట్టేవారు. కానీ నేను ఆవన్నీ గుర్తుంచుకునేవాడిని కాదు. అనాథగా ఆశ్రమాల్లో, రోడ్లలో బ్రతికే బ్రతుకు తప్పినందుకు సంతోషించేవాడిని. కష్టపడి చదివే వాడిని. అందుకే ఎప్పుడూ పట్టగా వుండేవాడిని. ఎనెనెల్సీలో అయిదొందల మార్కులు రాగానే పోస్టల్ కి ఎపై చేయగానే ఉద్యోగం దొరికింది. వెళితే చాలు అన్నట్టుగా వుండిపోయా రిద్దరూ. చాలా మంది పై చదువులు చదివి ఇంజనీరుని కమ్మ న్నారు. అయినా ఉపాధ్యాయుల సలహా కంటే స్థామత ముఖ్యం అనుకుని పోస్టల్లో చేరిపోయాను. తర్వాత ప్రయి వేటుగా ఎం ఏ చేసి యీ రైల్వేలోకి వచ్చాను."

కమల మాటాడేడు.

"కమలా : మళ్ళీ సాయంత్రం పూట రైల్వే వెళ్తారా ఆయన. ఏదైనా స్వీటు తయారుచేయ్. ఆయనకి స్వీటుంటే చాలా యిష్టం. దొడ్లో కొబ్బరి కాయలు తెరిచి బిర్రీ కూడా చేయ్ అదంటే ఆయనకు నోరూరుతుంది. మిరపకాయ ఒడ్డిలు చేయ్ దొండకాయ వేపుడు చేయ్ వీలయితే బోజనం చేస్తారు నేను వెతుకున్నాను." అని హడావిడిగా వెళ్ళిపోయారు.

భర్త కళలు తెలిసిన కమల ఆశ్చర్య పోలేడు ఆయన అభిరుచికి అనుగుణంగా తయారు చేయటానికి వెళ్ళింది.

* * *

రైలు స్టేషన్ దాటగానే రిక్నావాళ్ళు చుట్టుముట్టేరు వెంకట్రామయ్యని. ఎవరికి సమాధానం యివ్వకుండా కాస్త ముందుకి నడిచి ఒక్కడే వున్న రిక్నా దగ్గరికి వెళ్ళేరు.

"బాబూ ! మునిసిపల్ కమీషనర్ గారిల్లు తెలుసా ?"

"ఓ, "

"ఒక్క కడతానా ?"

"వు, "

ఎక్కి కూర్చుని "పద బాబూ !" అన్నారాయన.

కానీ ఆకను ఎక్కకుండా "రూపాయవుతుంది" అన్నాడు.

"అంత దూరమా ?"

"అవును."

"సరే పద "

రిక్నా కడిలింది.

పది గజాలు సాగగానే "నీకు అయిల్లు తెలుసా ?" అని మళ్ళీ అడిగేరు.

"ఇల్లేమీటండీ ! బంగళా అది !

బంగళా : మునిసిపాల్టీ వాళ్ళ కమీషనర్ గారి కోపం కట్టించారు. చైర్మన్ గారి తప్పులు కాయలానికి కమీషనర్ని బుట్టలో వెయ్యటానికి కట్టించారది. ఇక్కడ యంతగా ఎండ మండిపోతుందా :

అయన హిమాలయాల్లో వున్నంత చల్లగా వుంటారు గదిలో : ఎందుకో తెలుసా : ఏర్కూలర్స్ వున్నాయి గది గదికి."

వెంకట్రామయ్యగారు మాటాల్లేదు. కానీ అయన మనస్సు మాత్రం తృప్తిగా విట్టార్చింది. అయితే ఆ క్షణాన తన యింటి దీనావస్థ గుర్తొచ్చింది మనస్సు మూలిగింది.

మరో అయిదు నిమిషాలు గడిచాయ్. రోడ్డు దాటి వెళుతున్నారూ పావులు, తియ్యేటట్లు, పెద్ద పెద్ద మేడలు వెనకబడి పోతున్నాయ్.

"ఇంకా ఎంత దూరం బాబూ : యిల్లు బాగా తెలుసా ?"

ఆ ప్రశ్నకి వదనగా బ్రేకు వేసి, "బాబుగారూ : మునిసిపల్ కమీషనర్ యిల్లు, ఆస్పత్రి, మునిసిపల్ అఫీసు, కలెక్టరాఫీసు, తాలుకాఫీసు, సివిల్ హక్కు, పోలీస్ స్టేషన్, కోర్టు, రిజిస్ట్రారాఫీసు, బస్టాండు, స్టేషన్ యివి రిజ్జా వాళ్ళు విద్రాపోతూ కూడా వెళ్ళగలిగిన చోట్లు. మీకేం ఖయం లేదు." అని మళ్ళీ రిజ్జా తొక్కటం ప్రారంభించేడు.

స్వచ్ఛంగా మాటాడుతున్న అతడి భాష చూసి "వదువు కున్నావా?" అని అడిగేడు వెంకట్రామయ్య.

"ఆ పెన్ పానయ్యా. ఫస్ట్ క్లాసులో. అయినా సైకి చదివించే స్టోమక లేదు మా నాన్నకి. ఉద్యోగం దొరకలేదు

నాకు. వేట్ బ్యాంక్ లో పెర్స్ ఎంప్లాయ్మెంట్ క్రింద ఈ రిక్వైరిమెంట్లున్నాయి. రోజూ పది బ్యాంక్ కి కట్టినా హీనంగా పది మిగులుతాయి. మా నాన్నకి వచ్చే పెన్షన్ ఈ డబ్బూ కలిపి నాకూ, మా అమ్మకూ, చెల్లికి, నాన్నకి చాలు నేను రాత్రికాలేటిలో యింటలో వదువుతున్నా. మా చెల్లెకి పెళ్ళి ఖాయం అయింది. కట్నం రెండు వేలు. పెళ్ళి ఖర్చు వాళ్ళదే ఇంకో నెల రోజులుంది పెళ్ళి. కట్నం డబ్బు యీ మూడేళ్ళలో చాచింది చాలు. కానీ ఎంత లేదన్నా మరో రెండు మూడొందలు ఖర్చు వుంటుంది. అది యీ నెలలో సంపాదించాలి." అని రిజ్జా అపి, "అదిగో : అదే బంగళా!" అన్నాడు.

రూపాయి చేతిలో పెట్టేసి, "నీ పెళ్ళి నీ చెల్లి పెళ్ళి సుఖంగా జరుగిన్నీ" అని వెళ్ళేడు ముందుకి.

చుట్టూ గ్రహారీ గోడతో చాలా అందంగా వుంది బంగళా. ముందు గూర్తా వుంది వుండే అది ఏ సివిల్ నటుడి యిల్లో అన్నట్టుగా వుంది. గేటువద్ద గూర్తా లేకున్నా వరండాలో మాత్రం జవాన్ ఉన్నాడు. "ఇంకా ఖయం అయినట్లు లేదు ఇంట్లోనే వున్నట్టుంది" అనుకున్నాడు వెంకట్రామయ్య.

అంతలో ఏ రిల్ల వాడిన తిసుకుని వచ్చింది ఓ స్త్రీ బయటికి. కుండన

బొమ్మలా వుంది అమె అంతవరకు కోడలు ముఖం చూడకపోయినా అమె 'తన'కోడలే అయివుంటుంది అనుకున్నా దాయన

ఆ బాబు కూడా డాల్‌లాగా వున్నాడు. తెల్లని వొళ్లు, నల్లని కళ్ళు, గీచినట్టున్న ముక్కు. పుంగళం వెంట్రుకలు అప్పు చిన్నప్పుడు కృష్ణలాగే వున్నాడు. కానయితే కృష్ణ కొద్దిగా నలుపు. మనసుకి కోడలి రంగొచ్చింది అనుకున్నాడు

"సీతయ్యా! బాబుని కాన్వెంట్‌లో పెదిలేసిగా!"

మీజ మీటినట్టుగా వుంది ఆ స్వరం.

"టా! టా! మమ్మీ."

వెంకట్రామయ్య తనకన్న ధన్యమైందనుకున్నాడు ఆ కాస్తకే. అంతలో కొడు మానుకుని వచ్చింది అక్కడికి గేరేజీనుంచి.

డ్రైవింగ్ సీట్లోవున్న కృష్ణని గుర్తు పట్టారు ఆయన.

'కృష్ణ కూడా రంగు తేలాడు.'

దోర్ తీసి 'నే నొదిలేస్తారే!'

అన్నాడు కృష్ణ.

'అపసుకు వెళుతున్నాడు' అనుకుని గబగబా నడిచాడు.

'ఏయ్! ఏయ్! తప్పుకో! వర్షువ్వు. అయ్యగారిని అపసులో కలుసుకో. ఇంటి వద్దకి ఎవ్వరూ రాకూడదని తెలిదూ!'

జవాన్ మాటలతో బిక్కచచ్చి

పోయాడు ఆయన. ఆ మాటలకి అటు చూసిన కృష్ణ వెంటనే తండ్రిని గుర్తించేడు అతని భార్య మాత్రం నిర్వికారంగా కొడుకుని కార్లో కూచోబెడుతూ వుంది.

గబగబా కారువద్దకి నడిచి "కృష్ణ" అన్నారాయన.

"ఏం యిలా పచ్చారు!" సూటిగా ప్రశ్నించాడు.

షాకు తిన్నట్టై "కృష్ణ!" అన్నాడు బాధగా.

"ఏం యిప్పుడు అవసరమయ్యానా నేను! ఇన్నేళ్లు మీకు గిట్టనివాడినేగా? కులాంతర వివాహం చేసుకున్నానని వెలివేళారే యిప్పుడేం అవసరం వచ్చింది? చెల్లాయి పెళ్ళికా? అమ్మ జబ్బుకా? డబ్బు కావాలి కదూ! నేనూ నా భార్య నా బిడ్డలా మీకు అక్కర్లేదు. మేం అంటరాని వాళ్ళమయ్యాం మీకు. కానీ డబ్బు మాత్రం అలాకాదు కదూ?"

ఒక్కోమాటా బాణంలా మాను కొచ్చింది.

క్షతగాత్రుడిలా అయ్యారాయన.

"మామగారూ!" అప్రయత్నంగా పిలిచిందామె.

"వందనా!" కఠినంగా పిలిచాడు కృష్ణ.

"ఎవరు మామగారూ! ఎవరు కోడలు! దోంటాక్ రబ్బిష్. మనకి వాళ్ళకి చుట్టరికాల్లేవు. మనం వాళ్ళు వేరు వేరు. అవసరానికి దగ్గరికొస్తే

బంధుత్వాలు కలియవు. గుర్తుంచుకో. మీరు వెళ్ళిరండి. నేను అ ఫీసుకు వెళ్లాలి."

కారు స్టార్డుచేయబోయాడు.

అభిమానం పూర్తిగా చచ్చిన వెంకట్రామయ్య "బాబూ!" అన్నాడు మళ్ళీ.

"నేను మాటల మనిషిని కాను. నా కొకటే మాట! ఒకటే ధర్మం! ఒకటే భార్య!"

రిప్పున కారు దూసుకుపోయింది.

వెంకట్రామయ్య ముఖాన దుమ్ము కొట్టి వెళ్ళింది.

పైవంచకో ముఖం తుడుచుకుని నెను ఓరిగాడు. అంతరాంతరాల్లో యిక్కడ జరిగేది చీత్కారమేనని అనుకుంటూ వున్నా మరీ యింత మోరంగా జరుగుతుందని అనుకోని వెంకట్రామయ్య మనస్సు బాగా గాయపడింది. అందుకే వందన పిలుస్తున్నా. వివేచించుకోకుండా ముందుకి కదిలేదు. ఒకనాడు శాము నిర్దాక్షిణ్యంగా తిరస్కరించిన కొడుకు వద్దకి రావటమే దౌర్భాగ్యం! ఇక్కడ చెప్పుచుకొట్టినట్టుగా జరిగిన నత్కారమే చాలు! ఇంకా అమె పరామర్శలా!

కొన్ని విముసాల క్రింద మనవడిని ఎత్తుకుని, ముద్దలాడాలనిపించిన పూహకి కూడా కించపడ్డాడు. బరువుగా కాళ్ళిడుపు కంటూ స్టేషన్ వేపు కదిలాడు.

* * *

సాయంకాలం: రైల్వో కూర్చున్నాడు వెంకట్రామయ్య

“బ్రదర్ పెదనన్నా! తాగ్రత మానుష్యూ!” అంటున్న రామం, కవలల మాటలు దూరమయ్యాయి. రైలు వేగం పుంజుకోవటంతో, రైలు వేగం పుంజుకుని ప్లాట్‌ఫాం దాటి వెళ్లిపోయింది. వాళ్ళిద్దరూ చేతులు పూపుతూనే ఉన్నారు కాగా కనుమరుగయ్యేదాకా.

జేబులోంచి రామం యిచ్చిన చెక్కు తీసి చూసుకున్నాడు. “పదిపేలు! ఒక్క ట్నజంలో వెనకా ముందూ ఆలోచించకుండా చెక్కు రాసివచ్చాడు. ఈ డబ్బుతో సత్యవతి పెళ్ళి నిర్విఘ్నంగా జరిగిపోతుంది” మళ్ళీ చెక్కుతీసి జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

నంది తెరిచాడు. లద్దుండలు: తనకి లద్దుపై ఎక్కువగా కప్పించేట్టు జీడి పప్పు, ద్రాక్ష వుంటే చాలా యిష్టం! కొబ్బరి బిర్రీ: అది బళ్ళకొద్దీ తినా

లన్నంత తాపత్రయం తనకి టాకేజీ దాకా వుంటాయి రెండూ! మిరపకాయ బజ్జీ: పొట్లం కాగా పెద్దగా వుంది.

కొత్త పంచల జత: జరీ కండవా! పొందూరు చొక్కాగుడ్డ. తానెప్పుడూ అద్దను ధారి. గాంధీగారిచ్చిన మాట అజన్మాంతం విలుపుకుంటున్నాడు.

అవన్నీ చూసిన ఆయన మనస్సు పారైపోయింది.

గతం ... వస్తుతం ... గిరగిరా తిరిగేయి.

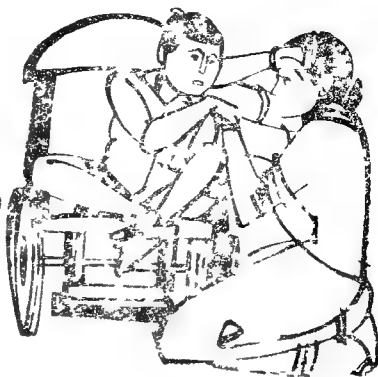
మెల్లిగా జేబులోంచి చెక్కు తీసి రెండుగా చించేడు. తర్వాత సాధ్యమైనంత ముక్కలు ముక్కలుగా చించి వినరేళాడు! పదిపేలు గాల్లో కరిసిపోయాయి. ఆ తర్వాత స్వీట్లు, బజ్జీలు గాల్లోకి, ఆ తర్వాత పంచలు, చొక్కాగుడ్డ, ఓత్తరీయం జయటికి గిరాజేళాడు.

పిచ్చివాడిని చూసినట్టుగా చూస్తున్న కోటి ప్రయాణికులవైపు చూలేక కళ్ళు మూసుకుని అటు తిరిగాడు. అవిరళ దాడగా కురుస్తోన్న కన్నీళ్ళు ఆయన మూసిన చొక్కాని తడుపుతున్నాయ్

అవమానం కంటే అదగం కూడా బరువే! ఆ బరువు దించుకున్న ఆయన మనస్సు మెలమెల్లి గాతేలికపడుతోంది

శ్రీ విలం ఎందుకు? విప్రస్థితి

అది ఒక సముద్రతీరం. అంతగా మనుష్య సంఘారం లేనిచోటు. సమయం సాయంకాలం అరుచాటి వుంటుంది. చలికాలపు సాయంకాలమేమో చిక్కగా చీకటి ముసురుకోవడాని కింక ఎక్కువ వ్యవధి లేదు. ఆ కనుచీకటి వేళలో ఒక ప్రేమయను దాదాపు ముప్పయి వుండొచ్చు - ఒక ఎనిమిది సంవత్సరాల పిల్లవాడు కూచునివున్న చక్రాలబండిని గదిగది తోసుకుపోతుంది సముద్రం వయపుగా.

ఇసుకలో బండి తోయటం కష్టం గానే వుంది. అయినా అమె దృష్టి ఆ కష్టంపైన లేదు. ఏదో నిర్ణయించుకుని, అందుకోసు తెగించినవానిలా, ఎదురుగా అలలతో ఎగిరిపడుతున్న సముద్రం వయపే దీక్షగా చూస్తోంది. అవిశమనులో పున్నదేమిటో, కుర్చీలో కూచునివున్న పిల్లవాడికి తెలియదు. అతని కిదేమి అర్థంకావటం లేదు శల్లి

తననిలా, ఈ నిర్మానుష్యమయిన సముద్రతీరానికి తీసుకురావటమే కొత్తగా వుంది. అందులోను నీటి వయపుగా బండి తోసుకుపోవటం ఒక వింత.

నిముష నిముషానికి తలఎత్తి అమ్మ ముఖాన్ని చదవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడట కుర్రవాడు కానీ అవిశ కిపేం వట్టటంలేదు. అమె కొడుకుతోపాటు ఈ లోకంనుంచి శాశ్వతంగా దూరం కావాలనే ప్రయత్నంలోనే సముద్రం లోకి వెళుతోంది అమె కి అవిభీకొడుకు తప్ప జీవితంలో ఏమీ మిగలలేదు. అందుకనే జీవితాన్నిలా అంతంచేసుకోవాలని వెళుతోంది. ఆ ఆవేశంలో తనతోపాటు, కుర్రవాడి ప్రాణాలు కూడా తీవేహుక్కు తనకుండా అని అవిశ తన్ను కాను ప్రశ్నించుకోలేదు.

రానురాను బండి ముందుకు వెళ్ళటం కష్టమయింది. అతికష్టమీద కుర్రవాడ్ని గుండెలకి అమ్మ కుని నడుచుకుంటూ

ముందుకు సాగిందామె. బాగా నీటి దగ్గరికి చేరేసరికి పిల్లవాడు అడిగేడు.

“అమ్మా, ఎక్కడికమ్మా ఇంకా వెళితే కొట్టుకుపోతాం. వదల్మా వెనక్కు” అన్నాడు.

“వద్దబాబూ. మనలాంటి వాళ్ళకి లోకంలో చోటులేదు నేనీ జీవితాన్నీర్పు లేను. మనిద్దరం కలిసి ఒక్కసారే చచ్చిపోదాం” అంటూ ముందుకి నడుస్తోంటే మెల్లిగా పాదాల కిందకి అంటుతాకి, అక్కడున్న ఇసుక కదిలిపోతోంది.

కుర్రవాని తెటూ తోచడంలేదు.

“వద్దమ్మా నాకు చావాలని లేదు. వద్దు వద్దమ్మా....నాకింకా చాలా ఏళ్ళు బతకాలని వుంది....అమ్మా, నా మాట విసవూ!”

ఈ మాటలా తల్లి చెవిత్కెట్టం లేదు. పిల్లవాడి కేం తోచటంలేదు. అబద్ధికి, “నన్నైనా వదిలేయ్యమ్మా” అని గట్టిగా అరిచాడు.

బిలాన్నంతా ఉపయోగించి ఆమె చేతుల్నించి విడిపించుకుని, సత్తువలేవి కాళ్ళపై విరివిడలేక, ఒక్క గొంతుతో అలం తాకిడికి తడిఅయిన ఇసుకలో కూలబడి, దేకుతూ బిండి వయిపుగా వెళ్ళసాగేడు.

తరిమీద పిడుగుపడినదానిలా ఆయి పోయింది తల్లి పరిస్థితి. పీడు-తన కొడుకు-రెండు కాళ్ళులేవి ఈ పనివాడికి బ్రతకాలని ఆశ. ‘నీవు చచ్చినా పరే,

నన్ను వదిలేయ్య’ అని వెళ్ళిపోతున్నాడు. కర్తవ్యతా విమూఢులారై కొడుకు వయిపు చూస్తోందిపోయింది.

ఇంతవరకూ తన అవేశంలో గమనించలేదు. ఎవరో ఒక వృద్ధుడు పిల్లాణ్ణి లేపనెత్తి చిత్రాల బాంట్లో కూచోబెట్టు న్నాడు. ఈ వేళప్పుడు ఇక్కడ తిరుగాడుతున్న ఈ వ్యక్తి ఎవరా అనే ఆశ్చర్యంతో, తెలియకుండానే ఆమె అడుగులు అటుగా వడ్దాయి.

అయిన తరివెత్తి చూసాడు. కొద్దిగా మిగిలివున్న వెంటతురులో అతని వయిపు చూసింది. వయసెంతో చెప్పటం కష్టం. మెడలకిడికి వున్న జాట్లు, బాగా పెరిగిన బివిరి గడ్డమూ, చూస్తే సన్యాసిలా కనిపించాడు. చిన్న తాషాయ రంగు గావంబా కట్టుకుని, అదే రంగు తుడుగుద్ద ఒకటి భుజాన వేసుకుని వున్నాడు. అప్పుడే స్నానంచేసి వస్తున్నట్లుగా, ఒంటిమీద నీటిచుక్కలున్నాయి.

బాగా దగ్గరయ్యాక ఆ ముఖం వయిపు చూసి, తప్పుచేసిన దానిలా తలవంచుకుంది. ‘నేను మొదట్నుంచీ అంకా చూస్తూనే వున్నానులే’ అన్నట్లున్నాయా చూపులు.

అయిన, “నే నిప్పుడు విన్నేమీ అడగను. భయపడొద్దు. అల్లిడిగో అగులురు చెల్లకవతల ఉంది మా ఆశ్రమం. అటు వెళదాం, వదండి” అని జవాబుకోసం చూడకుండా బిండిని తోసుకుని ముందుకు నడిచాడు. మౌనంగా అయిన వెంట నడిచిందామె.

తరువాత పేజీలో చూడండి :

ఏమిన్నా... అట్టేదీట్టేంగా నానాదా చెప్పా !

పది విముషాలలో అక్రమం చేరారు. అక్కడ, చట్టా విలువెత్తు గోడలు, పైన గడ్డిపిప్పిన విశామయిన వర్షాల ఒకటి, దానిచుట్టూ చిన్నచిన్న తాటాకు గుడిపెలు కొన్ని వున్నాయి. సముద్ర తీరాని కింతదగ్గరగా వున్న ఈ అక్రమాన్ని అమె ఎప్పుడూ చూడలేదు.

ఏళ్ళు వెళ్ళేసరికి పూర్తిగా చీకటయింది.... నలుగురయిదుగురు కాషాయ దుస్తులు వేసుకునివున్నవారిటువచ్చారు. వారిలో ఇద్దరు యువకులు; ఇద్దరు నడివయస్కులూ కూడా వున్నారు. వారు వేసుకున్న దుస్తులవల్ల తేడా లేమిలేక, ఒకేలా కనిపిస్తున్నారు. ఎంతో ఖక్తిగా ఎదురొచ్చి, "ప్రార్థనకు

వేళయింది స్వామీ" అన్నారు. ఈయన వారి గుంపు కాటోలు ఎదుకున్న సీమె.

అయన ప్లీద్దర్ని చూపుతూ, "వీరు మన అరిదులు. వీరికి భోజనానికి పడకకీ ఏర్పాట్లు చూడండి. అంతులేని మనస్తాపంతో వున్న వీరి కే కష్టమూ రాకుండా చూసుకోవటము మన బాధ్యత" అన్నారు. ఆ మాటల్లోని దయకు ఆ తల్లి హృదయం కరిగి పీరయింది. మంత్రముగ్ధురాలిలా వారివెంట ప్రార్థనా మందిరానికి తరలి వెళ్ళింది.

ప్రార్థనకి ఉదయం మొంతున వచ్చే సరికి బాగా తెల్లారిపోయింది. కానీ అంతు తమ రాత్రి పక్కనుంచుకునే ప్రాసేసిన

వంక చూడబోయాంది. అప్పుడు గుర్తొచ్చాయి రాత్రి జరిగిన సంఘటనలు.

పక్కనే కొడుకు శ్రీనర్ అదమరిచి నిద్రపోతున్నాడు. ఇలా ఈ రోజుని ఈ సూర్యోదయాన్ని చూడకుండా వెళ్ళాలని ప్రయత్నించి, అప్రయత్నం ఫలితమేదో, ఈ స్వామివారు అద్దపడ్డారు-అనుకుంది.

రాత్రి కోడలుగా ఒక వృద్ధురాలు పడినట్లుంది. అవిదెప్పుడు లేచిపోయిందా అని పార్వతి అనుకుంటుండగానే, రెండు పెద్ద కంచు గ్లాసులలో వేడి పాలు తీసుకొచ్చి, "ప్రార్థన అయిపోయింది. స్వామి మిమ్మల్ని రమ్మన్నారు. లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుంటారా" అని సౌమ్యంగా చెప్పింది.

అరగంటలోనూ పార్వతి, ఆ కొడుకు మరొక పర్లకాలలో, పులిచర్మంపై అసెనులై వున్న స్వామిముందు, తుంగ చానమీద కూచుని వున్నారు. వారిద్దరే కాక ఇంకా కొందరు శిష్యులు కూడా వున్నారు. కానీ వారంతా పుస్తకపఠనమో, ద్యానమో, జపమో తమ పని కాము చేసుకుంటున్నారు.

"ఇప్పుడు చెప్పమ్మా, నీ కష్టమేమిదో? ఎందుకంత దైర్ఘ్యం చేసుకోయావ్?" అని మెల్లిగా అడిగేడు స్వామి.

పార్వతికెంత చెప్పాలో తోచలేదు. చెప్పడమంటూ జరిగితే ఒక్కమాటలో అయ్యేలాగా, ఇతర తా విప్పి చెప్పాలి.

"ఫరవాలేదు చెప్పమ్మా. నే నీవే మయినా సహాయం చేయగలిగితే సంతోషిస్తాను. లేదా నీ దారికి అడ్డురాను. నరేనా? అయినా కూడా ముందొక మాట చెబుతాను. జీవాన్నిచ్చిన దేవుడికే దాన్ని తిరిగి తీసుకునే శక్తి వుంది. ఎంత కష్టం వచ్చినా ఆ బాధ్యత మనపై వేసుకునే హక్కు మనకి లేదు. నిలవటానికి కాళ్ళులేని ఈ పిల్లవానికి బ్రత కాలని అంతటి అళి, అమ్మ పోయినా వరే, నాకు చావు వద్దు అనే తెగింపు వున్నాయే? మరి నీ కెందుకింత విరాళా? వడిన కష్టం చెప్పకుంటే కొంత భారం తీరుతుంది చెప్పమ్మా."

పార్వతి మొదలుపెట్టింది స్వామి కళ్ళు మూసుకొని వింటున్నారు.

* * *

పార్వతి బాగా ధనవంతుల ఇంటనే పుట్టింది. తల్లికింద్రులొక్కొక్కతే కూడురు. అంచేత ముద్దుగా పెరిగింది. అయితే ఆ అదృష్టం బాల్యంలోనే తిరి పోయింది. తండ్రి, చేస్తున్న వ్యాపారం దెబ్బతిని గుండెపోటుతో మరణించాడు. అప్పటికి పెళ్ళిడుకొచ్చిన పార్వతితో ఎలా బ్రతకాలో తోచలేదు తల్లికి. కొందరు చుట్టూ సహాయంతో, ఒక రెండో పెళ్ళివానికి కట్టబెట్టింది పార్వతిని. తానేదో ఓ చిన్నడుకాని పెట్టుకుని బ్రతకసాగింది. ఇప్పుడేమి లేదు కాలం చేసి వెళ్ళిపోయింది.

గుడ్డిలో మెల్లలాగా పార్వతి భర్త రామ్మూర్తి అమెని కాగానే చూసుకునే వాడు మొదటి భార్యవల్ల పిల్లలు కంగ లేదు అందుకని అవిధ పోయాక వలె అయిదేళ్ళ వయసులో, మళ్ళీ పార్వతిని పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. అతను అంతదాకే భార్యనుండి పొందాల్సిన సుఖాలన్నీ అనుభవించేడు ఇప్పుడింక ఒక్క సంతాన అపేక్ష కన్న నేరే ఆకలేదు.

తండ్రిపోయిననాడే ఆళంన్నీ కూలి పోయిన పార్వతి ఈ పెళ్ళివల్ల పెద్దగా బాధపడిందేం లేదు. కానీ రామ్మూర్తి గురించి, సంబంధం, కుదిర్చిన పెద్దలు చాలాగావ్వుగా చెప్పారు. తండ్రిచావుతో పోయిన అస్త్రీ, అంతస్తు తిరిగి పొంద వచ్చని ఆశపడిన పార్వతికి నిరాశే ఎదురయింది. చెప్పిన గొప్పల్లో వున్న నిజం చాలానక్కువనీ, అతనికి అస్త్రీతో పాటు, అతని తండ్రి మిగిల్చిన అప్పులు కూడా వున్నాయనీ, పెళ్ళియ్యాక ఎన్నాళ్ళకో తెలుసుకుంది.

ఒక విధమయిన విస్మయం అవరించింది అమెని. అయితే రామ్మూర్తి ఈమెనే కోరికతో పెళ్ళాడాడో అకోరికనూత్రం తీర్చగలిగింది.

శ్రీధర్ పుట్టటంతో వీడో ఒక ఆశ చిగురించింది పార్వతి మనసులో. 'మొదటగా కొడుకుపుట్టటం నా అదృష్టం; వీడ్ని చూసుకొన్నానా అప్పీ మరచి పోతాను' అని మనసు కుదుటపర్చుకో

వారిని ప్రయత్నించింది. వారి ఇంట యువరాజులా వెలిగిపోయాడు శ్రీధర్. ఎంతో ముద్దుగా చూసేవాడు తండ్రి.

పెద్దగా అస్త్రీ లేకపోయినా, తరం వింటి వచ్చిన వంశప్రతిష్ఠ ఒకటి మిగిలించి రామ్మూర్తిలో. ఆ చిన్నవారిలో నానా అలంగాటనంతో, తన కొడుకుని మూర్తికి పంపటం అతనికి నచ్చలేదు. ప్రత్యేకం ఒక మాష్టార్ని పెట్టి చదివించ సాగేడు. పార్వతి కిదేం ఇష్టం లేదు. ఇకొక దుబారా బిడ్డు అనునేది. కానీ అమె చెప్పినా ఉపయోగం వుండదని తెలుసు.

పిల్లలకోసం మొహం వాచివున్నా దేమో, అతనికి తన కొడుకు దేవుడిచ్చిన వరమని, వాడిని ప్రత్యేకంగా పెంచానీ అనుకునేవాడు అవిచ్చి ప్రేమలో పార్వతి మాటలేం కలకెక్కుతాయి :

శ్రీధర్ పుట్టిన మూడేళ్ళకి మళ్ళీ గర్భవతయింది పార్వతి అంతవరకూ కొడుకును చూసుకుని మురిసిపోతున్న రామ్మూర్తి ఈసారి శాస్త్ర ఆలోచనలో పడ్డాడు. తన వయసు చూస్తే ఏదై చాలు తోంది. తనున్నాపోయినా ఉన్న అస్త్రీలో పార్వతికి శ్రీధర్ని పెంచటం ఏమంత కష్టంకాదు. ఇంకొక అన్యాయో, అన్యాయో పుట్టినా వరకాలేదు. అంతకు హెచ్చుఅవుతే కష్టమే-అని అలోచించు కుని, ఈసారి పార్వతికి పిల్లలు పుట్టకుండా ఆసరేషన్ చేయద్దామని నిర్ణయించు

కున్నాడు. ఇందుకు పార్వతి ఒప్పు కుంటుందనే నమ్మకం లేదు. అందుకనే అమెతో చెప్పలేదీ విషయం.

అతననుకున్నదే చి జ ను యిం ది. పార్వతికి ఇద్దరు పిల్లలతో నిలిపేమూలని లేదు తనను నలుగురయిన కావాలని ఆశ ఏలాగో కష్టపడి పెద్దవాళ్ళనివేస్తే పిల్లలయిన తన ఆశలు తీరుస్తారని తలచింది ఈ మధ్యలో రామ్మూర్తి ఆరోగ్యము అంతంత మాత్రంగానే వుంది. అతను పోయినా తనకు తోడుగా తన పిల్లలయినా నింవాలని కోరుకుంది. తన తల్లికి తనొక్కడే. అందులోనూ ఆదపిల్లయి ఏమీ చేయలేకపోయింది. తనకయినా నలుగురు బిడ్డలుంటే, వాళ్ళే తనకి ఆనందా అవుతారు. ఇంక దేవికీ భయపడకు దాణిబితాన్ని పొగించగలను అని ఆశపడింది.

ఇలాంటి ఊహల్లో వున్న పార్వతికి మగపిల్లవాడే పుట్టేనరికీ మరింత సంకోష మయింది. దేవుడి రూపంలోనే అయినా తన ఆశలు తీర్చుకున్నాడని తృప్తి పడింది. పిల్లవాడు పుట్టినాక మూడో రోజు కాటోలు చెప్పారు ఆపరేషన్ చేస్తారని. అమె ఎంత వ్యతిరేకించినా లాభం లేకపోయింది.

వారం పదిరోజులపాటు ఏడుస్తూ భర్తని అక్షపిస్తూనే వుంది పార్వతి. అమె రతసినిద చెప్పలేనంత కసిగా వుంది.

అత నెన్నోవిధం నచ్చజెప్ప బోయాడు. "అదికాదు పార్వతి! నాకా వయస్సుపోయింది. ఎన్నాళ్ళుంటానో తెలీదు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో ఇద్దరినీ మించి పిల్లల్ని కంటే నీకే కష్టం అవు తుందనే నేనీవని చేసాను. అంతో ఇంతో చదువుకున్నదాని విలాపిచ్చిదాస్తూ, ఏడుస్తూ కూచుంటే నీ ఆరోగ్యమేంకాను? కొంచెం నన్నర్థం చేసుకుని, నీ మనసు సంబాళించుకో" అని ఎంతో సౌమ్యంగా చెప్పేడు.

తనతో ఒక్క మాటయినా చెప్ప కుండా అతనలా అన్ని ఏర్పాట్లు చేసి తన తలపంచి మోసంచేశాడని అను కుందామె. ఇదంతా ఒక కుట్రలా అని పించిదామెకి. ఆ బుద్ధిమాంద్యతలో, భర్త చెప్పినమాటలే చెప్పినెక్కలేదు.

"ఎవలు నలుగురు పిల్లల్ని కనే యోగ్యత లేనివారు, ఈ వయసులో పెళ్ళిండుకు చేసుకోవాలి; నా బ్రతుకు మట్టుపెట్టటానికి కాకపోతే. మీ కేదో గొప్ప అస్త్ర, అంతస్తు వున్నాయని నన్ను మీకు కట్టబెట్టింది మా అమ్మ. అయినా మిమ్మల్నినేం లాభం? నా బర్మ మీరే అడ్డుపడికపోతే, డబ్బులేకున్నా కనీసం భార్యని ప్రేమగా చూసుకొనే వాడయినా నాకు దొరికుండేవాడు.

"నేను సుఖపడటా సంకోషంగా వుండటం మీకనలు ఇష్టంలేదు. అందుకే ఇలా చేశారు" అని ఎన్నాళ్ళో నాడిచింది.

తరువాత పేజీలో చూడండి :

ఆ నెదురు వీలవుగానే ఎందుకెళ్ళావ్ ....
ఆ తర్వాత ఏమయిందో చెప్పునీ!

అమె ఎన్నిమాటలన్నీ, రామ్మూర్తి చెక్కుచెదరలేదు. తను చేయవలసింది తాను చేశాననీ, తన బాధ్యత తాను తీర్చుకున్నాననీ సంకృప్తిపడ్డాడు. కొడుక్కి శ్రీనివాసు అని పేరు పెట్టుకున్నాడు.

శ్రీధర్ తండ్రికి చేరి క యి తే, శ్రీ ని వా సు తల్లికి దగ్గరయ్యాడు. అమ్మంటే ఎంత ప్రేమగా పుండేవాడు కాస్త బుద్ధి తెలిసినప్పట్నుంచీ. అమ్మ నాన్నపట్ల ఏర్పరచుకున్న ఉదాసీనత, పెంచుకొన్న కోపం వయసు పెరుగుతున్న కొద్దీ ఒక్కొక్కటి అర్థమవుతున్నాయి వాడికి. దాంతో ఏదో తెలివైన అంతుక ఏర్పడింది తండ్రి లాంటి. కయనగో ఎక్కువగా మాట్లాడేవాడు కాదు దగ్గరికి

వెళ్ళేవాడు కాదు. ఆయన అమ్మకేదో అన్యాయంచేశాడనే భావం వాడిమనసులో నిల్చిపోయింది. రామ్మూర్తి మాత్రం భార్యకొపాన్ని హలాహలాన్ని మింగిన శివుడిలా భరిస్తూ వచ్చాడు. కొడుకు లిద్దరూ రెండు కళ్ళనుకునేవాడు.

అరోజు - కొడుకులిద్దరూ అడుకుంటామని పక్కనీదిలోకి వెళ్ళి, హతాత్తుగా మొదలయిన జడివానలో తడిసి వణుకుతూ వచ్చి ఇల్లుచేరినరోజు - ఒక దుర్దినం, అతల్లిదండ్రం జీవితాల్లో. తెల్లవారే సరికి ఎల్లలిద్దరూ జ్వరంతో పడ్డారు. ఊళ్ళోవున్న ఓలే డాక్టర్ని పిలిపించాడు రామ్మూర్తి, అరెమ్ నూమూలు జ్వరమే అని ముందిచ్చి చెప్పాడు. అది మెల్లగా

నిమోనియూలోకి వెళ్ళటానికి మూడు రోజులు పట్టింది. ఎన్ని మందులిచ్చినా బూడిదలో పోసిన పన్నీరయినాయి.

పదోరోజుకి కాటోలు తెుపరేదర్ ఎక్కువయి, శ్రీనివాసకి పిట్టవచ్చి, డాక్టర్ వచ్చేలోగా ప్రాణాలు విడిచాడు. ఈ విషయం తెలిసినవెంటనే రామ్మూరికి పాకతో గుండెనెప్పి వచ్చింది. అతనికిలా రావటమిది నాలుగోసారి. చాలా స్ట్రాంగ్ స్ట్రోక్ వచ్చిందనీ, ఇంకొక్కసారిలా వస్తే బ్రతకడం కష్టమనీ చెప్పాడు డాక్టర్.

సరిగ్గా అప్పుడే కొడుకుపోయిన దుఃఖానికి తోడు, భర్త అరోగ్యాన్ని గూర్చిన దిగులు పట్టుకుంది పార్వతిని. ఎటువంటివాడయినా కట్టుకున్న భర్త. అతను బతికున్నన్నాళ్ళు ఒక రక్షణ. తనకి చేతనయినంతలో ఏదో వ్యాపారం చేసి సంపాదిస్తున్నాడు. అతను పోతే తనేం చేయగలడు ఇంతవరకూ బాధ్యత లంకే ఏమిటో ఎరగదు తను. అందుకే భయం వేసింది.

భర్త అరోగ్యం బాగుంకే చాలు - ఉన్న ఒక్క కొడుకూ చాలు - అని వాణ్ణి చూసుకుని సంతృప్తి పడింది. శ్రీనివాసు పోయిన దుఃఖాన్ని కూడా మరిచి, కొడుక్కి, భర్తకి శ్రద్ధగా సేవలు చేసింది.... ఆ కొన్ని రోజులే రామ్మూర్తి అమెలో మంచితనమూ, అభిమానమూ వున్న మరో మనిషిని

చూసాడు. ఇలాగే గడిచిపోతే చాలు అనుకున్నాడు.

కానీ అదీ ఎన్నాళ్ళో నిలవలేదు. జ్వరం తగ్గి పథ్యం తిన్నాడు శ్రీధర్. నెల రోజులకి బాగా కోలుకున్నా డను కున్న ఒక రోజు, నడవటోయి కింద పడితే తెలిసింది కాళ్ళు పడిపోయాయని. విషయం తెలుసుకున్న డాక్టర్, రామ్మూర్తికి చెబితే ఇంకోసారి గుండె నొప్పి రావచ్చనీ, అందులోనే మరణించ వచ్చనీ భయపడ్డాడు. కానీ చెప్పక తప్పలేదు. నరాలు బలహీనమయి కాళ్ళు పోయాయని, ఏదయినా పెద్దాసుపత్రిలో చూపితే నయమేమోనని అన్నాడు.

చిత్రంగా ఈ దెబ్బని తట్టుకున్నాడు రామ్మూర్తి. అప్పుడు కొంత ప్రశ్నార్థకం చెందాడు. తను భార్యకి ఆ పరేషన్ చేయించి తప్పచేకానేమో అని. అందు కనే ఎలాగయినా, ఎంత ఖర్చయినా సరే, కొడుక్కి బాగుచేయించాలని గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నాడు.

వీరసంతో మంచంలో పడ్డవాడు కాస్తా బలాన్ని పుంజుకుని లేచి తిరగసాగేడు. తన దగ్గర ఇన్నాళ్ళు చేర్చుకున్న డబ్బులో కొంత చేతపట్టుకుని పట్నానికి ప్రయాణమయ్యాడు.

అతనెందరు డాక్టర్లని చూసేదో, ఎన్ని ఆస్పత్రులని తిరిగిదో లెక్క లేదు. డిబ్బయితే ఖర్చయింది కానీ పిల్ల బాడికి కాళ్ళు మాత్రం రాలేదు ఖర్చు

లతో చేర్చుకున్న డబ్బులకా కరిగి పోయింది. పార్వతి సొమ్ములూ అమ్మేశాడు. దగ్గిరుండి చూసుకోక న్యూపారం దివాలా తీసింది. అన్ని విధాలా గాలి తీసిన బంతిలా అయిన రామ్మూర్తి మూడోండు బిచ్చుచేసి చక్రం బండి కొని, కొడుకుని కూచోబెట్టుకుని ఇల్లు చేరాడు.

ఎప్పుడో మరిచిన కోపమూ, కసి తిరిగి చోటుచేసుకున్నాయి పార్వతి మనసులో. అన్ని విధాలా కన ద్రుతు కిలా అవడాని క్కారణం భర్తే ననే అభిప్రాయ మామెలో బలంగా నాటుకు పోయింది. కానీ రామ్మూర్తి మెదడు మొద్దుబారిపోయింది. దెబ్బమీద దెబ్బ తగలటంతో అతనికి ఈమె మాటలు అంత బాధను కల్గించేవిగా కన్పించ లేదు. విజంగా తానామెకి అన్యాయమే చేశాననే భావ మతనిలోనూ చోటుచేసు కుంది. దేనికి జవాబు చెప్పేవాడు కాదు. పల్లెత్తి మాట్లాడేవాడు కాదు. అ నమయంలో అతనికి కాళ్ళులేవి కొడుకు మాటలే కోడలయాయి. ఆ కుర్రవాడు చాలా గుండెదైర్యం కలవాడు. ఎప్పటి కయినా తన కాళ్ళు బాగవుతాయనీ తను మళ్ళీ ముమ్మాయిగా నడవ గలుగుతా ననీ ఆశ వుంది అతనికి.

ఎవరో తెలిసినవాళ్ళు చెప్పారు, రాయవేలూరు హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్తే బాగవచ్చని. అక్కడ ఎలాంటి ఆశ

వదిలేసిన రోగాలైనా బాగుచేస్తారనీ, ఫారీన్ డాక్టర్స్ ఎందరో వుంటారనీ అన్నాడు రామ్మూర్తికి అదీ ప్రయత్నిం చాంచి వుంది. కానీ వేయారు వెళ్ళటం అంటే మాటలు కాదు. అ యి దా రు వేయనా చేతబట్టుకుని వెళ్ళాలి. అంత డబ్బు తన కెక్కడిది? మిగిలిందల్లా తిన్న ఇల్లు, తినడానికి గింజలు పండు కున్న మూడెకరాల భూమి, ఏదో ఒకటి కాకట్టుపెట్టి డబ్బు తేవాలి.

'ఏమి చేద్దా'మని పార్వతిని అడిగాడు. పెళ్ళయిన నాడే ఆమె తల్లి పట్టుదల మీద ఆ భూమి, ఇల్లు పార్వతి పేరనే రాపేశాడు రామ్మూర్తి. అందుకే నిష్ప డామె ఒప్పుకుంటే తప్ప ఏమి చేయ టానికి లేదు. కానీ పార్వతి మాత్రం, "తినటానికి తిండి, తల దాచుకునేందుకు ఇల్లు అయినా లేకుండా చేస్తారా?" అని విమర్శమాడింది. "అంత డబ్బు బిచ్చ యినా, వీడికి బాగవుతుందనేల నమ్మకం? నేను చచ్చినా సంతకం చెయ్యను" అనే సింది.

అంతదాకా కూడదీసుకున్న దైర్యం మెల్లిగా జారిపోయింది రామ్మూర్తిలో.

క్రమంగా మళ్ళీ జబ్బువడి అరనెల్లి పాటు మంచాన వడి ప్రాణాలు వది లాడు. ఆ అరనెలలూ అతన్ని పార్వతి తిట్లు, కావర్షాలు కంటే, తాను పోతే, వీళ్ళిద్దరి గతి ఏమిటా అనే దిగులు ఎక్కువగా కుంగదీసింది.

మనిషి పోయాకగానీ విలువ తెలిసి
రాదంటారు. అలాగే అయింది పార్వతి
పరిస్థితి కూడా. బ్రతికున్నన్నాళ్ళూ చీద
రించుకున్న భర్త పోతే, నెల రోజులు
తిండి, పిద్రా లేకుండా ఏడ్చింది.

రామ్మూరైప్పుడు చస్తాడా అని కాచు
కుని కూచున్న రాబందుల్లాంటి అప్పుల
వాళ్ళు ఉన్నది కాస్తా, లేనిది కాస్తా
అప్పుచూపి, మోసంతో ఉన్న కాస్త
పొలాన్ని అమ్మి పంచుకున్నారు. అప్పు
దనుకుంది పార్వతి - కనీసం, భర్త
అడిగినప్పుడే బప్పుకుని భూమి అమ్మ
నిచ్చినా కాగుండేది. పిల్లాడికి కాళ్ళయినా
వచ్చుండేవేమో - అని. ఇప్పుడనుకుని
ఏం లాభం ?

సరిగ్గా అటువంటి పరిస్థితిలోనే ఆత్మ
హత్య చేసుకుంటే అన్ని కష్టాలు అంత
రిస్తాయి - అనే భావం వచ్చిందామెకి.
ఏకంగా తనూ, పిల్లాడు సముద్రంలో
దూకేస్తే ఏ పీడా వుండదు. అసలంకా
బ్రతికుండటం ఎందుకు ? ఏం బావుకో
వాలని ? అని ఎన్నాళ్ళో ఆలోచించి,
ఆనాడ ప్రయత్నం చేయబోయింది.
తానొకటి తలిస్తే దైవమొకటి తలుస్తా
దన్నట్లు అదీ తప్పింది. ఈ విధంగా
కూడా తనకి అన్యాయమే జరిగిందను
కుంది పార్వతి.

చెప్పటం ముగించింది. కొన్నిక్షణాల
పేపు మవునంగా వుండిపోయాడు స్వామి
ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్లుగా.

“ఇప్పుడు నీ వయసెంత ?”
అన్నాడు.

ఎదుకడుగుతున్నారో ఆర్థంకాలేదు
పార్వతికి అయితే అతను చీకటివేళలో
హతాత్తుగా ఎదురుపడినప్పుడే ఆయన
పల్లె ఏదో పూజ్యభావ మేర్పడిం
దామెలో. ఆ భక్తిపల్లెనే సమాధానం
చెప్పింది.

“ముప్పయి స్వామీ” అని.

“కాదు.... నీ కిప్పుడు అరవయి
ఏళ్ళనుకో. ఎన్నో విధాల రోగాలతో
నీ శరీరం క్షీణించి వుంది. మరణశయ్య
మీద వున్నావు. ఆరవయ్యేళ్ళ జీవి
తంలో నేను సాధించిన దేమిదో అని
గత జీవితాన్ని నెమరు వేసుకుంటు
న్నావు. ఇలా ఊహించుకో. ఇక నీ
జీవితాన్ని గూర్చి నేను చెబుతాను”
అని మొదలుపెట్టారు గంభీరంగా
ఆయన నోట వస్తున్న మాటల్ని మంత్ర
ముగ్ధలా వింటూ వుండిపోయింది
పార్వతి. ఆయన అదేళంలో వున్న
మహిమ ఎమిదో గానీ, అచ్చంగా అది
తన కథే అయినట్లు ఊహించటంలో
కృతకృత్యురారయింది.

* * *

కోటికి పడగెత్తిన జమీందారు చంద్ర
బోసు గారి ముద్దుల బిడ్డ శివాని. జమీం
దారుగారు గొప్ప శివభక్తులు. అందుకే
శివాని అని కూతుర్ని ముద్దుగా పిల్చు
కున్నారు. తల్లిలేని బిడ్డని బాగా

తరువాత పేజీలో చూడండి :

హా హా నూయదారి నుగాళ్ళ ఆగడం రాజురాజుల
పెళ్ళు పెరిగిపోతున్నాయ్ ! ఇదేవల్ల కనబడతా
నాం ఇంట్లో నురిగిపోతారు రాసెరల్స్... ఈదేయట్న
బ్రూట్స్ ఏనుడేగాడే చెప్పనా!!

గారాని చేస్తూ వచ్చారు. ఆమె చదువు
లంకా చిన్నప్పట్నుంచి మంచి కాన్వెం
ట్ లో సాగింది. అమె స్కూలు చదువు
ముగిసేసరికి, కూతురి మీద ఓ లక్ష
రూపాయలు ఖర్చుచేసి వుంటారు
జమీందారు. తన మాట కడ్డులేదనీ,
తను కోరటం, అది తీరకపోవటమూ
అనేది లేదనీ, ఇవానికి బాగా గర్వం.
అందుకు తోడు చదువు బాగానే
అట్టింది. అది ఆమెలో మరింత అహం
కారాన్ని పెంచింది. జీవితమంటే ఒక
అటలా, పాటలా గడిపేయటమే అను
కుంది.

ఆప్పుడే వచ్చిన వయసుతోపాటు

మారిన ఆలోచనకి, కాలేజీ వాతావరణం
దోహదం చేసింది. ఎన్నో రకాల మను
షుతో పరిచయాలు, స్నేహాలు, నర
దాల్లో చదువు వెనకబడింది. కూతురు
చదవటం ఏదో ఒక గౌరవంకోసమే
గానీ, కష్టపడి చదవాలని చంద్రబాబు
గారెన్నడూ అనుకున్నది లేదు అందుకే
కాన్వెంటుమంటే బయటపడి రెక్క
లొచ్చిన పక్షిలా ఎగురుతున్న కూతుర్ని
చూసి నువ్వుటపడ్డారే. పరదాలు తీరే
వయసిదే. మళ్ళీ పెళ్ళి, సంసారము
అంటూ మీదబడితే, ఇంక స్వాతంత్ర్య
మేం వుంటుంది? అనుకునేవారు. ఆమె
ఖర్చులు వందలకు వందలు అయిపోతా

యని దివానుగా రెంకమొత్తుకున్నా
పెడచేసిన పెట్టేవారు

ఇలా అటపాటల్లో కాలం గడచు
తున్న ఈ కోటిశ్వరుని ముద్దుబిడ్డని
ఒక అమాయక యువకుడు ప్రేమించాడు
అందరూ, అస్త్రీకోపాటు మంచి
మనసుకూడా వున్నదని తెలిసి మోస
పోయాడు ఒక మామూలు మధ్య తరగతి
వాణ్ణి మకసారా కోరి పెళ్ళాడేందుకు
శివాని పిచ్చిదికాదు. అతను తనపై
చూపుతున్న ప్రేమకి వేరే అర్థం చెప్పు
కుంది తన అభిమానాన్ని తన అస్త్రీపై
అక్కా అపార్థం చేసుకుంది

అయినా తన మనసులో భావాలేమీ
బయటపెట్టటండా, అతన్ని తనవెంట
తిప్పుకుంది ఒక అటబొమ్మలా అడు
కుంది అతన్ని రూపొందితన గర్భంలో
చేర్చుకునేలాకా, మోహంతో మూసుకు
పోయిన అమె తక్కు తెరచుకోలేదు

విషయం తెలిసిన చంద్రబోసుగారు
మొదట గాభరాపడ్డారు తర్వాత అలో
చించారు దబ్బున్నవారికి చేయలేని పని
వీముంది : కొన్ని నెలలపాటు మరో
పూరికి తీసుకువెళ్ళి కూతురు చేసిన
పాపాన్ని తుడిచేసి, మామూలు మనిషిగా
చేయటం ఉతవి చేసిన మొదటి పని. వెను
వెంటనే తమ అస్త్రీకి తగిన వాంఛించాన్ని
వెతికి చల్లారు
శ త రి వా క్కు
జ మీ ల దా ర్లు తపోయినా తమ

అంతస్తుకు తగినవాళ్ళేనని తెలిసిన శివానికి
అభ్యంతరమూ లేకపోయింది.

అన్ని రోజులా చెప్పకుండా మాయ
మయిన ప్రియురాలికోసం, ఎంతగానో
వగచిన శేఖరం, తిరిగి అమె కనిపించే
వరకే దగ్గర చేరి తన బాధనంతా వెళ్ళ
బోసుకున్నాడు అమెని విడిచి వుండలే
నని, వెంటనే పెళ్ళి చేసుకుందామని
అన్నాడు.

అయ్యో పిచ్చివాడా అన్నట్లు చూసి
దతనివలన శివాని. "నీలాంటి బుద్ధి
హీనుణ్ణి పెళ్ళాడేత తెలివిలేనిదాన్ని
కాదు. నేను వేసుకునే ఒక జత బట్టం
తిరిగి అయినా మళ్ళు నెలరోజులకి
సంపాదించ గలవా : నా కోరికలు తీర్చ
గలవా : అష్టైశ్వర్యంలో వున్న నన్ను
నీ మురి : జీవితంలోకి ఈడ్చి, సంతోషిద్దా
మనుకున్నావా : చాలాబు వెళ్ళు.
వీణో చేసిన మేహానికి నాకిప్పుటి కొచ్చిన
కష్టం చాలు. . అసలు సంగతి
చెబుతాను విను. నా పెళ్ళి కప్పడే
సంబంధం కుదిరింది. వరుగు ఎమ్మబియే
చేసి, స్వంత కంపెనీకే మేనేజరుగా
షాన్నాడు : రక్షణ వ్యాపారం చేస్తు
న్నాడు *అని పొగడగా చెప్పింది.
అకలన్నీ కూలిపోయి పిచ్చివాడిలా
అయిపోయినాడా అబ్బాయి. ఆ పరిచ
యానికి అలా పుల్స్తావ్ పెట్టేసిన
శివాని తన జీవితంలో అటువంటి అదృ
శామే జరగనట్లుగా మంచిపోయింది.

పెళ్ళికుమారుడు చక్రపాణి అందమూ, చదువూ, అస్త్రీతోబాటు మంచి బుద్ధి కూడా కలవాడు. ధనంతోపాటు వచ్చే చెడు అరివాల్లేమీ రాలేదు నలుగురితో కలిసి మెలిసి తిరిగినా తన హద్దుల్లోపలే వుండేవాడు. శివాని కనీసం పెళ్ళయినాక అయినా భర్తను ప్రేమించి, బుద్ధిగా మనలుకొని వుంటే, జీవితం ఓడిదుడుకులు లేకుండా సాగిపోయేది.

కానీ అమె జీవితాని కొక రేఖయి మంటూ లేదు. ఒక నీతి లేదు విధానం లేదు. పెళ్ళయిన కొన్ని నెలల్లోపలే కొత్త మోజు తీరింది శివానికి. తనంతే ఎంత ప్రేమవున్నా, రోజులో కొన్ని

గంటలు మాత్రమే తనతో గడిపే భర్త ప్రవర్తన అమెకి నచ్చలేదు. అతను వనిచేయటమన్నా, వ్యాపారమన్నా చూపే శ్రద్ధవి, చేతకావితనంగా జమ కట్టుకుంటి తనదారి తాను చూసుకోవటం మొదలుపెట్టింది.

కనీసం పిల్లలియినా పుట్టివుంటే, జీవితంపట్ల అమె ఆభిప్రాయం మారి వుండేదేమో! ఆ అదృష్టమూ లేక పోయింది. తనకు తగిన స్నేహితుల్ని సంపాది చుకుంది. పార్టీలనీ పిక్నిక్లనీ మునుపట్లా తిరగటం మొదలుపెట్టింది. చక్రపాణికి కిరాంటివి ఇష్టంలేకపోయినా, అతని సంస్కారం అమెకి అద్భుతదనియ

లేడు. అదే అతను చేసిన పొరపాటు. ఏదో తోవక చైము గడవటానికి వెళుతున్న పార్టీని శ్రుతిమించాయి. క్రమంగా రోజుకొక స్నేహితుడివెంట అర్ధరాత్రి, అవరాత్రి ఇల్లు చేరేదాకా వచ్చింది వరిస్థితి.

నయానా భయానక, ఎంతగానో చెప్పి చూశాడు చక్రపాణి. వాళ్ళు తెలివి అహంకారంతో, మర్యాదకూడా మరచిన శివాని, భర్త నే దుర్భాషలాడటాని కూడా వెనుదీయలేదు.

“నీనాక పనికిరాని వాడివి. డబ్బు కంపాదించటం మొక్కచే నీకు తెలుసు. నీలా నన్నుండమని కాపించాలని నీ ప్రయత్నం అది నావల్ల కాదు తా? పేరుతో నీతో నాకు ముడిపడిపోయిందనుకుంటే అది మూర్ఖత్వం. నీ చేత గావితనాన్ని మంచితనంగా చూడపెట్టలేవు. భార్యను ముఖపెట్టలేని నువ్వేం దుకు పనికొస్తావు? నా దారి కద్దురావద్దు నీకెలాగూ అనందించే రాతలేదు నేనైనా అనుభవించనీ? అని తెగేసి చెప్పింది. ఇలాంటి వెన్నో సంఘటనలు. ఎన్నో మాటలు.

ఈ గృహ కలహంతో, చిన్నాభిన్న మయిపోతున్న తామిద్దరి బాంధవ్యంతో మునుపట్లా పని చేయలేకపోయాడు. ఎటు వెళ్ళినా అందరూ తవని ఎగతాళిగా చూస్తున్నట్లు ఎందుకా పనికిరాని వెధవ అని అవమానిస్తున్నట్లు ఊహించుకొని

బాధపడసాగేడు. చివరికి విసిగిపోయి పెళ్ళయిన వది వంపత్పరాలకి ఒక రోజు ఎవరికీ చెప్పకుండా ఇల్లు వదిలి పోయాడు - నన్యాసి అయిపోవాలని.

ఇందుకు పెద్దగా బాధపడలేదు శివాని ‘ఇదీ ఒక ప్లాటు నన్ను లొంగ దీయటానికి. తీసుకెళ్ళిన డబ్బులన్నీ అయిపోతే, తిండికీ, ఇంటికి ముఖం వాచి తిరిగిరాదూ?’ అని సరిపుచ్చు కుంది.

నివాసి కామెకు అతన్ని గురించి అలోచించేంత టయం కూడా లేదు. అమె స్నేహితులకి ప్రోగ్రాంలకి ఇరవయి నాలుగ్గంటలు చాలడం లేదు తన కంటికి వచ్చిన మగవాడితో స్నేహం చేయటానికి, ఎంత డబ్బు ఖర్చయినా వెనుకాడలేదు. అతను సంసారి అయితే ఆ సంసార విద్విత్తి అయేదాకా తప్పి వదేది కాదు.

కానీ ఆ సంకోషమూ, అనుభవమూ ఎన్నాళ్ళూ? ఎన్నేళ్ళూ వయసు, పొగసు చూసి ఆదీన అటలన్నీ, అవి కాస్త పోయాక నిర్విరోధాయీ సగం అస్త్రీ, సగం వయసు కరిగిపోయాక, ముగిసి పోయాయి ఒక చేదు రుచి మాత్రం మిగులుంది. అప్పటికే అమెకి తాగుడు బాగా అలవాటయింది.

నలభై సంవత్సరాలకే రక్తపోటు, హైకో పాటు మర్రికొద్ది రోగాలు క్రమమివాయి. అస్పృశ్యుడనుకుంది తన

పెళ్ళిచేసుకుని ఏం సాధించానా అని. అదిరికి తనకంటూ ఒక బిడ్డయినా మిగంలేదుకదా అనిపించింది. కానీ ఒకప్పుడు పిల్లలు పుడితే తన అందం పాడవుతుందని, పుట్టకపోవటమే మంచిదని అనుకున్నదని ఇప్పుడు గుర్తు రాలేదు.

రోగిష్టి అయ్యాక మంచంపాలా కావడానికి ఎన్నో రోజులు వట్టలేదు. వక్షవాతం వచ్చి, ఓకాలా చెయ్యా పడిపోయాయి. అప్పుడు ఆ అనారోగ్య స్థితిలోగానీ ఆమెకి జ్ఞానోదయం కాలేదు కానీ అప్పటికే సమయం మించిపోయింది. జీతానికి వనితేనే సేవకులు సమయానికి భోజనం పెట్టి, అన్ని సేవలూ చేస్తున్నారు కానీ తన మనసు విప్పి చెప్పుకోవటానికి గానీ,

ఒక్క సానుభూతి వచనం చెప్పటానికి గానీ ఒక్క మనిషయినా మిగలేదు.

ఏనాడీ ప్రాణం వన్ను విడుస్తుందా అని ఊర్పిస్తున్నానే ఎన్నో ఏళ్ళు గడిచింది. ఈ జన్మలోనో, ముందు జన్మలోనో, ఎంతో పాపంచేసి వుంటేనే దీర్ఘవ్యాధులు సంక్రమిస్తాయి రావటం అంటూ జరిగేక త్వరగా ప్రాణం పోదు అది ఒక రక మయిన శిక్ష తన తెలివితక్కువ తనంతో బంగారం లాంటి భర్తను పోగొట్టుకున్నందుకు, ఒకప్పుడు ఒక అమాయకుణ్ణి నమ్మించి మోసగించి నందుకూ, చేసిన తప్పు చాలక భూత హత్యకి పాల్పడినందుకూ, తలచుకొని తలచుకుని కుమిలిపోయింది. ఆమె కిరిం, చరిత్ర తెలిసినవాళ్ళెవరూ,

పెంపకానికయినా తమ పిల్లల్నివ్వలేక పోయారు.

* * *

“ఇప్పుడా శివాని మరణ కయ్య మీదంది. నేను చెప్పినట్లుగా ఆ శివాని కువ్వే అనుకో. ఇప్పుడు కువ్వ మరణిస్తే నీకు అక్కాంతి లభిస్తుందను కుంటున్నావా?” అడిగేడు స్వామి.

ఈ కథ వింటూఉంటేనే పార్వతి మనసు కలచినట్లయింది. ఇటువంటి జీవితం తనది కావటం తన్నా వేరే దురదృష్టం వుండదు. దీనికంటే తన వ్యగతం ఎంతో మేలు. అంతటి పాప వంకిల మయిన మనిషి తన్నా, నా బ్రతుకే మెరుగు. ఏదో ఒక కొడు కంటూ వున్నాడు తనకి ఆ శివానికేం మిగిలింది? చేసిన పాపాలకి అదీ జన్మ లోనే శిక్ష అనుభవించింది అఖరుకామె చస్తే, కంటివీరు పెట్టేవారు హడా లేకుండా అయింది ఎంత సిరిసంపదలకో ఓలలాడితేనేం లాభం? నాకవేసి లేక పోయినా, దైహికంగా, మానసికంగా ఒక పని త్ర త దక్కింది. ఒడ్డు నాకయితే ఆ బ్రతుకొడ్డు - అనుకుంది.

అమె మనసులో చేస్తున్న ఆలోచ నల్ని చదివేస్తున్నారు స్వామి.

“ఇప్పుడు చెప్పమ్మా. ఇంకా బ్రతుకులో సార్థకత వుందని అను కోవటం లేదా నువ్వు. ఇంకా అక్క హత్య చేసుకోవాలని అవిపిస్తోందా?” నవ్వుతూ అడిగారు స్వామి.

“అవును -” అనలేకపోయింది పార్వతి.

“మాడు తల్లి. ప్రతి మనిషి జీవితం లోనూ ఒక అర్థం వుంటుంది అని తెలుసుకోవటానికే మనం ప్రయ త్నించాలి. ఎందుకు జీవించాలి అనేది అర్థం అవుతే, ఎలా బ్రతుకాలి అనేది నమస్య కాదు ఏ కొడుకే నీకు ధ్యేయం. తల్లిగా ఏ అవసర మకని తెంతైనా వుంది.”

“ప్రతీతల్లిదండ్రులు, తమ సంతానం తమ కేదో చేయాని కొడుకునే ముందు తాము వాళ్ళనట్లు తమ బాధ్యతల్ని చక్కగా నిర్వహించామా అని ప్రశ్నించు కోవాలి.”

అలా అయిన చెబుకోంటే, ఆ మాటలే వెలుగు కిరణాలై తన కళ్ళ ముందు చీకట్ని తొలగిస్తున్నట్లుగా భావ సాగింది.

స్వర్ణాక్షరి
చిరకవచములతో
పంచుల జోగిని

చంద్రాక్షరి విసుగ్గా ఉంది. ఆలోచనలో దొడ్లుకొంది. ఆ మె కి అందరిమీద
తంవేదెక్కిపోయి దిమ్ముగా వుంది. కోసంగా వుంది. తనమీద తవకే చిరాగ్గా
అనహసంగా మంచంమీద అటూ యటూ వుంది. ప్రకృతే తొంతమీద రజసి

వాళ్ళెరక్కుండా విక్రపోతోంది. ఏదేళ్ళ
ఆ పిల్లని చూసి భారంగా విట్టార్పింది
చంద్ర.

ఏడుపొస్తోంది.

అమెకి తెలికుండానే కన్నీరు అమె
చెంపంమీద నుంచి జారి చారలు కట్టింది

సీలింగుపేను రొదచేస్తూ, తిరుగు
తోంది. ఆ శబ్దం చంద్రకి భరించ
లేనిదిగా తోచింది. తండ్రి స్థూచల్తో
పొడుస్తున్నట్లుగా దాని కిద్రు శబ్దం
వివలేకపోతూవుందామె పేను కట్టే
ద్దామా అనిపించింది కాని ఉక్కపోతతో
ఊపిరాడదు. చెమట్లుపట్టి, శరీరమంతా
ముద్దగా తడిసిపోతోంది. ఆ పరిస్థితి
మరీ రోత.

చంద్రకి వంటింటి వసారాలోనుంచి
మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

అమ్మ వన్నగా ఏదో గొణుగుతోంది.
మధ్య మధ్య అవిడ గొంతు దుఃఖంతో
పూడ్చుకుపోవడం తెలుస్తూనే వుంది.
మధ్యలో నాన్న కంగళేసుకుని ఏదో
అంటున్నాడు. నాళ్ళేం మాట్లాడుకుంటు
న్నారో తనకి తెలుసు తెరలు తెర
లుగా వచ్చే దుఃఖాన్ని విగబట్టుకోడానికి
ప్రయత్నిస్తూ ఆ మాటలు అవతలి
గదిలో వున్న తనకి వినిపించేస్తాయేమో
వన్నట్లుగా అమ్మ బొంగురు గొంతుతో
మాట్లాడుతోంది.

రీ. పెదవకొంప. ఎన్నాళ్ళని యిలా
భయం తెప్పించుతూ ప్రయాణించడం :

తల్లీ, తండ్రి, చెల్లీ - అందరూ తనతో
బెంగగా బెరుగ్గా ఒదిగిపోతూ ప్రవర్తిం
చడం - ఎంత దుస్సహంగా వుంది !

ఎవరూ తనతో ప్రేగా వుండలేరు.
ఎక్కడ ఏ మాట జారితే తమ మధ్య
నిందొక్కుకునివున్న అర్థిక సంబంధం
దారం పుటుక్కున తెగిపోతోందోనన్న
బెంగ. అంతేనా? అది తప్ప తమ
మధ్య మరే అనుబంధమూ లేదా :

ఇంట్లో వియ్యం నిండుకుంటే -
వియ్యం లేనవి చెప్పడానికి జంకుతూ,
'చంద్రా, ఆ వియ్యం డబ్బాలోనుంచి
ఓ గ్లాసుడు కొలిచి తీసుకురామ్మా ఎవరు
మరుగుతోంది' అని కేకేస్తుంది అమ్మ.
వియ్యం నిండుకున్నాయనీ - ఆ పూటకి
మాత్రమే వున్నాయనీ - అవిడ
ఉద్దేశ్యాన్ని అలా తెలియజేస్తుంది.

ఓజీలు చిరిగిపోయేయని చెప్పడానికి
బదులు - ఆ చిరుగురి ఓజీలోంచి పెల్లు
వికే అందాల్సి తనముందు ప్రదర్శిస్తూ
అదే పవిగా తన కళ్లాడుట తిరిగే చెల్లీ.

వీడికట్టకోసం తన వర్స తడుముతూ
తన కంటపడేసరికి - 'చిల్లర డబ్బులు
యేమైనా వున్నాయేమోనని -' అంటూ
వెకిలిగా వవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ -
నాన్న . .

తమ తెచ్చే జీతంతో ఇల్లు గడనాల్సిన
మాట విజమే కానీ - కేవలం ఆ ఒక్క
నాస్తవంకోసం - పూర్వపు అనురాగాలూ
మమతానుబంధాలూ, ప్రేమలూ అన్నీ

విపరమై విప్రేక్షమై పోవాలా : అంతా
యాంత్రికంగా కృత్రిమంగా తయారవ్వాలా ?

చంద్రకి ఏడుపొస్తోంది.

నాన్న ఏదో అంటున్నాడు. అమ్మ వెక్కిళ్ళు హర్షనీ నొక్కులు లాగా వివిపిస్తున్నాయి.

'ఉష్.... ఏ ద వ కే - అది లేస్తే వింటుంది, అంటున్నాడు నాన్న. ఏడుపుని ఆపుకునే ప్రయత్నంలో అమ్మ ఉచ్చాసన నిశ్వాసలు విరుపుగా వివిపిస్తున్నాయి.

వరండాలో క్లాసు పుస్తకం పట్టుకుని దిక్కులు చూస్తోంది చెల్లి ఉమ. దానికి పుస్తకం మీద ద్యాస విలవటం లేదు. దాని మనసిప్పుడు కల్లోల సముద్రంలాగ వుంది కాబోలు, ఇంట్లో ఎదురవుతున్న పరిణామాలని చూస్తూ- ఆకలింపు చేసుకో గలిగే వయస్సు, అవగాహన లేక దాని మనసు ఎంత అస్తవ్యస్తంగా తయారయిందో ?

చంద్రకి ఏదైతే పోతున్నట్టునిపిస్తోంది. వెర్రిగా కేకలు వేయాలని పిలిచింది.

కరెంటు పోయింది.

తిరుగుతున్న ఫేను కట్టం ఒక్కసారిగా ఆగిపోయింది. కాలమే స్తంభించి పోయినట్లు యింది చంద్రకి. లేచి లైటు వెలిగించే ఓపిక లేదనిపిస్తోంది.

రెండు విముషాలు గడిచేయి.

ఉక్కపోత భరించలేనిదిగా ఉంది.

కోడిగుడ్డు లాంతరు వెలిగించి తెచ్చి గదిలో పెట్టి వెళ్ళిపోయింది ఉమ.

విశృంభం. ఒక మాట లేదు. పలకరింపులేదు.

తరతరాల శత్రుత్వం, ద్వేషభావం తమ మధ్య తిష్టవేసుకున్నట్లు -

లాంతరు పెట్టేసి వెళ్ళిపోతున్నదాన్ని జడ పుచ్చుకుని లాగి, ఆ చెంపా యీ చెంపా వాయించా లనిపించింది చంద్రకి.

'నేను అక్కనే దెయ్యంవా : నాకో అంత నిర్లిప్తంగా ప్రవర్తిస్తా వెందుకే ?' అని అరవాలనిపించింది చంద్రకి.

ఉద్యేగంలో వళం తప్పిన మనసుని స్వాధీనిపరుచుకోవడం సాధ్యం కావటం లేదు చంద్రకి. దబదబి తలమీద చేతుల్తో బాదుకుంటూ వెక్కిరివెక్కిరి ఏడవటం ప్రారంభించింది.

చంద్ర ఏడుపు విని ఇంటిల్లిపాదీ గాతరాగా అక్కడికి చేరారు.

'చంద్రా, ఏమయిందే ?' అంటూ సముదాయించబోయింది తల్లి జానకమ్మ. ఒక్క విసురున అవిడ చెయ్యి విసిరి కొట్టింది చంద్ర.

'ఇంకా ఏం కాలేదు- కాలేదనే ఏడుస్తున్నాను' అంది రోషంగా.

'ఏమిటి తల్లీ ?' విస్తుపోతూ అడిగింది జానకమ్మ.

'నా చావు' విసురుగా వచ్చింది

జవాబు. ఆ జవాబు కనుక్కున వడునైన కత్తిలా గుండెలో దిగబడిందో యేమో- 'అయ్యో, చంద్రా' అంటూ ఏడుస్తూ కుప్పలా కూలబడిపోయిందానిద నోట మాట రాక చూస్తూ వుండిపోయేరు అవధానిగారు.

ఈ హడావిడితో మెలకువ వచ్చేసిన రజని భయంతో చప్పున లేచిపూచుంది. అందరివేషా భయభయంగా చూస్తూ వుండిపోయింది. శబ్దమే తప్ప పలుకు లేని ఆ పిల్ల గొంతులోనుంచి బాధాకరమైన అన్నపప్పు ద్వనులేవో వెలువడ్డాయి.

చంద్ర చప్పున తలెత్తి ఆ పిల్లవేపు చూసింది. 'ఈ మూగిముందొకర్తి- శనిలాగ నా బ్రతుక్కి దాపురించింది' తనిగా అనుకుంది. మరుక్షణంలో విలుపునా కంపించిపోయింది. అంత క్రూరంగా ఆ పసిదాని గురించి ఎలా అనుకోగలిగింది! చంద్రకి తనమీద తనకే అసహ్యంగా వుంది

నోడులేని ఆ పిల్ల గురించి అంత శతినంగా, కరుగ్గా, విసుగ్గా ఎలా అనుకోగలిగింది తను? తనలోని అదర్శం, ఆలోచన, భిన్నత్యం, ప్రేమ- అన్నీ మారుమూలంకి చెదిరిపోయేయి? 'నీకు స్థిమైన ఋతూలు లేవు. నమ్మిన దాన్ని అదిరించగలిగే దృఢచిత్తం లేదు. ఆనేక తప్ప ఆలోచన లేదు. అందో శన తప్ప అవగాహన లేదు-' అని తన

మనసులో ఎవరో కేకలు వేస్తున్నట్లుని పించింది చంద్రకి. బాధతో కృంగిపోతూ 'భగవాన్' అనుకుంది చంద్ర.

* * *

రజనిని తను ప్రేమించలేకపోతోంది. ప్రేమతో అదరించలేకపోతోంది. మరెందుకు ఆ పిల్లను తీసుకొచ్చి యింట్లో పెట్టుకున్నట్లు? ఏం ఉద్దరిద్దామని? ఎన్నో అదర్శాలువరికి, ఎంతో గొప్పగా సూర్యం వద్దని మరీమరీ చెప్తున్నా వినకుండా ట్టుదలగా రజనిని తీసుకొచ్చింది. మొదట్లో ఎవరినీ పట్టించుకోకుండా దైర్యంగా, తన మనసుకి నచ్చినట్లు- రజనిని ఎంతో అభిమానంగా చూసుకునేది.

కానీ. రాసురాను తన చుట్టూ నమాజం తనవేపు వేలెత్తి చూపుతూ, హేళనచేస్తూ, తనని దోషిగా నింబెట్టి, పిలువ వేస్తున్నట్లునిపించి- ఆ సంఘటనల వరంవరకి తట్టుకోలేకపోతోంది తను. తనలోని ఆశయాం గాలిపటాలు వాస్తవాల ముళ్ళ కంచెలకి తగులుకొని కళా వికలైపోయాయి

పట్టుదల పట్టుకప్పి, దైర్యం సడలి- అదైర్యం చోటుచేసుకుంటోంది. పరిస్థితుంకి ఎదురాడి పోరాడగలిగే గుండె దిటవు తనకి లేదుగాక లేదు. ఈ విందల వల్లకి తను మోయలేదు. ఈ వెక్కిరింతల అగ్నిగుండంమీద తను నడవలేదు. తను మామూలు మనిషి. కోరికలు,

“ఈ ఇంటి పున్న
“ఫినిలటో” అదే
ఎల్లప్పుడూ వరద
లా జ్వలింపుతున్నది
గినా - మీరు సుర
క్షితంగా బయట
పడాలి”

AVM

అ క లు, దుః ఖా లు, సంకోషాలు, వ్యస్నాలు, స్వాస్థ్యాలు - అన్నీ ముప్పిరి గొంటూ వుంటే అకులా అల్లల్లాడిపోయే సామాన్యమయిన వ్యక్తిత్వం తనది.

కేవలం పుడ్రేకం, ఏదో చేసేయాలనే తపన. ఏదో సాధించేస్తున్నానన్న అహంకారం. ఎవరిమీదో, దేవికో కనికో - క్రోధంకో ఏదో చేయడం. అంతా అయోమయం. తన మానసికస్థితి తనకే అగమ్యగోచరం. అంధకార బంధురం.

నమ్మిన విశ్వాసాలని దృఢ చిత్తంతో కడదాకా డిక్షకో విర్వర్తించ గలగే చేప తనకిలేదు

అది తనకి తెలుసు. తన మనసు అనుక్షణం విరిచీసి ఆ విషయాన్నే ఎత్తి యువ

చూపుతూ తన గుండె గూడువట్లను కుదిపి కుదిపి వదిలిపెడుకోంది.

అందుకే సూర్యం అన్నాడు: “చంద్రా వీకు తెలియదు - జీవితాన్ని జీవితంలాగే చూడగలగడం నేర్చుకోవాలి. జీవితం నివిమా నన్నివేళాల లాగానో, నవంల్లో దొర్లే సంఘటనల మాదిరిగానో నడిచేది కాదు. అది కఠిన వాస్తవాల పుట్టి. అందులో ఎన్నో దొంకదార్లు. ముళ్ళ పొదలు - విమాత్రం అజాగ్రత్తగా ఉన్నా వాళ్ళంతా చీరుతుంటుంది సుమా : నా జీవితంవట్ల యింత దయ, సానుభూతి, కరుణ చూపిస్తున్నావు. నాకది చాలు ... రజవిని చేరదీస్తే నీకెడరయ్యే వరిస్థితులు ఎంత గడ్డుగా వుంటాయో

నీకు తెలియదు. అదెన్ని చేదనమనవ్వల్సి సృష్టించి - నీచట్రా ఎంత వీరత్వకరమయిన వాతావరణం ఏర్పరుస్తుందో నువ్వు ఊహించ లేకపోతున్నావు వద్దు చంద్రా-రజనిని తీసుకెళ్తావని అనకు నాకోసం భగవంతుడు సృష్టించి యిచ్చిన అనరకంలోనే దాన్ని వుండని."

తను దుఃఖంతో మైసంలా కరిగి పోయింది.

ఏం మనిషి యితను! కష్టం, భార, చికాకు- ఇన్ని అతన్ని చుట్టుముట్టి- జీవితాన్ని చిద్రుపలు చిద్రుపలు చేస్తున్నా - ఇంత నిర్బరంగా, ఇంత దైర్యంగా-మొండిగా-ఎలా వుండగలుగుతున్నాడు. విషాదసాగరంలో మునిగి పోతూ కూడా ఎలా విర్వికారంగా మవలు కోగలుగుతున్నాడు? ఏమిటితనికత్తవ్వం!

తను అనేకంతో అంది: "నా చుట్టూ సమాజం నన్నెన్ని అవహేళనకి గురి చేసినా నేను బెదిరిపోను సూర్య-- నా నిర్ణయం మారదు. ప్లీజ్ రజనిని వంరక్షించే అవకాశం నాకివ్వ సూర్యం-- నేను నీ కష్టంలో చేయూతవివ్వాలి. అంతే రజని చిన్నారి బ్రతుకు చీకటి గుయ్యారంలా తయారవడానికి పిల్లేదంతే. అహరహమూ దాని బ్రతుకులో చీకటి, నిరాశ, దైన్యం- చోటుచేసుకోడానికి పిల్లేడు. అసలే దానికి నోరివ్వకుండా భగవంతుడు తీరని ద్రోహంచేసాడు.

"కష్టం వస్తే నోరువిప్పి, ఎవరికయినా

ఎలా చెప్పుకోగలడు? దాని గోరువెచ్చని తన్నీళ్ళు తుడిచిపెట్టడానికయినా ఒక ప్రహస్తం అవసరం ఉందని గుర్తించ లేనా సూర్యం! అ ప్రహస్తం నేనే ఎందుకు కాకూడదు? రజని నేను సాకుతాను. అ పిల్ల అరినా పాలనా చూస్తాను. పెంచి పెద్దదాన్ని చేస్తాను. బ్రతుకులో విషాదంతో అ పిల్ల మానసికంగా క్రుంగిపోతూ- బ్రతుకంటే విరక్తిగా, హేయంగా, భరించలేని నరకంగా- బెదిరిపోతూ, బెంగబెంగగా కాలం గడవటాన్ని నేను ఊహించలేను సూర్యం.... నాకీ అవకాశం యివ్వు ఇదే నేను నా జీవితాదర్శంగా పెట్టుకుంటాను-ఎండిపోయిన నా ఎడారి మనసులో మమతల మధురమలు వింపుకుంటాను సూర్యం అర్థంచేసుకోవూ? " అంది ఉద్యేగంగా.

సూర్యం చిన్నగా నవ్వి చూపేడు.

ఈ మనిషి గుండె ఎంత కరుకైనది! ఇలాంటి స్థితిలోకూడా ఎలా నవ్వగలుగుతున్నాడో!

'రిస్క్ తీసుకుంటున్నావు '

'ఓదిపోతావు సుమా!' అనే దోరణిలో అతనలా అనేసరికి తన మనసు చివుక్కుమంది. వట్టుదల మరింత హెచ్చింది.

'రిస్క్ తాడు సూర్యం-ఈ పరిస్థితుల్లో ఇది నాకవిన బాధ్యతగా భావిస్తున్నాను-' అంది గంభీరతని నిలుపుకోడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

మార్కాన్ని ఎలాగో అంగీకరింప జేసింది. రజనిని ఓనంచీవిండా అప్పిల్లి బట్టలతోపాటు తీసుకొచ్చి యింట్లో దిగబెట్టాడు. ఆ రోజంతో గర్వంగా అనిపించింది తనకి. ఏదో సాధించ బోతున్నదనే ఆలోచనలతో మనసు ఉద్రేకంతో సంబరపడిపోయింది.

“రజనిని తీసుకొచ్చేస్తూవుంటే కాంతంగాదు ఏమీ గొడవ పెట్టలేదు కదా” అడిగింది కుమారులు.

మార్కం తన పహణి దోరణిలో తేలికగా నవ్వేస్తూ “పెద్ద తుపాను పెట్టి వెలిసింది యింట్లో. ప్రాణనష్టం ఏదీ జరగలేదనుకో...” అన్నాడు.

అతని మాటలకి తనకి నవ్వొచ్చింది. నవ్వుతూ రజనిని దగ్గరకి తీసుకుంది.

మార్కం వెళ్ళిపోయేక అంతవరకూ ఆ దృశ్యం అసక్తికరంగా చూస్తూవుండి పోయిన తల్లి తండ్రి కొంచెం ముందుకు వచ్చేరు.

“ఎవరమ్మా చంద్రా - అతను?” తండ్రి అడిగేడు చెప్పింది.

“ఈ పాప..?” అర్థోక్తిలో అపింది అమ్మ.

“ఈ పాప పేరు రజని. ఆయన కూతురు. వారి యింట్లో పరిస్థితులు ఏమీ బాగులేవు. అదుర్దర వాతావరణంలో ఉన్న జీవితం చిన్నానిన్నమై పోతుందని చెప్పి దీని వంశక్షణితారం నామీద వేసుకున్నాను..”

“అంటే...” విత్తర పోతూ అడిగింది అమ్మ.

“అంటే అర్థంకాలేదా అమ్మా; ఇకపై రజని మనింట్లోనే వుంటుంది.” అంది ద్రయేటిక్ గా. తను తెచ్చే శతంరాళ్ళమీద బ్రతకాల్సిన అగత్యం వుండడంచేత - తనెంత నాటకీయంగా ప్రవర్తించినా, మాట్లాడినా - అయింట్లో ఎవరికీ ఎదురు చెప్పే దైర్యం, చేప లేవని తనకి బాగా తెలుసు.

అమ్మ అచేతనస్థితిని అనుభవిస్తూ న్నట్టుగా ఉండిపోయింది.

రిఅదికాదమ్మా...” తండ్రి ఏదో అనబోయేడు.

“నా నిర్ణయానికి తిరుగులేదు నాన్నా - మరేం చెప్పొద్దు - నా సంపాదన నలుగురికి తిండిపెట్టడంలేదూ - అందులోనే మరో ముద్ద - ఈ నోరులేని పసిదానికి చాలదా నాన్నా?”

దెబ్బతిన్న పక్షిలా విరివిరిలాడి పోయేడు తండ్రి. తనంత కూరంగా ప్రవర్తించగలగడం తనకే రోతగా అనిపించి అతరువాత చాలాసేపు గదిలో రహస్యంగా రోదించింది చంద్ర.

“పాపా.. నీ పేరేమిటమ్మా?” అడుగుతోంది ఉను, రజనిని.

“అప్పిల్లికి మాటలురావే. మూగది.” అక్షణంలో -

అగదిలో ప్రాణవాయువు ప్రసరించడం మానలేదు. కేవలం అందువల్ల

మాత్రమే అక్కడ నమయంలో మూడు ప్రాజాలు ఊపిరి నిలుపుకోగలిగాయి...

....

అపీసులో కొత్తగా ట్రాన్స్‌వరు మీద వచ్చి జాయనవుతున్న గుమస్తాగా పరిచయమైన వ్యక్తిని చూస్తూనే నిర్భాంత పోయింది చంద్ర.

అతను అతను - సూర్యం!

అంత మంది మధ్య - సూర్యాన్ని పరిచయస్థుడిలా పరిచిందాలో, అపరిచిత వ్యక్తిలాగా సంబోధించాలో నిర్ణయించుకోలేక తటవటాయిస్తూ వుండిపోయింది.

'నమస్తే, నా పేరు సూర్యం' విశ్వదాస్ ని ప్రయోజించేస్తూ అతనే మాట్లాడేడు. ముందు మౌనంగా ప్రత్యుత్తరం చేసింది.

ఎన్ని జ్ఞాపకాల వంతెనలు దాటేక - మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకి తనివించేడు సూర్యం! చంద్ర కళ్ళలో నీళ్ళు నిలిచాయి. ఎవరూ చూడకుండా కళ్ళు వొత్తుకుని - వశం తప్పి, చెదిరిపోతూన్న ఆలోచనల్ని, మనసునీ ఉగ్గబట్టుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ పైపు మిషనుమీదికి చేతులు పోనిచ్చింది.

తరువాత - సూర్యంతో వంటరిగా మాట్లాడే అవకాశం నాలుగయిదు రోజులకి కానీ కలగనేలేదు.

ఓ రోజు కాంటిన్‌లో కాఫీత్రాగుతూ ఒక్కడూ తనివించేడు. నెమ్మదిగా అతని ప్రక్కకి వెళ్ళి కుర్చీలో కూచుంది.

"సూర్యం - ఎలా వున్నావు?"

అదేం ప్రశ్న! తప్పేసాడు. "మీ ఆవిడ బాగుందా సూర్యం?"

తలుపేడు.

ఓ అరక్షణం విశ్వం వేడిగా, వాడిగా తమమధ్య తాండవిస్తోంది.

"పిల్లలెందరు?"

"ఒక్క - పావ - పేరు రజివి"

ఆ తరువాత ఏం మాట్లాడాలో తోచలేదు. ఇంటికి రమ్మనయినా పిలవలేదు సూర్యం - చంద్రకి మనసంతా కల్లోలంగా తయారయింది.

సూర్యం నిండుకుండలా తనివెస్తున్నాడు కళ్ళకి ఆపెదవులమీద చిరునవ్వు అలాగే వుండుందెప్పుడూ. ఆ నవ్వు తనని సూర్యానికి దగ్గర చేసింది. కావి - పరిస్థితులు మాత్రం తమని దారుణంగా విడదీసాయి. సూర్యం పెళ్ళి వాళ్ళ మేనమామ కూతురుతో జరిగిపోయింది. సూర్యం తండ్రి చిక్కుకున్న ఆర్థిక విషయంలో సూర్యం మేనమామ చేసిన వహాయానికి ప్రతిఫలంగా సూర్యం అయిన కుమార్తెను చేపట్టక తప్పలేదు.

తను... :

తన మీద అధారపడ్డ చెల్లెల్ని, తల్లిని, తండ్రిని అన్యాయం చేయలేక అవివాహితగా వుండిపోవలసి వచ్చింది. ఇలా ఎన్నాళ్ళు? ఈ త్యాగానికి ఏది పరమార్థం? తన జీవితానికి ఏది గమ్యం? ఎక్కడికీ నిరవధిక యాత్రాపథం?

ఒక్కసారి తనకి ప్రాణం కడతేరి పోయినట్లుగా అయిపోతుంది. మనసు

చించుకున్నట్లుగా గందరగోళంగా తయారవుతుంది.

ఎవరూ తన భవిష్యత్తు గురించి, వినాహం గురించి, ముఖం గురించి పట్టించుకోవటం లేదన్న ఆలోచన వచ్చి నిలుపునా దహించుకు పోతున్నట్లుని పిస్తుంది. అనగా ఆలోచన మనసునికి తరిదాపుగా రానివ్వడానికే భయంతో కంపించిపోతున్నట్లు కనిపిస్తారు.

ఒక్కో అవేళపుక్షణంలో - జీవితం మీద విరక్తి పెచ్చుపెరిగిపోయి-అందరినీ పేరుపేరునా తిట్టిపోయా రనిపిస్తుంది. చుట్టూ వెలుగు ప్రసరింపజేస్తూ తనెం దుకు కొవ్వొత్తిలా హరించుకు పోవాలని పిస్తుంది. ఏడుపొస్తుంది. పిచ్చైతి నట్లు అరవాలనిపిస్తుంది.

కాని-వారి ప్రవర్తనలో నిబిడీకృత మైన దైన్యం అవసరం గుర్తొచ్చి మన వంతా ఆర్థీభూతమై చలించిపోతుంది.

తన ఆవేదన తనలోనే అణచుకుని తన విషాదం తనకే మిగుల్చుకుని-ఇలా విస్ఫారంగా కాలం గడపాల్సిందే.

కాని-జీవితం ఎంత విచిత్రమైనదో! తనవాడు కాకుండా పోయిన సూర్యం కూడా-నంసార జీవితంలో ఎన్నో ఒడిదుడుకులనీ, కష్టాలనీ - అనుభవిస్తున్నాడని తెలుసుకుని వివ్వెరపోయింది.

ఆ గంభీరత వెనుక ఎంత దీనత్వం! ఆ చిరునవ్వు వెనుక ఎంత విషాదం! ఇంటి పరిస్థితుల గురించి సూర్యం

ఎప్పుడూ పెదవి విప్పి ఒక్కమాట కూడా అనలేదు. ఒక్కసారి కూడా తన బాధలు వెల్లబోసుకోలేదు--

సూర్యం గురించి అపిసులో అంతా తలారకంగా వ్యాఖ్యానాలు ప్రారంభించేరు. ఎవరినీ ఎప్పుడూ యింటికి పిలవడనీ-ఎవరయినా ఆ ప్రసక్తి తీసుకొస్తే దాటవేస్తుంటాడనీ - భార్యని నలుగుర్లోకి తీసుకురాని మూర్ఖుడనీ-ఒట్టి అనుమానపు మనిషి అనీ - అతని భార్య బొత్తిగా అనాకారి అనీ - ఆమెని అస్తమానం గొడ్డుని బాదినట్లు బాదుతూ హింసిస్తూ వుంటాడనీ-ఇలా ఎన్నెన్నో--

ఇవన్నీ తెలిసి కూడా సూర్యం పట్టించుకోలేదు. విర్వికారంగా ఊరు కుండేవాడు.

కనీసం తననయినా యింటికి పిలవలేదు సూర్యం. తనే కుతూహలం దంపుకోలేక అతని యిల్లు కనుక్కుని, తనంతట తానుగా వెళ్ళింది.

వెళ్ళి :

అక్కడ పరిస్థితి చూసి విస్తుపోయింది. విబ్బరంగా, దైర్యంగా కనిపించే సూర్యం-అంతరంగంలో ఎన్ని వ్యధలకి లోనవుతున్నాడో స్వయంగా చూసి ప్రమాన్వడిపోయింది.

సూర్యం భార్య-మతిస్థిమితంలేని మనిషని గ్రహించి చంద్రకి గుండె ఆగినంతవనయింది. ఆవిడకొంక్షణాలు చిన్నప్పటినుంచీ వున్నాయనీ-వినాహం

అయ్యేక మరింత విజృంభించాయని తెలిసికొని వణికిపోయింది చంద్ర

అంతేకాదు—

సూర్యం కూతురు రజని—ఆ పిల్ల మూగదని తెలిపాక చంద్రుని ఎవరో చెక్చెక్మని కొట్టి హింసిస్తున్నట్టుగా పేదన కలిగింది.

ఆపిల్ల తల్లిచేత దెబ్బలు తినవిరోజు లేదు. ఉన్నా దం లో చేతికందిన వస్తువుతో పిల్లని కొడుకుందిట అమె. కన్నబిడ్డ అనే గ్రహం పు కూడా లేకుండా ప్రవర్తించే అమెతో సూర్యం ఎన్ని ఆరాటానికి లోనవుతున్నాడో— ఎంత యాతనకు గురవుతున్నాడో తలుచుకుంటే గుండె ద్రవించుకు పోయింది చంద్రకి.

తల్లి ఆనాదరణతో— ఇంట్లో అనుక్షణం నరకంగా మారే అదుర్దార నాకా వరణంలో మానసికంగా చితికిపోయి— తిన్నది హితవుకాక— రజని ఎందిన పుల్లలా— కళ్ళలో జీవం నిలుపుకొని కనిపించేవరికి తను మనసు విగ్రహించుకో లేకపోయింది.

ఆ పిల్ల నెలాగయినా తను రక్షించాలని— ఆ పిల్ల బాగో గుణ చూపే బాధ్యత తను తీసుకోవాలని—ఆ విధంగా సూర్యం మందే గుండెకి వూరట కలిగించాలని అనిపించింది.

ఇదే విషయం సూర్యంతో చర్చించి, సూర్యం చెప్పినా వివకుండా ఎన్నో

అదర్శనాలతో— ఎంతో ఉన్నతమయిన అలోచనలతో— దైర్యంగా రజని బాధ్యత స్వీకరించింది.

అంతే...

కాని రజని యింట్లోకి వచ్చిన తరువాత కానీ సూర్యం మాటల్లోని చేదు పత్యాలు, జీవితానుభవం గుర్తింపుకి రాలేదు.

ఉద్యోగంతో, ఒక మంచి పని చేయాలన్న ఆరాటంతో తను చేసినదానికి ఎన్ని ప్రతిఫలనలు ఎదురవుతాయో ఊహించ లేకపోయింది. తీరా ఆ పరిస్థితి ఎదురై ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తూవుంటే నిలదొక్కుకునే గుండెదిటవులేక కంపించిపోతోంది తను.

అపీనులోనూ, బయటాకూడా తను గురించి రకరకాల వదంతులు బయలుదేరాయి. రజనిని అర్థంగా పెట్టుకుని పిచ్చి భార్యతో వేగలేకపోతున్న సూర్యాన్ని తనవెంట తిప్పకుండాందని అంతా రకరకాలుగా నీచంగా చెప్పుకోవటం, అనటం ప్రారంభించేరు. సూర్యం కుటుంబ పరిస్థితి ఎంత గోచ్యంగా వుందినా ఆ విషయాలన్నీ కూపీలాగందే విద్రవట్టని మనుషులు తలో రాయి వివరటం ప్రారంభించేరు. తమ యింట్లో అమ్మకి నాన్నకి కూడా ఆ పిల్లని తను చేరదీయడం సుకరామూ యిష్టంలేదు. తను అభిప్రాయం వెల్లడించుకోలేని

క్రిందటి సెల పొరపాటున మేకు పదిరూపాయలు ఎక్కువచ్చాను. అప్పుడు మీ మాట్లాడుకుంటూ గమ్మన పూరుకున్నారు. ఇప్పుడు అక్కవయే సరికి వచ్చేసెలదీస్తున్నారే?

పరికితనంకో వాళ్ళు లోలోనే సతమత మైపోతూవుండటం గమనిస్తూనే వుంది.

ఆ ములుకుల్లాంటి మాటలు, విందలు అంతై యంతై తనని చుట్టుముట్టి రోజు రోజుకీ ఊపిరాడనివ్వకుండా చేస్తున్నాయి ఈ పరిస్థితివి ఎదుర్కొంగలిగే సత్తా తనకి లేకపోతోంది.

తన చుట్టూ పరిస్థితులు వికటించి, హేళనలు శ్రుతిమించి...తను మానసికంగా వ్యధాకి లోనవుతూ వుంటే - ఒక్కసారి రజనీ బాధ్యతను తను స్వీకరించడం పొరపాటేమోనని కూడా అనిపించ సాగింది.

అన్యాయంకాదు! మరెందుకు రజనీని గొప్పగా తీసుకొచ్చినట్టు? తన చిత్త ప్రవృత్తి తనకే అవగతం కావటం లేదు. తన మనస్థితి తనకే రోతగా వుంది. వెగటు కలిగిస్తోంది.

ఏ సమాజాన్ని బాతరుచెయ్యకూడ దని గర్వించిందో... ఆ సమాజాన్ని చూసే తనివ్వుడు బెదిరిపోతోంది. గజ గజా వణకిపోతోంది. పరికిగా దాని వీడ కూడా తనమీద పడటాన్ని భరించలేక పోతోంది.

సూర్యం చెప్పే మాటలు పడే పడే గుర్తొస్తున్నాయి:

'జీవితం మనం చెప్పేలా వడిచేది కాదు చంద్రా- జీవిత వాస్తవం కఠిన శిలం తాకిడికి తట్టుకోడానికి సతతమూ సిద్ధంగానే వుండాలి. అదే అనుభవం. ఆదర్శం వేరు. ఆచరణ వేరు. రెంటికి మధ్య అనంతమయిన అగాధం వుంది. ఊహ వేరు- వాస్తవం వేరు. ఏదో అనుకుంటాం. ఏదో సాధిస్తామనీ - సాధించగలమనీ- అందుకు మార్గం మందరంగా, సూటిగా, సజావుగా

వున్నట్టుగా కనిపిస్తుంది. కాని- ప్రయత్న సాఫల్యంలో తమ యాత్రావశ్యంలో ఎదురయే కష్టాలు- అటపోటులు- వీటికి తట్టుకోగలగడం చాలా కష్టం- అందుకేనే దైర్యం, వట్టుదల, అత్యుత్సాహం, అవగాహన వుండాలి....'

నిజం....

తనలో ఉండేకం తప్ప అభినివేశం లేదు. ఆశయం తప్ప - సమ్యగవగాహన లేదు. అందుకే ఓడిపోయింది తను....

ఇంక- రజనీని తను యింట్లో ఒక్కక్షణం కూడా వుంచుకోలేదు. చంద్ర కళ్ళనుంచి వెచ్చగా కన్నీరు వరదగా ప్రవహిస్తోంది.

కరెంటు వచ్చి, లైటు వెలిగింది. ఫేను మళ్ళీ శబ్దించేస్తూ తిరగటం ప్రారంభించింది. చంద్ర పమిటతో ముఖం తుడుచుకుంది. అలాగే పీసు వేపు చూసింది.

పదవుకోంది. మరో గంటలో జనతా బయల్పడుతుంది.

సూర్యాన్ని కలియాలి తన ఆశక్తతనీ, అసమర్థతనీ అంగీకరిస్తూ రజనీని అప్పగించాలి అనిపిస్తోంది....

సూర్యం భార్యతోపాటు వెళ్ళిపోతున్నాడు. అంతటా విప్రులు చెరిగివట్లు చెలరేగిన పుకార్లతో - సిగ్గుతో, అవమాన భారంతో క్రుంగిపోతున్న తన ముఖంలోకి చూడలేక - ప్రయత్నం

మీద దిద్దిచేయించుకుని మరీ వెళ్ళిపోతున్నాడు.

వెళ్ళి, రజనీని అప్పగించాలి. సూర్యం ఏమనుకుంటాడో? తనని చూసి నవ్వుకుంటాడేమో? ఎన్నో అదర్బాలు వచ్చింది, దానికొకటి పనికివచ్చిన తను - ఇప్పుడిలా అర్థాంతరంగా 'నీ అర్థమవుతున్నది' అనుభవించు' అన్నట్టుగా రజనీని, ఆ నోరులేని పసిపిల్లను- తిరిగి ఆపిచ్చి తల్లి బారిని పడేస్తూవుంటే - సూర్యం ఎంత బాధపడతాడో? తననెంత చురుకైనగా చూస్తాడో?

'కాని, తప్పదు -' వీరసంగా అనుకుంది చంద్ర - ఈ పిల్లని యింట్లో వుంచుకుని తను మరింత యీ ఎదురుతిరిగే కలకల సముద్రాలని అధిగమించలేదు. అవమానాలని, దూషణలని, తిరస్కారాలని, తట్టుకుని భరించగలిగే దృఢసంకల్పం, అత్యున్నత దైర్యం తనకి లేవు గాక లేవు.

ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినదానిలా చప్పున మంచంమీద నుంచి లేచింది చంద్ర. ముఖంమీద నీళ్ళు చల్లుకుంది. రేగిపోయిన జుత్తుని చేత్తో పవరించుకుంది.

రజనీ బొంతమీద అమాయకంగా విద్రపోతుంది తల్లిదగ్గర లభించని భద్రతని సంకోషంగా అనుభవిస్తున్నట్టుగా నిశ్చింతగా పడుకునివుంది.

చంద్ర భారంగా నిట్టూర్చింది.

రజనిని లెపింది. ఆ పిల్ల బట్టాన్ని పంచీలో వర్తింది. రజని అయోమయంగా చూస్తూ వుండిపోయింది

జానకమ్మ వచ్చి ద్వారానికి అనుకుని ఆశ్చర్యంగా యిదంతా చూస్తోంది.

"రజనిని సూర్యానికి అప్పగించి వస్తాను." ముక్తసరిగా చెప్పి రజనితో పాటు బయల్దేరింది చంద్ర.

* * *

చంద్ర రజనితో ప్లేషనుకి చేరేవరకే రైలు వచ్చి అగివుంది సూర్యం భార్య కిటికీ దగ్గర కూచుని ఎటో వెర్రిచూపులు చూస్తోంది. సూర్యం ప్లాట్ ఫారం మీద నిలబడి వున్నాడు.

"సూర్యం... " పిలిచింది చంద్ర.

ఎటో చూస్తున్నవాడల్లా ఆ పిలుపుతో అటు చూసేడు. "చంద్రా - వచ్చేవా!" అన్నాడు. తను రావటం తప్పరని గ్రహించినట్లు. ఆ గొంతులో అత్రత లేదు. ఆశ్చర్యం లేదు. తొట్రు పాటు లేదు.

"ఇదిగో, రజని .. రజని...." ఏం చెప్పాలో తెలిక నగంలో అపేసింది చంద్ర అమె గుండె నహనదా చిద్ర మైపోతున్న దినిపించింది. మాటలు గొంతు దాటి వెలువడలేదు కళ్ళు చారా పాతంగా వర్షించసాగాయి

"బాదపదికు చంద్రా - రజని బాధ్యత నువ్వు స్వీకరిస్తానన్నప్పుడు దాని భవి

ష్యత్తు బాగుండటోకన్నదని నేనుకూడా కొంచెం ఆశపడ్డమాట విజం. కాని.... రజని నీకు కూడా భారంగా, ఒక తీరని నమస్యగా అవుతుందని నాకు తెలుసు. ఆ పరిస్థితునికి తట్టుకునే వి బ్బ రం వీలుండదనీ - రజనిని తిరిగి అప్పగిస్తా వనీ తెలుసు..."

చంద్ర ఆశ్చర్యంగానూ అయోమయంగానూ అతని వేపు చూడసాగింది.

"అందుకే చంద్రా - ఇదిగో మొత్తం మూడు టెక్నెట్లు తీసుకున్నాను. రెండు మానూ - అరటి టెక్నెట్లు రజని కోసమూ"

ఆ మాటలు వింటూనే భక్తున రోదించసాగింది చంద్ర. "ఛ- ఊరుకో చంద్రా- ఇప్పుడేం జరిగిందనీ-" ఓదార్పు దానికి వ్రయత్నించాడు సూర్యం.

"సూర్యం నీ గుండె బద్దలయి పోవటం లేదూ? నీకు దుఃఖం రావటం లేదూ?" వెక్కిళ్ళ మధ్య అడిగింది చంద్ర.

సూర్యం పెదవులమీద ప్రాణవంత మయిన చిరునవ్వు మెరిసి మాయమైంది.

చివ్వున ఉరికినస్తున్న కన్నీటి తరం గాలి మధ్య సూర్యం రూపం మహోన్నతంగా గోచరించింది చంద్రకి.

'ఈ సునిమికి ఎప్పటికీ అర్థంకాదు' అనుకుంది మమసులో.

అవును -

మార్కుడికి చీకటేమిటి?

ప్రేమతో పాటిబండ్ల విజయలక్ష్మి

తన కిష్టాలేని పని తనని చేయమనే తను మాత్రం చేస్తుందా? అలా ఆలోచించుకున్న అనుపమకు తనెంక తప్పుగా ఆలోచిస్తోందో అర్థమైంది.

“సారీ నీయూ! నిన్ను అనవసరంగా బాధపెట్టాను” అంది.

“ఓ.కే. మీ యిద్దరూ కబుర్లు చెప్పి కుంటుండండి. నేను వెళ్ళి అశోక్ ను వెదకి పట్టుకొస్తాను” అంటూ మధు అశోక్ వెళ్ళినవైపు సాగిపోయాడు.

మరికొంత పేపర్లో అశోక్ వున్న ప్రదేశానికి చేరుకున్నాడు మధు.

మధును చూడగానే నవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తూ “పదరా, నువ్వు వచ్చేకావేం? అసలే కోతిమూక అవిల్లలు. మేడవ్వు మనకు వచ్చిచెప్పి పోయారు. వీళ్ళ దారిన వీళ్ళు తలా ఓ బోటు తీసుకుని వెళ్ళినా వెళ్ళగల సమర్థులు. పద పద” అంటూ ముందుకు వడుస్తున్న అశోక్ చేయి పట్టుకొని మెల్లిగా అడుగు లేస్తూ-

“నాదగ్గర కూడా ఎందుకు రావటానికేం? నీకేం బాధలేదని నువ్వు మామూలుగానే వున్నావని ఎవరినైనా నమ్మించగలవేమో గానీ నన్ను నమ్మించ

లేపు పరేపద, మనశ్శద్ధరి అదృష్టాలా
ఒక్కలాగే వున్నట్లున్నాయి. అందుకే
ఒక్కచోట చేరామేమో, కనీసం
నువ్వైనా కోరుకున్న ఆ మూయి వి
పొందగలుగుకున్నావని ఎంతో మాతో
పించాను. కానీ, వ్హ్ అంటూ భారంగా
అడుగులు వేస్తున్న ఆశోక్తో పాటే
మళ్ళీ తాము కూర్చున్న వైపు అడుగులు
వేశాడు మధు.

ఆశోక్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. అతనికి
ఎవరితోనూ మాట్లాడాలని లేదు.
మనసులో ఏదో తెలిసి బాధ. కొంచెం
లేపు జరిగిందంతా ఓకరి అని అవలు
తనకు వీలూ పరిచయమే కాలేదని
అనుకుంటున్నాడు. కానీ అది ఒక్క
క్షణం కూడా నింపడం లేదు. మళ్ళీ
ఒక్కజ్ఞాపకమే మనసును పిందేస్తోంది.
తను మధును చూసి అనేవాడు ఒకప్పుడు.

“మోసం చేసిపోయిన రమను
గురించి ఆలోచనలతోనే నీ అమూల్య
మైన కాలాన్ని ఎందుకురా వేస్ట్ చేస్తావు?
ఏదైనా స్పెషల్లేజ్ చేయి. జీవితంలో
యిదో చక్కటి అనుభవమనుకో. ఇలాటి
అందమైన అనుభవాలు అందరికీ కం
గవురా. అందులో బాధ వుండేమో కానీ
ఆ బాధలోని తెలివి తీసుకూడా వుంటుంది”
అంటూ ఏవేవో తను ఎక్కడెక్కడో
విన్న కబుర్లు చెప్పాడు. ప్రేమ గురించి
అనుభవం లేకపోయినా, స్నేహితుడివి
ఓదార్చాలనే తపనతో, కానీ తనదాకా

వస్తే గానీ తెలిదు ఏదైనా. ఆ బాధెలాం
టిదో అది మరచిపోవడమెంత అసా
ధ్యమో యిప్పుడు తెలుస్తోంది తనకు.

అంతా తిరిగి ధిల్లీవైపు సాగిపో
యారు. వాళ్ళందరినీ గెవ్హపువ్
చేర్చి తెల్లవారి స్టేషన్లో కలుస్తానని
చెప్పి అనుపమను తీసుకుని బయలు
దేరారు ఆశోక్. అనుపమ నీలిమ
దగ్గర కలవు తీసుకుంది కన్నీటితో.
కారెక్కి వెళ్ళిపోతున్న అనుపమను
పంపడానికి గేటువరకూ వచ్చిన వీరిము.

“థాంక్యూ డార్లర్ ఆశోక్! నేనుంటా
విక” అంటూ చేతులు జోడించింది.
అటు చూస్తే తనెక్కడ కారు ఆపే
స్తానో అనే భయంతో “మెన్షన్ నాట్”
అని పళ్ళవిగుపున చెప్పేసి కారు
స్పీడుగా పోనిచ్చాడు. కళ్ళు మవకలు
బారి రోడ్డు సరిగా కనిపించడం లేదు
ఆశోక్కు, కన్నీటితో.

అనుపమ కూడా మోసంగా
కూర్చుంది. మామయ్యకు కోప మొస్తుం
దని అగిపోవలసి వస్తోంది గానీ నిజానికి
ఈ పరిస్థితుల్లో ధిల్లీలో బావ బాధ
కళ్ళారా చూస్తూ వుండాలని లేదు
అనుపమకు.

మర్నాడు మార్నింగ్ రెడీ అయి
గెవ్హపువ్కు బయలుదేరిన ఆశోక్.

“అనూ! కమాన్ క్విక్! గెవ్
హపువ్కు వెళ్ళి వాళ్ళను తీసుకెళ్ళి
సెడాన్ యిచ్చొద్దారా!” అన్నాడు

“మళ్ళీ అదొడుకురా! అరిజర్వేషన్

గా డ వే దో చూసి నువ్వే పంపించి
పచ్చేడ్డూ అన్నాడు గిరిప్రసాద్ గారు

"అదేవిటి డాడీ. వాళ్ళ ప్రెండ్స్
వెళుతుంటే అనూకు పెండాన్ యివ్వడా
ని వెళ్ళించి వుండదూ" అన్నాడు
అనుపమవైపు చూసి చిన్నగా నవ్వుతూ.

"లేదు బావా! నాకు రావాంబి లేదు.
పెండాన్ యివ్వాలి నంత గొప్ప ప్రెండ్స్
నా కెవరూ లేరు. పన్నడిగితే నువ్వు
వెళ్ళడం కూడా అనవసరం. కిట్టాను
పంపినా చాలు నీకు తెలిసిన ప్రెండ్ కు
కూడ ఓ రెటర్ వ్రాసి" అంటూన్న
అనుపమ వైపు విస్తుపోయి చూశాడు
అశోక్.

మళ్ళీ ప్లేషనుకు కేళితే నీలూచి చూసి
బాధపడతానని అనూ వుద్దేళ్ళ మై
వుండాలి. విజం కూడా అదే కానీ ....
కానీ.... అఖిరసారిగా వెళ్ళబోయే ముందు
తన ప్రియబాధవిని చూడకుండా ఎలా
వుండగలడు? అమెకు తనేమీ కాక
పోవచ్చు కానీ అనుకోకుండానే తన
సర్వస్వమూ అమెగా మారిపోయింది.
అమెకు తనను విడిచి వెళ్ళడం బాధగా
లేకపోవచ్చు. కానీ అమె తనను విడిచి
వెళ్ళుతున్నారన్న బాధ తనను దహిస్తోంది.

అసలు ఎవరో నీలిమూ ఎందుకొచ్చింది
కిట్టి. ఎందుకు నీలవేణిగా మారి తనను
అవినాష్ గా మార్చింది?

తిరిగి నీలిమూగా మారిన అమె అంత
రంగంలో అ వి నా ష్ గా పంపించిన
అశోక్ కు ఏమాత్రం చోటు లేదా?

అన్నీ ప్రశ్నలే. సమాధానం దొరకని
ప్రశ్నలు:

అనుపమకు సమాధానంగా అలోచ
నల్లో వదిలిపోయిన అశోక్ ను చూసి
అతని బాధను అర్థంచేసుకున్నట్లే.

"వెళ్ళిరా బావా! కుసుమ మేడమ్ కు
మాట యిచ్చావుగా, స్వయంగా
నువ్వేళితే సంకోషపడతాడు" అంది
మళ్ళీ తనే.

షెడ్ లో నుంచి కారు బయటకు
తీస్తున్న అశోక్ దగ్గరకు విండా రంగు
రంగుల గులాబీలున్న ఓ పొట్లం తెచ్చి
అందించింది. మౌనంగా అందుకున్నాడు
అశోక్.

అనుపమ చెప్పకపోయినా అవి
నీలిమ క్రొనమని తెలుసు. అందుకే
కృతజ్ఞతగా అనుపమవైపు చూసి, కాకు
ముందుకు పోవచ్చాడు అశోక్.

* * *

అశోక్ మనసు అల్లకల్లోలంగా
వుంది. ఏ పనిమీదా ఏకాగ్రత కుదరడం
లేదు రెండు మూడుసార్లు యాక్సిడెంట్
చేయబోయి ఎలాగో తప్పుకున్నారు.
డాక్టర్ గా తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించి
నీలిమను బాగుచేయగలిగానా, మనసులో
ఏ మూలో తనే అవినాష్, నీలిమె తన
నీలవేణి న్న భావం బలంగా పాతుకు
పోయింది అది ఎంతగా మరచిపోదా
మన్నా సాధ్యం కావడంలేదు నీలిమను
క్యూర్ చేయబోయి వ్యయంగా తనే
అవ్యాధి పంటించుకున్నట్లుంది లేక

పోతే ఏమిటి? పెద్ద సిరిమ లేవిదే తన జీవితం కూన్యమని ఎందుకనిపించాలి సిరిమెవరు? తనెవరు? మళ్ళీ మొదటి కొచ్చాయి ఆలోచనలు

ప్లేషన్ తు చేతుకున్న అళోక్, అక్కడి ఓ ఫ్రండ్ ద్వారా వాళ్ళ రిజర్వేషన్ ఓకే చేయించి అందరినీ ఓకంపార్ట్ మెంట్ లోకి చేర్చాడు. వచ్చిన దగ్గరనుంచి సిరిమ కోవమే అనేపిస్తున్న కళ్ళకు, ఓటికీదగ్గర కూర్చుని తదేకంగా తనపై పే చూస్తున్న సిరిమ కనిపించడంతో నెమ్మదిగా సిరిమ దగ్గరగా వెళ్ళాడు. ఏమేమో ఎన్నెన్నో చెప్పాలని మనసులో వుండి. కానీ పెదవి విప్పి ఏ మాటా అనలేక పోతున్నాడు బలంగా అదిమిపట్టినా అగని బాధ ముఖంలో ప్రతిఫలిస్తోంది. అళోక్ దగ్గరికి రాగానే తక్కు క్రిందికి వాల్చేసిన సిరిమవైపు చూసి చాలా పేదటికి అతి ప్రయత్నం మీద...

"సిరిమా!" అంటూ గులాబీం పొట్లం అమె చేతిలో వుంచాడు ఆ పిలుపులో అంకురేని వ్యధ, జన్మజన్మల బాధవ్యం, ఏదో తెలివి వివరత్యం ద్వనించాయి.

కళ్ళెత్తి చూసిన సిరిమ కళ్ళనుంచి

తప్పున రాలిన చిరు చుక్కలు చేతిలోని గులాబీంపై పడ్డాయి.

ఇంతలో పెద్దగా వినిపించిన గార్డ్ విజిల్ తో యిద్దరూ ఓక్కసారే పులిక్కి పడ్డారు. అత్యంతగా మరింత ఎప్పటికీ చూడలేనన్నట్లు చూస్తూ అళోక్ చూపుం కర్థం గ్రహించినట్లే అతి మెల్లగా, "వస్తున్నా అళోక్!" అంటూ, గదిగదా ట్రైన్ దిగిపోయింది సిరిమ. అప్పటికే బయలుదేరిన ట్రైన్ లోనుంచి అశ్చర్యంగా తొంగిచూస్తున్న ఫ్రండ్స్ వైపు మేడమ్మవైపు చూసి నవ్వుతూ చెయ్యి వూపిన సిరిమ కళ్ళు, కళ్ళనిండా నీళ్ళతో మనకబారాయి

బండి దూరం కాగానే నెమ్మదిగా అమిషతో కాదు అళోక్ తో కలిసి, అతని అడుగులో అడుగు వేస్తూ ప్లాట్ ఫారం బయటకు అడుగులు వేసింది నీలవేణి, కాదు సిరిమ.

అందరి భవిష్యత్తుకు నాందిగా వెలుగుతున్న అతివి కళ్ళలోకి చూస్తూ తృప్తిగా నవ్వింది అతని చేతితో చేయివేసినదాస్తూ! (నమాస్తం)

అంకితం

మంచి మనసున్న మమతామూర్తి, మానవతావాది, సాహిత్యలోకానికి సన్నిహితులు, సకల కళలకూ అమితంగా అభిమానించి, ఆదరించే అమృత హృదయులూ, మాకు హితులూ, శ్రేయోభిలాషులూ అయిన శ్రీ రమణయ్య రాజాగారికి, వారి మనసెరిగి నడుచుకొనే వారి సతీమణి శ్రీమతి రాజలక్ష్మిగారికి, అనంతమైన అభిమానంతో, అమూల్యమైన ఆశీస్సుల వాస్తూ, చంద్రుని మాతాపితృగూ, నా ఈ "నీలవేణి"ని అంకితమిస్తున్నాను.

-పాటిబండ్ల విజయలక్ష్మి

త్రాగుబోతు - త్రాగుబోతుతనానికి చికిత్స

త్రాగుడు మాన్పించడం, సాంఘికంగాను నైతికంగాను అవశ్యకమైన పంక్తిరేఖ. త్రాగుడు మత్తువల్ల కోట్లాది కొలది ప్రజలు భౌతిక, లౌతున్నాడు వెనుకటికి ఒక కవి వ్రాశాడు. త్రాగుడు కార్మినింక రక్తాన్ని ఎ యుద్ధమూ కార్మి లేదు, ఎన్నో శవపేటికలు ఎక్కువ చేసింది. ఎన్నో యిల్లు అమ్మించింది. ఎంత మందినో దివాళా తీయించింది. ఎంత మంది క్రూరులతోనో మారణాయుధాలు పట్టించింది చాలా మంది పిల్ల పాపలను చంపించింది ఎన్నో మంగళ సూత్రాల త్రాళ్ళను తెంపించింది. పెళ్ళి ఉంగరాలను వ్రేళ్లనుండి మార్పించి ఎంతో మంది ముగ్ధుల కన్యాత్వాన్ని దోచింది. కళ్ళు గుడ్డివిగాను అవయవాలను వంకరగాను చేసింది. మనిషి లోని లోకజ్ఞానాన్ని మ వి పి సుంచి బయటికి పిసిరి భ్రష్టుజ్జీ చేసింది ఎన్ని హృదయాలో, ఎన్ని జీవితాలో ముక్కలు ముక్కలుగా చిదిమింది. ఎందరి చేతనో ఆత్మహత్య చేయించింది. ఇంతెందరినో వల్లకాటికి పంపింది ఇంతెందుకు ఈ త్రాగుబోతుకతనం విషమూ పంపలేవి విషనాయువుల్ని ప్రపంచ మంతటా పంపించింది.

అయితే మద్యంతో కూడిన పానీ

యాలు చరిత్ర కందని కాలం నుంచీ ఉన్నాయి అవి అనేక రకాలు వేద కాలానికి ముందు వేదకాలంలోనూ కూడా సురాపానం ఉంది సోమపానం యజ్ఞాలలోను క్రతువులలోనూ అవసరంగా ఉంది సోమపానం చేస్తే అమరులవుతారని, దేవేంద్రునికి అతి ప్రിയమైనదనీ నమ్మిక. మద్య యుగాలలో శాంత్రిక వాదంలో బదు 'సు'కారాలలోను అంటే మత్స్య, మాంస, ముద్ర, మధు, మైథునాలలో 'మధువు' ముఖ్యమైనదే మధువును పాశ్చాత్య దేశాలలో 'ప్రాణజలం' అనేవారు. విష్కీ అంటే గాలిక్ భాషలో ప్రాణజలం అని అర్థం అనేక రకాలయిన యీ మధువులను కొన్నిటిని ద్రాక్షవండ్లు మురగబెట్టి కొన్నిటిని బాల్ల పరిమియ్యం, బెల్లం, చక్కెర పానకం, మొదలైన వాటిని మురగబెట్టి అవిరిగా మార్చి బట్టికో తీస్తారు. కొన్ని ఉట్టి బట్టి వల్లనే తయారు చేస్తారు నాటు సారాయి యీ విధంగానే తయారు చేస్తారు ప్రతి మధు పానీయంలోనూ 'ఆల్కహాల్' అంటే సారాయి ముఖ్య పదార్థం. ఇది ఎంత ఎక్కువగా ఉంటే అంత నిషా మధువు యిస్తుంది. మామూలుగా మురగబెట్టిన కాటికల్లులో మాటికి ఆరువంతులు

సారాయి ఉంటుంది. కల్లు మురగిబెట్టక మునుపు దానిని 'వీరా' అంటారు. వీరా పుష్టి పదార్థమే. దానిలోని విటమిను 'వి' చాలా శ్రేష్టమైనది. ఇంకా చక్కెర పదార్థాలుంటవి. బ్రాంది, షిష్కీ మొదలైన మధుపానీయాలలో నూటికి 10 వంతులు వరకూ ఆల్కహాల్ ఉండవచ్చును. ఆల్కహాలు మాత్రమే కావలసిన విషా రుచి యివ్వదు. దానిలో విషా యిచ్చేవి రుచినిచ్చేవి చాలా పదార్థాలు కలుస్తారు మధువు అనగా 'వైన్సు' (Wines) అవి తయారుచేసే ప్రాన్సు, ఇర్లన్, అమెరికా మొదలైన దేశాలలో వైన్ శ్రేష్టము ఉంటారు. వీరి జీతాలు చాలి ఎక్కువ. వాళ్ళు ఎన్ని పానీయాలు చవి చూచినా ఏ పానీయం మంచి రుచి గలదో ఎంత కొంతకు వస్తుందో రుచి చూచి చెప్పగలరు. అది కొందరికే సాధ్యం.

ఈ త్రాగుడులో ముఖ్య పదార్థమైన ఆల్కహాలు రక్షణాలు ఏమిటి? శరీరం మీద వేస్తే చల్ల చల్లగా ఉండి అవిరియై పోతుంది. మన కణాలకు అవకారం చేస్తుంది. నోట్లో నేనుకుంటే నోరు మండుతుంది, పుండు కూడా పడుతుంది. చర్మం క్రింద యింజక్షనుయిస్తే మొదట మండి తరువాత నరాలను పుర్రులేకండా చేస్తుంది సూక్ష్మక్రిములను సంహరించగల శక్తి ఆల్కహాలుకు ఉంది. అయితే అది నూటికి 70 పాళ్ళుండాలి.

మద్యం సేవించిన తరువాత అది శరీరంలోని అన్ని అంగాలకు ప్రాకుతుంది. అన్నిటి మీదా దాని ప్రభావం ఉంటుంది ముఖ్యంగా మెదడు మీద నరాల మీద ఉంటుంది.

త్రాగుబోతుతనం అంటే ఏమిటి? త్రాగుబోతు ఎవరు? ఎప్పుడో ఏదో పార్టీలోనో విందులోనో ఒక గ్రుక్కెడు విష్కీలేక చాంపెయిన్ ఒక గ్రుక్కెడు త్రాగేవారిని త్రాగుబోతు అందమా? కాదు. ఎక్కువగా తప్పత్రాగేవాళ్ళనే త్రాగుబోతు అంటాము ఒక్కొక్కప్పుడు విషాకోసం గాని దొంగ సాయంలోగాని మిథిలేటెడ్ స్పిరిట్ అనే పుడ్ ఆల్కహాలు కల్తీ చేస్తారు. ఈ మద్యం విషా యివ్వడం మాట ఎలాగున్నా త్రాగితే తప్పవనిగా ఒక రోజులోనే కళ్ళు రెండూ గుడ్డివై పోతాయి. మగత శీఘ్రంగా వస్తుంది. మనిషి బ్రదికినా దృష్టి మాత్రం రాదు. ఈ త్రాగుబోతుతనాన్ని మూడు విధాలుగా భాగించవచ్చును.

ఒకటి:- తప్ప త్రాగి స్పృహ తప్పివాళ్లు.

రెండు:- బాగా త్రాగటం అలవాటు ఉన్నవాళ్లు

అయినా కొంచెం ఎక్కువ త్రాగగానే వాళ్లకు ప్రతివస్తుపూ రెండుగా కనపడటం, చిత్రచిత్రంగా బయటలేని వస్తువులు ఉన్నట్లు చిత్రభ్రాంతి కం

గటం మనసులోని విషయాలు బయట పెట్టటం సామాన్యంగా జరుగుతూ ఉంటాయి. ఆ సమయంలో ఆ త్రాగుబోతు పదిమంది బలవంతులైనా కొట్టగలను అనుకుంటాడు కాని తనను పరిగా విలబెట్టి వట్టుకొవడాకే పదిమంది కావాలి తనకాళ్ళ మీద తానే విరిబడలేడు ఈ విధమైన వాళ్ళకు ఇలా త్రాగినందు వల్ల ప్రాణాపాయం ఉండదుగాని తాగత్రాగా చూత్రం చికిత్సచేయాలి

మూదోరకం :- ఈ రకం వాళ్ళ కొంచెం త్రాగినప్పటికీ దెయ్యంపట్టిన వాళ్ళలా ప్రవరిస్తాయి. ఈ వ్యక్తులు తమకూ, సమాజానికీ కూడా చాలా అపాయకరం. అదృష్టవశాత్తూ యీ స్థితిరాగానే యిక త్రాగలేదు అదువలన శరీరంలోని మద్యం జీర్ణం కాగానే మామూలు స్థితికి వస్తారు. మద్యం కొంచెం తిసుకోగానే మనిషికి ఉత్సాహం, సిగ్గు తగ్గటం, దైర్యంగా మాట్లాడటం వస్తాయి. ఇంకా కొంచెం రక్తంలోకి వెళ్ళేటప్పటికి తల కొంచెం తిరిగినట్లువుతుంది. చాలా సౌఖ్యంగా ఉన్నానని భ్రాంతి, శరీరపు నొప్పులు తగ్గటం, ప్రమతిరటం, చాలా సంతోషంగా ఉండటం, ప్రక్కవాళ్ళతో ఉల్లాసంగా మాట్లాడగలగటం జరుగుతుంది మరికొంచెం ఎక్కువ పేయించేటప్పటికి సంతోషంగా ఉంటుంది. చేయూన్న పని చేయటానికి శక్తి ఉన్నట్లుంటుంది కాని చేతులు వణకటం

మొదలుపెడతాయి. తన ప్రాముఖ్యం, తన అధికారం ద్విగుణీకృతం అవుతాయి. యీ సమయంలోనే నేను త్రాగలేదు మీరు త్రాగే ననుకున్నారా? బూదండిలాంటి మాటలు వస్తాయి. ఈపాటు జ్ఞానకాలు ఎక్కువగా వస్తాయి సామాన్యంగా ఈ స్థితి వచ్చేటప్పటికి రక్తంలో 2000 పాళ్ళలో ఒకపాలు అల్కహాలు ఉండవచ్చును. రక్తంలోకి ఇంకొంచెం మద్యం చేరేటప్పటికి తన ప్రాముఖ్యం మిన్నందుతుంది. అయితే విలబోవడం కష్టం. విలవబోయి కుర్చీని పడవేస్తాడు నాది కీచుంగా కొట్టుకొంటుంది. తననుగూర్చి తానే మర్యాద లేకుండా మాట్లాడే స్థితి వస్తుంది. తను లేచిన కుర్చీనికూడా సరిచేసినోలేదు. ఇతరులు సరిచేయవలసి వస్తుంది. తలుపుతాళంలో తాళంచెవి దూర్చలేదు. చొక్కాగుండీలు విప్పలేదు. అరవటం, ఏడవటం, పెద్దగా నవ్వుటం మొదలైన పనులు చేస్తాడు. ఈ సమయంలోనే నాతి చేసుకోవడం జరుగుతుంది. దానివల్ల కడుపులోని మద్యం తగ్గుతుంది. ఉప్పు తమూ తగ్గుతుంది ఇంకా మద్యం ఎక్కువైతే మగత మొదలౌతుంది. భాష అర్థం ఉండదు. మాత్రం స్పృహలేకుండా పోతుంది. ఉబ్బాసన విశ్వాసాలు తీవ్రంగా ఉంటాయి. ఒక నిమిషం నిద్రయింకో నిమిషం వాతి వస్తాయి. ఇంకొంచెం మద్యం రక్తంలోకి దిగితే

అంతకు ముందే అక్కడ సినిమా
వాళ్ళ షూటింగు జరిపారండో-
అది దాని తాలూకు సీసలి అని

AVM

వాళ్ళిద్దరూ అలా కట్టులతో
కాట్టుకుని చస్తూ వుంటే నువ్వు
అక్కడే వుండి
కూడా చూస్తూ

అంటే వెయ్యి వంతులోకి మూడు
వంతులు వస్తే స్పృహ తప్పకుంది.
నొప్పి తెలియదు శరీరం మొద్దుకారు
తుంది. అసలేసను చేసినా తెలియదు.
ప్రాణాపాయస్థి వస్తుంది. దేహంలో
మద్యం ఎలా జీర్ణమవుతుంది? త్రాగిన
పది విముషాంలోనే మద్యం జీర్ణానికి
వస్తుంది. ఒక గ్రాము అల్కహాలు
7 కెలరీసు శక్తినిస్తుంది. క్రొవ్యను శరీ
రంలో పెంచుతుంది. గ్లూకోజు తప్ప
మిగతా అన్ని ఆహార పదార్థాలకంటే
అల్కహాలు ముందు శరీరానికి అంది
వస్తుంది. మద్యంవల్ల నరాలజబ్బులు,
లివర్ జబ్బులు, జీర్ణకోశపు జబ్బులు
వస్తాయి కొందరు హైద్రోగానికి
కారణమంటారు

తప్పత్రాగిన త్రాగుబోతును రక్షించ
డానికి తాగత్ర అవసరం. మగత,
ఒళ్ళు చల్లబడడం, కళ్లపాపలు పెద్ద
వవడం మొదలైనవి ముఖ్యలక్షణాలు.
అల్కహాలు మూత్రం ద్వారా 20 వంతులు
పోతుంది. ఊపిరి ద్వారా మూడు వంతులు
పోతుంది. కొంత జీర్ణమౌతుంది. ఈ
నమయంలో త్రాగుబోతును వేడివిచ్చే
దుప్పటికప్పి శరీరం చల్లబడిపోకుండా
చూడాలి కడుపులోనికి నన్నటి గొట్టం
ఎక్కించి కడుపులోని మద్యం అంతా
తీసేయాలి - కడుపును కడిగివేయటం
మంచిది. ఈ కడిగేటప్పుడు ఊపిరితిత్తుల
లోనికి పోకుండా చూడాలి. తెపేసు
మంచిదే యింజక్షను ద్వారా యివ్వడం
మంచిది ఎఫ్ డి సులొంటి యింజక్షనులు

యివ్వవలసి రావచ్చును ఊపిరి మంద
మైతే కార్పనడయాత్పైడ్ అక్కిలను
యివ్వాలి. ఇదంతా హస్పిటలులోనే
జరుగవలసినవి.

మెడడులోనికి వీరు చేరిన అనుమాన
మున్ను హైపడదోవిక్ కలైను, గుల్లకోజా
రక్తనాలం ద్వారా చికిత్సించాలి.

ఒక్కొక్కప్పుడు కృతిమ క్యాన్సరు
ఏర్పాటు చేయవలసి వస్తుంది. రోగికి
తగిన అహరమండేటట్లు చూడాలి.
అనేకమంది కాపుసారా త్రాగి గుంపులు
గుంపులుగా దావడం మనం వింటు
న్నాము. ఈ సారాయంలో విధిలేకెడ
స్పిరిటు మైలుకుత్రం, అమ్మోనియా
వల్చేటు మొదలైన ద్రవ్యాలు వేసి
ఎక్కువగా విషా కల్గించటానికి చేస్తారు.
కాని యిది ప్రాణాంతక మౌతుంది.
పోలీసు దాడిచేసి పట్టుకొన్న ఒక దొంగ
సారా కాపుచేసేద్రవములో తుమ్మచెక్క,
కుళ్ళినవండ్లు, పాత బ్యాటరీ పెళ్ళు,
చచ్చిన ఏలుకలు, గొజ్జింకలు, బిల్లులు,
కోడిరెట్టలు యింకా కుళ్ళిన మాంసము
ఉన్నాయి. ఇవన్నీ యీ ద్రవం బాగా
మురిగి ఆల్కహాలు ఎక్కు వచ్చేటం
దుకు, విషా బాగా యిచ్చేటందుకు తగిన
సారాయం రావటానికి వట. ఇటువంటి
పానీయంవల్ల ఎంతమందికో ఆయువు
తగ్గటమే కాక అనేక వ్యాధులు బ్రతికి
నన్నాళ్ళు బాధిస్తాయి

ప్రపంచమంతటా ఎక్కువగా
వాడుతున్న వత్తు పానీయం వల్ల
వ్యాధులు రావా వస్తాయి. ఎందుకు
రావు? ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ త్రాగు
బోతు తనం ఒకవ్యాధిగా పరిగణించింది.
మనం దీనిని వ్యాధిగా ఒప్పుకున్నా
ఒప్పుకోకపోయినా, దీనివల్ల ఆరోగ్యా
నికి ప్రమాదం ఉంది అని ఒప్పుకు
తీరాలి. ప్రపంచమంతటా త్రాగుడు
ఎక్కువైంది. పాశ్చాత్య దేశాలలో
విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ఒక
ఇంగ్లండులోనే గత 20 సంవత్సరాలలో
త్రాగుడు తప్పుపనులకు అరెస్టు
అయినవారి సంఖ్య లక్షకు మించి
పోయింది. ఇంగ్లీషు గవర్నమెంటుకు
1977వ సంవత్సరానికి 200 కోట్ల
రూపాయలు త్రాగుడు నేరాలకు
అర్పైంది.

దీనికి చికిత్స లేదా ఉన్నది. చికిత్స
చేయటానికి త్రాగుబోతును హస్పిటలులో
గాని యిలాంటి వారికి పునరావాసం
కల్పించే ప్రత్యేక కాలంలో గాని చేర్చిం
చాలి. క్రమంగా త్రాగుడు మాన్పించ
టానికి ప్రత్యేక సిబ్బంది ఉండాలి. ఈ
సిబ్బంది మంచి శిక్షణపొంది ఉండాలి.
మందుల సహాయంతో త్రాగుబోతు
వరాలకు శాంతినివ్వాలి. జలోదరం వచ్చి
నప్పుడు వైద్య సహాయం అత్యవసరం.
పొట్ట పెరగటం గమనించగానే త్రాగు
బోతు త్రాగుడు మాని వైద్యుని సేవ

పొందాలి. ఇంటిలో కష్టాలు, ఉద్యోగంలో కంటాలు, వ్యాపారంలో చిక్కులు, సహనాస దోషాలు త్రాగుడుకు చాలా కారణాలు. మన స్వంబంధంగా వీటిని వద్దకోవాలి. లేకపోతే వద్దవాటుకు ప్రయత్నించాలి.

ఎకువంక్కురు అనే చైనా వారి విధానంవల్ల చైనాలో యీ రకమైన అలవాటు త్రాగుబోతులకు పూర్తి వివారణ కల్గించటం జరిగింది. మన దేశంలో కూడా యీ విధానాన్ని ఇప్పుడిప్పుడే అమలుపరచ యత్నిస్తున్నారు.

1977లో అమెరికాలో త్రాగుబోతు కనం వల్ల వైద్యంచేయలేకపోయిన దాక్షర్ణ సంఖ్య 835. ఇంగ్లండులో యీ విధంగా త్రాగుడుకు లోనయి వైద్యం చేయలేని వైద్యులు చికిత్స చేయించుకొని సరిఅయ్యేవరకూ వారి పేర్లు వైద్యుల జాబితానుంచి తీసివేయటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

త్రాగుబోతుకనం వంశ పారంపర్యంగా వస్తుంది. గర్భజీ ప్రీ త్రాగినట్లయితే గర్భస్థ శిశువుకు అరక్తమే ప్రసరించి పుట్టకముందే శిశువును త్రాగుబోతును చేస్తుంది.

చాలాకాలంగా త్రాగేవాళ్ళకు అనేక రోగాలు వస్తాయి. ముఖ్యంగా దింహీనత. త్రాగకపోతే చేతులు వణుకుతాయి. విచ్చెక్కినట్లు కొందరు నడుచుకొంటారు. ఒక్కొక్కప్పుడు దెయ్యాలు, భూతాలు తమని తడుముతున్నట్లు ఎదురుగా కనిపిస్తుంటాయి. చాలా వీరవదలిపోతారు. విద్రాదు. విద్రావటానికి ఎంతో ఎక్కువ మద్యం త్రాగాలి. తిండిమీద హితవు పోతుంది. శరీరంలో నీరు తగ్గి మనిషి ఎండటం మొదలుపెడతాడు. లివరు దెబ్బ తింటుంది. పొట్టలో నీరు చేరడం మొదలౌతుంది. అతి హీనదశలో అత్రాగుబోతు అంతమౌతాడు.

అమెరికాలో అత్రాన్ అని ఒక ఆజ్ఞాత సంఘం ఉంది. ఇప్పుడందులో అరవయ్యేం వయ్యలున్నారు. ఈ సంఘం మహా త్రాగుబోతులకు వైతం త్రాగుడు మానటానికి కావలసిన చికిత్స ఉచితంగా చేయిస్తుంది. త్రాగుబోతుకు త్రాగుడు మానాలి అని ఉండాలి. అలా ఉంటే అతనిని మళ్లా సంఘంలో చేర్చడానికి ఎంతైనా చేయవచ్చు.

ఆర్ ఇండియా రేడియో మద్రాసు
సౌమ్యంగి

బొనకోపాటు కారు దిగి అపీసులోకి
అయన వెనుకే అడుగులు
వేస్తున్నాను.

సాధారణంగా అయన తలవంచుకుని
విషదేసిన వాళ్ళని గమనించి గమనించ
వట్లుగా చరచరా నడిచి వెళ్ళిపోతాడు.
ఎప్పుడో ఒకసారి తరెత్తి తను రాగానే
లేచి విల్చుని విషదేస్తున్న ప్లాన్ వంక
చూస్తారు. అప్పుడాయన పెదవులపై
వన్నగా చిరునవ్వు కడులుంది.

అయన తరెత్తి చూసినప్పుడు ఎప్పుడో
ఒకసారి కృష్ణ కనిపించక మానదు అని
నేను భయపడుతున్నాను. కనిపిస్తే ఏం
జరుగుతుందో నాకు తెలుసు.

బాన్ వి పాకిష్టి కళ్ళు.

అ చూపుల్లోని విషపు గారికి కృష్ణ
మలినమైపోతుంది.

అలా జరగ్గావదని కోరుకుంటు
న్నాను.

రోజూ బాన్ వెనుకే నడుస్తున్నప్పుడు

నా గుండె వేగంగా కొట్టుకుంటుంది
అ చప్పుడు నా చెవులకు వింతగా విని
పిస్తూ వుంటుంది.

బాన్ ఏ.సి. రూమ్ లోకెళ్ళి తనసీట్లో
కూర్చున్నప్పుడు నా ప్రాణం కుదుట
పడుతుంది

'హమ్మయ్య. గండం. గడిచింది'
అనుకుంటాను గట్టిగా గాలి పీల్చి.

కృష్ణ బాన్ కళ్ళవదగూడదని కోరు
కోవడానికొక కారణం వుంది.

నేను అమెను ప్రేమిస్తున్నాను.
పెళ్ళిచేసుకోవాలని కలలు గంటున్నాను.

కాని కృష్ణ ఇంటి పరిస్థితులు అందుకు
అనుకూలంగా లేవు తల్లి లేదు. సవతి
తల్లి. అమెను చూసినప్పుడు నాకు
టున్ .... టున్ .... జ్ఞాపకం వస్తుంది.
ఇక అమె తండ్రి వేదాంతిలా ఇంటి
వంగతే వట్టిచుకోడు. కృష్ణ పెళ్ళిడు
కొచ్చిందని పెళ్ళి చెయ్యాలనే ఆలోచనే
లేదు. జీతం దబ్బులు తెచ్చి పెళ్ళాం

దోసిల్లో పోస్తారు ఇక అవిడ తన
పిల్లల్ని చూసుకుంటుంది గాని నవతి
కూతురు నంగతి అలోచించదు

ఒక తరంగా నేనూ ఓక్కులేని వాణ్ణి
నాకు ముందూ వెనుకా ఎవరూ లేరు
కృష్ణవి ప్రేమించడం.... అదంతా ఒక
విచిత్రమైన సంఘటన. అదంతా ఇప్పుడు
దెండుకు రెండు.

అమెను పెళ్ళిచేసుకోవాలని అమె
తండ్రి శంకరయ్యను అప్పసు దగ్గర
కట్టుకున్నాను అయన పి. డబ్ల్యూ. డి.
అప్పసులో గురుస్తా

నేను చెప్పించంకా వివి "నాదే.
వుంది వాళ్ళమ్మ ఇష్టం," అని చేతులు
దులుపుకున్నాడు.

శంకరయ్య మాటలు, చేష్టలు వివి
త్రంగా కోవాయి.

వేంకు వేం కట్టాలు పోసి,
వియ్యంవారి గొంతెమ్మ కోర్కెలు
తీరుస్తుంటేనే అడవిల్ల పెళ్ళి కావడం
గగనమైపోతున్న ఈ రోజుల్లో, నగరం
లోని పెద్ద కంపెనీతో బాంకి పెత్తనంగా
ఉద్యోగం చేస్తున్న హోదాలో పెళ్ళి
పిల్లని అడిగితే ఎగిరి గుతేయ్యాలింది
పోయి 'అంతా వాళ్ళమ్మ ఇష్టం' అంటూ
దేమిటి ?

ఇటువంటి వాళ్ళ గురించే మా మురళి
గాదు 'హెన్ పెకర్డ్ హుస్సెండ్స్'
అనేవాడు

యవ

శంకరయ్య అచ్చితంగా అటువంటి
మనిషి

అయన సమాధానం వివి నాకు
మంతెక్కిపోయింది

అ సాయంకాలం పార్కులో కృష్ణవి
కలుసుకుని "అలా లాభం లేదు. రిజిస్టర్
మ్యారేజీ చేసుకుందాం. వాళ్ళ తిక్క
తీదురుతుంది," అన్నాను.

"అలా చేస్తే మా పిల్లి జీవితాంతం
నన్ను తిరుతూనే వుంటుంది. మా పిల్లిని
అడగడానికి భయం అయితే ఎవరైనా
రాయచారం వంపించు. చూద్దాం ఏమం
టుందో," అంది కృష్ణ నవ్వుతూ.

అలాగే సుబ్బారాయుడిని వంపం
చాను.

నేను వాళ్ళింటికి దగ్గర్లోనే ఒక
హోటల్లో వెయిట్ చేస్తూ కూర్చున్నాను.

అరగంట తర్వాత వారు రొప్పు
కుంటూ వచ్చి మూడు గ్లాసుల మంచిపిట్ల
ఏకమిగిన త్రాగేసి వీకు అపిల్ల కో పెళ్ళి
కడరా," అన్నాడు.

"ఏం?" అని ప్రశ్నించాను నిర్భాంత
పోతూ.

"వాళ్ళ పిల్లి అ పిల్ల పెళ్ళి
చేసేట్లు తేడు," అన్నాడు.

"సరిగ్గా చెప్పేడువు!" అని విను
కున్నాను.

'అయన తెచ్చే జీతం తిండివారే
చాల ఉంలేదు ఇక పెళ్ళి ఎలా
చెయ్యను? అడవిల్లంటే మాటలా

నాయనా : కట్నాలు, కానుకలూ పెళ్ళి ఖర్చులు తడిసి మోపెడవుతాయి, అవి మొత్తం పెట్టింది.

“మా వాడికి పెళ్ళి చేస్తే చాలు కట్నాలూ, కానుకలూ.... అక్కర్లేదు” అన్నాను.

“పోనీ పెళ్ళి ఖర్చులకు కావాలి గదా! అవి ఎక్కడుంచి తేవాలి? ఇప్పటికే ఆయన జి.సి.యస్ ... సెస్టివల్ అధ్యాపకులు, ఇంజనీర్ లోను అంటూ అన్ని లోస్టు తీసుకున్నారు.” అంది.

“పోనీ పెళ్ళి ఖర్చులు గూడా మా వాడే భరిస్తాడు రెండి....” అన్నానో లేదో అమె తాటకిలా ఇంతెత్తున ఎగిరి పడిందిరా! ఏవయ్యోవ్ మర్యాదగా మాట్లాడు.... మేమేమీ అంత గతిలేని వాళ్ళ మనుకున్నారా? ఏదో రోజులు బాగోక మా పరిస్థితి యిలా వుంది గానీ. మా ఆయనకి సెలక్షన్ గ్రేడు వస్తుంది.... దాంట్ పదిపేలు ఎడియర్స్ వస్తాయి. అప్పుడు చేస్తాం పెళ్ళి. ఈ లోపం మా అమ్మాయికి ఏదొక వుద్యోగం వస్తుంది. దాని దబ్బులు ఒక సంవత్సరం బ్యాంకిలో వేసినా ఇచ్చే పెళ్ళి చెయ్యొచ్చు.... అంటూ లౌడ్ స్పీకర్ లో స్వచ్ఛిలా తగులుకుంది.”

సుబ్బారాయడి మాటలు విని నాకు నీరసం ముంచుకొచ్చింది.

‘అందుకని ఒరేయ్ ఆ కృష్ణకో పెళ్ళి జరుగుతుందని కంటి కనకు వాళ్ళ నాన్నకి సెక్షన్ గ్రేడ్ ఎప్పుడో వుందో, కృష్ణకి వుద్యోగం ఎప్పుడో వుందో దేవుడు గూడా చెప్పలేడు,’ అని ఓట్టారాడు సుబ్బారాయడు.

నాకు ఏవైక్కి పోయేట్లుంది అదంతా వింటూ వుంటే. ఇప్పటికే ప్రేమ ముడిరి పోయి నా బుర్రంతా కలబయింది. పెళ్ళయితే తప్ప వంటిమీద చెయ్యి వెయ్యడానికి గూడా వీల్లేదని కృష్ణ మొకటే పగతు పెట్టింది. అరచేతిలో రడ్డు పెట్టుకుని తినడానికి నోచుకోలేదు నా బ్రతుకు.

నేను దిగులు వడి చస్తూవుంటే సుబ్బారాయడే నలహా ఇచ్చాడు మీ కంపెనీలో కృష్ణకు ఏదైనా వుద్యోగం ఇప్పించమని. అప్పుడు పనిచేసింది నా బుర్ర. బాస్ కి సెక్రటరీనైన నాకు ఎంతో కొంత పలుకుబడి వుంది కంపెనీలో. అందుకే బాస్ కి తెలియకుండా కృష్ణకి వుద్యోగం వేయించాను.

ఇప్పటికి వారమైంది కృష్ణ కంపెనీలో జేరి. అప్పట్నుంచే నాకు దిగులు మొదలైంది కృష్ణ బాస్ కళ్ళలో పడుతుందో ఏమోనని.

ఆ రోజు నా భయం నిజమైంది. బాస్ కళ్ళు కృష్ణమీద పడ్డాయి. కృష్ణ అకువచ్చదుస్తుల్లో పనకన్యలా ధగధగలాడి పోతూవుంది. అమె కళ్ళు

చుక్కల్లా తళతళా మెరిసిపోతూ
వున్నాయి. ఆమె చెక్కిళ్ళలో పారు
తున్న రక్తం, ఆమె పెదవుల్లో నాట్యం
చేస్తున్న విద్యుత్తు.... ఓన్. అందం
రాణి బోటీలో గెలుపొందిన విజేతలా
నిర్భవి వుంది.

బాస్ కళ్ళు ఆమెపై నిర్విపోయాయి.

కృష్ణ అందం బాస్ని అడుగు
ముందుకు పడకుండా చేసిందని అందరూ
లోలోపలే వూహించారు.

తర్వాత బాస్ తేరుకున్నాడు. తం
పంచుకుని తన ఏ.సి. రూమ్లోకి వెళ్ళి
పోయాడు.

నా గుండె గుభేలుమంది.

అనుకున్నంత అయ్యింది.

బాస్.... ఆ దుర్మార్గుడు .... కృష్ణను
వంరో వేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తాడు.
లేకపోతే వుద్యోగం పికిందివేస్తానని
బెదిరిస్తాడు. నాకు తెలుసు నాడి
వద్దకుం ప్నీ.... పిల్లేడు ... కృష్ణని
నాడి కబందహస్తాల్లో చిక్కుకోనియ్య
గూడదు.

నా రక్తం మరిగిపోతోంది, ఇవన్నీ
తల్చుకుంటూ వుంటే.

బాస్ సిద్ధో కూర్చున్నాడు మగతగా.

ఈ లోకంలో లేనివాడిలా పెచ్చిచూపులు చూస్తున్నాడు.

నేను పైలు వట్టుకుని బిల్చున్నాను. ముఖ్యమైన రెటర్ని అర్జెంటుగా సంతకాలు పెట్టి పంపాలి

కాని ఆ యవగారు నా సంతకం చేయలేదు.

బిజ్జర్ నొక్కాడు.

జవాన్ వచ్చాడు. అజ్జ అన్నట్లు తలవంచి బిల్చున్నాడు

"అ .... అమ్మాయిని పిలుపు" అన్నాడు

జవానుకి అర్థంకాలేదు 'అ అమ్మాయి ఎవరో.' ఎందరో అమ్మాయిలు వున్నారు మా స్టాప్ లో.

"ఎవరు సార్?" ప్రశ్నించాడు జవాన్.

"రాజా."

"సార్," అన్నాను విశయంగా.

"అ .... అమ్మాయి ఎవరు? అదే అకువచ్చు డ్రెస్ లో వుండి చూడు. క్రొత్తగా వచ్చిందనుకుంటాను..." అన్నాడు.

"అ అమ్మాయి! .... కృష్ణ సార్! కృష్ణ..." గొణుక్కుంటున్నట్లు అన్నాను.

"యస్! కృష్ణని పిలుపు" అన్నాడు

తర్వాత నా చేతిలో పైలు తీసుకుని గదిగది సంతకాలు పెట్టి ఇచ్చాడు.

అంటే ఇక మవ్వ దయచెయ్యి మహానుభావా అని అర్థమే.

పంటికి కారం పూసుకున్న వాడిలా మండిపోతూ గది బైటకు నడిచి నా సీట్లో కూర్చున్నాను.

నా కళ్ళముందే కృష్ణ బాస్ గదిలోకి వెళ్ళింది.

తలుపులు మూసుకున్నాయి.

తర్వాత జవాను రెండు కూర్చోదీంకు సీసాలు క్రేలో వట్టుకెళ్ళడం చూసి నాకు విషం త్రాగానిపించింది.

కృష్ణ బాస్ గదిలో గంటవరకూ వుంది.

'గంటపేపు ఏం మాట్లాడుకుంటారు?'

తెలుసుకోవాలనే తహ తహ .... ఆపీసు పైమ్ ఎప్పుడవుతుందో! బాస్ క్లబ్బుకి ఎప్పుడు పోతాడో .... కృష్ణని అడగాలి. ఏం మాట్లాడాడో!

"గంటపేపు ఏం మాట్లాడాడు నాకు?" గుర్రుగా అడిగిన నన్ను చూసి కృష్ణ పకిపక నవ్వింది.

సార్కులో జనం అంతగా లేదు.

బిడింటికి ఎవరోస్తారు:

"ఎందుకు నవ్వుతావు:...."

"నవ్వుక ఏదవనా? మాట్లాడినవన్నీ ఎలా గుర్తుంటాయి? ఏదో అడిగాడు ఇంజిన్యూలా! జాబ్ వచ్చాక అడుగు తున్నాడెందుకు వెదవ ప్రశ్నలు!" నవ్వింది కృష్ణ.

“అన్నీ వెధవ ప్రశ్నలేనా? అంటే వెక్స్....”

“ఏ....” అని ముఖం చిట్లించింది కృష్ణ.

“వాడుట్టి దుర్మార్గుడు. అన్నీ వెధవ బుద్ధులూను! అదది కనిపిస్తే చాలు వెర్రెత్తిపోతాడు. వట్టి రావణాసురుడనుకో, నీకు తెలియదేమో నాడికి పెళ్ళి పెటాకులూ లేవు. ఇలా అద్దమైన తిరుగుళ్ళూ తిరుగుతూ వుంటాడు.” బాస్ మీద అన్నీ చెప్పేశాను.

కృష్ణ సకవకా వఖ్యతోంది నా అసూయ చూసి.

“ఎందుకూ అలా నవ్వుతావు ఎవరైనా వింటారు.” చిరుకోపం ప్రదర్శించాను.

“రావణాసురుడికి పెళ్ళియింది. పెళ్ళి కాని రాక్షసుడి పేరు పెట్టు మీ బాస్ కి.” నవ్వింది కృష్ణ.

“చాలే 1 తెలివి.” మొట్టికాయ పేశాను.

* * *

నేను భయపడుతున్నట్లే జరుగుతోంది.

బాస్ కృష్ణమీద అమితమైన శ్రద్ధ చూపిస్తున్నాడు.

రెండు నెలలకే ప్రమోషన్ ఇచ్చి కంపెనీలో కీలకమైన స్థానం కల్పించాడు.

“సార్, రెండు నెలలకే మీరు అమెజ్ ప్రమోషన్ ఇవ్వడం అన్యాయం” అన్నాను ఒకరోజు.

బాస్ కళ్ళారతేసి చూశాడు.

నాకు భయం వేసింది ఆ రూపం చూస్తే.

“అది నాదేళ్ళం కొడు సార్, ప్లాన్ అనుకుంటున్నారు.” తడబడుతూ అన్నాడు.

“నా ఇష్టం. ఇది నా కంపెనీ. నా ఇష్టప్రకారం ప్రమోషన్ ఇస్తాను. ఎవడు కొరద వేది....” గర్జించినట్లు అన్నాడు.

నేను నోరు మూసుకున్నాను ఆ దెబ్బతో.

“ప్రమోషన్ కి వర్క్ ను కొడు ముఖ్యం. టాలెంట్. టాలెంట్ భున్న వాడికి వ్యాతి ప్రమోషన్....”

బాస్ పరోక్షంగా తిట్టాడు నన్నే. మరి నేనేగదా ఆయన్ని విమర్శించింది.

బాస్ కి తాగుడు ఎక్కువైంది. ఎందుకో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

కొన్నాల్టికి అర్థమైంది, కృష్ణ అనవి దారికి రావడం లేదు. ప్రమోషన్ ఇచ్చినా లొంగలేదు. అందుకే ఆయన గారికి దిగులు.

నాకు చాలా సంకోషం వేసింది. గర్వం కలిగింది. డబ్బుకు హోదాకు లొంగని ప్రేమిమయి కృష్ణ నాదైనందుకు నా జీవితానికి ఈ తృప్తి చాలు హాయిగా కాలం వెళ్ళబుచ్చడానికి.

ఒకరోజు విడుగులాంటి వార్త విన్నాను.

బాస్ నన్ను పిలిచి కృష్ణను వుద్యోగం నుంచి తొలగించమని చెప్పాడు.

నేను ఆశ్చర్యపోయాను. ఇదేమిటి అనుకోకుండా ఇలా జరిగిందని మధన పడ్డాను. కృష్ణ ఇంకా కోన్నాళ్ళు వుద్యోగం చేస్తే బాగుంటుంది. పెళ్ళికి ఏ ఆటకాదు లేకుండా జరిగి పోయాది పెళ్ళి ఐద్యూజు సరిపోమే దన్ను కృష్ణ ప పొందించుకో గలిగేది. అయి పిళ్ళి అడ్డుపెట్టేది కాదు మా పెళ్ళికి ఇబ్బందేదా?

నేను బాస్ కి నన్ను జెప్పారని అనుకున్నాను. కానీ ఆయన నా ముఖం చూడడమే లేదు. అదోలా వున్నాడు. కళాకాండలూ లేవు. ఏం జరిగిందో మరి?

నాకు ఏం చెప్పడానికి గొంతు పెగ్గలేదు. గంగిరెద్దులా తలవూపి బైట పడ్డాను.

కృష్ణను విశటర్స్ రూమ్ లోకి తీసు తెళ్ళి వంగతి చెప్పాను.

“నాకు తెలుసు ఇలా జరుగు తుంటే....” అంది కృష్ణ.

నేను నివ్వెగపోయాను. అయితే ఏదో జరగగూడదని జరిగిందన్నమాట.

“ఏం జరిగింది?” ప్రశ్నించాను.

కృష్ణకు ఏడుపు వచ్చింది.

“నా రెండు బుగ్గలూ పట్టుకున్నాడు. నన్ను కౌగిలించుకోబోయాడు రాస్కెల్. త్రాగి వున్నాడు డబ్బీ రోగ్. నేను

కోపంతో లాగి చెంప మీద కొట్టి వచ్చేశాను. ఓర్డ్ ఫూర్....” ఏడుపు, కోపం అమెను వూపివేస్తున్నాయి.

బాస్ అంతనవి చేశాడా?

నా నెత్తురు మరిగింది. ముసలి ముండాకాడుకు. నేను ప్రేమించిన కృష్ణ మీద వాడు చేతులు వేస్తాడా? వాడి చేతులు నడుకతాను. వాడి గుండెలు చీలుస్తాను. వాడి గొంతు పిసుకుతాను.

అవేళంతో నా చేతులు దిగుసుకు పోయాను. కోపంతో ఎద్రబడ్డ నా ముఖం చూసి కృష్ణ రెండు చేతులూ పట్టుకుని “రాజా! ప్లీజ్! కోపం తెచ్చుకోకు. నా జరగవలసి వుంటే అలా జరుగుతుంది. బాస్ మీద ఏ అఘాయిత్యమూ చెయ్యకు. కొందరు పొడేలు ఢీకొనలేదు.” అంది.

బాస్ బలాన్ని, నా అసమర్థతనీ, అసహాయత్వాన్నీ గుర్తుచేసింది కృష్ణ.

“కృష్ణా!” అన్నాను వుద్యోగంతో.

“బాధపడకు రాజా! మనల్ని ఎవరూ వేరుచెయ్యలేదు. నీ కోపం నేను ఏమైనా చేస్తాను.” నా కోపం తగ్గించడానికే అనుకుంటూ కృష్ణ అలా అంది.

“సర్....” అని నేను వెళ్ళిపోయాను కృష్ణను వుద్యోగం నుంచి తొలగించే ఆర్డర్ తయారుచేయించడానికి.

కొన్ని రోజుల తర్వాత బాస్ ఒక రోజు బాగా త్రాగుతున్నాడు. నాకు

“స్రౌతంలకు మనవి వచ్చిపారం ప్రసిద్ధరచయిత
 రావుగారి నాటకం ప్రచురింపగలండులకు
 సంతోషిస్తున్నాం...”

భయం వేసింది ఆ త్రాగుడు చూసి. సీసాలు సీసాలు త్రాగుతుంటే అది పొట్ట, చెరువా? అనిపించింది. డబ్బున్నవాళ్ళు ఇలా సీసాలకి సీసాలు త్రాగి ఏం అనండిస్తారో పాడు అనందం అనుకున్నాను. త్రాగితే ఏం అనందం వుంటుంది శవంలా పడి విద్రవీవదం తప్ప!

“రాజా!” అన్నాడు బాస్.

“సార్!” అన్నాను.

బాస్ ముఖంచూస్తే నాకు అదోలా అనిపించింది. ఇంత డబ్బుంది, వజ్రకు బడి వుండీ పెళ్ళిపెటాకులా లేకుండా ఇలా బాదల్లో, త్రాగి త్రాగి బజారు ఆడనాళ్ళతో తిరిగి తిరిగి.... ఛీ.... ఏం బ్రతుకు?

“నువ్వొక సహాయం చెయ్యాలి నాకు,” అన్నాడు.

నేను నివ్వెరపోయాను బాస్ మాటలు విని. నేను బాస్ కి సహాయం చెయ్య

డమా? డబ్బున్నవాడికి నేనేం సహాయం చేయగలను?

“నేనా....? నేను మీకు సహాయం చెయ్యాలా? అదేమిటి సార్! నేను మీ సెక్రటరీని. మీరు అజ్ఞాపించినట్లు చెయ్యడం నా డ్యూటీ. చెప్పండి సార్! నన్నేం చెయ్యమంటారో?” అన్నాను.

బాస్ నవ్వాడు.

“అధి అఫీసు పని కొడు రాజా!”

నా గుండెల్లో రాయపడింది.

‘కొంపదీసి వీడు కృష్ణని తీసుకొచ్చి అప్పచెప్పమనడు గదా!’

నాకు ఏచెక్కిపోతోంది. గుండె వెయ్యిమైళ్ళ స్పీడులో కొట్టుకుంటోంది. నెత్తురు మరుగుతోంది.

“నాకు భార్య పిల్లలు లేరు. నీకు తెలుసు గదా?” అన్నాడు.

కొంపతో నాకు మాటలు రావడం లేదు.

తల వూపాను తెలుసునన్నట్లు.

“నా ఆరోగ్యం దెబ్బతిందోంది రోజు రోజుకూ !”

‘మరి గొంతుదాకా కాగుతూవుంటే ఆరోగ్యం దెబ్బతినక తిన్నగా ఎలా వుంటుంది ?’ కనిగా అనుకున్నాను.

నా అస్తికి వారసుడు కావాలి ఇప్పుడు. నేను పోతే ఏచిరుకుక్కల్లా కొట్టుకుంటారు నా బంధువులు.”

నేను అర్థంకానట్లు వింటున్నాను. బాన్ ఇదంతా ఎందుకు చెప్తున్నాడు నాకు? ఈ వేదాంతం ఎవడికి కావాలిప్పుడు ?

“నీకు తల్లిదండ్రులు లేరుగదా !”

తం వూపాను లేరన్నట్లు, నాకు గత మంతా గుర్తొచ్చింది. బాన్ నేను అనాథ శరణాలయంలో వున్నప్పుడు చాలా సహాయం చేశాడు. చదివించాడు తన డబ్బుతోనే. తెలివిగంవాడనని తన కంపెనీలో వుద్యోగం యిచ్చి తనకు సెక్రటరీగా చేసుకున్నాడు. బాన్ దేవుడు లాంటివాడు తనకి.

“రాతా ! నువ్వు నా కొడుకులాంటి వాడివి నిన్ను నేను దత్తత చేసుకుందా మనుకుంటున్నాను.”

నేను ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయాను. నా చెవులను నేనే నమ్మలేదు. నిజమేనా ఆయన అంటున్నది నన్ను దత్తత చేసుకుంటాడా? ఇంత అస్థి.... ఈ కంపెనీని బంగళాలనీ, కోటల్నీ నావరం చేస్తాడా !

అనందంతో నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. సంతోషంతో చచ్చిపోతా నేమో అనిపించింది.

బాన్ దేముడు నా దేముడు. ఆయన కాళ్ళకి మ్రొక్కాలి నేను.

“అయితే నువ్వు కృష్ణను పెళ్ళి చేసుకోవాలి,” అన్నాడు బాన్.

అంతే. నేను రాతిలా స్థంభించి పోయాను కావేపు.

నాకు అర్థమైంది బాన్ అలోచన.

‘ఓరి దుర్మార్గుడా!’ అనుకున్నాను.

కృష్ణ తనకు లొంగలేదనే కోపంతో బాన్ పెద్ద నాటకం అడుగున్నాడు.

తనని దత్తు చేసుకుని ఇంటి కోడల్ని చేసుకుంటాడు. ఆ తర్వాత నన్ను ఏ లారీతోనో షైలోకానికి పంపేస్తాడు. కృష్ణ ని వెధవమొందని చేసి ఇంటి కోడలు కాబట్టి ఎక్కడికి పోనివ్వకుండా తన కోరిక తీర్చుకుంటూ....

“నో.... నో....” గట్టిగా అరిచాను.

బాన్ అదిరిపోయాడు నా కేకలు విని.

“ఏం...? ఎందుకని! నీకు ఇష్టం లేదా?” అన్నాడు.

“పెళ్ళాన్ని బాన్కి అప్పజెప్పడానికి ఎవరు ఇష్టపడతారు?” అన్నాను.

బాన్ వివ్వేరపోయాడు. అతని ముఖం పాలిపోయింది.

“ఏమిటి నువ్వనేది ?” అన్నాడు.

నేను నాకని అంతా వెళ్ళగ్రక్కాను.

“నువ్వు డర్బార్గ్గడివి కృష్ణ నీకు
 లొంగలేదనే కోపంకో నాటకం అడు
 కున్నావు నాకు తెలుసు నీ దురాలోచన.
 1 అటలు సాగవివ్వను.... కృష్ణ నీకు
 దక్కదు....”

బాస్ అల్సేషన్ కుక్కలా లేచాడు
 సోఫాలోనుంచి. ఎరిగి నామీద వడ్డాడు.
 నా చెంపలు వాయించాడు నామూతి
 వగుగొట్టాడు. నా జాట్లు పట్టుకుని
 తూర్చి తూర్చి తన్నాడు.

బాస్ కి అంత బలం వుందని నేను
 ఏనాడూ ఊహించలేదు. నన్ను చితక
 బాదుతుంటే తప్పించుకోలేకపోయాను.

అరికి నన్ను బంతిలా విసిరేశాడు.

నేను తోటకూర కాడలా వదిలిపోయి
 ఒక సోఫాలో కూలబడిపోయాను.

“ఒరేయ్ డర్బ్బి రాస్కెర్ : నిజం
 చెప్తున్నా వినరా. కృష్ణ నా కూతురు.
 నా రక్తంరా .... నా రక్తం పంచుకు
 వుట్టిన కూతురా ....! నా వ్యంత
 కూతురా....!” బాస్ ముఖంమీద చేతులు
 పెట్టుకుని ఏడుస్తున్నాడు.

అశ్రుర్యంతో నా మనసు మొద్దుబారి
 పోయింది. బాస్ వంక నివ్వెరపోతూ
 చూశాను.

“అవును : రాజా : నేను ఇరవై
 ఏళ్ళ క్రితం ఒక దిక్కుమాలినవాడిని.
 దీగ్గి కప్ప వీమీ లేదు నా చేతిలో.
 ముగిం నేనూ ప్రేమించుకున్నాం. పెళ్ళి
 చేసుకోవాలనుకున్నాం. ముగిం గర్భవతి
 అయింది. కానీ వాళ్ళ నాన్న కుం

భేదాన్ని ఒప్పుకోలేదు. నేను ఒక
 ఇంటియ్యకి వెళ్ళివచ్చేసరికి ముగింకు
 బలవంతంగా పెళ్ళిచేసి పంపేశారు. ఆ
 తర్వాత నాకు జీవితంమీద విరక్తి పుట్టి
 చచ్చిపోవాలనిపించింది. శ్రీవాతిమీద
 అసహ్యం వేసింది. ముగిం నాతో గర్భ
 వతిఅయి ఎవడినో ఎలా పెళ్ళిచేసు
 కుంది? అది నాకు అవమానంగా
 తోచింది. ఏ చెప్పి క్కి న ట్లయింది.
 కొన్నాళ్ళు మెం టర్ చా స్పిటల్లో
 వున్నాను. తర్వాత బైటకి వచ్చాను.
 దబ్బు పంపాదించాను. పెళ్ళి చేసుకో
 దల్చుకోలేదు. ముగిం ఎక్కడ వుందో
 గూడా నాకు తెలియలేదు. నేను తెల్సుకో
 దల్చుకోలేదు. తర్వాత ఒకరోజు మన
 కంపెనీ స్టాఫ్ లో నిల్చుని కనిపించింది
 ముగిం. నాకు కడుపులో ప్రేగు కదిలింది.
 వివరాలన్నీ అడిగాను. కృష్ణని కని
 ముగిం చనిపోయిందని తెలిసింది. కృష్ణ
 నా కూతురు .... పంకోషంతో ఒకరోజు
 కౌగలించుకోబోయాను. కృష్ణ అపార్థం
 చేసుకుంది. కృష్ణకు నా అస్తి మొత్తం
 ఇవ్వాలనిపించింది. కానీ ఎలా? ఇప్పు
 డామె పంపుంలో శంకరయ్య కూతురుగా
 చలామణి అవుతుంది. అందుకే ఈ
 నిర్ణయం తీసుకున్నాను. నాకు తెలుసు
 మీరిద్దరూ ప్రేమించుకున్నారు....”

బాస్ వంక చూస్తూ నెమ్మదిగా లేచి
 వెళ్ళి ఆయన పాదాలు పట్టుకుని “బాస్
 నన్ను క్షమించండి....” అని గొణిగాను.

మెరుపులూ - మరకలూ !

పెళ్లికి ముందు అబ్బాయిలు అమ్మాయిల్లాగా, అమ్మాయిలు అబ్బాయిల్లాగా ప్రవర్తిస్తారు.

భాషాప్రజ్ఞాదు: అందరి ఉచ్చారణలను కథ్యయనంచేసి, తనభారం నాలుకను అదుపులో పెట్టలేని వ్యక్తి.

నా కారుని చూసి ఓ మెకానిక్ ఇట్లా అన్నాడు. నేనైతే కారులోపున్న అయిల్ ను తీసుకొని, మిగతా కారును క్రిష్టా కెనల్ లో తోపేస్తాను."

తీరిక సమయంగల స్త్రీలు సర్వసాధారణంగా ఆ తీరిక సమయాన్ని తమ మొహాల్లో వృష్టంగా చూపుతారు.

ప్రీ జీవితంలో మూడు రికార్డైన వయస్సులుంటాయి 20 సంవత్సరాల వయస్సులో - అవధానచితురాలై వుంటుంది; 35 సంవత్సరాల వయస్సులో - ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది; 45 సంవత్సరాల వయస్సులో - ఎవరికో ఒకరికి అంటుకుపోయి వుంటుంది.

ప్రజాస్వామ్యంలో చిన్నవెనక ఎవ్వరూ పడుగెత్తరు.

ఇద్దరు భార్యలుండటం పల్ల వరోక్షంగా శిక్ష - ఇద్దరు అత్తలు.

కల్యాణ కృష్ణ

హంస మంజీరాలు

మాధవగిరి అన్ని హంసులు గల పెద్ద వూరు. వారికి ఉత్తరాన, తూర్పున యెత్తైన కొండలు. కొండ వాలుల్లో ఉష్ణగా యెగిన చిట్టిపిల్లులు. కొండలూ పూరులూ సుదృఢ పడివేయ. దక్షిణాన విశాలమైన వంట చెరువు. పడమట వేణుగోపాలస్వామి ఆలయం. ఈరు సుదృఢ పా పెద్ద ధర్మ పత్రము. దాని నానుకొని పాఠశాల.

ఆలయం నుంచి వస్త్రంకు వెచ్చే వీధిలో అంగడి, అంగడి వెనక వీధిలో ఆలయ మాన్యాలతో బరికే దేవదాసీల వాడ. వేణుగోపాలస్వామి ఆలయానికి చేరువగా యెత్తైన పాచేమట్టి ప్రాంగణంలో రెండుస్థుల ఇరాళి మైన మేళ. పాచే మట్టిగోడల ఎదుర్కొన నానవ కెటకెటాల గేటున పాచే మట్టి సుపాకీ చేతవిట్టుకుని పాచేమట్టి బొమ్మలు.

అ గేటుబొంచి మేడకు వెళ్ళేదారికి
రెండు ప్రక్కలా, దారికి చలువ పందిళ్ళు
తప్పిస్తట్టు యేరిగిన కొబ్బరి మొక్కలు.
ఒక పక్క దాన్యపు గాదె, మరోపక్క
పశువుల కాల. ఆ మేడను ఆ వూరి
జనం, చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాల జనం
“దివాణం” అంటారు. ఇప్పుడా యింట్లో
వుంటున్నది కృష్ణమరాయణుడు, అతని
తల్లి పార్వతమ్మ.

ఆ యింటికిప్పుడు దివాన్ తీ లేడు
కానీ యింటిననులు, వ్యవసాయం
పనులూ చూడుకునేందుకు నలుగురైదు
గురు పనివాళ్ళున్నారు. ఆ పని
వాళ్ళందరికీ పెద్ద కొండయ్య.

కృష్ణమరాయణుడు తన గదిలో అద్దం
ముందు నిలబడి తల దువ్వుతున్నాడు.
గదినుంచి బయటకు వచ్చి తన తల్లి
పార్వతమ్మ గదికి వెళ్ళి, “నేను అలయా
ది వెళ్ళొస్తానమ్మా” అన్నాడు.

“మంచిదిబాబూ! అన్ని యేర్పాట్లూ
జరిగినట్లేనా? చుట్టుపక్కల గ్రామాల
నుంచి బా లా మంచి జనం వస్తారు.
ఎవరికి యేలోటు జరిగినా మాటబాగోడు”,
అంది పార్వతమ్మ.

“ఎవరికి యేలోటూ జరక్కండా
చూడాలనేదే మా ప్రయత్నం. మన
కొండయ్య, పూజారి పూర్ణయ్యగారు
అలాగారు రోజూ టి బాట్రి ఎవళ్ళు
అయినా వాళ్ళే ముఖంన్నారు. వెంకట
పెట్టి నారాయణుడు కావలసిన యేర్పాట్లు

వ్యయంగా చూసుకొంటున్నాడు కావల
సిన సామాగ్రినంతా సక్రంలో వింప
నేశాడు”.

“ఏదో బాబూ, తలపెట్టిన కార్యం
నవ్వంగా గట్టెక్కితే అదే పదివేలు.”

“తలపెట్టిన కార్యం కాదమ్మా, తల
మీదకొచ్చిన కార్యం.”

“అదేం మాట బాబూ! దైవకార్యం
నీకు బరువనిపించిందా?” అంది
పార్వతమ్మ కాస్త నొచ్చుకున్నట్లుగా.

“నా పుద్గేళ్యం అది కాదమ్మా! వేణు
గోపాలస్వామి మన వంశానికి యిష్ట
దైవం. స్వామికార్యం నా తెప్పుడూ
బరువుకాదు. తలమీద కొచ్చిన కార్యం
అని యెందుకన్నా నుంచే స్వామి
విగ్రహం యెందుకనో ఒక పక్కకు
వంగడం చేత, మేడదగ్గర వీటవారడం
చేత పున్నవతిష్ట అవసరం అయింది
అనుకోకుండా జరిగింది కదా అని ఆలా
అన్నాను.”

“అంతా దైవవిర్రయం బాబూ! ఆ
స్వామి లీలలు మనదోటి సామాన్యులకు
అర్థంకావు ఎప్పుడు యెందుకు యేది
చేస్తాడో ఆయనకే తెలుసు!” అంది
పార్వతమ్మ.

“నరేనమ్మా! నేను అలయానికి వెళ్ళి,
యేర్పాట్లు యెంతవరకూ జరిగాయో
చూడాలి” అని కృష్ణమరాయణుడు దివాణం
నుంచి అలయానికి బయలుదేరాడు.

కృష్ణమరాయణుడు రాజవీధిప నడిచి

వెడుతూంటే రాజే నడుస్తూన్నట్లుంటుంది. అద, మగ విలబడి చూస్తారు. అరదుగుల యెత్తు, పసినిమ్మపండు చాయ, ఉంగరాల జుత్తు, నిరింతరం పెదపులపై చిరునవ్వు, గ్రీకు శిల్పంలాంటి చక్కని శరీర సౌష్ఠవం - ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే కృష్ణమరాయడు విజంగా రాయడే.

2

అరియ ప్రాంగణం చాలా హడావిడిగా వుంది. కొండయ్య అజమాయిషీలో పాతికమంది పనివాళ్ళు పందిళ్ళు వేస్తున్నారు కొంతమంది చెరుకు పెనాలలో నీళ్ళు నింపుతున్నారు. కొందరు గాడిపొయ్యిలు తవ్వతున్నారు. మరికొందరు గాడిపొయ్యిల దగ్గర గాబులు, గుండెగలు, ఇతర పంటపాత్ర సామాను జేరవేస్తున్నారు. కొంతమంది కట్టెల మోపులను మోసుకొచ్చి గాడిపొయ్యిల దగ్గర లాటు కడుతున్నారు.

అ మరుచటిరోజు ఏకాదశి. ఏకాదశి రోజునే స్వామివారి విగ్రహ పునఃప్రతిష్ఠ

అప్పటికే చుట్టప్రక్కల గ్రామాల నుంచి కొందరు భక్తులు యెంకో వైధవంగా జరగబోయే విగ్రహ పునఃప్రతిష్ఠను కళ్ళారా చూసి తరించాలని వచ్చేతారు. వచ్చినవారు అరియంలో యే నిరుగుతుందో చూడాలన్న కుశూహలంకో అరియ ప్రాంగణంలో తిరుగుతున్నారు.

అలా వచ్చిన యాత్రికులలో ఒక

వృద్ధుడు తన మనవడికి ఆ అరియ గురించి వివరిస్తున్నాడు ఇంతలో కృష్ణమరాయడు వచ్చాడు పవిత్రేస్తున్న కొండయ్య, పనివాళ్ళు కృష్ణమరాయడు రాగానే దండాలు పెట్టి విలబడిపోయారు.

“ఏం కొండయ్యా! అన్ని పనులూ సవ్యంగా సాగుతున్నాయా!” అన్నాడు కృష్ణమరాయడు.

“రాత్రి వన్నెందు గంటలకి అంతా సిద్దమే బాబూ!” అన్నాడు కొండయ్య విస్యంగా.

“అన్నట్టు మరిచిపోయాను. పసి పిల్లలకు పాలు కొరత రాకూడదు. చుట్ట ప్రక్కల గ్రామాల నుంచి చాలా మంది యాత్రికులు పిల్లాజెల్లాకో వస్తారు. రెండుమూడు చోట్ల అడిగినవారికి తేదన కుండా పాలువచ్చే యేర్పాటు చూడు”

“అలాగే బాబూ! అమ్మగారు ఈ విషయం ముందే చెప్పారు.”

“ఎంతమంది వచ్చినా వద్దన చురుగ్గా సాగాలి. ఏ పదార్థం తక్కువ పడకూడదు.”

“మనకి కొత్తేముంది బాబూ! స్వామి కళ్యాణానికి కృష్ణాష్టమికి యేటా మనం యిదంతా చేస్తున్నదే కదా! కాకపోతే మనస్యలో పునఃప్రతిష్ఠ తొబట్టి మరోసారి చేస్తున్నాం,” అన్నాడు నవ్వుతూ కొండయ్య.

“సరే, నేను కోనేటి తొలికి వెళ్లాప్తాను. పానీచాలు నాడు పడితే

స్నానాలు చేసేవారికి ప్రమాదం, అంటూ అరియానికి తూర్పున ఉన్న కోనేటికి బయలుదేరాడు కృష్ణమరాయడు.

ఇదంతా చూస్తూ నిలబడిపోయిన తాత మనవళ్ళు కృష్ణమరాయడు వెళ్ళిన వైపు నడుస్తున్నారు.

“తాత ! ఆ కొండయ్య అనే అతను నీ వయసువాడు కదా ! ఈ వచ్చినాయన చిన్నవాడు కదా, యెందుకు వంగి వంగి ననుస్తారాలు చేస్తున్నాడు ఆ కొండయ్య ? అని అడిగాడు మనవడు.

“అయినే కృష్ణమరాయడు. వయసులో చిన్నవాడు కానీ, యీ వూరికి పెద్ద, యీ అరియానికి ధర్మకర్త, పైగా యీ వూరు ముసనలు కూడా. వారి ముత్తాతగారే యీ అరియాన్ని కట్టించారట. ఈయన తాతగారు ఆ పెద్ద చెరువును తవ్వించారట. ఒకప్పుడు పెద్ద జలించారు. మారవగిరి అని యీ వూరికి పేరు రావడానికి కూడా యీ వూరును వీరి పూర్వుకులలో ఒకరు మారవరాయలంగారు యీ వూరికి శంకు స్థాపన చేశారట.”

“అంత గొప్పవాడా యీయన ?”

“అంతే కాదు. ది.య్యే దాకా చదువుకున్నారు. అటు అంగ్ల సాహిత్యం లోనూ, ఇటు తెలుగు సాహిత్యంలోనూ కూడా పాండిత్యం గలవాడట. వండితులని, కవులని యెంతో గౌరవిస్తారట. మంచి రసజ్ఞులట. అన్నిటికీ మించి

దాకరట. ఊరునీ, వూరు ప్రజలనీ కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటారట. వయసు పాతికేళ్ళే కావచ్చు కానీ మనసు చాలా పెద్దదట బాబూ !” అన్నాడు తాత మనవడితో.

3

పూజారి పూర్ణయ్య స్వామికి సంధ్యా ర్చన పూర్తిచేసి, హరితిచ్చి, గంట కొట్టారు. ఆ సమయానికి అరియంలో చేరిన భక్తులకు తీర్థప్రసాదాలిచ్చి, పై మీద అంగవస్త్రంతో చేతులు వత్తుకున్నారు. అరియానికి పడమటన వున్న స్వామివారికి ఉద్యానవనంపై పు వెళ్ళారు. ఉద్యానవనంలోకి అయన అడుగు పెట్టే సరికి టన్ టన్ మని కానింపీద పడుతున్న సుత్తిదెబ్బ వినబడుతోంది.

విష్ణుశర్మ విగ్రహం పై భాగానికి పట్టు పీఠాంబరాన్ని కప్పి, పాద పీఠానికి నగిషీలు చెక్కుతున్నాడు.

పూర్ణయ్య మేలిముసుగు కప్పివున్న విగ్రహానికి చేరువగా వెళ్ళి నిలబడినా ఒక విముషండాకా తన పనిలో విమగ్నమై పోయిన విష్ణుశర్మ పూర్ణయ్యను గమనించలేదు.

“నమస్కారం శిల్పాచార్య !” అని వలకరించారు పూర్ణయ్య విష్ణుశర్మను.

“నమస్కారం. ఏమిటిలా వచ్చారు ?” అన్నాడు వచ్చుతూ విష్ణుశర్మ.

“వచ్చింది స్వామి మూర్తిని కల్లారా చూద్దామని. కానీ మీరు మేలిముసుగు

ఎక్కువ పొడుపు మరియు తెలుపుకావాలంటే
సబ్బుల మాట మరచండి, తెండి

సూపర్ 777 డిటర్జెంట్ బార్

- * సబ్బుకంటే $1\frac{1}{2}$ రెట్లు ఎక్కువ శక్తివంతమైనది,
ఎక్కువ పొడుపునిచ్చునది!
- * ఆస్టిక్ వైటనర్ తో కూడినది!!

ప్రపంచపు నం. 1
డిటర్జెంట్
ఉత్తిర్ బార్
సూపర్ 777

మరికీ ముప్పు
మెరుపుల
తెలుపు

Shilpi DM 13A/80 Tel

మాటున స్వామిని దాచేశారు" అన్నారు పూర్ణయ్య.

"నేత్రాట దిద్దిన కరువాత పునః ప్రతిష్ఠ జరిగేదాకా ఎవరికంటా వడవివ్వ కూడా చూడడం శిల్ప సాంప్రదాయం కదా!"

"నిత్యం స్వామి నన్నిటిలోనే పేవలు చేసుకొని తరించేవాడిని. స్వామి నా కంట కూడా వడకూడదా?"

"ప్రతిష్ఠ జరిగేదాకా యొక తీర్చి దిద్దిన మూర్తి అయినా రాయే కదా. ప్రతిష్ఠ జరిగేకే రాయి కూడా స్వామీ కదా! అన్నీ తెలిసిన వారు, నరుడి కంట వడితే నల్లరాయి కూడా వగులు తుందంటారు. అందుకని మేలి ముసుగు కప్పక తప్పలేదు," అన్నారు విష్ణుకర్మ.

■ మాటకు పూర్ణయ్య పునః శాస్త్ర నొచ్చుకుంది కానీ, తమాయించుకొని "శిల్పిచార్యాః స్వామి రూపు రేఖలు దిద్దేవారు మీరు, ఆ రూపాన్ని అనుక్షణం కొలిచేవాడిని నేను. మనిద్దరం నరులమే కదా!" అన్నారు వ్యంగ్యంగా పూర్ణయ్య.

ఆలయ ప్రాంగణం వజ్రమాలలా తిరిగి పునఃప్రతిష్ఠకు జరిగిన యేర్పాట్లనూ, జరగవలసిన యేర్పాట్లనూ చూసుకొని ఆ క్షణానికి అర్పిడికి చేసిన కృష్ణమరాయడు విష్ణుకర్మను. పూర్ణయ్యను చూసి నమస్కరించాడు.

"నిమిటీ! పెద్దగిద్దరూ చర్చలో వద్దారు." అని నవ్వుతూ అడిగాడు.

"సాధారిణంగా యిద్దరు పెద్దలు కలిసినప్పుడు వచ్చే చర్చే కృష్ణమరాయా!" అన్నారు విష్ణుకర్మ సుత్తి, శానం ప్రక్కన పెడుతూ.

మేలి ముసుగు కప్పివున్న విగ్రహాన్ని పరీకించి, "స్వామిని కళారాదర్శించాలనివస్తే మేలిముసుగు కప్పే రేమిటీ!" అన్నారు కృష్ణమరాయడు.

"అదే మాట నేనూ అడిగాను," అని పూర్ణయ్య వంక పాడారు.

"ప్రతిష్ఠ జరిగేదాకా మూర్తి నరుల కంట వడకూడదని మేలి ముసుగు కప్పాల్సి వచ్చింది. స్వామిని వంక పారంపర్యంగా మీ హనోమండిలలోనే ప్రతిష్ఠించుకున్న పుణ్యవంశం మీది. మీ కద్దేముంది బాబూ! తిరికించు," అని మేలి ముసుగు తొలగించారు విష్ణుకర్మ.

■ మూర్తి అపురూప సౌందర్యానికి, విష్ణుకర్మ శిల్పకళా నైపుణ్యానికి కృష్ణమరాయడూ, పూర్ణయ్య క్షణం పాటు ముగ్ధులై స్థాణువులుగా విలంబిపోయారు. తేరుకొని "భేష్! ఇంతటి కళా నైపుణ్యాన్ని యీ మూర్తిలో చదివేవరిచి కలకాలం స్వామికోపాటు కలిగిపోయే మీరూ ఈ మూర్తిని తిరికించిన నేనూ, ధన్యులం విష్ణుకర్మా! స్వామిని ద్వారక మంది తెచ్చి చూడవలసి అందు గర్వ గుడిలో కొంపు తీర్చించిన పునత మీకే దక్కింది. మా ముత్తాతగారి కాలంలో

మీ తాతగారు యిప్పుడు ఆరియంలో
వున్న విగ్రహాన్ని చెక్కారట. ఈనాడు
నా కాలంలో మీరు తీర్చి దిద్దారు. మీకు
సర్వదా కృతజ్ఞుడిని, అన్నాడు కృష్ణమ
రాయడు భక్తి వివరాలతో.

“నేను ధన్యుడిని కృష్ణమరాయా!”
అని బదులు వలికాడు విష్ణుశర్మ.

“ఇంతకీ విగ్రహం నిద్దమైవచ్చినా?”

“సిద్ధమే. ముహూర్తపు వేళకు పాద
పీఠం దిద్దటం కూడా పూర్తవుతుంది.”

“విగ్రహం సజీవ కళంకో నిండి
వుంది కదూ!” అన్నాడు కృష్ణమరాయడు
పూర్ణయ్యతో.

“అందుకు సందేహమేముంది?
కానీ ఒక్కటే నా అనుమానం,”
అన్నారు పూర్ణయ్య.

“అనుమానమా? ఏమిటది?”

అన్నారు విష్ణుశర్మ.

“గ్రంథ చార్యం వుందని విన్నాం.
ఈ విగ్రహం చూతాకలిచ్చార్యం కూడా
వుంటుందా అన్నదే అనుమానం.”
అన్నారు పూర్ణయ్య.

“సూటిగా మాట్లాడండి పూర్ణయ్య
గారూ!” అన్నారు విష్ణుశర్మ పూర్ణయ్య
కళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తూ.

“కాస్త విపులంగా చెప్పరాదూ?”
అన్నాడు కృష్ణమరాయడు పూర్ణయ్య
నుద్దేశించి.

“ఏమీలేదు కృష్ణమరాయా! విష్ణు
శర్మను కించపరచడం నా వుద్దేశ్యం
కాదు. వారు మరే యితర శిల్పి శిల్పి
చాతుర్యాన్ని అనుకరించనూలేదు. మన

విజంతుకు పాఠకులకు గమనిక:-

శ్రీ రౌద్రినామ సంవత్సర

యువ

దీపావళి సంచిక

ఈ దీపావళికి “యువ ప్రత్యేక సంచిక ఎక్కువ అకర్షణలతో
వండుగకు ముందుగా వెలువడుచున్నది. ఏంజెంటు తమ ఇందెంటును
సెప్టెంబరు 5నకేది లోగా తెలియజేయవలెను:

వెల : 8-00 రూపాయలు

నేడే మా కాపీని రిజిస్టర్ చేసుకోండి. రిజిస్టరు పోస్టులో పంపగోరు
వారు అదనంగా రూ. 2-50. పైనలు పంపవలెను.

మేనేజర్

యువ మాసపత్రిక

దేవదాసీ వాడలో రాధ అని ఒక చక్కని చుక్క వుంది. వద్దెనిమిది వసంతాలు చూసిందో లేదో, ప్రతిరోజూ సూర్యోదయానికి ముందే అంబానికి వస్తుంది. స్వామిని దర్శించి వెడుతుంది. వట్టిది దేవదాసీగా నైనా నిష్ఠాంఠిపురాలు, భాగవతోత్తమురాలు, అన్నిటికీ మించి నకల శాస్త్రాలు అధ్యయనం చేసి మేటి నర్తకి అని గురువుంచేశ మెప్పు పొందిన నకల కళా విహారద ఇంతవరకూ యే రసికుని ముందూ గజె కట్టి అడి యెరుగదు అమె పోలికలే స్వామి ముఖారవిందంలో కొట్టొచ్చినట్టు కనబడ్డంచేత శిల్పచార్యం అన్న మాట నా మనసులో మెదిలింది. దామకోలేక అన్నాను. నృప్తికర్త శిల్ప చాతుర్యాన్ని విష్ణుకర్మ అనుకరించి వుంటారనే నా వుద్దేశ్యం కానీ, మరో శిల్పి శిల్పచాతుర్యాన్ని కాదు,” అని వివరించారు పూర్ణయ్య.

“అంతటి అందగత్తా అరాధా మీరా చూశారా విష్ణుకర్మా,” అని అడిగాడు కృష్ణమరాయడు.

చూశానేమో, నాకు గుర్తులేదు. ఆ రాధ చూపురేఖలే ఈ మూర్తిలో ప్రతి బింబిస్తే నిజంగా అమె రాధే అయి ఉండాలి. రాధాకృష్ణుల తనువులు వేరు కానీ వాచి వేరు చేయగలిగిన దేవదాసీ, వేరుగా వూహించడమెలా,” అన్నారు విష్ణుకర్మ.

“అయితే ఆ రాధను ఒకసారి చూడాలి,” అన్నారు కృష్ణమరాయడు.

“తివబోతూ రుచి అడగడం దేనికి కృష్ణమరాయా రేపు విగ్రహ పునః ప్రతిష్ఠ జరగగానే స్వామి సన్నిధిలో, విండు నటముందు తొలిసారిగా గజ్జె కట్ట బోకోంది రాధ, అందరం చూడొచ్చు,” అన్నారు పూర్ణయ్య.

4

గుడి కోనేరునుంచే ఆ పూరివారు మంచి నీళ్ళు తీసుకు వెళతారు. ఆ సాయంత్రం కోనేటికి దిందెలు చంప పెట్టుకొని మ్యూజరగతి ప్రీలు, కడవలు చంకన పెట్టుకొని పనిపాలులు చేసుకునే ప్రీలు మంచి నీటికి వచ్చారు, నీలాటి రేపులో ఆ కబురూ, యీ కబురూ చెప్పుకుంటూ బిందెలు కోము కుంటున్నాడు యద్దరు పడుచులు. సూర్యాస్తమయ మయింది. వెలుతురు మనగ ముసుగు కప్పుకుంటోంది. ధళమి చంద్రుడు వింగిలో తొంగి చూశాడు. వింగి నుంచి తొంగిచూసిన చంద్రుడు కొంసులో కలువల మధ్య కొలుపు తీరాడు.

బిందె కడుక్కొని, కోనేటిలో ముంచుతూ “ఆ చంద్రబింబం యెంత అందంగా వుందో చూడు,” అంది ఒక పడుచు తన తోటి పడుచుతో.

“నరేలే! ఆ చంద్రబింబాన్ని చూసి అంత మురిసిపోతున్నావు కానీ, దేవదాసీ వాడలో రాధ అని ఒక నర్తకి వుందట. అమె ముఖ బింబం ముందు కోటి

చంద్ర చింబాలు పరితూగవట," అంది రెండవ పడుచు.

"దేవదాసీ అందాన్ని అంతగా పోగడకు గురీ చేటియల అందం గుడికి సింగారం కావచ్చుకానీ వూరి యిల్లాళ్ళకి విషం అంటారు," అంది మొదటి పడుచు.

"సామెతల కేమొచ్చెలే ? అడది మెచ్చి దేవదాసీ మంటారు మా అత్తగారు చెబుతూ వుంటుంది ఆ రాధ అందా గురించి" అది రెండవ పడుచు.

"మీ అత్తగారు చెప్పినంత మాత్రాన విశం అని నమ్మక్కరలేదు. రేపు అయింట్లో రాధ నృత్యం వుండటం అమె అందాన్ని అందరూ చూస్తారు,"

అని బిందె చంకనెత్తుకుంది మొదటి పడుచు.

అలా యిద్దరూ కబుర్లు చెప్పకుంటూ యెవరి యిళ్ళకు వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

5

తూర్పుదిగ్గంతం నీలాల వెలుగుల్లోంచి అరుణాగమన భారణంగా అప్పుడే కెంపులు దిద్దుకుంటోంది. వేణు గోపాలుని పునః ప్రవృత్తి ఉత్సవాన్ని తెలికించడానికి వస్తున్న రాజ నింధువులా సూర్య భగవంతుడు కొత్త ముస్తాబులు దిద్దుకొని ఉదయించాడు. చుట్టు పక్కల గ్రామాల నుంచి చాలా మంది భక్తులు వచ్చారు, యింకా వస్తున్నారు. వక్రం, ఆలయ ప్రాంగణము జనంతో కిక్కిరి

5 సంవత్సరాలు గ్యారంటీ గల మెరి సూపర్ స్పెషల్ బంగారు కవరింగ్ నడలను 15 సంవత్సరాల పరిశోధన ఫలితంగా - భారత దేశంలో ప్రప్రథమంగా తయారు చేస్తూ, దేశమంతటా వినిగా వి.పి.సి. ద్వారా పంపి నంస్త. ఉచితంగా కేటలాగ్ పొంది అన్ని వివరాలు చూడగలరు. ఇందులోని సంఖ్యలు సూచిస్తూ, ఉత్తరం రాస్తే, వి.పి.సి. ద్వారా వస్తువులు పంపబడుతాయి. (వి.పి.సి. చార్జీలు అదనం)

NO 9 RS 69.50
NO 8 RS 49.50
NO 100 RS 74.50
NO 101 RS 72.50
NO 73 RS 25.50
NO 112 RS 25.50
NO 11 RS 10.50
NO 11/2 RS 50.50
NO 11/3 RS 78.50
NO 72 RS 25.50

MERI GOLD COVERING WORKS (Estd 1963)
P.O BOX 1405, 14, RANGANATHAN STREET
T. NAGAR MADRAS-600 017 INDIA

లాడుతోంది చలువ పందిళ్ళకు చాంది నీలు కప్పి రంగు రంగుల కౌగితపు బుట్టలతోనూ, పచ్చటి మామిడి తోరణాల తోనూ అలంకరించారు. ప్రి పురుషులు యెంతో హడావిడిగా ప్రతి వొక్కరూ తమ యింట్లో పెళ్ళి అన్నట్టు యటూ అటూ పందిళ్ళలో తిరుగుతున్నారు. గాడి పొయ్యి ప్రాంతంలో పోపుల వాసన గుణిశిస్తోంది. గర్భగుడి ప్రాంతంలో సుగంధ పరిమళాలు నలుదిశలా విరజిమ్ముతున్నాయి. ఆలయం ఆలయ ప్రాంగణం సేదమంత్రాల హేషలో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి.

కృష్ణమరాయడు చుట్టూ జరిపిల్లు దోపతీ ధరించి, పైన మినమినలాడే తెల్లటి పట్టు లాల్చీ వేసుకున్నాడు. భుజం మీద ఖరీదైన జరీ కండువారివిగా వేలాడుతోంది. అతని మెడలో పచ్చలు పొదవిస పులిగోరు పతకం అతని వంక ప్రతిధ్వని చాటుతూ అతని కదలికలకు అనుగుణంగా వూగివలాడుతోంది. ఆ ప్రాంగణంలో యెటుచూసినా అతనే కనబడుతూ పనులు పురమాయిస్తున్నాడు వచ్చిన భక్తులందరూ ఓ కంటితో స్వామి విగ్రహాన్ని, మరో కంటితో కృష్ణమరాయని చూస్తున్నారు.

6

రాధ తన యింటిలో తన చెలికత్తెల చేత పాదాలకు పారాణి దిద్దించుకుంటోంది. హాలులో నృత్యానికి తాపరిసన

వటపంగం పలికే గురువు, యితర హంగుదారులు తమతమ వాయిద్యాలతో సంసిద్ధంగా వున్నారు పదేళ్ళనుంచి తాను చేర్చుకున్న విద్యను స్వామిముందు కొన్ని నిమిషాల్లో ప్రదర్శించబోతుంది. స్వామి నవ్వింది, ఆలయ ప్రాంగణ, చుట్టూ పథ, నభలో వండిత పామరులు అంతా అమె కళ్ళకు కట్టిగా వుంది. ఒక ప్రక్క యేదో బెరుకు. మరో ప్రక్క యేదో అనందం. రాధ తల్లి పుష్పావతి బ్రహ్మముడి చుట్టుకుని, తలవించా మల్లె పువ్వులు పెట్టుకొని ముస్తాలు నడలి పోతుంటా నభ కంట పడాలన్న ఆరాటంతో రాధ గదిలోకి వచ్చి, “ఏమిటే యింకా ఆలస్యం? చీర కట్టేసరికి వూరు మాటు మణిగింది అన్నట్టు నీ సంగారం పూర్తయ్యేసరికి నభకు నిమగ్నై లేచి పోయ్యేలాలా వున్నాడు. త్వరగా తెములు, అవి హెచ్చరించింది రాధను.

“పారాణి దిద్దుతున్నారమ్మా! త్వరగా కానీయవే సంపంగి!” అంది రాధ.

“అంత తొందరైతే యెలా? వంకర టింకరగా పెడితే సువ్వే తిడతావు మళ్ళీ,” అంది సంపంగి రాధ వాదాల మీంచి చూపులు మరల్చుకుంటానే.

“దాని చేతి కిచ్చావా పాదాలు. అది పాదాలకు పారాణి దిద్దేసరికి పొద్దు పడమటికి వారిపోతుంది. మా వయసులో యిలానా? వాటికి నరసుడు వచ్చేదనే

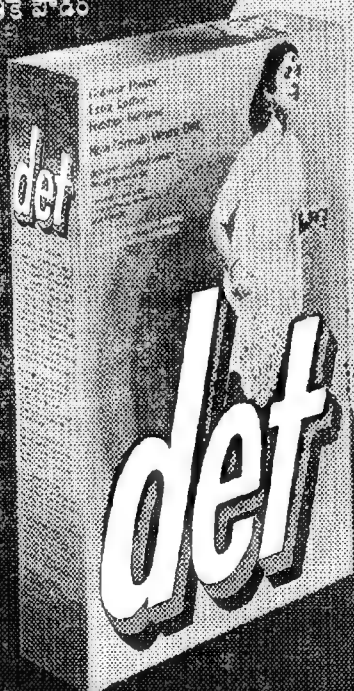
దివ్యమైన
తెలుపు

డెట్ యొక్క
తెలుపు

కొత్త పాములా

డెట్

డిటరెంట్ డిటికే పౌడర్

సాటిలేని వుతుకు శక్తి, అదనపు సురుగు,
తాజా సువాసన మరియు దివ్యమైన తెలుపు!

నరికి చిటికలో తయారయ్యేవాళ్ళం. సభ యెదురుచూస్తోందన్నా లెక్కలేదు నీకు త్వరగా తెములు, మేనా సిద్ధంగా ఉంది. అని రాధ మా సంవంగిని తొందరపెట్టి బయటకు వెళ్ళింది పుష్పావతి.

రాధ ముస్తాబై ఒక వక్క సంవంగి, మరో వక్క చంద్రిక తోడులాగా వయ్యారంగా మేడమెట్లు దిగి హాలు లోకి వచ్చింది. హాలులో వున్న నటరాజు విగ్రహానికి నమస్కరించి బయటకు నడిచింది ఆమె ముఖంలో తొలిసారి గజ్జె కట్టి స్వామిముందు వృత్యం చేయడానికి వెళుతున్న అనందంకంటే యేవో సిగ్గు దొంకరలు స్వామినే కలవడానికి వెళ్ళే నవ వధువులా ఆమెను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి

ఇద్దరు చెలికత్తెలతోపే రాధ మేనా యెక్కింది. ముందు మేనమామ భీముడు విండుగా నడుస్తున్నాడు. మేనా వెనక మైసూరు గిత్తలను కట్టిన పవారిబండిలో రాధతల్లి పుష్పావతి, రాధకు వృత్యం నేర్పిన నాట్యాచార్యుడు, యితర వాయిద్యాలు బయలుదేరాయి.

7

స్వామివారికి అభిముఖంగా వున్న విశాలమైన మండపంలో రాధ నృత్యానికి శాసనసేవ యేర్పాట్లన్నీ జరిగాయి. రాధ రాకతై సభ విరీక్షిస్తోంది. సభకు ముందు ఒక తివాచీమీద కృష్ణమరాయడు, విష్ణు

శర్మ, పూర్ణయ్య, వక్కాపూరి జమీందారు వీరేంద్రరావు కూర్చున్నారు. వీరేంద్రరావు ఆ ప్రాంతానికి పెద్ద రసికుడని పేరు. జమీందారులకు సహజంగా వుండవలసిన అన్ని వ్యసనాలనూ ఉగ్గా, పాలా పోసి పెంచుకుంటూన్న మనిషి వారికి కాస్త యెడంగా మరో తివాచీమీద ఎల్లెయేళ్ళు వైదిద్ద రాజా జగవతిరావు సకుటుంబంగా కూర్చున్నారు. వారి వెనక గ్రామంలోని పెద్దలు అసీనులై వున్నారు. వీరందరి వెనకా సభ. వీరి కభిముఖంగా నృత్యానికి అవసరమైన నృత్యాచార్యులకు, యితరులకు మరో రెండు తివాచీలు 'పరచి వున్నాయి. నృత్యం చేయవలసిన స్థలం ర.గురంగుం ముగ్గులకో ఆలంకరించబడి వుంది.

రాధ ఉత్తర గోపురం దగ్గరే మేనా దిగి, అలయ ప్రాంగణంలోకి అడుగు పెట్టింది జనంలో కలకలం బయలుదేరింది. మేలిముసుగు వేసుకొని వయ్యారంగా సభాస్థలికి కదలివస్తున్న రాధను సభలోని జనం చూడాలన్న కుతూహలంతో విలబడి తోమకు తోమకు చూస్తున్నారు.

ధ్వజస్తంభానికి చేరువయ్యేదాకా రాధ సభముంగిట కూర్చున్న కృష్ణమరాయలకు, యితర ముఖ్య అతిథులకు అగుపించలేదు. రాధ, నాట్యాచార్యుల వెంట యితర వాయిద్యకారులు, సంవంగి, చంద్రిక, పుష్పావతి, భీముడు

మీ తలనొప్పి
మటుమాయం

ఒకే ఒక

సారిడన్

తెచ్చుకోవడం

'సారిడన్'

శక్తివంతమైనది

సురక్షితమైనది

ఒకటి వేసుకుంటే చాలు

RP. 5977

సభాస్థలికి చేరి అసీనులయ్యారు. పుష్పా వతి సభలోని పెద్దలకు సభాస్థలికి చేరగానే నమస్కరించింది

రాధ గురువుకు నమస్కరించి సభకు వందనం చెప్పి గజ్జె కట్టింది. ప్రార్థన పూర్తి అయింది.

చక్కటి జావళి యెత్తుకుంది రాధ అభినయానికి, వద విన్యాసానికి సభ పురికించిపోయింది. వండితులు 'భేష్' అంటున్నారు. వీరేంద్రరావు మనసు విచ్చి విచ్చి వూహలతో ఉక్కిరిబిక్కిరై పోతోంది.

ఇన్నాళ్ళూ స్వామి నే మనసులో విలుపుకొని నృత్యాన్ని వేర్చుకున్న రాధ తన నృత్యాన్ని అభినందిస్తూ "భేష్!" అని కృష్ణమరాయడు అన్నప్పుడు అతని వైపు చూసింది. చూపులు కలిగియి. మనసు కాస్త చలించింది. మరుక్షణమే స్వామిమీద లగ్నంచేసి నృత్యం చేయ సాగింది. స్వామిలోనూ కృష్ణమరాయడే కనిపించాడు.

గాలికి కదిలే ముందిరాల్లా కదులుతున్న పారాణి పాదాలనే కృష్ణమరాయడు రెప్ప అర్చకుండా చూస్తున్నాడు.

"అ పాదాలకు దిద్దుకున్న పారాణి కేంపులు పొదవిపట్టుంది కదూ!" అన్నాడు తన పక్కనే కూర్చున్న విష్ణుకర్మకో కృష్ణమరాయడు.

"గానానికి నాదం, నృత్యానికి పాద మేగా ప్రాణం! పాదాలకి పారాణి దిద్దు

కోడ, తెలియకపోతే యిహ నర్తకేమిటి కృష్ణమరాయా?" అన్నారు విష్ణుకర్మ.

"ఓ!" నన్నెట్లు తలవంకించి నవ్వురు హ్హ్హయ్య

అనుకోకుండా రాధ కృష్ణమరాయని ముఖంలోకి చూసింది. "ఒక్క మురికి లేదు కానీ కృష్ణమరాయడు విజృంభిస్తూ ఉన్నాడే," అనుకుంది. తన చపలత్వాన్ని సంబాళించుకొని మనసు స్వామిమీద లగ్నం చేయడానికి ప్రయత్నించింది మళ్ళీ. అలా వూయల లూగే మనసు తోటే సభను వూయల లూపుతూ నృత్యం ముగించింది వీరేంద్రరావు "భేష్ భేష్!" అని అరుస్తూ నోట్ల కట్టలు అమె మీదకు చల్లాడు. అమె చలించలేదు ఆ అభినందన అమెకు సచ్చసట్లు అమె ముఖ కవళికలే చెబుతున్నాయి.

కృష్ణమరాయడు తన స్థానం నుంచి లేచి అమెకు చేరువగా వెళ్ళి తన మెడ లోని సచ్చల పులిగోరు పకకాన్ని అమె మెడలో వేశాడు. ఆ పకకాన్ని హృదయానికి హత్తుకొని క్షణంపాటు తన్మయత్వంలో పుండిపోయింది రాధ.

"వీలాంటి వర్తకి మా గ్రామంలో వుండడం మా గ్రామానికి గౌరవం," అని అభినందించాడు కృష్ణమరాయడు.

ఇదే సమయంలో వీరేంద్రరావు పుష్పావతితో యేదో చెవులు కొడుకు తున్నాడు.

రాధా, అమె వెంట వచ్చినవారూ

మంగళకరమైన వెన్నెల మోమును
మెరుగు పరచటానికి

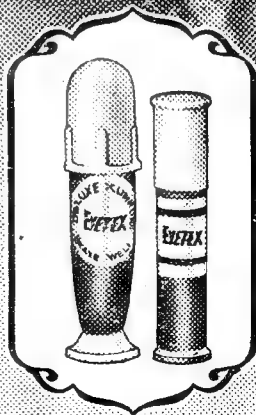

బటెక్స్ డీలక్స్ కుంకుమ

దేశమంతటా వాగరిక యువకులు కోరి దరించేది బటెక్స్ కుంకుమ నారిమణుల వుప్పు విదానాన్ని అద్భుత శాందర్యాన్ని ప్రస్థానం చేసుకుంటున్న 14 కియూలీ కిలీపైన రంగులలో బటెక్స్ కుంకుమ నర్మానికి తయారుచేయబడు బటెక్స్ కుంకుమ నర్మానికి ఎటువంటి హానియు కలుగజేయదు

బటెక్స్ 38 సెవెన్త్రీయులుగ మీ నమ్మకానికి ప్రాతిపదిక ఉన్న రమ్య చహారం

అరవింద్ లాబరేటరీస్ వ్యవస్థ 600033

Imageads-AL 1240 Tel

లేచి బయలుదేరాడు. రాధ కృష్ణను
 రాయడు తన మెడలో వేసిన పులిగోరు
 పతకాన్ని అరచేతిలో హృదయానికి
 అడిమిపట్టుకునే నడిచింది. ద్వజస్తంభం
 దాకా నడిచి వుండబట్టలేక వెనక్కు
 తిరిగి కృష్ణమరాయని చూసింది. తననే
 చూస్తున్న రాయని చూపుంకో అమె
 చూపులు కలిశాయి. గోపురందాకా వచ్చి
 మేనా యెక్కుతూ మరొక్కసారి
 వెనక్కి తిరిగి చూసింది. కృష్ణమరాయడు
 తనని సాగనంపడానికి తన వెనకే వచ్చి
 నందుకు చూపుంకోలే కృ త జ్ఞ త లు
 చెప్పుకుంది.

మేనా కదిలింది

దూరమయింది.

రాయం రూపు కళ్ళముందు నుంచి
 దూరమై రాధ మనసులో కొలుపుతీరింది.

8

పున్నమిరేయి. పాం వానలాంటి
 వెన్నెల. అడుతూ పాడుతూ పొలం
 నుంచి ఎనివాళ్ళు యిళ్ళకు చేరుకుంటు
 న్నారు కొండయ్య గొడ్డాలలో పకు
 పులకు రాత్రికి సరిపడా గడ్డివేసి నిమెంటు
 గోళాల్లో నీరు వుందో లేదో చూశాడు.

పార్వతమ్మ కృష్ణమరాయనికి భోజనం
 వడ్డిస్తోంది వెండి పళ్ళెంలో పాలు,
 అన్నం కలుపుకున్నాడు కృష్ణమరాయడు
 ఒక ముద్ద నోట పెట్టుకున్నాడు. నమిలి
 మింగడం మానేసి తన ముందున్న వెండి

పళ్ళెంలోని పాండ్లోకే చూస్తూ వుండి
 పోయాడు.

పార్వతమ్మ తన కొడుకు కృష్ణను
 రాయని పరధ్యానాన్ని గమనించింది.
 క్షణంపాటు అమె కూడా మౌనంగా
 వుండిపోయింది కొడుకునే చూస్తూ.
 ఇహ వుండబట్టలేక “ఏమిటి బాబూ
 అంత పరధ్యానం : ఏకాదశ నాడు పునః
 ప్రతిష్ఠ యెంకో వైభవంగా జరిగి
 పోయింది అందరి చేతా భేషనిపించు
 కున్నావు ఈ వేళప్పుడే పార్థమి, తల
 పెట్టిన కార్యం అయిపోయి నాలుగు
 రోజులు గడిచేక కూడా యింకా పర
 ధ్యానమేనా నాయనా : మీ నాన్నగారూ
 యింతే. ఏదైనా ఫణ్యకార్యం తల
 పెడితే ముందు వదిరోజులూ, తరవాత
 వదిరోజులూ మనిషి మనిషిగా వుండే
 వారు కాదూ, మనసు మనసులో వుండేదీ
 కాదు,” అంది పార్వతమ్మ.

కృష్ణమరాయడు సిగ్గుపడి “లేదమ్మా,
 ఏదో అలోచిస్తూ వుండిపోయాను,”
 అని తిరిగి భోజనంచేయడం ప్రారం
 భించాడు. కాను అలా యెందుకు వుంటు
 న్నాడో తల్లికి చెప్పలేకపోయాడు.

పాలా అన్నం. కలుపుకొని నోట
 ముద్ద పెట్టుకోగానే పళ్ళెంలోని పాండ్లో
 రాత రూపమే అగుపించింది కృష్ణను
 రాయనికి. అమె నృత్యం, అమె తన
 వైపు చూసిన చూపులూ, వెదుతూ
 వెదుతూ ద్వజస్తంభం దగ్గర, గోపురం

హై పవర్ సర్ఫ్ అమిత తెల్లగా ఉతుకుతుంది... అమిత తెల్లగా కనువిందుగా.

హై పవర్ సర్ఫ్ లోని హెచ్చు దిటర్జెంట్ శక్తి
మురికిని, జిడ్డు మరకల్ని మటుమాయం
చేస్తుంది. కాగా మాసిపోయిన దుస్తుల్ని
కూడా, తెల్లగా మిలమిల పెరిచేలా
చేస్తుంది సర్ఫ్. ఎక్కువ మంది
తల్లులు మరే ఇతర వాషింగ్
పౌడర్ కు బదులు సర్ఫ్ నే
వాడటంలో ఆశ్చర్యం
ఏముంది గనక ?

ఎక్కువ మంది తల్లులు మరే ఇతర
వాషింగ్ పౌడర్ కు బదులు సర్ఫ్ నే వాడతారు.

హిందూస్థాన్ లీవర్ వారి విశిష్ట ఉత్పత్తి

రింటాప్-5U-224 (710 TL

విజయవంతంగా పూర్తయిన శుభోదయం తొలి షెడ్యూల్

ది 23-6-80 వ ప్రత్యేక ధర్మ దాదాపు నెల రోజుల పాటు విద్యుత
కులు శ్రీ 3 విశ్వనాథ గారి ఆసామాన్య మంగళా జ్ఞాపించి మూడొంతులపైగా
ధర్మశక్తిలో ప్రారంభమైంది శ్రీరామ్ చిత్రం వార్తయింది
అర్ధ ఎక్కర్ల పతాకం క్రింద శ్రీ అగస్త్యునివ తేదీనుండి 16వ తేదీ
న హెచ్ నరసంహారాపు నిర్మిస్తున్న వరకు శ్రీ కాళహస్తిలో అరుగబోయే
కుబోదయం వర్ణచిత్రం మాటింగ్ రెండవ షెడ్యూల్ లో చిత్రం వార్తపుట
అలిన్స్ పెంబర్ లో ఏ వారే తుండని మిగిలిన ఒక పాట మరొకాన్ని
రామ్ హరే కృష్ణ మందిరంలో దృశ్యాలు యీ షెడ్యూల్ లో చిత్ర
ప్రారంభమైన మాటింగ్ బేగంపేట కిరింపబడరాదుని చిత్రాలు శ్రీ
కాంతవగర్ బంజారా వార్స్ తదితర విశ్వనాథ విద్యుత శ్రీ నరసంహారాపు
హెడరాజాద్ ముఖ్య కేంద్రాలలో చెప్పారు

దగ్గర అమె కళ్ళు చెప్పిన పూనులా, ఆ పూనులోని బావలా అతన్ని పుక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి. చెయ్యి కడుక్కొని మేడమీద తన గదికి వెళ్ళాడు. తమలపాకు తీసుకొని, సున్నం రాసి, మడిచి ఈను చింపబోయాడు. అ అటలో కూడా రాధ రూపే అగుపించడంతో చింపలేక చూస్తూ వుండిపోయాడు. తీయని పూలు మనసును పూపిరాడనీయక పోవడంతో పైపంచె కుజాన వేసుకొని ఆలయంవైపు బయలుదేరాడు. ఆలయానికి చేరుకొని స్వామి కెదురుగా నిలిచాడు. రాధ స్మత్యం చేసిన మండపాన్ని కలయచూశాడు ఏ స్థంభంలో చూసినా, ఏ గోడలో చూసినా, ఏ కైగంటలో చూసినా, జ్యోతిలో చూసినా, చివరికి స్వామిలో చూసినా రాధే 'జగమే రాధమయం' అనిపించిందని.

అక్కడనుంచి కోవెల కోటవైపు నడిచాడు కోటలోని పూల పరిమళాలూ, పండు వెన్నెలా అతనికి, అతని మనసుకూ పూరణ కలిగించడానికి బదులు మరింత గిరిగింతలు పెట్టాయి. వెన్నెల వేడిమి భరించలేక కోనేటి తీరంవైపు నడిచాడు

9

రాధ, చెతికత్తై చంద్రిక కోనేటి చివరి పావంచామీద కూర్చున్నారు. పాదాలకు చిరుగాలికి లేచిన చిన్నారి

కెరటాలు తాకి వెనక్కి పోతున్నాయి. వెన్నెల కాంతులు కొలనులోని కెరటాలకు వెండి పూతను పూస్తున్నాయి. కలువల మధ్య చంద్రుడు ప్రకాంతంగా ప్రతిబింబిస్తున్నాడు. రాధ వెచ్చటి విట్టూర్పులకు కొలను, చుట్టూవున్న గాలి, చల్లని వెన్నెలా కూడా గ్రీష్మ పీడిత లవుతున్నాయి.

ఒక్కసారి బయపుగా విట్టూర్పు "అ ఏకాదశినాడు నిండు నభలో వారిని చూశాను తను వు యింటికి తరలి వచ్చిందే కానీ మనసు వారి పీడనే వుండిపోయింది. వారు గుర్తించారో లేదో," అంది రాధ చంద్రికతో.

"గుర్తించే వుండచ్చుమ్మా. గుర్తిస్తే మాత్రం నీ దగ్గరికివచ్చి వారిపోవడానికి వారికి వీలా. ఆలయ ధర్మ కర్త హరికి పెద్ద, పైగా ముననలు. వీటి వెనక తరతరాలుగా వస్తున్న వంశ ప్రతిష్ఠ గాడికప్పిన మగవాడు జంకడు కానీ, విష్ణుగా బలికేవాడు యెవడు మాత్రం తెగించి మన వాడవు రాగండూ?" అంది చంద్రిక.

"అయితే వారి ద్యానంలోనే అరిసి పోయి, దర్శనానికి నోచుకోకుండానే యీ తనువు రాలిపోతుందంటావా?"

"అంతంత మాట లెందుకు రోధా? ఆలయానికి వెళ్ళి కృష్ణమరాయలుగారు యేవేళు ఆలయానికి వస్తారని పూర్ణయ్య

**జుట్టుకు
సిల్క్ వంటి మృదుత్వము
నిచ్చుటకు నైసర్గిక
ఉపాయము...**

శుభ్రమైన షికాయోలిన్ నుండి తొలగడ గణముల
మృదువైన షికాయోలిన్ నుండి నివారించుట
వారంలాటి అనుభవనం తీర్చిది శుభ్రం కావే
ఎంతో బాధపడెనది

దీని పుష్కలమైన మృదువైన నురగ మీ జుట్టును
మెత్తగా, పూర్తిగా శుభ్రపరుస్తుంది
మీ జుట్టును ఆరోగ్యంగా, విగ్గనిగ రాదేలా
పుండుతుంది కాబో మననన నింప పట్టనంత
మృదుత్వాన్ని అనుభవించు

హనువక్సైక్

షికాయో సబ్బు

ఇందులో షికాయి కలిసి వుంది. భారత స్త్రీల అందమైన జుట్టుకు
పారంపర్యమైన రహస్యము

ehilpi dm 25/79 tel

గారి నదీగి తెలుసుకొని అనేకకు నువ్వు హాజరయితే సరిపోతా."

"అమ్మో! నోరు తెరిచి పూజారి గారిని అంతమాట అడగడమే!"

"నువ్వు సిగ్గు విడవలేవు, నాకు వరువు వదలలేదు. ఇంకేమిటి దారి?"

"దారి చూపమనే విన్ను బతిమాలు కుంటున్నాను"

"నావల్ల కాదేమో! అంతటి విష్టా గరిష్ఠుని పొందేదానిని నువ్వే అయినా దారి తప్పించిన దానిని నేనని పూరూ వాదా కోడై కూస్తుంది. నీవరి నువ్వే వెతుక్కోడం మంచిది"

"ఇంతేనటే స్నేహమంటేను?"

"నీ స్నేహం నాకు ప్రాణమే రాధా! మొహమాటానికిపోతే యేదో అయినట్లు స్నేహానికిపోయి అంతటి పెద్దమనిషిని కదిపితే యేం కొంప మునుగుతుందోనని భయం," అంటూ చేతికి అందుబాటులో వున్న కోనేటిలోని నీటిని మునివేళ్ళతో కలిపింది చంద్రిక.

"అబ్బ! ఏమిటే అది! అందాన్ని చూసి వొర్యలేనా? లేక ప్రళాంతతను భరించలేనా? విర్రమమైన కోనేటిలో నిండు పున్నమి చంద్రుడు ప్రళాంతంగా కొలుపు తీరివుంటే నీళ్ళు కలిచి కలక రేపుకావెందుకే?" అంది రాధ.

"అ చంద్రునిలో ప్రళాంతత నీకు కనిపిస్తోందేమో కానీ నాకు చవలత్వమే కనిపిస్తోంది. నింగిలోని తారల సాంగత్యం

మొహంమొత్తి కొంతులోని కలువభామం పొందుకు పాకులాడుకున్నట్లున్నాడు."

"ఇంకా వయం! నీకొనం దిగి చచ్చాడన్నావుకాదు," అంది రాధ ఘరద్యానంగా యెబోచుస్తూ.

కలువం మధ్య, కొంతులో ప్రతి బింబిస్తున్న చంద్రుడినే చూస్తున్న చంద్రిక చటుక్కున—

"రాధా! రాధా! కొంతులో మరో చంద్రుడు వెలికాడే! చూడు చూడు!" అని తొందరచేసింది.

"మరో చంద్రుడా?" అంటూ రాధ కొంతులోని చంద్రునివైపు చూసింది.

చంద్ర ప్రతిబింబం పక్కన కృష్ణమ రాయని ముఖ ప్రతిబింబం అగులించింది రాధకు. అతని ప్రతిబింబం దర్శనానికి రాధ తనువు శృతిచేసిన నీణను మరయ మారుతం మీటినట్లు అయింది.

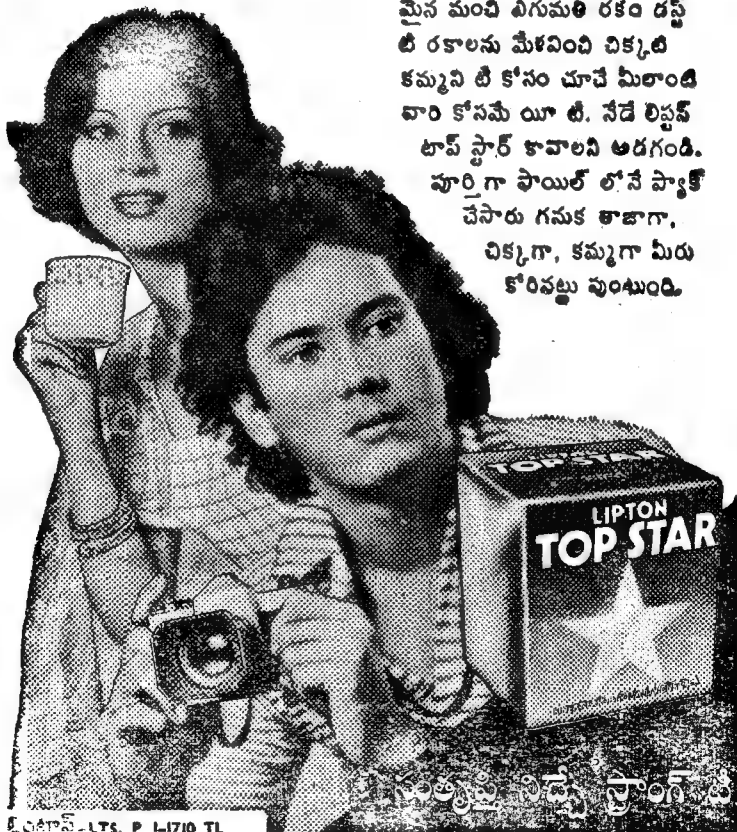
క్షణంపాటు అమెలో చలనంలేదు. కాను పూసిరి పీటప్రోందో లేదో అమెకు తెలీదు. అది కలయో, మెళకువలో కల్లయో లేక కలలో ఏమో తెలియని స్థితిలో వుండిపోయింది. అది కోటి తపస్సుల పుణ్యఫలం కళ్ళముందు సాక్షాత్కరిస్తే తపస్విని పొందే తీయని అనుభూతి

అంతటి తీయని అవస్థలో కల-నిజ ముల దోలికలో పూయంబాగుతున్న రాధను, చంద్రిక "రాధా! రాధా! వారి ప్రతిబింబం చూపే అంత తన్మయత్వం

ఇప్పుడు హాయిగా సేవించండి సంతృప్తి విచ్చే చిక్కని, కమ్మని టీ!

లిప్టన్ టాప్ స్టార్ టీ

చిక్కని కమ్మని టీ కోసం విజంగా
మీరు ఎదురుచూస్తున్నారు అదే
క్రాంతి లిప్టన్ టాప్ స్టార్. అత్యుత్తమ
మైన మంచి ఎగుమతి రకం టెస్ట్
టి రకాలను మేళవించి చిక్కటి
కమ్మని టీ కోసం చూచే మీలాంటి
వారి కోసమే యీ టీ. నేడే లిప్టన్
టాప్ స్టార్ కావాలని అడగండి.
పూరి గా పాయిల్ లోనే స్వాగ్
చేపారు గమక తాజాగా,
చిక్కగా, కమ్మగా మీరు
కోరివట్టు పొందుండి.

ఏమిటే? కోనేటి పైమెట్టుమీద విన్నే చూస్తూ వారు విలవిల్దారు. నీ చూపులకు విరీక్షిస్తున్నారు. అడుగు మెట్టుమీద వన్నదానివి. లేచి రెండు మెట్లు పై తెక్కు. లేకపోతే విర్లక్ష్యం చేసేవని అగ్రహించి వెళ్ళిపోయినా వెళ్ళిపోగలరు," అని రాధచెవిలో గుసగుసలాడుతూ జబ్బనట్టుకొని కుదిపింది.

రాధ ఉలికిపడింది. తీయని కలలోంచి అంతకు మించిన మధురమైన మోకరువలోకి వచ్చింది.

"అవునే! ఇప్పుడెలా? వారు కళ్ళముందు కనిపించనంతసేపూ ఎప్పుడు కనిపిస్తారా? యెక్కడ కనిపిస్తారా? అని కళ్ళలో వత్తులు వేసుకొని మనసును చమురుగాపోసి విరీక్షించాను. తీరా కళ్ళముందు నిలదీతే గురెగొంతులో కొట్టుకుంటోంది, కాళ్ళు నేచెప్పినట్టు వినడంలేదు. తనువు తన్మయత్వంతో గాలిలో తేలిపోతోంది" అంది రాధ చంద్రికతో.

పైమెట్టుమీద విలవిల్చిన కృష్ణమరాయని కన్నెత్తికూడా చూడకుండా కొత్త పెళ్ళిపూతులా నేంచూపులే చూపుతోంది రాధ.

"క్రిగంటనైనా పరికరించనే. అయ్యో! అప్పుడే వారు రెండు మెట్లు

దిగారు. నువ్వు ఒక్క మెట్టనా యెక్కు" అంది చంద్రిక.

"అడుగులు తడబడుతున్నాయే. నువ్వు కాస్త అసరాగా నాకు దగ్గరగా విలవిల్చు," అంటూ రాధ చంద్రిక భుజం మీద చెయ్యివేసి ఒక్క పాపంచా యెక్కింది.

"ఏమ్మ కలవారిని నేనొస్తే, నన్ను కాదని చెలి! తెైకో ఆ గుసగుసలేమిటే?" అన్నాడు కృష్ణమరాయడు నవ్వుతూ.

"అమాటే నేనూ అంటున్నానండీ. మీరు కనిపించనంతసేపూ మీమ్మల్ని యెలా చూడాలా? ఎక్కడ చూడాలా? అని తనిచిపోయింది. ఆరయంలో నృత్యంచేసిన నాటినుంచీ వీరుకూడా ముట్టలేదు. కంఠోనూ, మోకరువలోనూ కూడా మీ ధ్యాన, మీ ధ్యానమే" అంది చంద్రిక.

"అందుకేనా నేను వచ్చి యింతసేపైనా కన్నెత్తి చూడలేదు, పెదవి విప్పి పరికరించలేదు?" అన్నాడు కృష్ణమరాయడు.

"పరమాదం చెప్పు," అంటూ చంద్రిక రాధను మోచేతితో సున్నితంగా పొదిపించి.

(పకేషం)

సూపర్ రిన్ తో తళతళలాడే తెలుపు

మరే ఇతర డిటర్జెంట్ బిల్లు లేదా బార్ కంటే తెలుపు

మీ ఇల్లంకు కను రిప్పకోలేనంత తెలుడనం—
శుభ్రమంతవ్వకుండా సూపర్ రిన్ తో శుభ్రపడే వాటి
తెలుడనం అద్వితీయం. మరే ఇతర రిటర్జెంట్
డిటర్జెంట్ వాడే కంటే మరంతా తెలుపు
తెలుపునుండి మానక రిన్. ఎందుకంటే,
సూపర్ రిన్ తో తెలుపు చేసే శక్తి ఎక్కువ.

దీని తెలుపు చేసే శక్తిని మీకు మీరే
బుజువు చేసుకోండి :

మరే ఇతర
డిటర్జెంట్
వాడకేనైనా
ఉత్పాదక

సూపర్
రిన్ తో
ఉత్పాదక

సూపర్ రిన్ తో శుభ్రపడే వాటి ఉత్పాదక.

సూపర్ రిన్ తో
తెలుపు చేసే శక్తి ఎక్కువ

రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్క్

శుభ్రమైన తాజా స్వాస్... ఆరోగ్యించిందే గట్టి పళ్ళు

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ ఫలితం

ప్రతిపాది భోజనం చేసిన తర్వాత కోల్గేట్ మీ పళ్ళను తోడుకుండి, కోల్గేట్ ప్రపంచమంతటా దంపనైర్వహణ నిహారణ చేసే తీరులో మీకు రక్షణ వదులుతుంది.

మీ పళ్ళలో మిగిలిపోయే అహారపు అణువులలో బాక్టీరియా పెరుగుతుంది. అవి ముందు నోటి దుర్వాసన అనేక వాడారమైన దంపత్యయాన్ని కలిగిస్తాయి.

అందుకే మరి ఎప్పుడూ భోజనం తాగిన కోల్గేట్ తో తోడుకోవడం వలన మాత్రం, అది మీ ప్యానసు తాగాగా తూహించిం చేందినీ, పళ్ళను తలగా పెరిపేలా చేసిందినీ దంపత్యయాన్ని ఎదిరిపోతున్న అహారపుదనని రుచావంశించి.

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ ముక్కుమైదనాశ్రితము ఎలా వది చేస్తుందో:

మీ పళ్ళలో అడుక్కుపోయిన అహారపు అణువులలో దుర్వాసన, దంపత్యయాన్ని కలిగించే బాక్టీరియా పెరుగుతుంది.

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ వలన పళ్ళు, నోటి తాగా వాడుకునేరి హరికరమైన అహారపు అణువులలో, బాక్టీరియా తొలగిస్తుంది.

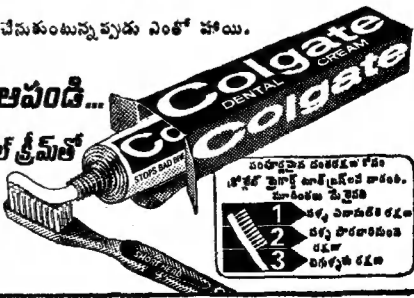

ఫలితం: అదృష్టవంతమైన పళ్ళు, ప్యాన తాగాగా అందమైన పళ్ళు, దంపత్యయించుకుందే రక్షణ.

కోల్గేట్ తోని తాగా మింటే రుచివలన బ్రష్ చేసుకుంటున్నప్పుడు ఎంతో హాయి.

నోటి దుర్వాసనను ఆపండి...

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ తో
దంతక్షయ్యాన్ని
ఎదుర్కోండి!

దంతక్షయన దంపత్యయన కోసం
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ తోని తాగాం.
మింటే రుచి వలన
1 పళ్ళు, నోటి తాగా రక్షణ
2 పళ్ళు, నోటి తాగా రక్షణ
3 పళ్ళు, నోటి తాగా రక్షణ

DC.G.74 TL

మూలం

మా మా మా భవగళి